ENIGMA

S.S. Van Dine

O CRIMĂ APROAPE PERFECTĂ

S.S. Van Dine
The Canary murder case

S.S. VAN DINE

O crimă aproape perfectă

Roman

Traducere de **CONST. POPESCU**

Bucureşti, 1993
Copertă de Gh. Baltoc

ISBN 973-95702-3-2

I

CAZUL CANARULUI

ÎN BIROURILE DEPARTAMENTULUI DE Investigaţii Criminale, Secţia Detectivi, a Poliţiei din New York, de la etajul al treilea al Sediului Central al Poliţiei, într-o clădire de pe Center Street se găseşte un fişier de metal încăpător. Înăuntru, printre alte mii de fişe asemănătoare, se poate citi pe o etichetă mică şi verde această informaţie: *„ODELL, MARGARET, Domiciliul: Strada 71 Vest, nr. 184. Dată: 10 Septembrie. Crima: Strangulare, în jurul orei 11 noaptea. Apartamentul răscolit. Bijuteriile furate. Cadavrul descoperit de Amy Gibson, femeia de serviciu”.*

Iată deci în câteva cuvinte banale declaraţia brutală, tristă asupra uneia din cele mai uimitoare crime din analele poliţiei americane, o crimă atât de plină de contradicţii, atât de uluitoare, de ingenioasă şi de unică încât multe minţi din cadrul poliţiei sau al procuraturii au fost atât de derutate încât n-au putut cădea de acord nici măcar asupra procedurii anchetei.

Fiecare direcţie de investigaţie a condus doar la concluzia că Margaret n-a putut fi asasinată. Şi totuşi, prăbuşită pe sofaua de mătase din camera de zi se afla

tânăra femeie strangulată, dovadă evidentă a ridicolului concluziei de mai sus.

Adevărata poveste a acestei crime, aşa cum a ieşit ea la iveală în cele din urmă, după o perioadă deprimantă de beznă şi confuzie, a avut multe ramificaţii ciudate şi a relevat tenebroasele ascunzişuri ale naturii umane neexplorate, ca şi subtilitatea sinistră a unei minţi ascuţite de o disperare tragică. A mai produs, de asemenea, un document secret asupra unei melodrame pasionale care, în esenţa şi în modul ei de organizare, era la fel de romantică şi de fascinantă ca acel capitol teatral şi dinamic din *Comedia Umană* care descrie dragostea fierbinte a baronului Nucingen pentru Esther van Gobseck, ca şi moartea atât de tragică a nefericitei Torpille.

Margaret Odell era produsul *demi-monde*-ului boem de pe Broadway, o persoană spirituală ce părea să reprezinte într-un fel natura vulgară şi falsă a celebrităţii trecătoare. Timp de aproape doi ani, înainte de moartea ei, Margaret Odell a fost una din personalităţile cele mai la modă şi, într-un sens, foarte populara în viaţa nocturnă a oraşului. În zilele bunicilor noştri, ar fi primit, fără îndoială, apelativul de „celebritate locală”. Astăzi, însă, sunt prea mulţi aspiranţi la acest titlu, prea multe clici şi grupuri în lumea boemă pentru a mai putea acorda cuiva această onoare. Dar, atât profesioniştii teatrului, cât şi agenţii de presă au considerat-o întotdeauna ca pe o figură de prim rang în lumea ei restrânsă.

Celebritatea i se datora în parte unor zvonuri ce deveniseră legendă, privind legăturile ei cu doi potentaţi europeni obscuri şi dubioşi. Margaret petrecuse doi ani în Europa după primul ei succes pe scenă în *Servitoarea bretonă,* o comedie muzicală populară în care se ridicase în mod misterios de la un

rol neînsemnat la rangul de vedetă, aşa încât, agentul ei s-a grăbit să exploateze cinic situaţia, făcând să circule pe seama ei tot felul de istorii scandaloase.

Sigur că la sporirea faimei sale dubioase a contribuit mult şi înfăţişarea ei. Fără discuţie, Margaret Odell era frumoasă dar într-o manieră oarecum ţipătoare şi necioplită. Îmi amintesc că am zărit-o într-o seară la *Antlers Club,* un loc de întâlnire celebru al cheflliilor noctambuli, având ca proprietar pe Red Raegen. Barul a fost închis între timp de către poliţie, iar Red Raegen ispăşeşte *o* sentinţă lungă la Sing-Sing pentru jaf.

Margaret mi-a lăsat impresia unei fete de o drăgălăşenie rară, în ciuda expresiei ei calculate şi rapace. Avea o statură mijlocie, zveltă graţioasă cât a felină, şi oarecum arogantă, ca rezultat poate al aşa-ziselor ei legături cu aristocraţia europeană. Avea buze pline, în tradiţia marilor curtezane şi ochii mari şi cruzi ai eroinei din *Domnişoara Binecuvântată,* poemul lui Dante Gabriel Rossetti. Figura ei exprima acea combinaţie de promisiuni senzuale şi de renunţări spirituale cu care pictorii din toate vremurile au încercat să redea concepţia lor despre Maria-Magdalena. Faţa ei denota o voluptate şi o notă de mister care domina sentimentele bărbaţilor, le subjuga mintea şi îi putea conduce la fapte nechibzuite.

Margaret Odell primise porecla de „Canarul” ca urmare a rolului ei într-un balet ornitologic la Teatrul Follies, în care fiecare dansatoare trebuia să reprezinte câte o pasăre. Ei îi revenise rolul canarului. Costumul de mătase alb şi galben, ca şi coama ei blondă şi strălucitoare, împreună cu faţa imaculată o distinseseră în ochii spectatorilor ca pe a fiinţă de un farmec cu totul deosebit. În decurs de o săptămână, criticile teatrale au fost atât de elogioase iar publicul

spectator şi-a exprimat admiraţia prin asemenea aplauze la adresa ei încât titlul de *Baletul păsărilor* a fost schimbat în *Baletul canarului.* Între timp, domnişoara Odell a fost promovată la rangul de *premiere danseuse,* cum ar spune o inimă caritabilă, executând pe scenă nu numai un vals de una sigură, ci şi un cântec introdus în balet pentru a-i ilustra farmecele şi talentele.

La sfârșitul sezonului, Margaret a părăsit compania teatrală şi în decursul carierei ei spectaculoase prin localurile de petreceri de pe Broadway, a ajuns să fie numită Canarul. Iată de ce, atunci când trupul i-a fost descoperit strangulat brutal în apartamentul ei, crima a fost numită imediat „Cazul Canarului" apelativ care a rămas popular şi mai târziu.

Participarea mea la anchetarea Cazului Canarului*,* sau mai curând rolul meu de comentator, a constituit una din experienţele importante din viaţa mea. La vremea asasinării lui Margaret Odell, procurorul general al oraşului New York era John F. X. Markham, post pe care-l obţinuse în luna ianuarie. Nu mai este cazul să vă amintesc că în timpul celor patru ani ai serviciului său s-a distins prin succesul neobişnuit al investigaţiilor sale criminale. Laudele care i se aduceau continuu îi creau un sentiment neplăcut căci, având un înalt simţ al onoare, evita să accepte credit pentru reuşite care nu-i aparţineau în întregime. Adevărul este că Markham a jucat doar un rol secundar în majoritatea celebrelor afaceri criminale. Meritul pentru rezolvarea lor aparţinea unuia dintre prietenii săi foarte intimi, care a refuzat întotdeauna să facă publică participarea sa.

Acest om era un tânăr din lumea aristocratică, pe care, din motive de anonimat, am decis să-l numesc Philo Vance.

Vance avea multe talente şi preocupări. Era un colecţionar de artă pe scară mică, un pianist amator foarte dotat şi un cercetător în domeniul esteticei şi psihologiei. Deşi american, fusese educat în Europa şi păstrase un uşor accent şi o intonaţie engleză. Mijloacele lui de existenţă erau considerabile şi îşi petrecea timpul îndeplinindu-şi obligaţiile sociale care îi reveneau datorită legăturilor de familie. Nu era totuşi un trândav şi niciun diletant. Avea un aer cinic şi distant iar cei care îl cunoşteau doar superficial îl găseau snob. Cunoscându-l însă bine, am putut să-mi dau seama ce se ascundea sub aparenţe, iar cinismul şi atitudinea lui distantă, departe de a fi o poză, se datorau firii sale foarte sensibile şi singuratice.

Vance nu împlinise încă treizeci, şi cinci de ani şi era impresionant de arătos într-un fel clasic. Figura îi era subţire şi mobilă, animată de o expresie severă şi sardonică ce ridica o barieră între el şi semenii lui. Nu era lipsit de emoţie, dar aceste emoţii erau mai ales intelectuale. Fusese deseori criticat pentru ascetismul său, deşi am fost martorul unor adevărate izbucniri de entuziasm privind unele probleme estetice sau psihologice.

Cu toate acestea, Vance lăsa impresia că rămânea detaşat de chestiunile sociale. De fapt, atitudinea lui era aceea a spectatorului impersonal şi calm care priveşte cu un cinism amuzat stupiditatea inutilă a problemelor vieţii. În sinea sa, era setos de a cunoaşte şi doar puţine detalii ale comediei umane scăpau sferei interesului său.

Astfel, ca rezultat direct al acestei curiozităţi intelectuale, Vance a devenit un participant activ, deşi neoficial în ancheta condusă de Markham.

Am păstrat un dosar complet al cazurilor criminale la care a participat Vance ca amic

dezinteresat, fără să mă gândesc că într-o zi voi avea şansa să le public. După ce-a pierdut în alegerile pentru postul de procuror general, Markham s-a retras din politică. La rândul lui, Vance a plecat în străinătate, declarând că nu se va mai întoarce în Statele Unite. Ca urmare, am obţinut permisiunea lor de a-mi publica însemnările. Vance mi-a cerut să nu-i dezvălui numele adevărat, aceasta fiind singura lui restricţie.

Am relatat în altă parte împrejurările ciudate care l-au atras pe Vance în cercetările criminale şi cum, în ciuda unor obstacole aproape de netrecut, a soluţionat misterul împuşcării lui Alvin Benson. Cronica de faţă se ocupă de rezolvarea asasinatului lui Margaret Odell, care a avut loc la începutul toamnei aceluiaşi an şi care, dacă vă mai amintiţi, a creat o senzaţie şi mai mare.

Amestecul lui Vance în noua anchetă a fost rezultatul unui concurs ciudat de împrejurări. Timp de mai multe săptămâni, Markham fusese atacat în presa de opoziţie pentru eşecul serviciului său de a obţine condamnări împotriva unor elemente din lumea criminală pe care poliţia le arestase şi le pusese la dispoziţia lui pentru a le judeca şi condamna. Ca urmare a prohibiţiei, la New York apăruse o activitate nocturnă nouă şi primejdioasă, cu totul nedorită. Un mare număr de cabarete, ce se intitulau cluburi de noapte, răsăriseră pe Broadway şi pe străzile din jur. Numărul crimelor serioase, atât pasionale cât şi pentru profit, crescuse îngrozitor şi îşi avea originea; în aceste stabilimente dubioase.

În cele din urmă, în cursul unei crime întovărăşită de un furt de bijuterii într-unul din hotelurile din centru care aveau drept clientelă familii, ancheta a dus direct la planurile şi pregătirile puse la cale într-unul din cluburile de noapte. Când doi poliţişti

de la Biroul de Anchete au fost găsiţi morţi, împuşcaţi în spate, Markham s-a hotărât să amâne toate celelalte anchete şi să conducă personal investigaţia în întâmplările care avuseseră loc.

II

URME DE PAŞI PE ZĂPADĂ

A DOUA ZI DUPĂ CE-A LUAT ACEASTĂ DECIZIE, Markham, Vance şi cu mine şedeam într-un colţ retras al uneia din sălile clubului Stuyvesant. Mergeam deseori împreună acolo, fiind toţi trei membri, iar Markham folosea locul ca un fel de cartier general neoficial.

— E destul de rău atunci când jumătate din populaţia oraşului are impresia că biroul procurorului general e un fel de agenţie de colectat datorii, a remarcat el în seara aceea. Trebuie să mă transform acum în detectiv fiindcă nu mi se dau destule informaţii sau informaţii corecte, cu ajutorul cărora aş putea obţine condamnări.

Vance îl privi cu un zâmbet enigmatic.

— Problema principală mi se pare a fi aceea, spuse Vance pe un ton indolent, că poliţia, nefiind versată în haosul de proceduri legale, operează în virtutea presupunerii că dovezile ce ar convinge un om de o inteligenţă obişnuită ar convinge de asemenea şi un juriu la tribunal. O idee stupidă, vă daţi seama. Avocaţii nu vor dovezi, ci amănunte tehnice erudite. Iar mintea unui poliţist obişnuit e prea simplă pentru a face faţă pedanteriilor jurisprudenţei.

— Lucrurile nu stau chiar aşa de rău, spuse Markham, încercând să pară bine dispus, căci presiunea ultimilor săptămâni îl iritase considerabil. Dacă n-ar exista legi care să ceară dovezi, oamenii nevinovaţi ar avea de suferit nedreptăţi grave. Chiar şi un criminal are dreptul să fie protejat de tribunalele noastre.

Vance căscă discret.

— Markham, ar fi trebuit să te faci pedagog. Este absolut uimitor cum ai început să debitezi tot felul de clişee. Şi totuşi nu sunt convins. Mai ţii minte acel caz din Wisconsin, al unui om răpit, pe care tribunalul l-a declarat mort? Chiar şi atunci când a reapărut, vesel şi sănătos printre vecinii săi, statutul său de decedat nu s-a schimbat din punct de vedere legal. Faptul vizibil şi demonstrabil că era cu adevărat viu a fost considerat de tribunal drept imaterial şi marginal. Nu mai vorbesc de situaţia bizară, atât de răspândită în scumpa noastră ţară, a unui om declarat dement într-un stat şi sănătos într-altul. Vă daţi seama că nu te poţi aştepta ca o minte comună şi nepregătită în domeniul legal să înţeleagă asemenea nuanţe. Oamenii obişnuiţi, ce se zbat în bezna bunului simţ, ar fi gata să spună că cineva care e dement pe un mal al râului, rămâne lă fel de dement şi pe malul opus.

Aceşti oameni ar mai susţine, eronat, fără îndoială, că un om care trăieşte este presupus a fi în viaţă.

— La ce serveşte această dizertaţie academică? întrebă Markham după o vreme, uşor agasat.

— Mi se pare că are de-a face în mod serios cu neplăcerile tale, îi explică Vance calm. Poliţiştii, nefiind avocaţi, ţi-au produs încurcăturile de faţă. De ce nu începi prin a trimite toţi poliţiştii la Facultatea de Drept?

— Halal de-aşa ajutor din partea ta, îi replică Markham.

Vance îl privi uşor mirat.

— De ce ridiculizezi propunerea mea? Îţi dai seama, nici vorbă, că are merite. Un om lipsit de pregătire legală, atunci când ştie că un lucru e adevărat, ignoră toate declaraţiile incompetente împotriva acelui lucru şi se ţine de fapte. Tribunalul ascultă solemn o droaie de declaraţii inepte şi ia o hotărâre bazată pe statute complicate, şi nu pe faptele evidente. Rezultatul? Deseori tribunalul achită un acuzat ştiind prea bine că e vinovat. Mulţi judecători spun unui acuzat: „Eu ştiu, şi juriul ştie de asemenea, că ai comis o crimă, dar pe baza dovezilor admise de lege, te declar nevinovat. Du-te şi comite o altă crimă”.

— N-am să mă fac plăcut locuitorilor acestei regiuni dacă am să răspund la criticile aduse împotriva mea prin recomandaţia de a institui cursuri de drept pentru poliţişti, îi răspunse Markham bombănind.

— Îngăduie-mi atunci să-ţi sugerez alternativa oferită de călăul din piesă lui Shakespeare: „Hai să omorâm toţi avocaţii!”

— Din păcate trebuie să rezolv a situaţie şi nu o teorie utopică.

— Şi cum îţi propui să împaci concluziile inteligente ale poliţiei cu ceea ce numeşti atât de

emoţionant corectitudinea procedurii legale? îl întrebă Vance indolent.

— În primul rând, îl informă Markham, am decis ca de acum înainte să conduc personal anchetele în toate cazurile importante legate de activitatea criminală a cluburilor de noapte. Am convocat o conferinţă a şefilor de secţii, iar de acum înainte orice activitate are să pornească din biroul meu. Am intenţia să obţin genul de dovezi de care am nevoie la condamnări.

Vance scoase o ţigară din portţigaret şi o bătu de braţul fotoliului.

— Deci ai să înlocuieşti condamnarea nevinovaţilor cu achitarea vinovaţilor?

Markham se simţi prost şi se întoarse către Vance.

— Am să mă prefac că nu ţi-am înţeles observaţia, zise el acru. Ai luat-o razna pe tema ta preferată şi anume incompatibilitatea probelor circumstanţiale faţă de teoriile psihologice sau ipotezele estetice.

— Perfect adevărat, zise Vance indiferent. Ştii Markham, încrederea ta atât de duioasă şi de încântătoare în dovezile circumstanţiale e absolut dezarmantă. Puterile obţinute de deducţie sunt neputincioase împotriva ei. Mă cutremur la gândul victimelor pe care ai să le prinzi în plasa te legală. Ai să faci ca simpla ta prezenţă la un cabaret să devină un risc îngrozitor.

Markham continuă să fumeze în tăcere. În ciuda violenţei discuţiilor dintre ei doi, nu-şi păstrau niciun fel de ranchiună. Erau prieteni de mult timp şi, în pofida temperamentelor lor foarte diferite şi a opiniilor contradictorii, legătura dintre ei se baza pe un respect profund. În cele din urmă, Markham spuse:

— De ce discreditezi atât de mult dovezile circumstanţiale? Recunosc că uneori pot conduce la concluzii greşite, deşi deseori ele constituie o probă serioasă de vinovăţie prezumtivă. Ascultă, Vance, una dintre cele mai competente autorităţi în domeniul legislativ a demonstrat că aceste dovezi constituie un act extrem de convingător. Dovada directă, ținând seama de natura crimelor, nu se poate obţine de obicei. Dacă tribunalele s-ar baza numai pe ea, majoritatea criminalilor ar fi, în libertate.

— Am avut impresia că această majoritate a fost întotdeauna în libertate.

Markham îi ignoră întreruperea.

— Iată de pildă, un exemplu: o duzină de adulţi văd ceva care aleargă pe zăpadă şi recunosc că e vorba de un pui de găină. Un copil însă, care a văzut acelaşi pui, va declara că era o raţă. Se cercetează urmele lăsate şi se ajunge la concluzia că era vorba de o raţă; După tine, nu este concludent că pasărea a fost raţă şi nu o găină, în ciuda dovezilor directe, nu-i aşa?

— Recunosc că ai dreptate în cazul cu raţa, răspunse Vance blazat.

— Îţi mulţumesc pentru cadou, continuă Markham, şi îţi propun şi o urmare: o duzină de adulţi văd o siluetă omenească mergând pe zăpadă şi jură că era vorba de o femeie. La care un copil declară din nou că era un bărbat. Spune-mi, n-ai să recunoşti că dovezile evidente, lăsate de paşii unui bărbat pe zăpadă vor constitui un element în a admite că era vorba de un bărbat şi nu de o femeie?

— Câtuşi de puţin, dragul meu Justinian, răspunse Vance, întinzându-şi picioarele, afară de cazul, fireşte, că poţi să dovedeşti că o fiinţă umană nu posedă creieri mai dezvoltaţi decât o raţă.

— Ce au creierii de-a face cu ce discutăm?

Replică Markham nerăbdător. Creierii nu afectează urmele lăsate de paşii pe zăpadă.

— Nu pe cele lăsate de raţă, dar creierii pot, fără îndoială, afecta urmele paşilor lăsaţi de o fiinţă omenească.

— Îmi serveşti o lecţie de antropologie, adaptabilitate darwinistă sau speculaţie metafizică?

— Niciunul din aceste subiecte subtile, îl asigură Vance. Am afirmat un simplu fapt cules din observaţie.

— După înaltul şi bizarul tău proces de deducţie reiese clar că dovezile circumstanţiale ale acelor urme de paşi bărbăteşti indică prezenţa unui bărbat sau a unei femei?

— A nici unuia, zise Vance, sau mai degrabă, a posibilităţii fiecăruia. O astfel de dovadă, când se aplică la o fiinţă umană, adică o fiinţă cu capacitatea de-a gândi, nu înseamnă pentru mine decât că silueta ce mergea pe zăpadă putea fi un bărbat încălţat în pantofii lui, sau o femeie în aceeaşi pantofi. Sau chiar un copil cu picioare mari. Pe scurt, o astfel de dovadă va sugera inteligenţei mele pur nelegale că urmele au fost lăsate de un descendent al speţei *Pithecanthropus erectus* încălţat cu pantofi bărbăteşti, exemplar uman de gen şi vârstă necunoscută. Pe de altă parte, urmele lăsate de laba unei raţe pot fi considerate la valoarea lor evidentă.

— Sunt încântat să observ, spuse Markham că ai înlăturat cel puţin teoria unei raţe încălţată în pantofii unui grădinar...

Vance rămase tăcut o clipă, apoi spuse:

— Nenorocirea cu voi, anchetatorii moderni, e că încercaţi să reduceţi natura umană la o formulă, în vreme ce adevărul e că fiinţele omeneşti sunt infinit de complexe. Omul e născut abil şi duplicitar, iar secolele l-au şlefuit în arta celor mai diabolice tertipuri. Omul e

o creatură cu o inteligenţă care minte în mod instinctiv şi premeditat de circa nouăzeci şi nouă de ori la sută. O raţă, neavând avantajele divine ale civilizaţiei umane, e o fiinţă directă şi o pasăre eminamente cinstită.

— Ascultă, îl întrebă Markham, fiindcă ai înlăturat toate mijloacele obişnuite de a trage concluziile, cum poţi decide sexul sau specia persoanei care a lăsat urme de paşi în zăpadă?

Vance suflă o coloană de fum spre tavan.

— Mai întâi, am înlăturat astigmaticii şi copiii chiori, apoi urmele de paşi pe zăpadă. Apoi, cu o judecată eliberată de declaraţii dubioase şi de dovezi materiale, am încercat să stabilesc ce fel de crimă a comis acea persoană care fugea pe zăpadă. După ce-am analizat diferiţi factori, pot să-ţi spun nu numai dacă vinovatul era bărbat sau femeie, dar mai ales să-ţi vorbesc despre obiceiurile, caracterul şi personalitatea lui. Şi aş putea face asta, indiferent dacă persoana care alerga era bărbat, femeie, cangur, cineva pe picioroange sau pe bicicletă, sau, pur şi simplu, ceva care plutea în aer.

Markham zâmbi ironic.

— Eşti mai rău decât poliţia când e vorba să mă ajuţi cu dovezi legale.

— Eu unul, cel puţin, n-aş procura dovezi împotriva unei persoane inocente şi ale cărei ghete au fost furate de adevăratul vinovat, replică Vance. Şi mai ştii ceva Markham? Atâta vreme cât te vei bizui pe urme de paşi, n-ai să faci altceva decât să arestezi pe cei pe care adevăraţii criminali ţi i-au pus în poală. Cu alte cuvinte, oameni care n-au nimic de-a face cu ancheta ta.

Vance deveni brusc serios.

— Ascultă-mă, amice. În prezent ai de-a face cu

nişte minţi foarte diabolice, care s-au aliat cu forţele întunericului, cum le numesc teologii. Aparenţele multora dintre aceste crime care te necăjesc sunt înşelătoare. Eu nu pun mare preţ pe teoria că o bandă de criminali au organizat un fel de Camorra stil american şi şi-au stabilit cartierul general în localurile de noapte. Ideea e mult prea melodramatică. Aduce a jurnalism senzaţional. Crima nu e un instinct de masă, poate cu excepţia războiului, şi atunci devine un sport obscen. Crima este o afacere personală şi individuală. Nu aranjezi o crimă ca pe o partidă de bridge. Dragul meu Markham, nu te lăsa înşelat de aceste idei romantice în ce priveşte crima. Şi nu cerceta cu prea mare atenţie urmele lăsate pe zăpadă. Au să-ţi producă o stare de confuzie îngrozitoare. Eşti mult prea încrezător şi rigid în această lume rea. Vreau să te previn că niciun criminal n-are să-şi lase urmele paşilor pentru a fi măsurate cu centimetrul.

Vance oftă adânc şi îl privi pe Markham cu multă compătimire.

— Ţi-a trecut prin minte posibilitatea ca primul caz pe care îl vei ancheta nu va avea nici măcar urme de paşi? Ce-ai să faci?

— Am să rezolv problema aducându-te la faţa locului, sugeră Markham cu o nuanţă de ironie. Ţi-ar plăcea să mă însoţeşti când voi ancheta cazul următor?

— Sunt încântat de propunere, spuse Vance.

Două zile mai târziu pe pagina întâi a ziarelor se întindeau titluri de-o şchioapă despre asasinarea lui Margaret Odell.

III

CRIMA

TOCMAI TRECUSE DE ORA OPT ŞI JUMĂTATE în acea dimineaţă de 11 septembrie când Markham nea pus la curent cu evenimentul zilei.

Locuiam împreună cu Vance, un aranjament temporar, pe strada 38 East, în apartamentul acestuia, o locuinţă ce ocupa două etaje ale unei clădiri somptuoase. Timp de mai mulţi ani fusesem consilierul legal al lui Vance, după ce-mi dădusem demisia de la firma de avocaţi *Van Dine, Davis and Van Dine,* ca să-mi dedic timpul intereselor şi nevoilor lui Vance. Afacerile lui nu erau prea importante, dar finanţele sale, împreună cu numeroasele achiziţii de obiecte de artă şi de picturi îmi furau mai tot timpul fără să devină o povară. Ocupaţiile legale şi monetare îmi făceau plăcere iar prietenia mea cu Vance, care începuse din vremea cursurilor studenţeşti la Harvard, îmi oferea elementul social şi uman în cadrul unui aranjament care, altminteri, ar fi putut deveni o rutină agasantă.

În aceea dimineaţă deosebită mă sculasem devreme şi lucram în bibliotecă; dar iată că Currie, valetul lui Vance, mă informă că Markham se afla în salon. Am fost extrem de uimit de această vizită atât de devreme, deoarece Markham ştia foarte bine că Vance nu se scula decât rareori înainte de prânz şi nu-i făcea plăcere să fie deranjat în acest timp. Am avut sentimentul în acea clipă că un lucru neobişnuit şi sinistru se profila la orizont.

L-am găsit pe Markham plimbându-se de colo-colo, după ce-şi aruncase pălăria şi mănuşile pe o măsuţă din mijlocul odăii. Când am păşit în cameră, s-a oprit şi m-a privit cu o expresie hăituită. Era un om destul de înalt, ras la faţă, cu păr spicuit cu alb şi cu o ţinută fermă. Avea un aer distins şi maniere politicoase şi prieteneşti. În dosul acestui aer de amabilitate se ascundeau o severitate agresivă şi o forţă neobosită şi dură care lăsau impresia unei competenţe încăpățânate şi neobosite.

— Bună dimineaţa, Vance, mă salută el în grabă. A avut loc o altă crimă în lumea boemă, una dintre cele mai îngrozitoare... Ezită şi mă privi cu atenţie. Ţii minte discuţia mea cu Vance acum câteva seri la club? Remarcile lui au avut ceva aproape profetic. Şi mai ţii minte, că i-am promis c-am să-l iau cu mine în ancheta următoare? Ei bine, avem un caz, şi ce caz! Margaret Odell, denumită Canarul, a fost strangulată în apartamentul ei! Şi, din câte am înţeles la telefon, aduce cu o altă afacere din lumea cabaretelor. Sunt în drum spre apartamentul ei! Ai de gând să-l scoţi pe amicul nostru?

— Am s-o fac neapărat! l-am asigurat cu o grabă care pornea din motive pur egoiste. Canarul! Dacă cineva ar fi căutat prin tot oraşul o victimă a cărei asasinare să producă atâta senzaţie, n-ar fi putut găsi alt nume. M-am îndreptat spre uşă şi i-am spus lui Currie să-l cheme imediat pe Vance.

— Mă tem, domnule... începu Curie, ezitând din politeţe.

— Nu te teme, îl întrerupse Markham. Îmi asum toată răspunderea pentru că l-am sculat la această oră nepotrivită.

Currie, simţind o situaţie de urgenţă, plecă la datorie. Peste câteva minute Vance, îmbrăcat într-un

kimono de mătase brodată şi în sandale, apăru în pragul salonului.

— Asta-i bună! Exclamă el uşor surprins, privind la ceas. Nu v-aţi dus încă la culcare?

Vance paşi agale spre cămin şi luă o ţigară dintr-o cutie de lemn preţios. Markham se încruntă. Nu avea chef de glume.

— Canarul a fost ucis, am izbucnit eu.

Vance îşi păstră expresia calmă şi mă privi cu o curiozitate leneşă.

— Care canar?

— Margaret Odell a fost găsită strangulată azi-dimineaţă, explică Markham brusc. Cred că şi tu învești mântat în acest kimono parfumat, trebuie să fi auzit de ea. Îţi dai seama de însemnătatea crimei. Eu unul am să caut acele urme de paşi în zăpadă. Dacă vrei să mă întovărăşeşti, cum ai declarat aseară, va trebui să te grăbeşti.

— Margaret Odell, aşadar, spuse Vance şi îşi stinse ţigara. Blonda de pe Broadway... Ce păcat! În ciuda aerului său degajat, mi-am dat seama că era profund interesat. Duşmanii de bază ai legii şi ordinii s-au decis să te chinuiască îngrozitor, nu-i aşa, amice? Ce lipsă de respect din partea lor! Scuză-mă câteva minute cât mă îmbrac.

Dispăru în dormitorul său, în timp ce Markham scoase o ţigară lungă de foi şi se pregăti şi şi-o fumeze. Eu m-am întors în bibliotecă pentru a aranja hârtiile la care lucrasem. În mai puţin de zece minute, Vance reapăru, îmbrăcat într-un costum de stradă.

— Amice, spuse el, în timp ce Currie îi înmâna pălăria, mănuşile şi bastonul, hai să mergem!

Maşina procuraturii ne-a dus pe Madison Avenue, a cotit spre Central Park şi a ieşit din parc la intrarea străzii 72 Vest. Apartamentul lui Margaret

Odell se afla la numărul 184, pe strada 71 Vest, lângă strada Broadway. Când maşina a tras la trotuar, poliţistul de gardă a trebuit să ne croiască drum prin gloata care se adunase ca urmare a sosirii poliţiei. Feathergill, unul din adjuncţii lui Markham, îşi aştepta şeful în holul clădirii.

— Ce dezastru, domnule! se lamentă el. Ce spectacol de jur-împrejur! Într-un astfel de moment! Adăugă el şi dădu din umeri neputincios.

— Gloata are să se plictisească repede, zise Markham dând mâna cu el. Cum stau lucrurile? Sergentul Heath mi-a telefonat după ce l-ai chemat şi mi-a spus că la prima vedere cazul pare cam dificil.

— Dificil? repetă Feathergill lugubru. E de-a dreptul irezolvabil. Heath e în mare agitaţie. A renunţat să se mai ocupe de cazul Boyle ca să-şi dedice talentele acestei istorii uimitoare. Inspectorul Moran a sosit acum zece minute şi i-a dat puteri depline.

— Heath e un anchetator capabil, declară Markham. O să ne înţelegem. Unde e apartamentul?

Feathergill ne conduse la o uşă din fundul holului.

— Acesta e apartamentul, domnule, anunţă el. Trebuie să plec acum. Sunt frânt de oboseală. Vă doresc noroc! Şi cu aceste cuvinte dispăru.

Va fi necesar să vă descriu pe scurt atât clădirea cât şi planul interior, căci structura ciudată a acestei case a jucat un rol vital în problema aparent insolubilă a crimei. Casa avea patru etaje şi fusese concepută ca o singură reşedinţă. Cu timpul, fusese modificată atât exterior cât şi interior pentru a satisface cerinţele unei clădiri cu apartamente elegante. Cred că la fiecare etaj se aflau trei sau patru apartamente. Dar apartamentele de la etaj nu ne preocupau. Scena crimei se găsea la parter, alături de

alte două apartamente şi de cabinetul unui dentist.

Intrarea principală a clădirii dădea direct în stradă şi se continua cu un hol spaţios care ducea până în fund, la apartamentul lui Margaret Odell, care avea numărul 3. Cam la jumătatea acestui hol, pe partea dreaptă, se aflau scările ce duceau la etajele superioare. Lângă scări, tot pe partea dreaptă, se găsea o cameră de recepţii, despărţită de hol printr-o arcadă. Pe partea opusă a scărilor se găsea o cămăruţă cu panoul telefonic. Clădirea nu avea lift.

O altă trăsătură importantă a planului de la parter o constituia un mic pasaj ce pornea de la capătul holului la dreapta şi ducea, pe lângă peretele apartamentului lui Margaret Odell, la o uşă ce dădea într-o curticică pe partea vestică a casei. Din curticică se ajungea în stradă printr-o alee lată de un metru şi douăzeci.

În diagrama de alături se poate vedea acest aranjament al parterului şi vă sugerez să încercaţi să vi-l reamintiţi. Mă îndoiesc că un plan arhitectural atât de simplu şi de comun a jucat vreodată un rol atât de important într-un caz criminal. Simplitatea şi faptul că era atât de comun, de fapt lipsa oricărei trăsături mistificatoare, s-a dovedit atât de bizară pentru anchetatori încât afacerea a ameninţat câteva zile să rămână complet nerezolvabilă.

În clipa când Markham a intrat în apartamentul lui Margaret Odell, sergentul Ernest Heath l-a întâmpinat şi i-a întins mâna. O expresie de uşurare i-a trecut pe faţa brutală şi lată. Era clar că animozitatea care domnise întotdeauna între Secţia de Detectivi şi Biroul

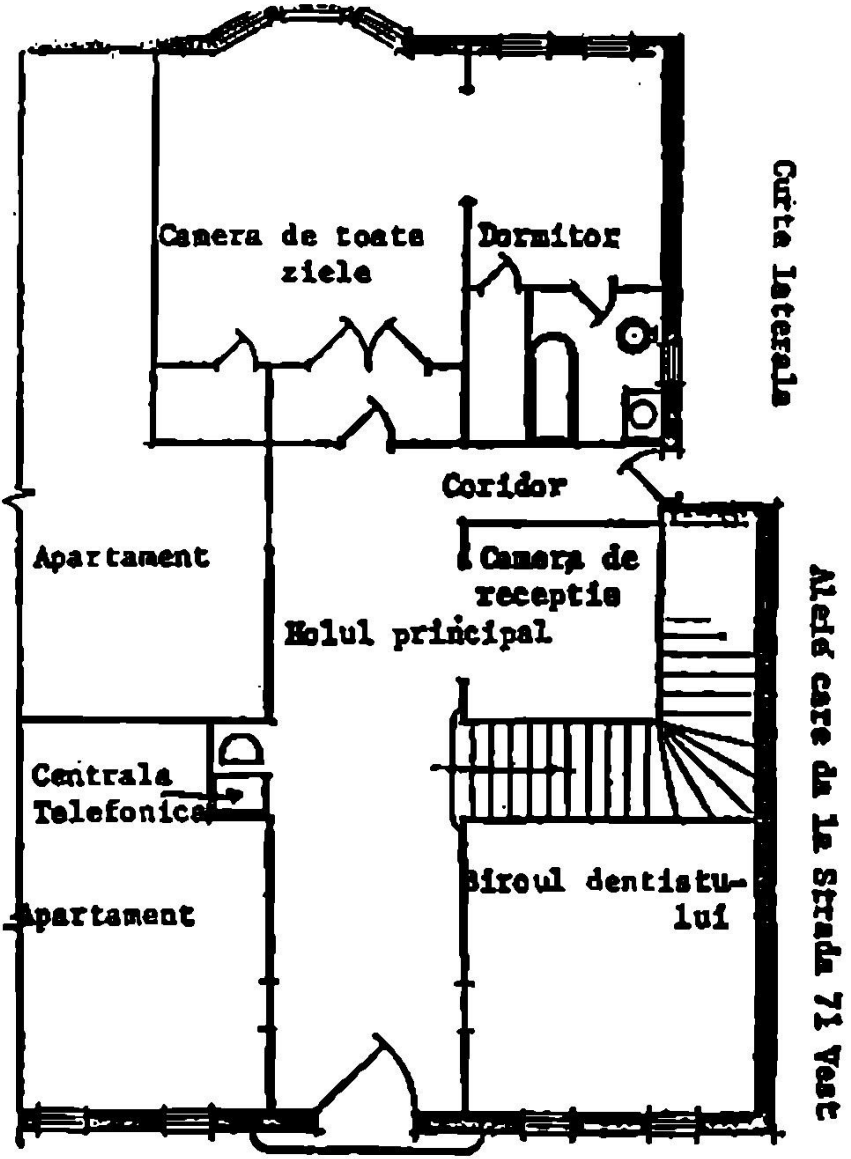
Camera de toate ziele
Dormitor
Curte laterala
Coridor
Apartament
Camera de receptie
Holul principal
Aleea care da la Strada 71 Vest
Centrala Telefonica
Biroul dentistului
Apartament
Strada 71 Vest

Procuraturii în timpul altor anchete criminale nu-şi mai avea loc în acest caz.

— Mă bucur că aţi venit, spuse el, şi era serios. Se întoarse apoi către Vance cu un zâmbet cordial şi îi întinse şi lui mâna.

— Aşadar copoiul amator e din nou la datorie. Tonul său avea o notă de humor.

— Într-adevăr, răspunse Vance. Spune-mi, cum îţi funcţionează puterile deductive în această frumoasă dimineaţă de septembrie?

— Mi-e groază să vă spun. Figura lui Heath se întunecă şi sergentul se întoarse către Markham. E o afacere blestemată, domnule. Nu puteau să-şi aleagă altă victimă în locul Canarului? Broadway-ul e plin de dame care ar fi putut dispărea fără să dea bătaie de cap nimănui.

— A trebuit însă să omoare o vedetă la modă!

În timp ce Heath vorbea, William M. Moran, ofiţerul comandant al Secţiei de Detectivi intră în micul foaier şi strânse mâinile celor de faţă, Deşi ne întâlnise atât pe Vance cât şi pe mine, se comportă cât se poate de ceremonios faţă de noi.

— Sosirea dumitale, i se adresă el lui Markham cu o voce modulată şi manierată, e extrem de binevenită. Sergentul Heath are să vă dea informaţiile preliminare de care vesti avea nevoie. Sunt încă oarecum încurcat de cele petrecute fiindcă abia am sosit.

— N-am prea multe informaţii să vă dau, bombăni Heath în timp ce ne conducea în apartamentul artistei.

Acest apartament se compunea din două camere largi, despărţite de o arcadă prevăzută cu draperii grele de damasc. Uşa de la intrarea din holul principal conducea într-un foaier dreptunghiular lung

de vreo trei metri şi lat de vreun metru şi jumătate, prevăzut cu uşi duble cu geam jivrat, uşi ce dădeau în camera următoare. Apartamentul nu avea nicio altă intrare iar în dormitor nu se putea ajunge decât prin arcada din camera de zi.

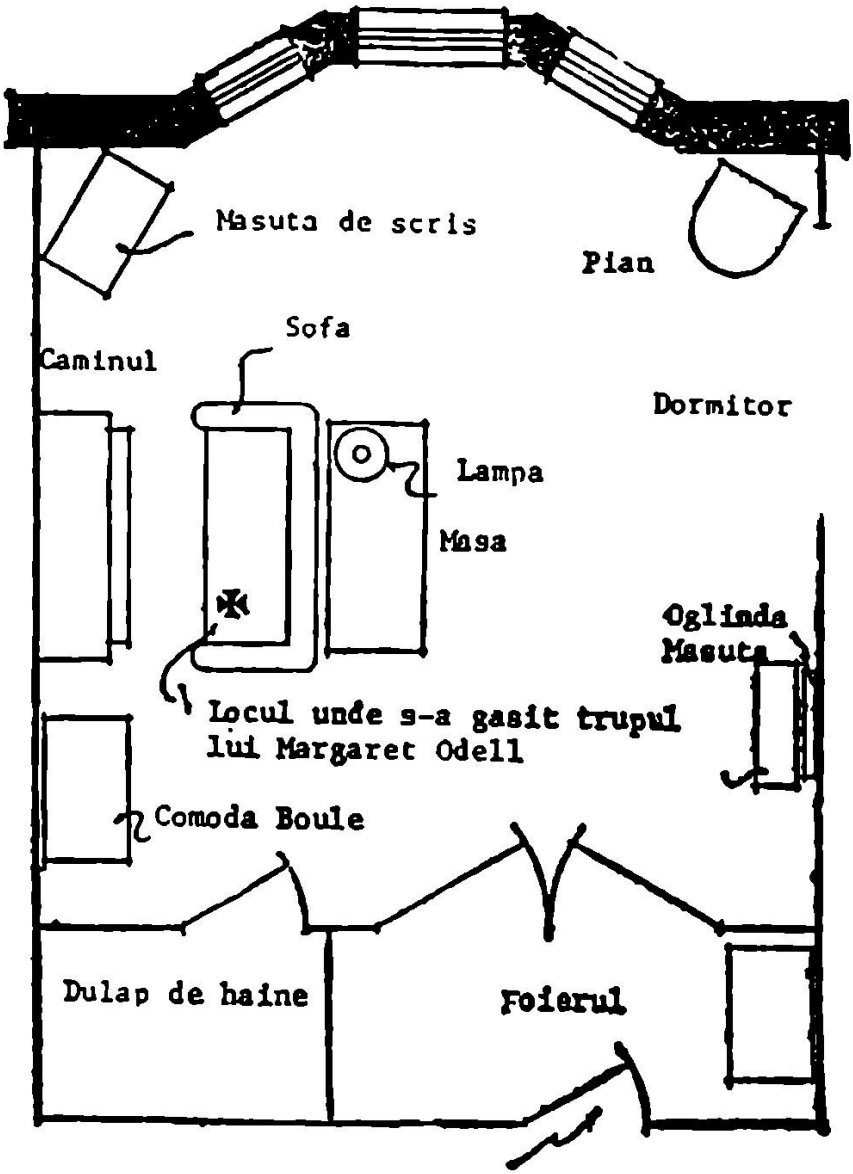

În cameră se găsea o sofa mare, tapiţată cu brocart de mătase şi plasată în faţa căminului pe

partea stângă a camerei de zi, având o lungă şi strâmtă masă din lemn de trandafir aşezată în spate. Pe peretele opus căminului, între foaier şi arcada ce dădea în dormitor, atârna o oglindă stil *Marie-Antoinette,* iar sub ea se afla o masă de mahon. Lângă arcadă, aproape de fereastră, se afla o pianină splendid decorată în stil *Louis XVI.* În colţul opus, în dreapta căminului, se afla o măsuţă de scris cu picioare subţiri şi un coş de hârtii pătrat, făcut din carton. În stânga căminului se găsea o comodă, *Boule* de o calitate cum nu mai văzusem. Mai multe reproduceri excelente după Boucher, Fragonard şi Watteau împodobeau pereţii. În dormitor se aflau un scrin, o masă de toaletă şi mai multe scaune aurite. Întregul apartament părea să reflecte perfect personalitatea fragilă a Canarului.

Când am păşit din micul foaier în camera de zi şi ne-am oprit ca să aruncăm o privire în jur, am observat o scenă de mare harababură. Cele două odăi fuseseră răvăşite de cineva în mare grabă şi dezordinea lăsată în urmă era îngrozitoare.

— Nu şi-au mai dat osteneala să fie mai ordonaţi, remarcă inspectorul Moran.

— Poate c-ar trebui să le fim recunoscători că n-au aruncat clădirea în aer cu dinamită, răspunse Heath pe un ton acru.

Dar nu vraiştea generală ne-a atras privirea, ci trupul unei tinere femei moarte, aşezat într-o poziţie nefirească, aproape îngenuncheată, într-un colţ al sofalei, la câțiva paşi de locul unde ne aflam. Capul îi era întors înapoi, în mod forţat, şi se odihnea pe tapiţeria de mătase. Părul i se desfăcuse şi îi atârna peste umăr într-o cascadă de aur lichid. Faţa ei, ca urmare a morţii violenţe, era descompusă şi urâtă. Pielea i se decolorase; ochii priveau fix; gura îi

rămăsese deschisă, buzele contractate. Pe gât, de-a lungul cartilajului tiroidei se vedeau nişte vânătăi oribile. Era îmbrăcată într-o rochie uşoară de seară, din dantelă neagră, fină, căptuşită cu mătase crem. Pe unul din braţele sofalei zăcea o capă de seară dintr-un material auriu, având o garnitură de hermină.

Peste tot se vedeau semnele evidente ale luptei ei pierdute cu cel care o strânsese de gât. În afara părului în dezordine, una din bretelele rochiei de seară fusese ruptă, ca şi dantela fină din dreptul pieptului. Un buchet de orhidee artificiale fusese smuls de la piept şi îi căzuse în poală. Unul din pantofii de seară era pe jos, iar genunchiul drept era întors spre sofa, ca şi cum Margaret ar fi încercat să se ridice pentru a scăpa din ghearele atacatorului. Degetele îi erau încă încordate, aşa cum trebuie să fi fost, fără îndoială, în clipa când capitulase în faţa morţii şi renunţase să se mai împotrivească. Acest spectacol de groază al trupului chinuit a fost întrerupt de o observaţie banală a lui Heath.

— Vedeţi, domnule Markham, femeia era aşezată în acel colţ al sofalei când a fost apucată de gât pe la spate.

— Trebuie să fi fost cineva destul de voinic ca s-o ucidă atât de uşor, răspunse Markham, dându-i dreptate.

— Aşa cred şi eu! admise Heath. Se aplecă şi arătă degetele femeii care erau acoperite de zgârieturi. I-au smuls şi inelele, fără multe fasoane. Apoi arătă un fragment dintr-un lanţ splendid de platină, împodobit cu perle mici, care îi atârna peste umăr. Au înşfăcat tot ce-i atârna la gât şi i-au rupt lanţul. Nu voiau să rateze nimic şi nici să-şi piardă timpul. Frumoasă treabă, demnă de un gentleman.

— Unde e medicul legist? întrebă Markham.

— E pe drum, îi spuse Heath. Doctorul Doremus nu se deplasează nicăieri înainte de a-şi fi luat micul dejun.

— S-ar putea să descopere şi alte lucruri, care nu se văd.

— În ce mă priveşte, am văzut destul, declară Heath. Uitaţi-vă la acest apartament. Arată ca şi cum l-ar fi măturat un ciclon.

Ne-am îndepărtat de spectacolul deprimant al tinerei fete ucise şi am păşit spre mijlocul camerei.

— Aveţi grijă să nu atingeţi ceva, domnule Markham, spuse Heath. Am trimis după experţii de luat amprente, Vor fi aici dintr-o clipă în alta.

Vance îl privi cu o uimire ironică.

— Amprente? Ce vorbeşti! Ce încântător! Imaginează-ţi pe cineva azi lăsându-şi amprentele în urmă!

— Nu toţi criminalii sunt atât de inteligenţi, domnule Vance, îi spuse Heath nervos.

— Oh, Dumnezeule, fireşte că nu! N-ar fi prinşi niciodată dacă ar fi atât de inteligenţi. Dar, la urma urmei, sergent Heath, o amprentă autentică nu dovedeşte decât că cel care a lăsat-o a fost la faţa locului într-o anumită perioadă. Nu dovedeşte deloc vinovăţie.

— Poate că nu, recunoscu Heath cu încăpăţânare. Vreau să vă spun totuşi că dacă găsim nişte amprente în această încăpere devastată n-are să-i fie prea uşor celui care le-a lăsat.

Vance simula un aer scandalizat.

— Pur şi simplu mă îngrozeşti, sergent Heath. De acum înainte am să-mi iau tot timpul mănuşile cu mine. Vin în contact cu mobila, cu ceşti de ceai şi cu tot felul de fleacuri de câte ori merg undeva în vizită.

Markham interveni în discuţie, sugerând o

scurtă inspecţie până la sosirea medicului legist.

— Nu şi-au schimbat cu mult metodele, spuse Heath. Au omorât fata, apoi au devastat apartamentul.

Cele două camere fuseseră serios răvăşite. Pe jos se aflau haine şi diferite alte lucruri. Uşile celor două dulapuri din perete (câte unul în fiecare cameră), erau deschise şi, judecând după dezordinea ce domnea în cel din dormitor, era limpede că cineva le scotocise bine. Cu toate acestea, dulapul din afara camerei de zi, care adăpostea obiecte rar folosite, nu fusese atins. Sertarele măsuţei de toaletă şi ale scrinului fuseseră golite de conţinutul lor. Cearşaful se afla pe duşumea iar salteaua fusese întoarsa pe dos. O măsuţă şi două scaune zăceau răsturnate. Mai multe vaze fuseseră sparte, ca şi cum, intrusul, după ce le cercetase conţinutul, le aruncase furios că nu găsise nimic înăuntru. Până şi marea oglindă stil *Marie-Antoinette* fusese spartă. Măsuţa de scris avea sertarul deschis iar despărţiturile pentru corespondenţă fuseseră golite de conţinutul lor, care se înălţa pe sugativa de pe birou, Cele două uşi ale comodei Boule erau şi ele deschise iar înăuntru domnea aceeaşi dezordine ca şi în biroul de scris. O lampă de bronz şi porţelan, ce se afla la capătul mesei lungi, zăcea trântită pe o parte cu abajurul sfâşiat de colţul unei bomboniere de argint.

În acest haos două obiecte mi-au atras îndeosebi atenţia: o cutie neagră de metal pentru păstrat documente, în genul celor ce se pot cumpăra de la orice papetărie. Apoi o cutie de oţel cu o broască de formă circulară. Acest din urmă obiect avea să joace un rol sinistru şi bizar în anchetă.

Cutia de documente era goală şi fusese plasată pe masă, alături de lampa răsturnată. Capacul era deschis şi cheia se afla în broască. În mijlocul

debandadei din cameră, această cutie părea singurul semn de ordine lăsat de cel ce devastase apartamentul.

Caseta de bijuterii, pe de altă parte, fusese forţată violent. Zăcea acum pe măsuţa de toaletă, strivită şi turtită ea urmare a eforturilor de a o deschide, iar alături se afla un vătrai de fontă, cu mâner de bronz, care fusese luat din camera de zi şi folosit pentru a forţa caseta.

Vance privi superficial mai multe obiecte din cameră dar odată ajuns în faţa măsuţei de toaletă, se opri brusc, îşi scoase monoclul, îl potrivi apoi la ochi şi se aplecă asupra casetei de oţel deteriorată.

— Absolut extraordinar, murmură el, şi lovi marginea casetei cu un creion aurit. Ce părere ai despre asta, sergent Heath?

Heath îl urmărise pe Vance cu atenţie când acesta se aplecase asupra casetei de pe măsuţă.

— La ce vă referiţi domnule Vance? întrebă el la rândul lui.

— La mai multe decât îţi poţi închipui, răspunse Vance glumind. În acest moment însă îmi făceam socoteala că această casetă de bijuterii nu a fost forţată cu ajutorul vătraiului de fontă cu totul nepotrivit unei asemenea întreprinderi.

Heath dădu din cap în semn de aprobare.

— Deci aţi observat şi dumneavoastră, nu-i aşa? Aveţi perfectă dreptate. Vătraiul a servit la turtirea casetei dar nu şi la deschiderea ei. Se întoarse către inspectorul Moran: Asta mă uimeşte. Am trimis după profesorul Brenner, să vedem cum rezolvă el misterul. Deschiderea forţată a casetei îmi apare ca operaţia unui expert. Nu-i ceva pe măsura unui amator.

Vance continuă să cerceteze caseta şi în cele din urmă se îndepărtă cu o expresie perplexă şi

încruntată.

— Ciudat! comentă el. Ceva teribil de bizar s-a petrecut aici noaptea trecută.

— Nu chiar aşa de ciudat, îl corectă Heath. Au răvăşit totul, dar nu văd nimic teribil de bizar în asta.

Vance îşi lustrui monoclul şi îl vâri în buzunar.

— Dacă ai să te bazezi pe această teorie, ai să dai faliment în anchetă. Nu ştiu cum ai să scoţi adevărul la lumină!

IV

AMPRENTA

LA CÂTEVA MINUTE DUPĂ CE NE-AM ÎNTORS ÎN camera de zi, doctorul Doremus, medicul legist, şi-a făcut intrarea vesel şi plin de energie. Era însoţit de trei oameni, din care unul ducea un masiv aparat de fotografiat şi un trepied. Aceşti oameni erau căpitanul Dubois şi detectivul Bellamy, experţi în amprente, împreună cu Peter Quackenbush, fotograful poliţiei.

— Ce surpriză! exclamă doctorul Doremus. Ce selectă adunare! Din nou probleme? Inspectore, ar fi bine dacă unii din clienţii dumitale şi-ar alege ore mai decente pentru operaţiile lor. Sculatul de dimineaţă îmi face rău la ficat! Dădu mâna cu toată lumea, menţinând o atitudine profesională şi grăbită. Unde-i cadavrul? întrebă el mirat, privind prin cameră. Apoi, zărind corpul pe sofa, spuse: O, Doamne, o femeie!

Doremus păşi înainte şi examină profesional cadavrul fetei, cercetând gâtul, degetele, mişcându-i braţele pentru a determina starea de *rigor mortis,* iar în final întinzându-i picioarele înţepenite pe pernele de pe sofa pentru un examen mai atent. Grupul nostru se îndreptă spre dormitor şi Heath făcu semn celor doi experţi în amprente să ne urmeze.

— Nu scăpaţi nimic, le spuse el. Daţi atenţie specială acestei casete de bijuterii, mânerului vătraiului şi cutiei de acte.

— În regulă, consimţi căpitanul Dubois. Începem cu odaia asta câtă vreme doctorul e ocupat în cealaltă. Împreună cu Bellamy se apucară de treabă.

Fireşte, ne-am concentrat interesul asupra lucrului făcut de căpitan. Timp de cinci minute l-am urmărit cercetând caseta de bijuterii cu marginile turtite, ca şi mânerul şlefuit şi lucios al vătraiului. Ridică obiectele cu mare grijă şi, cu ajutorul unei lupe, le studie în lumina unei lanterne. Când termină, le aşeză la loc cu o expresie de nemulţumire pe faţă.

— Nu-i nicio amprentă pe ele, anunţă el. Au fost şterse de orice urmă.

— Ar fi trebuit să-mi închipui, bombăni Heath. O treabă de profesionist, nici vorbă. Apoi se întoarse către celălalt expert: Ai găsit ceva, Bellamy?

— Nimic care să ne fie de folos, îi răspunse mofluz. Câteva pete acoperite de praf.

Un adevărat dezastru, spuse Heath iritat. Sper să descoperim ceva în cealaltă odaie.

În clipa aceea doctorul Doremus intra în dormitor şi luând un cearşaf de pe pat, se întoarse la sofa şi acoperi cu el cadavrul fetei. Apoi îşi închise trusa, îşi puse pălăria pe cap cu un gest ironic şi păşi cu aerul unui om foarte grăbit.

— Un simplu caz de strangulare pe la spate,

spuse el sigur pe sine. Urme de vânătăi lăsate de degete pe gâtlej. Urme de degete mari în regiunea suboccipitală. Atacul pare să fi fost neaşteptat. O operaţie rapidă, expertă, deşi victima s-a zbătut crâncen.

— Cum vă explicaţi că rochia i-a fost sfâşiată? îl întrebă Vance.

— Oh, asta e greu de spus. Poate c-a sfâşiat-o singură când a încercat să se apere.

— Nu-i totuşi foarte probabil, nu-i aşa?

— De ce nu? Rochia a fost sfâşiată iar corsajul cu flori a fost smuls în timp ce asasinul o strângea de gât cu ambele mâini. Cine altcineva ar fi putut s-o facă?

Vance dădu indiferent din umeri şi îşi aprinse o ţigară. Heath, aparent agasat de această întrerupere neconcludentă, puse întrebarea următoare:

— Nu crezi că acele urme pe degete denotă că inelele i-au fost scoase cu forţa?

— Foarte posibil. Sunt zgârieturi proaspete. Mai există şi unele tăieturi pe încheietura mâinii stângi, care trădează că o brăţară i-a fost smulsă cu forţa.

— Deci totul se explică, anunţă Heath cu satisfacţie. Mi se pare că i-au smuls şi lănţişorul din jurul gâtului.

— Probabil, răspunse doctorul cu indiferenţă. Un fragment al lănţişorului a lăsat o mică tăietură pe umărul stâng.

— Şi la ce oră s-a comis crima?

— Acum nouă sau zece ore. În jur de unsprezece şi jumătate, poate puţin mai înainte. Dar în orice caz nu mai târziu de miezul nopţii. Doctorul bătea nerăbdător din călcâie. Alte întrebări?

Heath reflectă:

— Cam asta-i tot, domnule doctor, hotărî el. Am

să transport imediat cadavrul la morgă. Să terminăm cât mai repede cu moarta.

— Ai să primeşti raportul meu în cursul dimineţii. În ciuda aerului său grăbit, doctorul Doremus păşi în dormitor şi îşi luă rămas bun de la Heath, Moran şi Markham mai înainte de a pleca.

Heath îl întovărăşi până la uşă. Apoi l-am auzit spunând poliţistului de gardă să telefoneze după o ambulanţă care să transporte cadavrul fetei.

— Doctorul vostru legist e adorabil, îi spuse Vance lui Markham. Ce detaşare! În timp ce dumneata îţi faci mari probleme cu moartea unei tinere fete atât de frumoasă, doctorul se preocupă de efectul sculării devreme asupra ficatului său.

— Nu văd de ce e nervos, se plânse Markham. Ziarele nu-l atacă niciodată. Şi, apropo, ce sens a avut întrebarea despre rochia sfâşiată?

Vance se uită plictisit la vârful ţigării sale.

— Judecă aceste fapte: femeia a fost atacată prin surprindere pe la spate. Dacă s-ar fi zbătut mai înainte, când era în picioare, cum a ajuns să stea pe sofa? Deci, atât rochia cât şi buchetul artificial de flori erau fără îndoială intacte în clipa când a fost atacată. Dar, în ciuda concluziilor elegantului doctor, natura stricăciunilor aduse rochiei nu este rezultatul efortului ei de a se elibera. Dacă Margaret ar fi simţit presiunea rochiei asupra pieptului, ar fi înlăturat sutienul dând drumul la copci. Dar, după câte vedeţi, sutienul e la locul lui neatins. Singurul lucru rupt e broderia de mătase de deasupra rochiei de seară. A fost sfâşiată sau smulsă datorită unui efort violent. Or, ţinând seama de ce s-a întâmplat, sfâşierea ar fi trebuit să aibă loc de jos în sus.

Inspectorul Moran îl asculta cu atenţie, dar Heath continua să fie agitat. După el, problema

direcţiei din care fusese sfâşiată rochia nu avea nicio importanţă.

— În plus, continuă Vance, rămâne şi problema buchetului de flori. Dacă Margaret l-ar fi smuls de la locul lui în timpul luptei ei cu asaltatorul, buchetul ar fi trebuit să cadă pe podea. Nu uitaţi că fata a opus destulă rezistenţă. Trupul ei era sucit într-o parte. Un genunchi era îndreptat spre pat şi un pantof îi căzuse din picior. În timpul unei asemenea zbateri, e cu neputinţă ca un buchet de flori să mai fi putut rămâne în poala ei. Chiar şi atunci când doamnele stau perfect calme, văd cum poşetele, batistele, mănuşile şi programele de teatru le alunecă încet din poală pe podea.

— Dacă această teorie e corectă, protestă Markham, ar însemna că rochia a fost sfâşiată iar buchetul smuls după ce fată a fost omorâtă. Nu văd ce sens ar avea un astfel de vandalism.

— Nici eu nu văd, spuse Vance oftând. E teribil de bizar.

Heath îşi ridică brusc privirea.

— E a două oară că faceţi o asemenea remarcă. Nu-i nimic bizar în această afacere. E un caz foarte limpede. Vorbea cu prea multă convingere, ca un om care argumentează împotriva propriilor lui păreri. Rochia putea fi sfâșiată în orice moment, continuă el cu încăpăţânare.

Iar florile ar fi putut să se fi agăţat de mătasea rochiei, aşa c-au rămas acolo.

— Şi cum îţi explici povestea casetei cu bijuterii? îl întrebă Vance.

— Foarte simplu, după ce-a încercat s-o deschidă cu vătraiul, a folosit un paspartu.

— Dacă dispunea de un paspartu, îl contrazise Vance, de ce şi-a mai bătut capul să aducă acel vătrai

ridicol din camera de zi?

Sergentul clătină din cap perplex.

— Nu ştii niciodată de ce sunt capabili aceşti bandiţi.

— Ascultă, nu folosi cuvântul „niciodată”, îl dojeni Vance. În vocabularul unui detectiv inteligent n-ar trebui să existe un asemenea cuvânt.

Heath îl urmări cu atenţie.

— Ce altceva v-a izbit în chip bizar? întrebă el cu o voce plină de îndoieli.

— Lampa de pe masa din cealaltă cameră.

Ne aflam sub arcada care despărţea cele două odăi şi Heath se întoarse brusc şi privi stupefiat lampa căzută.

— Nu văd nimic bizar în asta.

— A fost răsturnată, nu-i aşa? îi sugeră Vance.

— Şi ce dacă a fost răsturnată? Heath era complet derutat. Aproape toate lucrurile din apartament au fost date peste cap.

— E adevărat, dar pentru celelalte lucruri există o explicaţie: toate indică intenţia unei cercetări pentru a jefui. Atât că lampa nu se potriveşte în acest tablou. E o notă falsă. Se află la capătul celălalt al mesei faţă de locul crimei; e cam la un metru şi jumătate. Şi nu e cu putinţă să fi fost răsturnată în timpul luptei. Nu, e cu neputinţă. Nu are sens să fi fost răsturnată, aşa cum oglinda mare de pe perete nu are sens să fi fost spartă. Iată de ce pare bizar.

— Ce se întâmpla cu aceste scaune şi cu măsuţa? îl întrebă Heath, făcând semn spre cele două scaune aurite şi spre măsuţa care zăceau răsturnate lângă pian.

— Răsturnarea lor are sens, replică Vance. Sunt piese de mobilier uşoare care ar fi putut fi trântite sau răsturnate de către cel care a răscolit apartamentul şi

a plecat în grabă.

— Dar şi lampa ar fi putut avea aceeaşi soartă, argumentă Heath.

— Nici vorbă, sergent Heath, spus Vance clătinând din cap. Lampa are o bază solidă de bronz şi nu e grea în partea de sus. Fiind aşezată pe masă, în afara mişcărilor bruşte... Nu, lampa a fost răsturnată dinadins.

Heath rămase tăcut o vreme. Experienţa îl învăţase să nu subaprecieze capacitatea de observaţie a lui Vance.

Trebuie să mărturisesc că şi mie lampa răsturnată de la capătul mesei lungi, izolată de restul obiectelor în dezordine, mi s-a părut că verifică sensul deducţiilor lui Vance. Am încercat să o plasez într-o reconstituire grăbită a crimei, dar am renunţat.

— Mai vedeţi şi altceva care vi se pare în neregulă? îl întrebă Heath după o vreme.

Vance făcu semn cu ţigara spre dulapul de haine din perete situat în dormitor. Dulapul se afla alături de foaier, în colţul de lângă comoda Boule şi în direcţia opusă sofalei.

— Încearcă să-ţi îndrepţi o clipă atenţia asupra stării acelor haine, îi sugeră Vance indiferent. Ai să observi în primul rând că nimic dinăuntru nu a fost deranjat. Şi nu e singurul loc din apartament care a rămas neatins.

Heath se apropie de dulap şi se uită înăuntru.

— Trebuie să mărturisesc că e cam ciudat, recunoscu el în cele din urmă.

Vance îl întovărăşi şi se uită peste umărul lui.

— Asta-i bună! exclamă el. Cheia e pe dinăuntru! Culmea! Cum poţi să încui un dulap pe dinăuntru, nu-i aşa sergent Heath?

— Cheia ar putea să nu aibă nicio semnificaţie,

remarcă Heath plin de încredere. Poate că uşa n-a fost încuiată niciodată. În orice caz, o să descoperim pe loc. Am dat dispoziţii ca servitoarea să fie reţinută şi am s-o anchetez îndată ce Dubois îşi termină cercetările.

Heath se întoarse către Dubois care îşi încheiase vânătoarea de amprente în dormitor şi inspecta acum pianul.

— Ai găsit vreo amprentă?

Căpitanul clătină din cap.

— Au purtat mănuşi, răspunse el.

— Aceeaşi situaţie şi aici, adăugă Bellamy prost dispus, în timp ce îngenunchease în faţa măsuţei de scris.

Cu un zâmbet sarcastic, Vance se îndreptă spre fereastră unde rămase în picioare fumând şi privind afară ca şi cum întregul său interes în acest caz s-ar fi evaporat.

În acel moment uşa de la hol se deschise şi un om mic de statură şi sfrijit, având păr alb şi o barbă aspră păşi în cameră şi rămase clipind în faţa luminii strălucitoare a soarelui.

— Bună dimineaţa, domnule profesor, îl salută Heath, Mă bucur să vă văd. Am ceva în specialitatea dumneavoastră.

Inspectorul adjunct Conrad Brenner era unul dintre membrii acelui mic grup obscur, dar extrem de capabil, care au legături cu poliţia din New York. Aceşti oameni sunt consultaţi tot timpul în probleme tehnice complicate, deşi numele şi realizările lor nu apar în presă decât rar. Specialitatea lui Brenner erau lacătele şi broaştele, ca şi uneltele spărgătorilor. Mă îndoiesc că ar exista un expert mai competent chiar printre criminologii de la Universitatea din Lausanne care să descifreze atât de bine semnele lăsate de spărgători. Brenner arăta ca un profesor de colegiu cam pirpiriu.

Costumul lui negru şi mototolit era de un stil demodat. Purta un guler tare, foarte înalt, ca un cleric de la sfârşitul secolului, împreună cu o panglică neagră – înnodată sub bărbie. Ochelarii lui cu rame aurite aveau lentile atât de groase încât pupilele arătau ca şi cum ar fi fost tratate cu beladonna.

Când Heath i se adresă, profesorul rămase pe loc într-un fel de aşteptare indiferentă. Părea complet inconştient de altă prezenţă în încăpere. Sergentul, evident familiarizat cu purtarea ciudată a omului, nu aşteptă un răspuns ci se îndreptă spre dormitor.

— Pe aici, domnule profesor, îi spuse el în glumă şi se îndreptă spre măsuţa de toaletă unde se găsea. Caseta de bijuterii. Vreţi să aruncaţi o privire aici şi să-mi spuneţi despre ce e vorba?

Inspectorul Brenner îl urmă pe Heath fără să se uite în dreapta sau în stânga şi, luând caseta de bijuterii, se îndreptă cu ea spre fereastră unde începu s-o cerceteze. Vance, a cărui curiozitate fusese trezită, făcu câţiva paşi şi se apropie de inspector, urmărindu-l cu mare atenţie.

Micul expert inspectă caseta de bijuterii timp de cinci minute, ţinând-o la câţiva centimetri de ochii săi miopi. Apoi, se uită la Heath şi clipi de mai multe ori rapid.

— Două instrumente au fost folosite în acest caz pentru a deschide caseta. Avea o voce slabă şi ascuţită, dar plină de autoritate. Unul din instrumente a îndoit capacul şi a lăsat mai multe zgârieturi pe spatele emailat. Celălalt instrument, un fel de daltă mică, a fost folosit la spargerea broaştei. Primul instrument era grosolan şi a fost folosit de un amator. Rezultatul a fost îndoirea capacului, Dar dalta de oţel a fost utilizată de un cunoscător al legilor de presiune de care s-a servit ca să mişte mecanismul broaştei.

— O treabă de profesionist? sugeră Heath.

— Cu siguranţă, răspunse inspectorul, clipind din nou. Cu alte cuvinte, forţatul broaştei a fost opera unui expert. Şi aş merge până într-acolo încât aş afirma că instrumentul respectiv a fost construit pentru asemenea scopuri.

— Ar putea acest vătrai să deschidă cutia? spuse Heath şi îi întinse obiectul.

Inspectorul îl examină cu atenţie, întorcându-l pe toate laturile.

— Ar fi putut servi la turtirea capacului, dar nu la deschiderea cutiei. Vătraiul e din fontă şi ar fi cedat la presiune mare, în timp ce caseta e din oţel cu o broască ce se deschide cu o cheie specială. Pentru a disloca mecanismul broaştei şi a forţa capacul e nevoie de o daltă fină din oţel.

— Deci aşa stau lucrurile, spuse Heath care părea satisfăcut de concluzia inspectorului Brennen. Am să vă trimit caseta la laborator şi vă rog să mă informaţi dacă descoperiţi ceva nou.

— Am s-o iau cu mine, dacă n-ai nimic împotrivă, spuse omuleţul, luând caseta la subţioară şi ieşind din cameră fără să mai rostească o vorbă.

— Ciudată pasăre, spuse Heath şi-i zâmbi lui Markham. Nu-i mulţumit până ce nu măsoară lungimea zgârieturilor pe uşi, ferestrele şi altele. N-a avut răbdare să aştepte să-i trimit caseta. Are s-o ţină afectuos la piept tot drumul în metrou, cum ţine o mamă un prunc.

Vance se afla încă lângă măsuţa de toaletă uitându-se cam perplex în jur.

— Markham, spuse el, starea acelei casete e absolut uluitoare. E un lucru absurd, ilogic, dement. Complică îngrozitor situaţia. Acea casetă de oţel nu putea fi deschisă cu o daltă de către un spărgător

profesionist, şi totuşi, cineva a făcut-o.

Mai înainte ca Markham să-i poată răspunde, atenţia ne-a fost atrasă de un bombănit satisfăcut din partea lui Dubois.

— Am ceva pentru dumneata, sergent Heath, spuse el.

Ne-am deplasat cu toţii în camera de toate zilele. Dubois era aplecat peste capul mesei, exact în spatele locului unde fusese găsit trupul lui Margaret Odell. Cu ajutorul unui aparat sufla o pudră fină şi galbenă pe o parte din suprafaţa lustruită a mesei din lemn de trandafir. Ca urmare a acestei operaţii, pe suprafaţa mesei apăru urma clară a unei mâini omeneşti. Atât perniţele degetelor cât şi porţiunile până la încheietură se vedeau limpede ca mici cercuri izolate. Fiecare amprentă se distingea perfect. Fotograful îşi potrivi aparatul şi luă mai multe poze ale urmei lăsate de mână.

— E de ajuns, spuse Dubois, mulţumit de descoperirea lui. E vorba de mâna dreaptă, o amprentă clară, şi persoana care a lăsat-o se afla chiar în spatele femeii... E cea mai recentă amprentă din cameră.

— Ce se întâmplă cu cutia de acte? Heath arată spre ea. Cutia era pe masă alături de lampa răsturnată.

— Nicio amprentă. A fost ştearsă cu atenţie. Dubois începu să-şi adune instrumentele.

— Ascultă, căpitane Dubois, spuse Vance, te-ai uitat cu atenţie la clanţa interioară a acelui dulap?

— Nimeni nu închide dulapurile pe dinăuntru. Uşile se închid şi deschid numai pe dinafară.

Vance ridică din sprâncene cu o expresie mirată.

— Serios? Eşti sigur? Ştii totuşi, că dacă te găseşti în dulap, n-ai cum să atingi clanţa exterioară.

— Oamenii pe care îi cunosc eu n-au obiceiul să se închidă în dulapuri de haine. Tonul lui Dubois devenise amenințător şi sarcastic.

— Pur şi simplu mă uimeşti! declară Vance. Toţi cei pe care îi cunosc eu fac lucrurile astea tot timpul, ca un fel de distracţie.

Markham, diplomat ca întotdeauna, interveni:

— La ce te gândeşti în legătură cu acel dulap, Vance?

— Aş dori să am unul ca el, căci pentru nimic în lume nu pot să înţeleg de ce e atât de ordonat. Ar trebui să fie răscolit doar de dragul artei.

Heath înţelese că Vance avea unele bănuieli vagi căci se întoarse spre Dubois şi spuse:

— Ar trebui să cercetezi şi clanţa, căpitane. Cum spune acest domn, e ceva ciudat cu acest dulap.

Încruntat şi tăcut, Dubois se apropie de clanţă şi suflă pudră gălbuie pe partea dinăuntru. După ce îndepărtă toată pudră, examină suprafaţa cu ajutorul unei lupe. După o vreme se ridică şi se uită la Vance cu un fel de admiraţie amestecată cu ranchiună.

— Sunt urme de amprente proaspete pe clanţă, recunoscu el agasat. Şi, dacă nu mă înşel, au fost lăsate de aceeaşi mână care a fost pe masă. Ambele degete sunt identice, ca şi degetele arătătoare. Ascultă, Pete, spuse el fotografului, ia fă nişte poze clanţei.

Când operaţia s-a încheiat, Dubois, Bellamy şi fotograful au ieşit din cameră. După câteva minute, luându-şi rămas bun de la noi, inspectorul Moran a părăsit şi el casa. La uşă a trebuit să treacă pe lângă doi oameni în uniforme albe de spital care veniseră să ia cadavrul fetei.

V

UŞA ÎNCUIATĂ

MARKHAM, VANCE, HEATH ŞI CU MINE AM rămas singuri în apartament. Nori joşi şi întunecaţi acoperiseră soarele iar lumina cenuşie şi spectrală mărea atmosfera tragică a odăilor. Markham îşi aprinse o ţigară de foi şi se sprijini de pian, privind de jur-împrejur, trist dar hotărât. Vance se apropie de unul din tablourile de pe peretele camerei de zi *Păstoriţa adormită* de Boucher, cred că acesta era numele tabloului – şi îl privi cu un cinism dispreţuitor.

— Trupuri goale pline de pistrui, cupidoni agitaţi şi nori de bumbac pentru metresele regale, comentă el. Antipatia lui faţă de pictura decadentă franceză sub Ludovic al XV-lea era evidentă. Mă întreb ce fel de pânze atârnau curtezanele în budoarele lor mai înainte de apariţia acestor dialoguri amoroase, a peluzelor verzi şi a oilor cu panglici la gât.

— Mă preocupă mai mult ce s-a petrecut în acest budoar aseară, replică Markham.

— Nu-i nicio îndoială în această privinţă, spuse Heath plin de încredere. Dubois are să verifice amprentele şi o să ştim cine a comis crima.

Vance se întoarse către el cu un zâmbet şiret.

— Eşti plin de încredere, sergent Heath. Eu însă am impresia că mai înainte ca acest caz emoţionant să fie rezolvat, ai să ajungi să regreţi toate acele amprente descoperite de căpitanul irascibil. Vance

făcu un gest de întărire a celor spuse: îngăduie-mi să-ţi şoptesc la ureche că persoana care a lăsat aceste amprente pe masa de lemn de trandafir, ca şi pe butonul de sticlă al dulapului, nu are absolut nimic de-a face cu moartea precipitată a domnişoarei Odell.

— Ce bănuieşti? îl întrebă Markham pe un ton ferm.

— Absolut nimic, amice, declară Vance calm. Rătăcesc într-o confuzie mintală lipsită de semne de direcţie ca o planetă moartă. Mă simt devorat de beznă. Mă simt ca într-un deşert la miezul nopţii.

Markham se crispă de enervare, căci era familiarizat cu figurile de stil evazive ale lui Vance. Le înlătură cu un gest şi se adresă lui Heath:

— Ai interogat persoanele din casă?

— Am vorbit cu servitoarea lui Odell, cu intendentul clădirii şi cu operatorul telefonic, dar n-am intrat în detalii, căci v-am aşteptat. Atât am să vă spun, că ce-am auzit de la ei mi-a împuiat capul. Dacă nu-şi schimbă unele declaraţii, avem o mare problemă.

— Adu-i aici, spuse Markham, începând cu servitoarea. Se aşeză pe bancheta pianului, cu spatele la pian. Heath se ridică, dar în loc să se îndrepte spre uşă, păşi spre fereastră.

— Vreau să vă atrag atenţia asupra unor lucruri mai înainte de a interoga aceşti oameni, spuse el, şi anume problema intrărilor şi ieşirilor din acest apartament. Trase perdeaua de voal auriu. Uitaţi-vă la aceste zăbrele de fier. Toate ferestrele din acest apartament, ba chiar şi cele din dormitor, au bare identice. Ferestrele sunt cam la un metru şi jumătate înălţime de la pământ şi constructorii casei n-au voit să rişte ca spărgătorii să pătrundă în casă pe ferestre. Heath lăsă perdeaua să cadă şi păşi în foaier. Nu există decât o singură intrare în acest apartament, şi anume

uşa care dă în holul mare. Nu există niciun lift pentru bucătărie sau alte deschideri în apartament aşa încât această uşă este singura intrare şi ieşire de aici. Ţineţi minte aceste amănunte, domnilor, când veţi asculta relatările servitorilor... Acum am s-o invit pe servitoare să vină încoace...

Ca urmare a ordinului lui Heath, un detectiv aduse în cameră o mulatră de vreo treizeci şi cinci de ani. Era îmbrăcată îngrijit şi părea destul de isteaţă. Când îi veni rândul să vorbească, vocea ei denota un anume grad de educaţie. Am aflat că se numea Amy Gibson şi informaţiile obţinute de Markham din cercetările anterioare se rezumau la următoarele fapte:

Sosise în apartament în acea dimineaţă cu câteva minute înainte de ora şapte şi că de obicei, deschise uşa cu propria ei cheie, căci stăpâna ei avea obiceiul să doarmă până târziu.

O dată sau de două ori pe săptămâna venea ca să coase sau să cârpească lucruri de îmbrăcăminte mai înainte ca domnişoara Odell să se scoale. În acea dimineaţă, venise că să facă unele schimbări la o rochie.

În clipa când deschisese uşa, fusese confruntată cu dezordinea din casă căci uşile de fier forjat de la foaier erau deschise. Observase trupul stăpânei sale pe sofa.

Îl chemase imediat pe Jessup, operatorul telefonic din tura de noapte; după o privire aruncată în camera de zi, acesta anunţase poliţia. Se dusese apoi în camera de recepţie unde aşteptase sosirea poliţiei.

Declaraţia ei era simplă şi inteligent formulată. Dacă era nervoasă sau agitată, atunci îşi ascundea sentimentele foarte bine.

— Acum, reluă Markham după o scurtă pauză,

hai să ne întoarcem la seara trecută. La ce oră ai plecat de la domnişoara Odell?

— Cu câteva minute înainte de ora şapte, răspunse femeia pe un ton egal ce părea caracteristic vorbirii sale.

— Pleci de obicei la această oră?

— Nu, de obicei plec pe la ora şase. Aseară însă domnişoara Odell voia s-o ajut să se îmbrace.

— N-o ajuţi întotdeauna să se îmbrace pentru supeu?

— Nu, domnule. Dar aseară mergea cu un domn la masă, apoi la un teatru, şi voia să arate deosebit de bine.

— Şi cine era acest domn? întrebă Markham aplecându-se înainte.

— Nu ştiu, domnule. Domnişoara Odell nu mi-a spus.

— Şi n-ai nici cea mai mică idee?

— Absolut niciuna, domnule.

— Şi când ţi-a spus domnişoara Odell să vii dimineaţa?

— Când am plecat aseară.

— Fireşte, nu prevedea nici o primejdie şi nici nu se temea de însoţitorul ei.

— Aşa se pare. Femeia se opri, ca să reflecteze. Nu părea deloc să fie îngrijorată, dimpotrivă, era chiar bine dispusă.

Markham se întoarse către Heath.

— Mai ai vreo întrebare de pus?

Heath scoase ţigara de foi neaprinsă din gură şi se aplecă înainte, cu mâinile pe genunchi.

— Ce fel de bijuterii purta dama Odell aseară? întrebă el brutal.

Atitudinea cameristei se răci şi deveni puţin superioară.

— Domnişoara Odell, spuse ea apăsând pe cuvântul „domnişoara” pentru a-i reproşa lipsa da respect, purta pe mână cinci sau şase inele ca şi trei brăţări, una cu diamante pătrate, una cu rubine şi alta cu diamante şi smaralde. Mai purta la piept, pe un lănţuc, o broşă rotundă ca un soare cu diamante în formă de pară. Mai avea şi o lornetă de platină împodobită cu diamante şi perle.

— Mai avea şi alte bijuterii?

— Câteva piese mai mici, dar nu sunt prea sigură.

— Le păstra în caseta de oţel din dormitor?

— Da, atunci când nu le purta. Vocea ei trăda o notă de sarcasm.

— Iar eu am crezut că le ţinea încuiate când le purta. Atitudinea servitoarei îl scosese din sărite. Nu se poate să nu fi observat că Amy omisese intenţionat să-l mai numească „domn” atunci când răspundea. De data asta se scula şi îi arătă ameninţător cutia de acte de pe masa de lemn de trandafir.

— Ai văzut-o vreodată?

— De multe ori, răspunse femeia şi dădu indiferentă din cap.

— Unde o ţinea de obicei?

— În acel loc, spuse femeia şi arătă, spre comoda *Boule!*

— Ce ţinea în cutie?

— De unde să ştiu?

— Nu ştii, va să zică? Heath o privi ameninţător însă fără mare rezultat asupra cameristei impasibile.

— Habar n-am, răspunse ea liniştită. Cutia era întotdeauna încuiată şi n-am văzut-o pe domnişoara Odell deschizând-o vreodată.

Sergentul se îndreptă spre uşa dulapului din camera de zi.

— Vezi cheia de acolo? o întrebă el nervos.

Femeia dădu afirmativ din cap. De data asta am observat o vagă notă de uimire pe faţa ei.

— Cheia era ţinută întotdeauna pe dinăuntru?

— Nu, era întotdeauna pe dinafară.

Heath îi aruncă lui Vance o privire ciudată. Apoi, după ce examină încruntat mânerul uşii, făcu un semn detectivului care o adusese în odaie.

— Snitkin, du-o înapoi în camera de primire şi i-a cere-i să-ţi facă o descriere amănunţită a tuturor bijuteriilor victimei. Ai grijă să rămână pe loc, căci s-ar putea să mai avem nevoie de ea.

După ce Snitkin şi servitoarea plecară, Vance, întins lenevos pe sofa unde îşi petrecuse tot timpul anchetei, trimise o spirală de fum de ţigară spre tavan.

— Revelatoriu, nu-i aşa? remarcă el. Servitoarea ne-a ajutat să înaintăm considerabil. Acum ştim că afurisita de cheie e pe partea cealaltă a uşii, că juna actriţă s-a dus la teatru cu unul din nenumăraţii ei adoratori care, probabil, a condus-o acasă mai înainte de plecarea ei din această lume rea.

— Şi credeţi că toate astea ne sunt de vreun folos? Tonul lui Heath era plin de adânc dispreţ. Aşteptaţi până o să auziţi şi povestea pe care are să v-o spună operatorul telefonic.

— Ajunge, sergent Heath, interveni Markham nerăbdător. Hai să continuăm această anchetă neplăcută.

— Aş vrea să vă propun, domnule Markham, să-l interogăm mai întâi pe intendentul clădirii. Şi am să vă arăt şi motivul. Heath se duse la uşa de la intrarea apartamentului şi o deschise. Uitaţi-vă aici doar o clipă, domnule…

Heath păşi afară din apartament, în holul principal, şi arătă spre coridorul micuţ din stânga.

Pasajul avea cam trei metri lungime şi se întindea între peretele apartamentului domnişoarei Odell şi zidul din spate al camerei de recepţie. La capătul lui se găsea o uşă masivă de stejar care dădea în curticica de pe marginea clădirii.

— Uşa aceea, spuse Heath, e singura intrare laterală sau din spate a clădirii. Şi atunci când e încuiată, nimeni nu poate să intre în clădire pe altă cale decât prin intrarea principală. Nu se poate intra prin alte apartamente, căci toate ferestrele la acest parter sunt prevăzute cu grilaje. Am verificat asta din primul moment când am sosit aici. Cu aceste cuvinte, ne conduse înapoi în apartament. Deci, după ce-am studiat situaţia azi-dimineaţă, continuă el, mi-am spus că asasinul trebuie să fi intrat pe uşa laterală de la capătul acelui coridor şi că s-a strecurat în apartament fără ca operatorul telefonic să-l fi văzut. Aşa c-am încercat uşa laterală să văd dacă era deschisă. Era însă baricadată pe dinăuntru, nu încuiată, reţineţi: baricadată! Şi nu era o simplă bară care ar fi putut fi deschisă pe dinafară, ci un zăvor de tip vechi făcut din aramă masivă.. Iar acum aş vrea să auziţi ce spune intendentul despre asta.

Markham dădu aprobativ din cap şi Heath făcu semn unui detectiv din hol. În clipa următoare se prezentă în faţa noastră un neamţ voinic, de vârstă mijlocie, cu o expresie posomorâtă şi cu o faţă lungă. Ţinea gura încleştată şi se uita la noi bănuitor.

Heath îşi luă rolul de inchizitor:

— La ce oră pleci seara de aici? îl întrebă el pe un ton bătăios.

— La ora şase, uneori mai devreme, alteori mai târziu. Omul vorbea cu un aer încruntat. Fără îndoială îl deranja amestecul neaşteptat al acestor oameni în treburile lui zilnice.

— Şi la ce oră soseşti aici dimineaţa?

— La opt, cu regularitate.

— La ce oră ai plecat aseară?

— Pe la şase, poate şase şi un sfert.

Heath se opri şi în cele din urmă îşi aprinse ţigara de foi pe care o tot mesteca de o oră.

— Ce se întâmplă cu uşa laterală? continuă el. Mi-ai spus că o încui în fiecare seară înainte de plecare. E adevărat?

— *Ja*, e adevărat. Omul făcu mai multe gesturi afirmative cu capul. Numai că nu o încui, ci doar o zăvorăsc.

— În regulă atunci, doar o zăvorăşti. Ţigara de foi a lui Heath oscila de sus în jos pe buze. Fumul şi cuvintele ieşiră în acelaşi timp: Aseară. Ai zăvorât-o ca de obicei, la ora şase?

— Poate pe la şase şi jumătate, îl corectă intendentul cu precizie teutonică.

— Eşti sigur c-ai zăvorât-o aseară? Întrebarea era foarte autoritară.

— *Ja, ja,* fac asta în fiecare seară. Nu uit niciodată.

Seriozitatea omului nu lăsa nici cea mai mică îndoială asupra faptului că uşa fusese încuiată pe dinăuntru în jurul orei şase în seara precedentă. Cu toate acestea, Heath continuă să insiste timp de câteva minute asupra amănuntului, pentru a primi noi asigurări că uşa fusese zăvorâta. Intendentul plecă în sfârşit.

— Ascultă sergent Heath, spuse Vance cu un zâmbet amuzat, te asigur că acel neamţ a ferecat uşa.

— Fireşte c-a făcut-o, spuse Heath căci aşa am găsit-o azi la ora opt. Numai că acest lucru crează probleme. Dacă uşa a fost zăvorâta de aseară de la ora şase şi până azi-dimineață la ora opt, aş dori să ştiu,

pentru numele lui Dumnezeu, cum a reuşit să intre în clădire amicul Canarului. Sunt curios să aflu, de asemenea, cum a ieşit din casă.

— Ce părere ai de uşa principală? îl întrebă Markham. Mi se pare singura alternativă, judecând după spusele tale.

— Aşa mi-am închipuit şi eu, domnule, replică Heath. Aşteptaţi să vedeţi însă ce spune telefonistul.

— Iar operatorul e postat, reflectă Vance, în holul principal, la jumătatea distanţei dintre uşa acestui apartament şi uşa de la intrarea clădirii. Aşa încât persoana care a pricinuit acest deranj ar fi trebuit să treacă doar la câţiva paşi, atât la sosire cât şi la plecare, de operatorul telefonic. Nu-i aşa?

— Exact! exclamă Heath. Şi după spusele operatorului, nicio astfel de persoană nu a intrat sau ieşit din clădire.

Nervozitatea lui Heath îl cuprinse şi pe Markham.

— Adu-l aici şi lasă-mă să-l chestionez eu! îi ordonă el.

Heath se supuse cu o grabă maliţioasă.

VI

UN STRIGĂT DE AJUTOR

DIN CLIPA CÂND A PĂŞIT ÎN CAMERĂ, JESSUP A făcut o impresie bună. Era un om serios, cu o expresie hotărâtă, avea vreo treizeci de ani, o statură solidă şi părea un om dintr-o bucată. Umerii săi pătraţi arătau că-şi îndeplinise serviciul militar. Mergea şchiopătând, trăgându-şi vizibil piciorul drept, şi am observat că şi braţul drept îi era înţepenit într-un arc de către o fractură a cotului. Era un om liniştit şi rezervat, cu ochi inteligenţi şi direcţi. Markham îi făcu semn să ia loc pe un scaun de nuiele lângă uşa dulapului, dar Jessup refuză şi rămase în picioare în faţa procurorului, într-o atitudine respectuoasă de soldat la datorie. Markham îşi începu interogatoriul cu câteva întrebări personale. Se pare că Jessup participase în Primul Război unde fusese serios rănit de două ori şi că fusese trimis înapoi înainte de semnarea Armistiţiului. Ocupa postul de operator telefonic de peste un an.

— Ascultă, Jessup, continuă Markham, aş vrea să ne spui mai multe lucruri în legătură cu tragedia de aseară.

— Da, domnule.

Nu aveam nicio îndoială că acest militar avea să ne relateze tot ce ştia, foarte exact iar dacă avea cea mai mică îndoială în privinţa vreunei probleme, avea s-o recunoască deschis. Jessup poseda toate calităţile martorului competent şi bine pregătit.

— Mai întâi la ce oră ai sosit aici aseară?

— La ora zece, domnule. Declaraţia era directă şi de nezdruncinat. Aveai sentimentul că Jessup era întotdeauna punctual la orice oră era necesar. Era un schimb scurt, continuă el. Celălalt operator şi cu mine alternăm în schimburi lungi şi scurte.

— Ai văzut-o pe domnişoara Odell revenind

aseară acasă după spectacolul de teatru?

— Da. Oricine intră în clădire trebuie să treacă pe lângă noi.

— La ce oră s-a întors?

— La câteva minute după ora unsprezece noaptea.

— Era singură?

— Nu, domnule. O întovărăşea un domn.

— Îl cunoşti?

— Nu după nume. Dar l-am văzut de mai multe ori când a venit în vizită la domnişoara Odell.

— Cred că poţi să mi-l descrii…

— Fireşte. E înalt, are o mustaţă scurtă şi căruntă şi poate să aibă vreo patruzeci şi cinci de ani. Arată, dacă mă înţelegeţi, ca un om important şi bogat.

— Spune-mi, zise Markham dând din cap, acest domn a condus-o pe domnişoara Odell până la uşa apartamentului ei sau a intrat şi el înăuntru?

— A intrat împreună cu domnişoara Odell şi a rămas cam o jumătate de oră.

Privirea lui Markham se însufleţi şi încercă să-şi supravegheze curiozitatea crescândă a întrebărilor următoare.

— Aşadar a sosit pe la unsprezece şi a rămas singur, cu domnişoara Odell în apartamentul ei până la unsprezece şi jumătate. Eşti sigur de aceste date?

— Da, domnule, sunt exacte, recunoscu Jessup. Markham se opri şi se aplecă înainte:

— Ascultă, Jessup, fii atent înainte de a-mi răspunde. A mai vizitat-o cineva pe domnişoara Odell?

— Nu, domnule, răspunse el fără cea mai mică ezitare.

— Cum poţi fi atât de sigur?

— L-aş fi văzut, domnule. Ar fi trebuit să treacă

pe lângă biroul nostru ca să intre în apartament.

— Şi n-ai plecat niciun moment de la post?

— Nu, îl asigură omul, ca şi cum ar fi protestat vehement la acuzaţia că şi-ar fi părăsit postul. Când vreau să beau apă sau trebuie să merg într-un anumit loc, mă folosesc de mica toaletă din camera de recepţie. Dar las întotdeauna uşa deschisă să mă uit la tabloul telefonic în caz că cineva cheamă. Nimeni nu poate să treacă prin hol fără să-l văd.

Era uşor de crezut că un om atât de conştiincios ca Jessup avea să-şi ţină tot timpul privirea pironită pe tabloul telefonic. Seriozitatea şi încrederea lui erau două calităţi evidente. Nu exista nicio îndoială în mintea noastră că dacă domnişoara Odell ar fi avut un alt vizitator cu o seară mai înainte, Jessup l-ar fi văzut.

Heath însă, cu firea sa curioasă, se ridică şi păşi în hol. După o clipă se întoarse şi păru tulburat dar satisfăcut.

— Corect, spuse el. Uşa de la camera de toaletă permite o vedere directă asupra tabloului telefonic.

Jessup nu dădu mare atenţie acestui amănunt ce-i întărea declaraţia şi rămase cu ochii aţintiţi asupra procurorului, aşteptând noi întrebări, atitudinea sa calmă avea ceva demn de stimă şi de încredere.

— Aseară, rezumă Markham, ai părăsit cămăruţa cu panoul telefonic de mai multe ori; pentru cât timp?

— O singură dată, ca să merg la toaletă pentru câteva minute. Dar am urmărit tot timpul tabloul.

— Eşti deci gata să juri că nimeni altcineva n-a vizitat-o pe domnişoara Odei după ora zece, şi că nimeni altcineva, cu excepţia însoţitorului ei, n-a părăsit apartamentul?

— Sunt gata, domnule, zise Jessup.

Era limpede că spunea adevărul şi Markham

reflectă câteva momente înainte de a continua.

— Ce se întâmplă cu uşa laterală?

— E încuiată toată noaptea, domnule. Intendentul o zăvorăşte când pleacă şi o descuie dimineaţa. Eu n-am de-a face cu ea.

Markham se lăsă pe spate şi se întoarse către Heath:

— Mărturia intendentului ca şi a lui Jessup, par să limiteze situaţia la persoana care a însoţit-o pe domnişoara Odell. Dacă uşa laterală a fost zăvorâtă, cum pare raţional să presupunem, şi nimeni altcineva n-a mai intrat pe uşa principală, atunci persoana pe care o căutăm e cea care a condus-o pe domnişoara Odell acasă.

Heath râse scurt şi ironic:

— Asta ar fi grozav, domnule, dacă altcineva n-ar fi apărut aici aseară. Apoi, adresându-se lui Jessup: Povesteşte-i domnului procuror ce s-a mai întâmplat.

Markham se uită spre telefonist cu un vădit interes. Vance se ridică într-un cot şi ascultă cu atenţie. Jessup vorbi pe un ton egal, ca un soldat care raportează ceva unui ofiţer superior.

— Iată despre ce e vorba, domnule. Când acel domn a ieşit din apartamentul domnişoarei Odell la unsprezece şi jumătate, s-a oprit la mine şi a cerut să-i chem un taxi. Am chemat, şi în timp ce aştepta taxiul, domnişoara Odell a ţipat, cerând ajutor. Domnul s-a întors şi s-a repezit la uşa apartamentului, în timp ce eu îl urmam îndeaproape. A bătut la lisă, dar n-a primit niciun răspuns. Apoi a bătut din nou, a chemat-o pe domnişoara Odell şi a întrebat ce s-a întâmplat. De data asta i-a răspuns. I-a spus că totul era în regulă, şi că putea să plece liniştit acasă, fără să-şi facă griji. Apoi domnul s-a întors cu mine la cabina telefonică, spunând că probabil domnişoara Odell adormise şi

avusese un coşmar. Am discutat câteva minute despre război, apoi i-a sosit taxiul. Şi-a luat rămas bun şi am auzit taxiul plecând.

Era limpede că acest final al plecării însoţitorului anonim al domnişoarei Odell răsturna complet orice presupunere. Markham se uita în podea cu o expresie uimită şi continua să fumeze. În cele din urmă întrebă:

— La cât timp după ieşirea lui din apartament ai auzit ţipetele?

— Cam la cinci minute. Tocmai terminasem de chemat taxiul şi după câteva minute domnişoara Odell a ţipat.

— Omul se afla lângă tabloul telefonic?

— Da, domnule. De fapt, se sprijinea cu un braţ pe el.

— De câte ori a ţipat domnişoara Odell? Şi ce voia să spună atunci când a cerut ajutor?

— A ţipat de două ori strigând: „Ajutor! Ajutor!”

— Şi când însoţitorul ei a bătut a doua oară la uşă, ce-a spus?

— Din câte îmi amintesc, a spus: „Deschide uşa, Margaret! Ce s-a întâmplat?”

— Îţi mai aminteşti ce i-a răspuns ea?

Jessup ezită o clipă apoi se încruntă făcând un efort.

— Din câte ţin minte, i-a spus: „Nu s-a întâmplat nimic. Îmi pare râu c-am ţipat. Totul e în regulă, aşa că poţi pleca liniştit acasă, nu-ţi face griji…” Fireşte, s-ar putea să nu fi fost exact cuvintele ei, dar au fost aproape la fel.

— Ai putut-o auzi clar prin uşă?

— Da, domnule, aceste uşi nu sunt prea groase. Markham se ridică şi începu să se plimbe încruntat prin casă. În cele din urmă se opri în faţa operatorului

telefonic şi îl întrebă:

— Ai auzit vreun alt zgomot suspect venind din apartament după plecarea vizitatorului?

— Niciun fel de zgomot, domnule, declară Jessup. Cineva din afara clădirii a telefonat totuşi domnişoarei Odell cam la zece minute mai târziu şi o voce bărbătească a răspuns din apartament.

— Ce spui? Markham se întoarse brusc spre Heath care urmărea discuţia cu mare atenţie. Dă-mi fiecare detaliu al acelei convorbiri.

Jessup se conformă calm.

— Pe la douăsprezece fără douăzeci noaptea, o lumină s-a aprins pe panou, şi am răspuns. Era un bărbat care a cerut să vorbească cu domnişoara Odell. Am făcut legătura şi după o vreme receptorul a fost ridicat – îţi dai seama de asta căci luminiţa de pe panou se stinge – şi vocea unui bărbat a spus: „Alo”. Am întrerupt legătura căci nu voiam să ascult convorbirea.

Timp de câteva minute în apartament a domnit tăcere. Apoi, Vance, care îl urmărise pe Jessup cu atenţie în timpul discuţiei, spuse:

— Apropo, domnule Jessup, întrebă el indiferent, n-ai fost puţin fascinat de încântătoarea domnişoară Odell?

Pentru prima oară de când intrase în cameră, omul păru jenat. Se înroşi la faţă.

— Socot că era o persoană foarte arătoasă, răspunse el decis.

Markham se uită la Vance dezaprobator, apoi se adresă şi el telefonistului:

— Pentru moment, ajunge, Jessup.

Omul îi salută cu o plecăciune şi ieşi din cameră şchiopătând.

— Acest caz devine absolut pasionant, spuse

Vance şi se întinse pe sofa.

— Mă bucur să ştiu că a existat cineva care s-a amuzat pe tema asta, răspunse Markham iritat. Vrei să-mi spui ce sens a avut întrebarea adresată lui Jessup în ce priveşte sentimentele lui faţă de domnişoara Odell?

— Oh, doar o idee, ce-mi umbla prin minte, răspunse Vance. Pe deasupra, bârfa de budoar face ca discuţia să devină mai interesantă, nu-i aşa?

Heath se scutură de aceste speculaţii tenebroase şi spuse:

— Avem amprentele, domnule Markham. Şi sunt convins c-au să ne ajute să găsim criminalul.

— Chiar dacă Dubois identifică acele amprente, spuse Markham, trebuie să dovedim totuşi că proprietarul lor a fost aici aseară. Omul are să pretindă că le-a lăsat înainte ca omorul să aibă loc.

— Nici vorbă, declară Heath cu încăpățânare, a fost cineva aici aseară când Odell s-a întors de la teatru şi era încă aici când celălalt bărbat a plecat la unsprezece şi jumătate. Ţipetele femeii şi răspunsul la acea chemare telefonică de la douăsprezece fără douăzeci o dovedesc. Şi cum doctorul Doremus ne încredinţează că asasinatul a avut loc înainte de miezul nopţii, nu există nicio îndoială că persoana care era ascunsă în casă a comis crima.

— Acest lucru mi se pare de netăgăduit, recunoscu Markham. Şi sunt înclinat să cred că era cineva cunoscut ei. Margaret a ţipat la început când l-a descoperit în apartament, iar apoi, recunoscându-l, s-a calmat şi i-a spus celuilalt bărbat din hol că totul era în regulă. Mai târziu, intrusul a strangulat-o.

— Şi, îmi îngădui să sugerez, spuse Vance, că locul unde s-a ascuns e dulapul de haine.

— De acord, spuse Heath, dar nu pot pricepe

cum a intrat în casă. Telefonistul m-a asigurat că doar bărbatul care a însoţit-o pe Margaret Odell l-a teatru a fost singura persoană care a intrat în apartament.

Markham scoase un bombănit de nemulţumire.

— Adu-l înapoi pe omul acela, ordonă Markham. Trebuie să lămurim odată această istorie. Cineva a intrat în acest apartament noaptea trecută, şi mai înainte de a pleca de aici vreau să ştiu cum a făcut-o.

Vance îi aruncă o privire amuzată şi ironică.

— Ştii, Markham, spuse el, nu am darul de a ghici viitorul, dar am în schimb unul din acele sentimente stranii şi de nedescris, cum spun poeţii minori, că dacă ai intenţia să rămâi în acest budoar, până ai să descoperi cum a intrat în casă misteriosul vizitator, ai face bine să trimiţi să-ţi aducă sculele de bărbierit de acasă şi schimburi, ca să nu mai pomenesc de pijama. Tipul care a pus la cale această serată şi-a organizat intrarea şi ieşirea cu mare grijă şi îndemânare.

Markham îl privi cu neîncredere şi nu-i răspunse.

VII

UN VIZITATOR FĂRĂ NUME

HEATH PAŞI ÎN HOL ŞI SE ÎNTOARSE CU telefonistul, un om tras la faţă, pe nume Spively. Părul lui aproape negru, care îi accentua paloarea feţei, era

pieptănat peste cap şi pomădat. Avea o mustaţă subţire care de-abia îi ajungea până aproape de nări. Era îmbrăcat cu un şic exagerat, într-un costum de culoarea ciocolatei, croit pe trup; în picioare avea pantofi garnisiţi cu stofă şi încheiaţi cu nasturi, iar pe corp purta o cămaşă roz cu guler tare. Părea nervos şi se aşeză imediat pe scaunul de nuiele de lângă uşă, pipăind dunga de la pantaloni şi umezindu-şi buzele cu vârful limbii. Markham atacă imediat problema.

— Am auzit că ai fost de serviciu la centrală ieri după-amiază şi azi-noapte până la ora zece. E adevărat?

— Da, domnule, spuse Spively, înghiţind în sec şi dând din cap.

— La ce oră a plecat domnişoara Odell la masă?

— Pe la şapte. Tocmai comandasem nişte sandvişuri la restaurantul de alături…

— A plecat singură? îi întrerupse Markham explicaţia…

— Nu. Însoţită de un tip.

— Îl cunoşti pe acest „tip”?

— L-am văzut de câteva ori venind în vizită la domnişoara Odell, dar nu ştiu cum se numea.

— Cum arăta? Markham devenise nerăbdător în întrebările lui.

Descrierea făcută de Spively se potrivea cu cea a lui Jessup în ce privea persoana care o condusese acasă. Spively era mult mai volubil, dar mai vag în descrierea lui. Domnişoara Odell plecase de acasă la ora şapte şi se întorsese la unsprezece noaptea cu aceeaşi persoană.

— Ascultă, spuse Markham, accentuând cuvintele, vreau să ştiu dacă altcineva a mai vizitat-o pe domnişoara Odell după ce-a plecat la restaurant la ora zece.

Spively se simţi încurcat de întrebare şi sprâncenele i se ridicară în semn de mirare.

— Nu înţeleg, se bâlbâi el. Cum putea cineva s-o viziteze pe domnişoara Odell dacă era plecată de acasă?

— Şi totuşi, cineva a vizitat-o, spuse Markham. A pătruns în apartamentul ei şi se afla acolo când ea s-a întors acasă la unsprezece noaptea.

Tânărul se holbă şi rămase cu gura căscată.

— Dumnezeule! exclamă el. Deci aşa au ucis-o! Au aşteptat-o! Se opri brusc, conştient cât de adânc era vârât în acest lanţ de evenimente care duseseră la crimă.

— Dar nimeni n-a intrat în apartamentul ei cât am fost eu de serviciu! spuse el speriat. Nimeni! N-am plecat de la post din clipa când ea a ieşit din casă ca să se ducă la restaurant şi până am terminat tura.

— Nu e cu putinţă ca cineva să fi intrat pe uşa laterală?

— Cum aşa? Nu-i încuiată? Spively părea surprins. Nu-i niciodată lăsată nezăvorâtă noaptea. Intendentul clădirii trage zăvorul când pleacă la ora şase.

— Şi tu n-ai descuiat-o aseară pentru vreun motiv oarecare?

— Fireşte că nu! Dădu din cap cu un gest hotărât.

— Şi eşti absolut sigur că nimeni n-a intrat în apartament după plecarea domnişoarei Odell?

— Absolut sigur! V-am spus că n-am plecat de la tablou nicio clipă şi nimeni n-a putut să treacă pe lângă mine fără să-l văd. O singură persoană a venit s-o vadă…

— Deci cineva a venit! se răsti Markham. Cine anume? Şi ce s-a întâmplat? Cercetează-ţi memoria

înainte de a răspunde!

— Dar n-a fost nimic important, răspunse junele speriat de-a binelea. Doar un tip care a venit, a sunat la uşă şi a plecat imediat.

— Lasă-mă pe mine să judec cât a fost de important sau nu, zise Markham pe un ton rece şi apăsător. La ce oră a venit?

— Pe la nouă şi jumătate.

— Şi cine era?

— Un bărbat tânăr. L-am văzut de mai multe ori venind în vizită la domnişoara Odell. Nu ştiu cum îl cheamă!

— Spune-mi exact ce s-a întâmplat!

Spively înghiţi din nou în sec şi îşi umezi buzele.

— Iată ce s-a întâmplat, începu el. Tipul a intrat, a păşit în hol spre apartament şi atunci i-am spus: „Domnişoara Odell nu-i acasă”. El însă şi-a văzut mai departe de drum şi a răspuns: „Am să sun ca să fiu sigur”. Chiar în acel moment a trebuit să răspund la telefon aşa că l-am lăsat să sune la uşă. A sunat, a bătut, dar, firește, nu i-a răspuns nimeni. După aceea s-a întors şi mi-a spus: „Cred c-ai avut dreptate”. Mi-a dat cincizeci de cenţi şi a ieşit pe uşa principală.

— L-ai văzut cu ochii tăi ieşind? Vocea lui Markham avea o notă de decepţie.

— Da l-am văzut cu ochii mei ieşind pe uşă. S-a oprit o clipă, a aprins o ţigară, apoi a ieşit şi a luat-o spre Broadway.

— Petalele cad una câte una, spuse Vance indolent. Ce situaţie amuzantă!

Markham nu era dispus să renunţe cu una cu două la posibilitatea ca acel vizitator de la ora nouă ar putea fi criminalul.

— Cum arată acest om? Poţi să-l descrii? întrebă Markham.

Spively se îndreptă din spate şi răspunse cu un aplomb care dovedea că-l observase cu atenţie pe vizitator.

— Arăta bine, destul de tânăr, în jur de treizeci de ani. Purta un costum de seară, pantofi de lac şi o cămaşă plisată din mătase.

— Ce anume? întrebă Vance, simulând uluiala, şi aplecându-se peste braţul sofalei. Purta o cămaşă de mătase şi un costum de seară? Ce ciudat!

— O groază de oameni le poartă, îi explică Spively cu un dispreţ superior. E ultimul strigăt atunci când te duci să dansezi.

— Ce vorbeşti! Vance părea stupefiat. Am să mă interesez. Ascultă, când acest tip elegant în cămaşă de mătase s-a oprit în faţa uşii de la intrare ca să-și aprindă o ţigară, a scos-o cumva dintr-un port-ţigaret de argint turtit pe care îl purta în buzunarul jiletcii?

Tânărul îl privi pe Vance plin de admiraţie.

— De unde ştiţi? exclamă el.

— O simplă deducţie, îi explică Vance, întinzându-se la loc pe sofa. Port-ţigaretele de argint purtate în buzunarul de la jiletcă merg bine cu cămăşile de mătase şi cu ţinuta de seară.

Vizibil plictisit de această diversiune, Markham îi întrerupse brutal şi îi ceru telefonistului să-şi continue descrierea.

— Avea părul lins, reluă Spively, şi se vedea că era cam lung. Era însă pieptănat elegant, după ultima modă. Purta şi o mică mustaţă lucioasă. Iar la butonieră avea o garoafă mare. Nu mai vorbesc de mănuşile lui albe...

— Dumnezeule! strigă Vance, un peşte!

Markham, care detesta cluburile de noapte, se încruntă şi respiră adânc. Observaţia lui Vance nu-l

încânta deloc.

— Tipul era înalt sau scund, îl întrebă el pe Spively.

— Nu prea înalt, de statura mea. Şi era slab.

Tonul trăda o notă de admiraţie uşor de recunoscut şi am bănuit că tânărul îl considerase pe vizitatorul domnişoarei Odell drept un ideal de eleganţă vestimentară şi de frumuseţe fizică. Această admiraţie clară, ca şi hainele cam îndrăzneţe purtate de tânăr, ne-au îngăduit să ne formăm o imagine destul de precisă a omului care sunase la uşă la ora nouă şi jumătate cu o seară în urmă.

După plecarea lui Spively, Markham se ridică, şi începu să se plimbe prin cameră, învăluit în norul de fum al ţigării de foi, în timp ce Heath îl urmărea cu fruntea încruntată. Vance se ridică şi el şi îşi întinse membrele.

— Se pare că problema principală e acest *statu quo,* remarcă el distrat. Sau, cu alte cuvinte, cum a intrat în casă ucigaşul lui Margaret?

— Ştiţi, domnule Markham, mormăi Heath plin de sine, m-am gândit că poate tipul a venit aici mai devreme, în timpul după-amiezii, mai înainte ca uşa laterală să fie zăvorâta. Odell l-a ascuns în casă când celălalt vizitator a sosit s-o ia la masă.

— S-ar putea, spuse Markham. Aduceţi servitoarea ca să vedem ce mai putem scoate de la ea.

Femeia sosi şi Markham o chestionă în privinţa după amiezii, aflând cu această ocazie că femeia plecase pe la patru ca să facă unele cumpărături, şi că se întorsese pe la cinci şi jumătate.

— Atunci când te-ai întors, ai găsit vreun vizitator la domnişoara Odell?

— Nu, domnule răspunse ea prompt. Domnişoara Odell era singură.

— A pomenit ceva de vreun vizitator?

— Nu, domnule.

— Ascultă, spuse Markham, e cu putinţă ca cineva să fi fost ascuns în apartament când ai plecat acasă, la ora şapte?

Servitoarea era cu totul uluită, ba chiar îngrozită.

— Unde ar fi putut să se ascundă? întrebă ea, privind de jur-împrejur în apartament.

— În mai multe locuri, îi sugeră Markham: în baie, într-unul din dulapurile de haine, sub pat, în dosul draperiilor de la fereastră…

Femeia clătină din cap cu un aer hotărât.

— Nimeni nu s-ar fi putut ascunde acolo, declară ea. Am fost de mai multe ori în camera de baie, apoi am scos rochia de seară a domnişoarei Odell din dulapul din dormitor. Când s-a întunecat am tras chiar eu draperiile. În ce priveşte patul, e construit astfel încât să ajungă până la podea, aşa că nimeni nu se poate ascunde sub el, (M-am uitat la pat şi am văzut că avea dreptate.)

— Ce s-a întâmplat cu dulapul de haine din această cameră? o întrebă Markham plin de speranţe. Servitoarea dădu din nou din cap.

— N-a fost nimeni înăuntru. Îmi ţin paltonul şi pălăria în acest dulap şi le-am scos de acolo când am plecat. Tot acolo am pus şi una din rochiile domnişoarei Odell înainte de a pleca.

— Eşti absolut sigură, repetă Markham, că nimeni nu s-a putut ascunde în aceste camere în momentul când ai plecat aseară?

— Sunt absolut sigură, domnule.

— Îţi aminteşti oare dacă cheia acestui dulap era pe dinăuntru ori pe dinafară atunci când ai deschis uşa ca să-ți iei pălăria?

Femeia se opri şi se uită gânditoare la uşa închisă a dulapului.

— Era pe dinafară, acolo unde e întotdeauna, anunţă ea, după câteva clipe de gândire. Ţin minte fiindcă s-a agăţat în vechea rochie de sifon pe care am atârnat-o înăuntru.

Markham se încruntă şi îşi reluă interogatoriul.

— Spui că nu ştii cum se numea însoţitorul de aseară al domnişoarei Odell? Poţi să-mi dai numele unor bărbaţi cu care ieşea domnişoara Odell?

— N-a pomenit niciodată vreun nume, răspunse femeia. Era foarte atentă în privinţa asta, aproape secretoasă aş putea spune. Vedeţi, eu sunt aici în timpul zilei şi domnii care o scoteau veneau de obicei seara.

— N-ai auzit niciodată vorbind de vreunul care ar fi putut s-o sperie, unul de care ar fi avut motive să se teamă?

— Nu, domnule, deşi era unul de care încerca să se descotorosească. Era un tip dubios – nu m-aş fi bizuit pe el niciodată – şi i-am spus domnişoarei Odell să se păzească de el. Dar ea îl cunoştea de multă vreme, bănuiesc, şi era încă ataşată de el.

— De unde ştiţi aceste lucruri?

— Într-o zi, cam acum o săptămână, explică servitoarea am sosit după masa de prânz şi tipul se afla cu ea în cealaltă cameră. Nu m-au auzit căci portierele erau trase între odăi. Omul cerea bani şi domnişoara Odell încerca să-l ducă cu vorba. Atunci tipul a început s-o ameninţe. Şi ea a spus ceva în legătură cu nişte bani pe care îi dăduse mai înainte. Am făcut zgomot şi discuţia a încetat. Curând după aceea, omul a plecat.

— Cum arăta acest om? întrebă Markham cu un interes renăscut.

— Era cam firav, nu prea înalt, în jur de treizeci de ani. Avea o figură dură, un tip arătos, ar spune unii, cu ochii de un albastru palid care te îngrozeau. Purta părul năclăit de briantină şi pieptănat pe spate şi o mustăcioară gălbuie, cu vârfurile în sus.

— Aha, spuse Markham, e peştele nostru!

— L-ai mai văzut de atunci? întrebă Markham.

— Nu, domnule. N-a fost aici în timpul serviciului meu.

— Îţi mulţumesc, spuse Markham şi femeia ieşi din cameră.

— Nu ne-a ajutat prea mult, se plânse Heath.

— Serios? exclamă Vance. Cred că ne-a ajutat enorm de mult. A lămurit mai multe probleme încurcate.

— Mai exact, ce pasaje din declaraţiile ei le consideri deosebit de folositoare? îl întrebă Markham cu o iritare rău ascunsă.

— Acum ştim sigur, nu-i aşa? reluă Vance senin, că nimeni nu a fost ascuns în apartament când a plecat servitoarea aseară.

— În loc să ne ajute, îi replică Markham, aş spune, mai degrabă că nu face decât să contribuie la complicaţiile problemei.

— Aşa se pare, spuse Vance. Şi totuşi, cine ştie, s-ar putea să fie indicaţia cea mai de valoare şi mai revelatoare dintre toate... Pe deasupra, am aflat că cineva s-a ascuns în dulapul cu haine, după cum dovedeşte schimbarea poziţiei cheii şi, în plus, că această persoană nu s-a pitit acolo decât după plecarea servitoarei sau, dacă vreţi, după ora şapte.

— Sigur, spuse Heath pe un ton ironic şi tăios, exact în clipa când uşa laterală a fost zăvorâta iar operatorul telefonic, din holul central jură că nimeni n-a intrat în apartament pe acolo.

— E cam bizar, recunoscu Vance cu tristeţe.

— Bizar?! Cu neputinţă! tună Markham.

Heath, care în acest timp se tot uitase în dulap cu o expresie bătăioasă, dădu din cap descumpănit.

— Ceea ce nu pot să pricep, reflectă el, e motivul pentru care persoana care s-a ascuns în dulapul din perete nu a răscolit acest dulap când a ieşit dinăuntru, aşa cum a făcut cu restul apartamentului?

— Sergent Heath, spuse Vance, ai atins problema principală. Aspectul ordonat al dulapului sugerează faptul că persoana grosolană care a răvăşit aceste odăi încântătoare a uitat să-i dea atenţie pentru că dulapul era încuiat pe dinăuntru şi n-a putut să-l deschidă.

— Fii serios! protestă Markham. Această teorie ridică posibilitatea existenţei a două persoane necunoscute în apartament seara trecută.

— Vai, da, suspină Vance. Şi nu suntem în stare să introducem măcar una din ele în apartament în mod logic. Deprimant, nu?

Heath căută consolare într-o altă ipoteză.

— Oricum, spuse el, ştim că tipul elegant, în pantofi de lac, care a venit aici aseară la ora nouă şi jumătate era probabil amantul lui Odell şi o storcea de bani.

— Şi cu ce te ajută această deducţie să lămureşti misterul? îl întrebă Vance. Mai toate frumuseţile moderne au câte un înamorat rapace. Ar fi ciudat dacă n-ar avea, nu-i aşa?

— Şi asta e adevărat, răspunse Heath. Dar am să vă spun ceva, domnule Vance, un lucru pe care poate că nu-l ştiţi. Bărbaţii care răpesc inima acestor fete sunt în general escroci de un fel sau altul, criminali profesionişti, dacă mă înţelegeţi. Iată de ce, având în vedere că tipul care a ameninţat-o pe Odell şi

care o storcea de bani e una şi aceeaşi persoană cu cel care a invadat apartamentul aseară. Pe deasupra, descrierea lui seamănă leit cu cea a spărgătorilor care îşi petrec veacul prin localuri de noapte.

— Eşti convins, deci, îl întrebă Vance molatic, că această afacere, cum ai numit-o, e opera unui criminal profesionist?

Heath îi răspunse cu dispreţ:

— N-a purtat mănuşi şi a folosit un şperaclu. Asta a fost, sunt convins.

VIII

ASASINUL INVIZIBIL

MARKHAM SE APROPIE DE FEREASTRĂ ŞI, CU mâinile la spate, se uită în curticica pavată din dosul casei. După câteva minute se întoarse încet.

— Aşa cum văd eu situaţia, spuse el, tânăra Odell a avut o invitaţie la masă apoi la o piesă de teatru din partea unui domn distins. Acest domn vine s-o ia de acasă puţin după ora şapte şi pleacă împreună. Se întorc pe la ora unsprezece. El o conduce în apartament şi rămâne cu ea o jumătate de oră. Părăseşte casa pe la unsprezece şi jumătate şi îi cere telefonistului să-i cheme un taxi. În timp ce aştepta, Odell ţipă şi cheamă ajutor, iar ca răspuns la întrebările lui, ea îi răspunse că nu s-a întâmplat nimic şi că poate pleca liniştit. Taxiul soseşte şi omul pleacă

cu el. După zece minute cineva îi telefonează lui Odell şi un bărbat răspunde la telefon din apartamentul ei. Azi-dimineaţă Odell e găsită asasinată, iar apartamentul răvăşit.

Markham trase adânc din ţigara de foi.

— Ei bine, este evident că atunci când ea şi escorta ei s-au întors aseară, în apartament se mai afla cineva. Este de asemenea clar că Odell era în viaţă la plecarea escortei sale. De aceea, trebuie să tragem concluzia că persoana ascunsă în apartamentul ei a asasinat-o. Această concluzie e verificată şi de raportul doctorului Doremus, după care crima a fost comisă între orele unsprezece şi douăsprezece noaptea. Dar cum escorta ei n-a plecat decât la unsprezece şi jumătate, şi a mai vorbit cu ea şi după aceea, putem stabili ora crimei între unsprezece şi jumătate şi douăsprezece. Acestea sunt date indiscutabile, şi dovezile le sprijină.

— Nu pot fi contrazise, recunoscu Heath.

— Sunt interesante, în orice caz, spuse Vance.

Markham, care continua să se plimbe de colo-colo prin casă, continuă:

— Trăsăturile acestei situaţii, aşa cum decurg, din faptele dovedite, sunt următoarele: nu era nimeni ascuns în apartament la ora şapte, ora la care a plecat servitoarea. Asasinul a pătruns deci în casă mai târziu. Să examinăm acum uşa laterală. La ora şase, cu o oră înainte de plecarea servitoarei, intendentul a zăvorât uşa pe dinăuntru şi ambii operatori telefonici neagă cu insistenţă că s-ar fi apropiat de ea. De aici putem trage concluzia că uşa a fost zăvorâta toată noaptea şi că nimeni n-a putut să intre pe acolo. În consecinţă, ajungem la singura alternativă că asasinul a folosit uşa principală. Să examinăm acum şi această modalitate de intrare. Operatorul telefonic de serviciu până la ora

zece noaptea trecută afirmă cu certitudine că singura persoană care a pătruns pe uşa principală a fost un bărbat care a sunat la uşă şi, neprimind niciun răspuns, a plecat imediat. Celălalt operator telefonic, care a preluat postul de aseară de la ora zece şi până azi-dimineață susţine cu aceeaşi străşnicie că nimeni n-a intrat pe uşa principală şi n-a trecut pe lângă cabina telefonică în drum spre apartament. Dacă mai adăugaţi şi faptul că fiecare fereastră de la acest etaj are bare de fier şi că nimeni de la etaj nu poate coborî la parter fără să fie confruntat cu operatorul telefonic, va trebui să recunoaşteţi că am ajuns într-un impas.

Heath se scarpină în cap şi râse cam lugubru.

— N-are sens, nu-i aşa?

— Ce se întâmplă cu celălalt apartament? întrebă Vance, cel a cărui uşă dă pe coridorul din spate, apartamentul nr. 2 cred?

Heath se întoarse spre el dispreţuitor.

— A fost primul lucru pe care l-am cercetat azi-dimineaţă. Apartamentul 2 e ocupat de o femeie nemăritată. Am sculat-o din somn la ora opt şi am cercetat apartamentul. Nimic. În orice caz, ca să ajungi la apartamentul 2 trebuie să treci prin faţa cabinei telefonice, la fel ca şi aici. Aşa că aseară nimeni nu s-a dus acolo şi nu a ieşit din acel apartament. În plus, Jessup, care e un tip bine informat, mi-a spus că această femeie e o tipă distinsă; o adevărată doamnă, şi că ea şi Odell nici măcar nu se cunoşteau.

— Eşti foarte metodic, sergent Heath! murmură Vance.

— Fireşte, spuse Markham, ar fi fost cu putinţă ca cineva din celălalt apartament să se fi strecurat prin spatele operatorului, între orele şapte şi unsprezece, iar apoi îndărăt, după comiterea crimei. Dar cum Heath nu a găsit pe nimeni ascuns în acel apartament, putem

elimina posibilitatea că asasinul a venit de acolo.

— Cred că ai dreptate, recunoscu Vance. Mi se pare, dragul meu Markham, că recapitularea situaţiei, aşa cum ai făcut-o, îndepărtează complet orice şansă ca ucigaşul să fi operat din vreun apartament. Şi totuşi, a intrat înăuntru, a strangulat-o pe sărmana domnişoară şi a plecat... Asta enigmă! Mă bucur că sunt aici!

— E foarte bizar, se pronunţă Markham lugubru.

— Pare ceva din domeniul spiritelor, îl corectă Vance. Are aerul unei şedinţe de spiritism. Aproape că-mi vine să cred că un medium din vecinătate s-a ocupat cu materializări. Ascultă, Markham, poţi să aduci în faţa justiţiei o emanaţie ectoplastică?

— Amprentele n-au fost lăsate de spirite, bombăni Heath acru şi încăpăţânat.

Markham încetă să se mai agite şi îl privi pe Vance iritat.

— Prostii! Aiureli! Ucigaşul a intrat şi a ieşit din apartament. Undeva facem o mare greşeală. Fie că servitoarea se înşală susținând că nu era nimeni în apartament când a plecat, fie ca aceşti operatori telefonici au adormit şi nu vor s-o recunoască.

— Sau unul din ei minte, adăugă Heath.

— Servitoarea de culoare e femeie de încredere, spuse Vance. Şi dacă mai ai vreo îndoială asupra cuiva care a intrat pe uşa principală nebăgat de seamă, cei doi oameni de la cabina telefonică ar fi fost încântați s-o recunoască până acum. Nu, Markham, va trebui să dezlegi acest mister printr-o explicaţie astrală, dacă pot să zic aşa...

Markham se înfurie la glumele lui Vance.

— Te las pe tine să investighezi planul astral cu ajutorul teoriilor metafizice şi al ipotezelor ezoterice.

— Ascultă, răspunse Vance ironic, ai reuşit să

dovedeşti în mod convingător că nimeni n-a putut să intre sau să iasă aseară din acest apartament. Şi, aşa cum mi-ai repetat deseori, tribunalul trebuie să examineze toate problemele în funcţie de dovezi şi nu de faptele cunoscute sau nu. Iar dovezile în acest caz se îndreaptă spre concluzia că orice corp fizic e exclus, având alibiuri solide. Şi totuşi, această concluzie nu ţine, căci domnişoara Odell nu s-a strangulat singură. Dacă ar fi fost vorba de otravă, ce uşor ar fi fost să dovedeşti că e un caz de sinucidere! Ce lipsă de bun simţ din partea asasinului să nu se folosească de arsenic, ci de mâinile lui!

— Şi totuşi, cineva a strâns-o de gât, spuse Heath. Pariez că e tipul care a venit aseară pe la nouă şi jumătate şi n-a putut să intre. Aş vrea să stau de vorbă cu el.

— Serios? spuse Vance şi îşi aprinse o nouă ţigară. Judecând după descrierea lui, mă îndoiesc că o conversaţie cu el ar fi putea fi fascinantă.

În ochii lui Heath apăru o scânteie de răutate.

— Avem mijloace, spuse printre dinţi, să purtăm conversaţii foarte interesante cu oamenii care n-au o mare reputaţie de oratori.

— Sunt absolut convins de asta, sergent Heath!

Markham se uita la ceas.

— Am câteva lucruri urgente de rezolvat la birou, spuse el, şi discuţia asta nu duce nicăieri. Puse mâna pe umărul lui Heath. Te las să continui ancheta. După-amiază am să chem din nou toţi martorii în biroul meu pentru un nou interogatoriu. Poate le mai trezim puţin memoria. Te-ai gândit la un plan de anchetă?

— Rutina obişnuită, replică Heath cam descurajat. Am să mă uit prin actele lui Odell şi am să pun câţiva oameni de-ai mei să-i cerceteze trecutul.

— Încearcă să intri imediat în legătură cu

Compania Yellow Taxicab, îi sugeră Markham. Încearcă să afli cine a fost omul care a plecat de aici la ora unsprezece şi jumătate aseară, şi unde s-a dus.

— Îţi închipui, îl întrebă Vance, că dacă acest om era amestecat într o crimă, avea să se oprească în hol să ceară telefonistului să-i cheme un taxi?

— Nu contez pe asta prea mult, spuse Markham cam plictisit. S-ar putea ca Odell să-i fi spus ceva care să ne dea un indiciu.

Vance dădu din cap amuzat.

— Oh, tu speranţă nemuritoare!

Markham nu avea nici, o înclinaţie către glumă. Se întoarse spre Heath şi îi vorbi cu o bună dispoziţie forţată.

— Dă-mi un telefon mai târziu, după-amiază. Poate obţinem noi informaţii de la cei pe care i-am anchetat. Şi, adăugă el, nu uita să laşi pe cineva de gardă aici. Vreau ca apartamentul să rămână exact aşa cum e acum până descoperim ce s-a petrecut aici.

— Am să mă ocup de asta, îl asigură Heath.

Markham, Vance şi cu mine am părăsit casa şi ne-am suit în maşină. Peste câteva minute ne îndreptam spre centru tăind prin Central Park.

— Mai ţii minte discuţia noastră despre urmele de paşi pe zăpadă? întrebă Vance în timp ce intram pe Fifth Avenue şi ne îndreptam spre sud. Markham dădu din cap afirmativ şi cam distrat.

— Din câte mai ţin minte, reflectă Vance, în acel caz ipotetic pe care l-ai prezentat, în afara urmelor mai erau şi o mulţime de martori, printre care şi un copil deştept care a văzut o persoană traversând peisajul înzăpezit. Totul, dragă amice, nu-i decât teorie. În momentul de faţă te afli într-o situaţie fără ieşire fiindcă nu există nici urme pe zăpadă şi nici martori. Pe scurt, eşti lipsit atât de dovezile directe cât şi de cele

circumstanţiale. Ce păcat, ce păcat... Dădu din cap foarte trist.

— Ştii, Markham, continuă el, mi se pare că în acest caz dovezile constituie o bază legală concludentă, că nimeni nu s-a putut afla cu decedata în momentul morţii ei, şi *ergo*, Odell trebuie să fie în viaţă! Cadavrul este, presupun, doar o împrejurare fără importanţă din punctul de vedere al procedurii legale. Ştiu că avocaţii nu recunosc că o crimă a fost comisă atât timp cât nu au un cadavru. Dar cum poţi să dovedeşti, în acest caz, că o victimă strânsă de gât este obiectul unei crime?

— Vorbeşti prostii, îl contrazise Markham, vădit enervat.

— Absolut de acord, spuse Vance. Şi totuşi e agasant pentru un avocat să nu aibă la îndemână urme lăsate pe zăpadă, nu-i aşa?

— Tu însă n-ai nevoie nici de urme de paşi, nici de alte dovezi, îi replică ironic Markham, căci posezi puteri supranaturale de a anticipata, puteri pe care noi, oamenii obişnuiţi, nu le avem. Dacă îmi amintesc corect, mi-ai declarat, oarecum grandilocvent, că dacă ai cunoştinţă de natura şi de condiţiile în care a avut loc o crimă, poţi să mă conduci fără ezitare la vinovat, indiferent dacă a lăsat urme de paşi sau nu. Mai ţii minte cum te-ai lăudat? Perfect, analizează această crimă: asasinul nu a lăsat urme nici la ducere şi nici la întoarcere. Fii amabil şi pune capăt chinurilor mele dezvăluindu-mi cine a ucis-o pe Odell?

Calmul lui Vance n-a fost tulburat de provocarea lui Markham. Continua să fumeze, liniştit. Apoi scuturǎ cenuşa ţigării pe geam.

— Pe cuvântul meu, Markham, ripostă el senin, că am chef să mă interesez de această afacere ridicolă. Cred că am să aştept totuşi ca să văd ce mai

descoperă Heath în anchetele lui.

Markham bombăni ceva şi se lăsă pe spate.

— Generozitatea ta mă copleşeşte, spuse el.

IX

SUSPECŢII SE AGITĂ

ÎN DRUM SPRE CENTRU ÎN ACEA DIMINEAŢĂ, am fost prinşi în lanţul unei circulaţii intense şi am pierdut o groază de vreme la nord de Madison Square. Markham începu să se uite neliniştit la ceas.

— S-a făcut târziu, spuse el. Cred că am să mă opresc la club şi am să iau masa de prânz. Bănuiesc că o masă luată atât de devreme, ar fi prea plebeiană pentru o orhidee atât de delicată că tine îi spuse el lui Vance.

Vance reflectă la invitaţie.

— Întrucât m-ai făcut să-mi ratez micul dejun, am să-ţi îngădui să-mi oferi o omletă.

Peste câteva minute, am intrat în restaurantul clubului Stuyvesant şi ne-am aşezat la o masă care dădea spre pomii din Madison Square. La puţin timp după ce-am comandat mâncarea, un om de serviciu s-a apropiat şi, aplecându-se politicos în faţa procurorului general, i-a întins un plic sigilat. Markham a citit textul cu o curiozitate crescândă şi la vederea iscăliturii a părut uşor surprins. În cele din urmă şi-a ridicat privirea şi a dat din cap spre omul de serviciu.

Apoi, cerându-şi scuze, s-a ridicat brusc de lă masă. A revenit după douăzeci de minute.

— Ce ciudat, spuse el. Nota primită era de la cel care a invitat-o pe Odell la restaurant şi la teatru. Ce mică e lumea, adăugă el. Domnul respectiv stă la club, fiind din provincie, şi trage aici când vine la New York.

— Îl cunoşti? îl întrebă Vance indiferent.

— L-am întâlnit de mai multe ori. Îl chema Spotswoode. Markham părea încurcat. E un om de familie, locuieşte la Long Island, şi e în general considerat drept o persoană foarte respectabilă, ultima persoană care ar putea avea relaţii cu cineva ca Odell. Dar, după propria lui declaraţie, îşi făcea mult de cap de câte ori venea la New York, distrându-se zdravăn; aseară a invitat-o pe Odell la restaurantul *Francelle* iar apoi la un spectacol la Winter Garden.

— Nu-i o seară pe gustul meu, cu satisfacţii intelectuale sau de alt gen, comentă Vance. Şi-a ales o zi cu ghinion ca s-o scoată pe Odell. Închipuiţi-vă că deschide jurnalul de dimineaţă şi află că damicela a fost strangulată. Penibil, nu?

— Hotărât penibil, spuse Markham. Ziarele de după-amiază au apărut de vreo oră şi tipul îmi telefonează la birou din zece în zece minute. Se teme că relaţia lui cu Odell va fi divulgată presei şi are să-l compromită.

— Şi nu crezi că se va întâmpla chiar aşa?

— Nu văd de ce. Nimeni nu cunoaşte identitatea însoţitorului ei de aseară. Şi, fiindcă evident, nu are nimic de-a face cu crima, ce sens are să fie vârât în această afacere? Mi-a povestit tot ce s-a întâmplat şi s-a oferit să stea la dispoziţia noastră cât timp vom avea nevoie de el.

— Bănuiesc după expresia de dezamăgire de pe faţa ta când te-ai întors, că această istorie nu-ţi dă

speranţa unor indicii.

— Nu, recunoscu Markham. Aparent, fata nu i-a pomenit niciodată de afacerile ei intime. Deci nu mi-a putut da nicio informaţie utilă. Relatarea evenimentelor de aseară, făcută de el, confirmă perfect pe cea a lui Jessup. A venit s-o ia pe Odell la ora şapte, a adus-o acasă la unsprezece, a stat cu ea vreo jumătate de oră, apoi a plecat. Când a auzit-o chemând în ajutor, s-a speriat, dar când ea l-a asigurat că totul e în ordine, şi-a închipuit că Odell avusese vreun coşmar şi şi-a văzut de treabă. A venit direct aici, la club şi a jucat pocher cu mai mulţi oameni care îl aşteptau în Camera Jucătorului.

— Don Juanul tău din Long Island nu ţi-a furnizat urme de paşi pe zăpadă.

— În orice caz, mărturisirile lui spontane pun capăt unei ipoteze asupra căreia am pierdut mult timp.

— Dacă punem capăt multor altor ipoteze, remarcă Vance, o să ajungem într-o dilemă neplăcută.

— Există destule ipoteze încă valabile care să mă preocupe spuse Markham împingându-şi farfuria şi cerând nota de piaţă. Se ridică şi îl privi pe Vance meditativ. Eşti destul de curios ca să vii cu mine?

— Fireşte, aş fi încântat. Dar stai jos o clipă, fii amabil până îmi termin cafeaua.

Am fost extrem de surprins de viteza cu care Vance acceptase propunerea făcută atât de neglijent deoarece la Galeria de Artă *Montross* avea loc în acea după-amiază o expoziţie de vechi gravuri chinezeşti, pe care Vance intenţionase s-o viziteze.

Am mers împreună cu Markham până la clădirea tribunalului, am intrat înăuntru pe uşa de pe Franklin Street, şi am luat un lift rezervat biroului procurorului general, o încăpere spaţioasă dar cam sărăcăcioasă, ale cărei geamuri dădeau spre

crenelurile închisorii Tomba. Vance se aşeză într-unul din marile fotolii de piele de lângă măsuţa de stejar sculptat din dreapta biroului şi îşi aprinse o ţigară cu un aer de cinism amuzat.

— Aştept cu mare nerăbdare ca justiţia să înceapă să funcţioneze, îmi mărturisi el şi se lăsă alene pe spate.

— Ai ghinionul să nu apuci să vezi începutul, replică Markham. Acel început va avea loc în afara acestui birou, spuse el şi, dispăru printr-o uşă turnată care dădea în birourile judecătorilor.

Peste cinci minute se întoarse şi se aşeză în scaunul cu spătar înalt din biroul său, cu spatele la cele patru ferestre înalte dinspre sud.

— Tocmai am vorbit cu judecătorul Redfern, explică el; se afla în pauză de prânz; a verificat declaraţiile lui Spotswoode în privinţa pocherului de aseară. Judecătorul l-a întâlnit la club la zece minute înainte de miezul nopţii şi-au stat împreună până la ora trei dimineaţa. A observat timpul fiindcă a promis oaspeţilor că se va întoarce la ora unsprezece şi jumătate, şi a sosit doar cu douăzeci de minute întârziere.

— De ce toate aceste eforturi ca să dovedeşti ceva evident neimportant? Întrebă Vance.

— E o chestiune de practică, îi răspunse Markham, cam nerăbdător. Într-o astfel de afacere, fiecare factor, oricât ar părea de îndepărtat de problema principală, trebuie verificat.

— Ascultă Markham, spuse Vance, lăsându-și capul pe spătarul scaunului. Îţi vine să crezi că această eternă practică, pe care voi, avocaţii, o iubiţi cu atâta patimă, ar da uneori rezultate. De fapt, nu dă nimic. Ţii minte pe *Regina Roşie* din *Alice în oglindă*...?

— Sunt prea prins în acest moment ca să

dezbat chestiunea practicii în opoziţie cu inspiraţia, îi răspunse Markham, apăsând pe butonul aflat sub marginea biroului.

Swacker, secretarul său tânăr şi energic, îşi făcu apariţia în uşa ce dădea într-o cămăruţă strâmtă situată între biroul procurorului general şi sala de aşteptare…

— Vă ascult, spuse secretarul ai cărui ochi clipiră plini de speranţe în dosul ramelor enorme de os.

— Spune-i lui Ben să trimită imediat un poliţist.

Swacker ieşi pe uşa coridorului şi peste câteva minute un bărbat rotofei, purtând un *pince-nez,* intră în odaie şi rămase alături de Markham cu un zâmbet mieros.

— Bună dimineaţa, Tracy. Vocea lui era Markham plăcută, dar directă. Uite o listă de patru martori în cazul Odell pe care aş dori să-i aduci aici imediat: cei doi telefonişti, servitoarea şi intendentul imobilului. Ai să dai de ei la această adresă: 184, strada 71, Vest. Sergentul Heath îi reţine acolo.

— Am înţeles. Tracy luă mandatul şi cu o plecăciune afectată dar nu lipsită de o oarecare eleganţă, ieşi din cameră.

În timpul orei următoare, Markham se cufundă în munca pe care o începuse de dimineaţă şi am fost uimit de vitalitatea şi de eficienţa lui. A lămurit o groază de probleme importante care i-ar fi luat unui om de afaceri obişnuit o zi întreagă. Swacker intra şi ieşea la apăsarea soneriei, lua dispoziţiunile şi pleca cu o viteză ameţitoare. Vance, ce încercase să caute scăpare în lectura unui tom ce descria mari incendii frauduloase şi judecăţile care urmaseră, se uită la el plin de admiraţie şi clătină din cap în semn de reproş la vederea unei activităţi atât de vii.

Se făcuse ora două şi jumătate când Swacker

anunţă întoarcerea lui Tracy, împreună cu cei patru martori. Timp de două ore, Markham îi anchetă şi-i interogă cu o minuţie pe care până şi eu, ca avocat, am găsit-o exagerată. Interogarea celor doi telefonişti a fost cu totul diferită de maniera lui destinsă adoptată în timpul dimineţii. Dacă declaraţiile lor ar fi conţinut cea mai mică omisiune, acest lucru ar fi fost observat la anchetarea brutală a lui Markham.

Când, în cele din urmă, li s-a spus că pot pleca, Markham nu obţinuse nicio informaţie nouă. Relatările lor erau bine puse la punct. Nimeni, cu excepţia lui Odell şi a escortei sale ca şi a vizitatorului de la ora nouă *şi* jumătate, nu intrase în clădire pe uşa principală şi nu mersese prin hol spre apartamentul fetei, începând de la ora şapte seara. Nimeni. Nu ieşise din apartament folosind această uşă. Intendentul repetă cu încăpățânare că zăvorise uşa laterală la câteva minute după ora şase şi toate încercările de a zdruncina această declaraţie n-au servit la nimic. Amy Gibson, servitoarea, n-a adăugat nimic nou la cele spuse anterior. Interogarea ei viguroasă de către Markham a constat doar în repetarea celor declarate mai înainte.

Nicio nouă posibilitate, nici măcar o sugestie n-a ieşit ia iveală. De fapt, cele două ore de anchetă au *avut* ca rezultat eliminarea treptată a tuturor posibilităţilor eşuând într-o situaţie aparent incredibilă. Pe la patru şi jumătate, Markham se lăsă pe spate în fotoliu şi scoase un oftat trist, căci perspectiva de a găsi o altă interpretare acestei istorii stupefiante era mai îndepărtată ca niciodată.

Vance închise cartea despre incendii şi îşi stinse ţigara.

— Ascultă, Markham, amice, spuse el zâmbind ironic, acest caz necesită contemplare şi nu anchetare.

De ce nu recurgi la serviciile unei ghicitoare egiptene cu o bulă de cristal?

— Dacă acest lucru continuă, răspunse Markham descurajat, aş fi tentat să-ţi urmez sfatul.

În acea clipă, Swacker intră pe uşă ca să-i spună că îl caută inspectorul Brenner. Markham ridică receptorul şi după o vreme îşi însemnă mai multe lucruri într-un carnet. La încheierea convorbirii, se întoarse spre Vance:

— Păreai uimit de starea în care se găsea caseta de bijuterii din cameră. Un expert în astfel de lucruri a verificat opinia formulată dimineaţă.

— Caseta a fost forţată cu o daltă specială, cum folosesc spărgătorii profesionişti. Avea un vârf lat de doi centimetri şi jumătate şi un mâner plat. Era un instrument vechi – pe lamă se vede o ciobitură – folosit în mai multe spargeri din Park Avenue vara trecută... Oare această informaţie te face să te simţi mai bine?

— Nu prea. Vance devenise din nou gânditor şi perplex. De fapt, complică şi mai rău situaţia. Mai înainte vedeam o rază de speranţă – bizară şi vagă poate – dar o rază în bezna acestui caz, dacă n-ar fi fost la mijloc caseta de bijuterii şi dalta.

Markham era gata să-i răspundă când Swacker băgă capul pe uşă şi îl informă că sergentul Heath sosise şi că dorea să-l vadă.

Heath avea un aer mai puţin deprimat ca atunci când ne luasem rămas bun de la el, de dimineaţă. Acceptă ţigara de foi oferită de Markham, se aşeză la masa de conferinţe din faţa biroului procurorului general şi scoase din buzunar un carnet de note ferfeniţit.

— Am avut niţel noroc, începu el. Burke şi Emery, doi dintre poliţiştii care cercetează cazul, au obţinut informaţii despre Odell de la prima încercare.

Din cele aflate; Odell nu ieşea cu mulţi bărbaţi, se mărginea la câțiva tipi dinamici şi îşi făcea jocul cu multă fineţe. Persoana pe care o vedea cel mai des era... Charles Cleaver.

Markham sări în picioare.

— Îl cunosc pe Cleaver dacă... e aceeaşi persoană.

— Chiar el, declară Heath. Fostul director al Impozitelor, din Brooklyn. Foarte interesat de jocuri de cărţi şi de pariuri la Jersey City, îşi face veacul pe la Stuyvesant Club unde are ca prieteni pe politicienii de la Tammany Hall[1].

— El e, spuse Markham dând din cap. E un fel de intermediar, cunoscut sub numele de Pop.

— Perfect, murmură Vance şi privi în gol. Aşadar, bătrânul Pop Cleaver avea o legătură amoroasă cu scumpa de Odell. Sunt convins că ea nu-l aprecia pentru farmecele lui fizice.

— M-am gândit, spuse Heath, că acest Cleaver, care îşi petrece mult timp la Stuyvesant Club, ar putea fi chestionat asupra lui Odell. S-ar putea să ştie ceva.

— O idee bună, Heath, spuse Markham şi notă ceva în carnetul lui. Am să încerc să iau legătura cu el astă-seară... Mai ai pe cineva pe listă?

— Un individ numit Mannix, Louis Mannix, care a făcut cunoştinţă cu Odell pe vremea când fata juca în revista de la *Follies.* Ea însă s-a descotorosit de el anul trecut şi de atunci nu mai sunt împreună. Tipul are o altă amică. E patronul firmei *Mannix & Levine,* importatori de blănuri, şi e unul din stâlpii cluburilor de noapte, cheltuind acolo o groază de bani. Nu văd la ce foloseşte să intraţi în legătură cu el, căci afacerea lui

---

1 Poreclă ironică dată partidului democrat din New York în anul 1920, când mulţi din politicienii proeminenţi au fost acuzaţi de corupţie şi favoritism (n.tr.).

cu Odell s-a răcit demult.

— De acord, spuse Markham, cred că-l putem elimina.

— Ascultă, spuse Vance, dacă ai să continui cu acest proces de eliminare, ai să rămâi doar cu cadavrul domnişoarei.

— A mai rămas şi omul care a dus-o la masă noaptea trecută, continuă Heath. Nimeni nu ştie cum se numeşte, trebuie să fi fost unul din acei bătrânei discreţi. La început m-am gândit că s-ar putea să fie Cleaver, dar descrierile fizice nu se potrivesc. Şi, apropo, vreau să vă spun ceva neobişnuit: când acest tip a plecat; a dat taxiului adresa de la Stuyvesant Club şi şoferul l-a dus acolo…

— Suntem la curent cu asta, Heath, Ştim cum se numeşte şi nu e Cleaver.

— Stuyvesant Club e punctul principal în această anchetă, impuse Vance şi chicoti. Sper că n-are să aibă de suferit de pe seama acestor lucruri.

Heath reveni la problema principală.

— Şi cine e acest om, domnule?

Markham ezită, întrebându-se dacă se putea încrede în discreţia lui Heath.

— Am să-ţi spun cum se numeşte, dar în cea mai strictă confidenţă. Îi zice Kenneth Spotswoode. În continuare îi relată incidentul când fusese deranjat de la masa de prânz de către apelul lui Spotswoode, ca şi imposibilitatea de a scoate ceva de la el. Îl informă de asemenea pe Heath că verificase declaraţiile lui Spotswoode cu ajutorul judecătorului Redfern, la club.

— Şi, întrucât a plecat înainte ca fata să fie omorâtă, nu-i cazul să-l plictisim prea mult, adăugă Markham. I-am dat cuvântul meu de onoare c-am să-i ţin numele secret, de dragul familiei.

— Dacă sunteţi mulţumit, atunci mă declar şi eu

mulţumit, spuse Heath şi îşi închise blocnotesul. Mai am de spus doar un lucru: Odell a locuit mai înainte pe strada 110, şi Emery a dat de fosta ei proprietăreasa care ne-a pomenit de acest tip cu fasoane care venea s-o vadă cu regularitate.

— Asta îmi aminteşte de altceva, spuse Markham, adunându-şi notele scrise în timpul discuţiei telefonice cu inspectorul Brenner. Profesorul mi-a dat toate aceste informaţii în ce priveşte caseta de bijuterii şi felul în care a fost forţată.

— Exact cum mi-am închipuit, spuse Heath şi clătină din cap. O afacere strict profesională săvârşită de cineva care lucrează demult în această branşă.

— Şi totuşi, dacă aşa stau lucrurile, spuse Vance, ridicându-se de pe scaun, de ce acest spărgător expert a folosit la început vătraiul? De ce n-a cercetat şi dulapul de haine?

— O să aflăm răspunsul, domnule Vance, când am să pun mâna pe el, afirmă Heath, cu o sclipire dură în ochi. Tipul cu care vreau să stau de vorbă e cel cu cămaşa de seară şi cu mănuşile din piele de căprioară.

— Fiecare cu gusturile lui, oftă Vance. Eu unul n-am nici cea mai mică dorinţă să stau de vorbă cu el. Îmi vine greu să-mi închipui un spărgător profesionist care încearcă să deschidă o casetă de bijuterii cu un vătrai de fontă.

— Nu vă mai bateţi capul cu vătraiul! spuse Heath. Omul s-a folosit de o daltă de oţel, aceeaşi care a fost folosită astă-vară într-o altă spargere din Park Avenue. Ce părere aveţi de asta?

— Asta mă nelinişteşte, Heath, spuse Vance. Dacă n-ar fi acest amănunt, n-aş mai avea nicio grijă acum şi m-aş duce să beau o ceaşcă de ceai.

Se anunţă brusc sosirea lui Bellamy şi Heath sări în picioare:

— Asta înseamnă că avem ştiri despre amprentele digitale, profetiză el plin de speranţe.

Bellamy intră cu un aer indiferent şi se apropie de Markham.

— M-a trimis căpitanul Dubois, spuse el. A crezut că are să vă intereseze un raport privind amprentele din apartament, adăugă el şi scoase din buzunar un mic dosar pe care, la un semn al lui Markham, i-l dădu lui Heath.

— Le-am identificat; ambele sunt lăsate de aceeaşi mână, cum a spus Dubois. Iar mâna aparţine lui Tony Skeel.

— „Dude” Skeel, nu-i aşa? Vocea lui Heath tremura de neastâmpăr. Asta ne poate fi de ajutor, nu credeţi, domnule Markham? Skeel e un fost puşcăriaş şi un escroc abil.

Heath deschise un dosar şi scoase o fişă şi o foaie de hârtie albăstruie având pe ea vreo zece rânduri bătute la maşină. Examină fişa cu atenţie, bombăni şi o dădu lui Markham. Vance şi cu mine ne-am apropiat să ne uităm la ea. Fişa avea în partea de sus poza unui condamnat, luată din faţă şi din profil, reprezentând un tânăr cu trăsături regulate, păr des şi o bărbie dreaptă. Avea ochi frumoşi, deschişi la culoare şi o mică mustaţă, ascuţită la vârf şi lucioasă. Sub poză se afla o listă cu descrierea individului, continuând cu numele, poreclele, domiciliul, măsurătorile antropologice şi felul de activitate ilegală în care era vârât. Dedesubt, în zece mici pătrate se aflau amprentele digitale luate cu cerneală neagră. Întâi, cele de la mâna dreaptă, apoi de la stânga.

— Deci, iată pe arbitrul eleganţei care a lansat moda cămăşilor cu pliuri la costumele de seară. Ce specimen! Vance privi ironic fişa. Poate că mai lansează şi alte mode: pulpane peste hainele de seară,

căci teatrele din New York sunt îngrozitor de reci iarna şi mai şi trage înăuntru.

Heath puse fişa la loc în dosar şi privi hârtia care o întovărăşea.

— E omul nostru, domnule Markham, niciun dubiu. Ascultaţi: „Tony (Dude) Skeel. Doi ani la închisoarea din Elmira, un an la cea din Baltimore County pentru furtişag, trei ani la San Quentin pentru atac şi violenţă. Arestat la Chicago pentru spargere, acuzaţie respinsă de tribunal. Arestat din nou pentru spargere în Albany, fără condamnare. A stat doi ani şi opt luni la Sing-Sing pentru spargere”. Împături hârtia şi o vârî în buzunarul de la piept. Frumos cazier, n-am ce zice!

— Te aşteptai la asta? îl întrebă imperturbabilul Bellamy.

— Te cred! spuse Heath aproape jovial.

Bellamy mai rămase o vreme privindu-l cu încredere pe procurorul general. Ca şi cum şi-ar fi amintit brusc de ceva, Markham scoase o cutie de ţigări de foi şi i-o întinse.

— Vă mulţumesc, domnule, spuse Bellamy, luând două *Mi Favoritas.* Apoi, virându-le în buzunarul de la piept cu mare grijă, ieşi din încăpere.

— Acum, dacă îmi îngăduiţi, am să dau un telefon, domnule Markham, spuse Heath. Chemă Biroul de Cercetări Criminale.

— Caută-l pe Tony Skeel şi adu-l aici de îndată, îi ordonă el lui Snitkin. Ia adresa lui din fişier şi du-te împreună cu Burke şi cu Emery, Dacă Tony a întins-o, dă alarmă ca să fie arestat pe loc. Bagă-l la zdup fără nicio formalitate. Şi ascultă… Percheziţionează-i apartamentul şi uită-te după nişte unelte de spărgător. Nu cred că le ţine acolo, dar mă interesează mai ales o daltă cu o zgârietură pe ea. Am să sosesc acolo într-o

jumătate de oră. Închise telefonul şi îşi frecă mâinile încântat. Suntem pe drumul cel bun, spuse el.

Vance se îndreptă spre fereastră şi se uită în jos la Puntea suspinelor[2], cu mâinile vârâte adânc în buzunare. Apoi se întoarse încet şi îl privi cercetător pe Heath.

— N-are să meargă, ascultă-mă pe mine, afirmă el. Amicul tău Dude a spart poate caseta de bijuterii, dar restul evenimentelor din acea seară depăşeşte puterea lui de a gândi.

Heath îi aruncă o privire dispreţuitoare.

— Nu sunt un specialist, un frenolog, nu mă conduc după forma amprentelor.

— O penibilă eroare în ancheta criminală, sergent Heath, răspunse Vance mieros. Chestiunea vinovăţiei în acest caz nu e aşa de simplă cum ţi se pare, E teribil de complicată. Iar acest personaj, a cărui poză o ţii lângă inimă, n-a făcut decât să complice lucrurile.

X

UN INTERVIU FORŢAT

MARKHAM ŞI-A LUAT MASA DE SEARĂ LA clubul Stuyvesant, cum avea obiceiul şi, la invitaţia lui, l-am întovărăşit împreună cu Vance. Spera, fără

2 Aluzie la închisoarea Tomba, construită în stil medieval (n.tr).

îndoială, ca prezenţa noastră la masă să descurajeze incursiunile amicilor din restaurant. Nu era într-o dispoziţie de glumit cu cei curioşi. Ploaia începuse să cadă târziu, după-amiaza, şi când ne-am terminat masa ameninţa să se transforme într-un potop care să ţină toată noaptea. Când masă s-a încheiat, toţi trei ne-am îndreptat către un colţ al salonului şi am luat loc ca să fumăm o ţigară de foi.

Nu apucasem să stăm acolo niciun sfert de oră când un bărbat rotofei, cu o faţă congestionată şi cu păr alb şi rar se îndreptă spre noi cu un pas hotărât şi îl salută pe Markham. Deşi nu-l văzusem niciodată pe noul venit, am ştiut că e Charles Cleaver.

— Am găsit la portar un mesaj cum că vreţi să mă vedeţi. Vorbea cu o voce ciudat de gentilă pentru un om de mărimea lui. Dar, în ciuda gentileţei din voce, am avut sentimentul unei note de cumplită răceală.

Markham se ridică şi, după ce dădu mâna cu el, ni-l prezentă, deşi se părea că Vance îl cunoştea de câtva timp. Cleaver se aşeză pe scaunul indicat de Markham, scoase o *Corona Corona,* îi reteză vârful cu un cuţitaş de aur, ataşat de lanţul de la ceas „umezi cu buzele ţigara de foi, apoi o aprinse cu o brichetă.

— Îmi pare rău că vă deranjez, domnule Cleaver, începu Markham, dar din câte aţi citit probabil, o tânără femeie pe numele de Margaret Odell a fost asasinată aseară în apartamentul ei de pe strada 71…

Markham se opri, întrebându-se cum să continue un subiect atât de penibil. Poate spera că Cleaver va admite faptul că o cunoştea pe Odell. Pe faţa omului nu tresări însă niciun muşchi. După o clipă, Markham continuă:

— În timp ce făceam unele cercetări în viaţa

acestei tinere fete, am aflat că dumneavoastră, printre alţii, eraţi în relaţii strânse cu ea. Markham se opri din nou. Cleaver ridică imperceptibil din sprâncene, dar nu spuse nimic.

— Adevărul, reluă Markham, puţin agasat de aerul foarte circumspect al lui Cleaver, este că un raport declară că aţi fost văzut în compania ei în ultimii doi ani. Am aflat de asemenea că legătura dumneavoastră cu ea e mai mult decât superficială.

— Ei şi? întrebarea era la fel de indiferentă ca şi tonul ei.

— Ei bine, domnule Cleaver, vreau să vă spun că nu e momentul să ascundeţi adevărul sau să-l înlăturaţi. Vorbesc cu dumneavoastră astă-seară în calitate neoficială pentru că am avut impresia că mă puteţi ajuta să rezolv cazul. Cred că trebuie să, menţionez că o anumită persoană e acum grav bănuită şi sperăm, s-o arestăm în curând. În orice caz, avem nevoie de ajutor şi acesta e motivul pentru care v-am solicitat această discuţie la club.

— Cum pot să vă fiu de folos? Faţa lui Cleaver rămasă impasibilă. Doar buzele i se mişcară atunci când vorbi.

— Fiindcă aţi cunoscut-o foarte bine pe această femeie, explică Markham răbdător, sunteţi fără îndoială, în posesia unor informaţii, să spunem, a unor fapte sau confidenţe, care ar putea arunca o oarecare lumină asupra uciderii ei brutale, neaşteptate.

Cleaver rămase tăcut mult timp. Doar ochii i se mişcau, restul feţei nu schiţă nicio schimbare.

— Mă tem că nu vă pot fi de folos, răspunse el în cele din urmă.

— Atitudinea dumneavoastră nu e cea a unui om cu o conştiinţă absolut nevinovată, replică Markham cu un aer enervat.

Cleaver îl privi cu o vagă curiozitate.

— Ce are de-a face faptul că am cunoscut-o şi cu uciderea ei? Nu mi-a spus cine avea de gând s-o omoare. Nu mi-a spus nici măcar că cineva avea intenţia s-o facă. Dacă ar fi ştiut, sunt convins că şi-ar fi luat măsuri de prevedere ca să nu fie strânsă de gât.

Aşezat lângă mine, şi puţin mai la o parte de ceilalţi, Vance se aplecă şi-mi şopti:

— Markham și-a găsit naşul cu un alt avocat, sărmanul de el! Ce situaţie neplăcută!

Indiferent însă de cât de nevinovată a început această discuţie, în curând ea s-a transformat într-o luptă care s-a încheiat cu înfrângerea totală a lui Cleaver. În ciuda politeţii şi amabilităţii sale, Markham era un adversar nemilos şi plin de resurse. Aşa că, după o vreme, reuşi să scoată de la Cleaver mai multe informaţii extrem de utile.

Ca răspuns la atitudinea ironică şi evazivă a lui Cleaver, Markham s-a întors brusc şi s-a aplecat înainte spre el.

— Nu sunteţi la judecată aici, ca să vă apăraţi, domnule Cleaver, spuse el ferm, deşi s-ar putea să vă consideraţi demn de o astfel de situaţie.

Cleaver îl fulgeră din ochi fără să răspundă. Markham, cu privirea aţintită asupra lui, îşi studia adversarul, încercând să descifreze câte ceva din expresia flegmatică a lui Cleaver. Dar oponentul său era la fel de hotărât ca şi Markham să nu se trădeze prin nimic, aşa încât faţa care-l privi pe procuror fu la fel de aridă ca un deşert, în cele din urmă, Markham se lăsă la loc pe scaun.

— Nu contează prea mult dacă discutăm această afacere aici, la club, sau nu. Dacă preferaţi să fiţi adus la biroul meu mâine dimineaţă de către un şerif înarmat cu un mandat de arestare aş fi fericit s-o

fac.

— Asta depinde de dumneavoastră? spuse Cleaver cu ostilitate.

— Interesant de ştiut, de asemenea, ce vor scrie reporterii în ziare, reluă Markham. Am să le explic situaţia şi am să le dau un raport amănunţit.

— Dar n-am nimic să vă spun! Tonul lui Cleaver devenise împăciuitor. Ideea publicităţii îi displăcea intens.

— M-aţi mai informat de acest lucru, spuse Markham cu răceală. De aceea, vă urez bună seara. Se întoarse spre Vance şi spre mine cu aerul unui om care a pus capăt unei experienţe neplăcute.

Cleaver nu schiţă nicio mişcare de plecare. Fumă gânditor câteva minute. Apoi râse scurt, un râs care nu-i schimbă trăsăturile feţei.

— La naiba! Bombăni el cu o falsă bonomie. Cum aţi spus, nu sunt la tribunal. Ce doriţi să ştiţi?

— V-am explicat situaţia, spuse Markham cu o iritare ciudată. Ştiţi ce mă interesează. Cum trăia Odell? Cine erau amicii ei intimi? Cine ar fi putut s-o omoare? Ce duşmani avea? Orice lucru care ne-ar putea ajuta la elucidarea misterului. Şi, apropo, adăugă el cu ironie, orice v-ar putea elimina de pe lista suspecţilor.

La aceste cuvinte Cleaver începu să protesteze cu indignare. Dar îşi schimbă pe loc tactica. Zâmbind dispreţuitor, scoase un portvizit de piele şi din el o hârtie împăturită pe care i-o dădu lui Markham.

— Mă pot elimina foarte uşor, proclamă el plin de încredere. V-am dat o somaţie pentru viteza excesivă primită de la Boonton, New Jersey. Uitaţi-vă la dată: 10 septembrie, noaptea trecută, la ora zece şi jumătate. Mergeam la Hopatcong, când am fost oprit şi amendat de un poliţist pe motocicletă în timp ce

trecusem de Boonton şi mă îndreptam spre Mountain Lakes. Trebuie să apar la tribunal acolo mâine dimineaţă. Ce plictiseală cu aceşti poliţai! Îi aruncă lui Markham o privire lungă şi calculată.

— N-aţi putea s-o anulaţi pentru mine? E foarte plictisitor să merg din nou la New Jersey, căci am o groază de lucruri de făcut mâine.

Markham, care cercetase formularul amenzii, îl puse în buzunar.

— Am să mă ocup eu de asta, promise el, zâmbind amabil. Acum spuneţi-mi ce ştiţi.

Cleaver pufăi gânditor din ţigara de foi. Apoi, se lăsă pe spate, îşi încrucişă picioarele şi vorbi cu un aer aparent candid.

— Mă îndoiesc că ştiu multe care v-ar putea ajuta. Îmi plăcea Canarul, cum era poreclită, de fapt, am fost chiar ataşat de ea la un moment dat. Am făcut mai multe prostii: i-am scris o mulţime de scrisori stupide când am fost în Cuba anul trecut. Ne-am fotografiat împreună la Atlantic City, Făcu o grimasă în semn de regret Apoi a început să devină distantă şi rece, şi n-a venit la mai multe întâlniri cu mine. Am făcut scandal, dar singurul răspuns pe care l-am primit a fost că mi-a cerut şi mai mulţi bani.

Se opri şi se uită la cenuşa ţigării de foi. În ochii lui înguşti sclipi o lumină veninoasă iar muşchii bărbiei îi tresăriră.

— N-are sens să mint. Canarul avea acele scrisori şi m-a tapat de o groază de bani până ce le-am primit înapoi.

— Când s-a întâmplat asta?

— În iunie trecut, spuse Cleaver după o mică ezitare. Apoi continuă: Domnule Markham, şi vocea îi era plină de amărăciune, nu vreau să vorbesc de rău o persoană moartă, dar acea femeie era cea mai abilă,

cea mai nemiloasă şantajistă din câte am avut ghinionul să întâlnesc. Şi-am să vă mai spun ceva: nu eram singurul de la care îl storcea bani; mai avea şi pe alţii... Se întâmplă să ştiu că o dată l-a forţat pe Louis Mannix să-i dea nişte bani, o ştiu chiar de la el.

— Puteţi să ne daţi numele altor oameni şantajaţi de ea? întrebă Markham încercând să-şi ascundă nerăbdarea. Căci între timp am auzit de întâmplarea cu Mannix.

— Nu cunosc pe nimeni altul, spuse Cleaver cu regret. Am văzut Canarul ici şi colo cu tot felul de oameni, mai ales cu unii dintre ei. Dar îmi sunt cu toţii necunoscuţi.

— Presupun că afacerea Mannix e moartă şi îngropată?

— E de mult sfârşită. N-o să obţineţi nici o informaţie din acea sursă. Există alţii însă, mai recenţi decât Mannix, pe care ar trebui să-i cercetaţi, dacă daţi de ei, fireşte. Eu unul nu-mi fac probleme, iau lucrurile aşa cum sunt. Dar există o groază de oameni care s-ar înfuria teribil dacă Odell le-ar fi făcut ce mi-a făcut mie.

În ciuda confesiunii lui, Cleaver nu mi, s-a părut un tip calm, indiferent, ci un tip nervos, rece, controlat, a cărui purtare era dictată de motive serioase.

Markham îl studia îndeaproape.

— Credeţi deci că moartea ei e rezultatul răzbunării unui admirator decepţionat?

Cleaver se gândi bine înainte de a răspunde.

— Mi se pare logic, spuse el în final. Odell căuta primejdia şi până la urmă trebuia s-o păţească.

Urmă o scurtă tăcere. Apoi Markham îl întrebă:

— Cunoaşteţi cumva un tânăr micuţ de statură, cu mustaţă blondă şi cu ochii de un albastru deschis, numit Skeel?

Cleaver scoase un sunet dispreţuitor pe nas:

— Acest gen nu era specialitatea ei, îi lăsa în pace pe tineri, din câte ştiu eu.

În acel moment un băiat de la hotel se apropie de Cleaver şi îi spuse:

— Îmi pare rău că vă deranjez, domnule. Cineva îl caută la telefon pe fratele dumneavoastră care nu e la hotel. Operatorul m-a sfătuit să mă adresez dumneavoastră. Poate ştiţi unde se află.

— De unde să ştiu eu? se înfurie Cleaver. Nu mă mai plictisi cu asemenea fleacuri!

— Fratele dumneavoastră e la New York? îl întrebă Markham degajat. L-am cunoscut cu ani în urmă. Locuieşte la San Francisco, nu?

— Da, în nebunia din California. E în vizită la New York ca să poată aprecia mai bine San Francisco atunci când se va întoarce.

Am avut sentimentul că această informaţie a fost dată cu greutate de către Cleaver şi că pentru un motiv oarecare era agasat. Markham era însă mult prea absorbit de problema din faţa lui ca să observe proasta dispoziţie a lui Cleaver. Iată de ce reveni imediat la subiectul crimei.

— Se întâmpla să cunosc pe cineva care a fost interesat recent de Odell. S-ar putea să fie aceeaşi persoană cu care aţi văzut-o. Un bărbat înalt, de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu o mustaţă căruntă, tunsă scurt. (Mi-am dat seama că-l descria pe Spotswoode).

— Acesta-i omul de care vorbeam, spuse Cleaver. L-am văzut împreună cu Odell, săptămâna trecută la restaurantul Mouqin.

Markham fu dezamăgit.

— Din păcate l-am scos de pe listă. Trebuie să existe cineva care să se fi bucurat de încrederea fetei. Sunteţi sigur că nu vă puteţi stoarce creierul puţin mai mult?

Cleaver păru să reflecteze.

— Problema e cine anume se bucura de încrederea ei, spuse el. Vă sugerez pe doctorul Lindquist, pe numele mic Ambroise, cred. Locuieşte undeva pe strada 40, lângă Lexington Avenue. Nu ştiu dacă are să vă fie de mare folos. A fost foarte ataşat de ea într-o vreme.

— Vreţi să spuneţi că ataşamentul acestui doctor s-ar putea să fi fost nu numai profesional?

— Nu sunt sigur, spuse Cleaver continuând să fumeze şi părând să mediteze la situaţie. Iată care sunt faptele: Lindquist e unul din acei doctori specialişti din lumea mare; pretinde că e neurolog şi cred că este directorul unei clinici pentru femeile isterice. Trebuie să aibă bani, fireşte, căci poziţia lui socială e foarte importantă, adică e exact genul de bărbat pe care Canarul l-ar fi ales ca sursă de venit. În plus venea s-o vadă mult mai des decât ar fi făcut-o un doctor pentru motive profesionale. Am dat de el într-o seară în apartamentul ei când mi l-a prezentat. A fost foarte arogant.

— Merită să cercetăm, spuse Markham fără prea mare entuziasm. Nu mai ştiţi pe nimeni altul care ne-ar putea fi de folos?

— Nu, nu cunosc pe nimeni altcineva, spuse Cleaver şi clătină din cap.

— Şi n-a pomenit niciodată că s-ar fi temut de cineva sau că ar fi anticipat neplăceri?

— Niciun cuvânt. De fapt, ştirea asasinării ei m-a surprins total. Nu citesc decât ziare de curse de cai, iar în ziarul de dimineaţă nu era nimic despre crimă. N-am auzit de ea decât înainte de masa de seară. Se discuta despre asta în sala de biliard, aşa că m-am dus şi m-am uitat la un ziar de după-amiază. Dacă n-aş fi făcut-o, nici n-aş fi ştiut de omor până mâine

dimineaţă.

Markham continuă discuţia cu el până la ora opt şi jumătate, dar fără niciun alt rezultat. În cele din urmă, Cleaver se sculă de pe scaun.

— Îmi pare rău că nu vă pot fi de mai mult ajutor, spuse el. Faţa lui rubicondă începuse să exprime satisfacţie şi dădu mâna cu Markham în cea mai prietenească manieră.

— Ai stors-o bine pe această moluscă ramolită, remarcă Vance după plecarea lui Cleaver. E însă ceva foarte ciudat în ce-l priveşte. Transformarea de la expresia lui indiferentă de jucător de cărţi la una de mare încredere şi bună dispoziţie a fost mult prea bruscă, de fapt, a fost suspectă. Poate că am o mentalitate greşită, dar nu m-a impresionat ca un stâlp al adevărului. S-ar putea să fie din cauza ochilor lui reci, calculaţi, în contrast cu atitudinea deschisă şi francă.

— Şi totuşi, dacă şi-a recăpătat scrisorile în iunie, de ce-a mai continuat s-o curteze pe doamna? Heath a raportat că a fost văzut acolo foarte recent.

— Poate că era un îndrăgostit fără leac, spuse Vance. În orice caz, am obţinut de la el numele lui Lindquist, spuse Markham.

— Perfect adevărat, recunoscu Vance. Iar acesta este singurul aspect al relatării lui pe care mă bazez pentru că s-a exprimat cu o reţinere decentă. Ar trebui să interoghezi fără întârziere pe acest doctor al sexului slab, spuse Vance.

— Sunt mort de oboseală, replică Markham. Poate să aştepte până mâine.

Vance privi marele ceas de deasupra consolei de marmură.

— E cam târziu; dar hai să profităm de timpul rămas, cum spune poetul…

— Hai să mergem, spuse Markham, sunt sătul de erudiţie.

XI

CĂUTÂND INFORMAŢII

PESTE ZECE MINUTE SUNAM LA UŞA UNUI imobil de piatră de pe strada 44 East. Era o clădire foarte impozantă. Un majordom îmbrăcat de gală ne deschise uşa şi Markham îi înmână cartea de vizită.

— Dă cartea mea de vizită domnului doctor şi spune-i că-i ceva foarte urgent.

— Domnul doctor tocmai şi-a terminat dineul, ne informă măreţul majordom. Apoi ne conduse într-o cameră de primire, cu fotolii adânci şi confortabile, perdele de mătase şi lumini estompate.

Un adevărat serai de ginecolog, spuse Vance uitându-se în jur. Sunt convins că paşa e un personaj maiestuos şi elegant.

Prezicerea se dovedi adevărată. Doctorul Lindquist intră în cameră peste o clipă, inspectând cartea de vizită a lui Markham, de parcă ar fi avut pe ea o inscripţie cu litere cuneiforme pe care nu reuşea s-o descifreze. Era un bărbat înalt, de vreo patruzeci de ani, cu păr des şi cu sprâncene stufoase, şi mai ales cu o faţă deosebit de palidă. Această faţă era prelungă şi în ciuda trăsăturilor asimetrice omul părea destul de arătos. Purta haine de seară şi păşea cu precizia

calculată a unui bărbat plin de propria lui importanţă. Se aşează la un mic birou oval de mahon şi îşi ridică politicos privirea spre Markham în semn de întrebare.

— Cui datorez onoarea acestei vizite? întrebă el cu o voce melodioasă şi artificială, întârziind asupra fiecărei silabe. Aveţi noroc că m-aţi găsit acasă, adăuga el mai înainte ca Markham să apuce să-i răspundă. Nu discut cu pacienţii decât după ce-am stabilit o vizită.

Am avut senzaţia că se simţea umilit că ne-a primit fără o complicată ceremonie preliminară. Markham, care prin firea lui detesta aerele şi pozele, atacă problema.

— Aceasta nu-i o vizită profesională, domnule doctor. Vreau să vorbesc cu dumneavoastră despre una dintre fostele paciente… Margaret Odell.

Doctorul Lindquist privi un prespapier de aur din faţa lui cu o expresie puţin dispusă la confesiuni.

— Ah, da, domnişoara Odell. Tocmai am citit despre moartea ei violentă. O tragedie atât de cumplită! Şi cum pot eu să vă fiu de folos? Vă daţi seama că relaţia dintre medic şi pacient e una de încredere sacră…

— Înţeleg asta prea bine, îl asigură Markham acru. Pe de altă parte, este de datoria sacră a fiecărui cetăţean să ajute autorităţile să prindă un criminal şi să-l dea pe mâna justiţiei. Dacă există ceva cu care mă puteţi ajuta, sunt convins că-mi veţi spune.

Doctorul ridică mâna într-un gest de protest politicos.

— Am să fac, fireşte, tot ce pot ca să vă fiu de ajutor, dacă îmi comunicaţi ce anume vă interesează.

— N-are sens să mai ne pierdem timpul cu formalităţi, domnule doctor, spuse Markham. Ştiu că domnişoara Odell v-a fost pacientă mult timp şi-mi dau

seama că e foarte posibil, ba chiar probabil, să vă fi spus unele lucruri care aruncă o lumină asupra morţii ei.

— Dar, dragă domnule... Lindquist se opri ca să citească, ostentativ cartea de vizită... domnule Markham, relaţiile mele cu domnişoara Odell au fost strict profesionale.

— Am înţeles, continuă Markham, că deşi acest lucru s-ar putea să fie adevărat din punct de vedere tehnic, a existat totuşi în relaţie o notă de informalitate. Poate c-ar trebui să spun că atitudinea dumneavoastră profesională transcende interesul pur ştiinţific în acest caz.

Vance chicoti discret iar eu nu mi-am putut reţine un zâmbet la acuzaţia plină de înfloriturişi atât de pedantă a lui Markham. Doctorul Lindquist nu păru însă deloc descumpănit. Luând un aer de meditaţie înşelătoare, spuse:

— Mărturisesc, în strictul interes al adevărului, că uneori, în timpul perioadei oarecum izolate a tratamentului, am ajuns să nutresc pentru tânără doamnă un fel de afecţiune părintească. Mă îndoiesc însă că a fost vreodată conştientă de aceste sentimente delicate din partea mea.

Vance rânji amuzat. Cu o privire adormită, se uita la doctor cu un aer ironic.

— Şi în timpul acestui tratament nu v-a pomenit niciodată de chestiuni personale care i-ar fi cauzat nelinişte? insistă Markham.

Doctorul Lindquist îşi împleti degetele într-o piramidă şi păru să examineze întrebarea cu mare atenţie.

— Nu, nu reuşesc să-mi amintesc nicio declaraţie de-a ei. Cuvintele sunau politicos şi cumpătat. Cunosc, în general, stilul ei de viaţă, dar

detaliile, aşa cum o să vă daţi seama, au rămas cu totul în afara sferei mele de cunoaştere în calitate de consultant medical. Problemele ei nervoase se datorau – aşa cum m-a lăsat să cred diagnosticul meu – orelor târzii, enervării, meselor prea îmbelşugate, cu alte cuvinte unei vieţi prea pline, cum se spune. În epoca noastră febrilă, femeia modernă…

— Pot să vă întreb când aţi văzut-o ultima oară? îl întrerupse Markham nerăbdător.

Doctorul se prefăcu surprins:

— Ultima oară? Să mă gândesc… Nu-şi putea aminti ocazia decât cu mare dificultate.

— Cam acum două săptămâni, deşi s-ar putea să fi fost mai demult. Nu-mi vine în minte. Să cercetez dosarele.

— Nu cred că va fi necesar, spuse Markham. Se opri şi îl privi pe doctor cu o expresie de afabilitate dezarmantă. Această ultimă vizită a fost profesională sau paternă?

— Profesională, fireşte. Ochii doctorului Lindquist rămaseră impasibili, deşi în ei sclipea o notă de interes. Faţa lui însă nu reflectă nicio schimbare.

— Aţi văzut-o aici sau în apartamentul ei?

— Cred că am fost la ea acasă.

— Aţi fost foarte des la ea acasă, domnule doctor, după câte am aflat, şi la ore cu totul nepotrivite. Cum se explică asta când practica dumneavoastră vă impune de a vedea pacienţii numai la vizita anunţată dinainte?

Vocea lui Markham continua să fie plăcută, deşi natura întrebărilor îi trăda iritarea datorită ipocriziei doctorului, ca şi efortului acestuia de a nu divulga informaţii ce ne-ar fi putut fi de folos.

Mai înainte ca doctorul Lindquist să apuce să răspundă, majordomul apăru în uşă şi îi indică cu un

gest tăcut telefonul care se afla alături, pe un taburet, lângă biroul lui. Cerându-şi onctuos scuze, doctorul se întoarse şi ridică receptorul. Vance profită de ocazie ca să scrie câteva rânduri pe o bucată de hârtie şi s-o treacă lui Markham pe ascuns. La terminarea convorbirii telefonice, doctorul Lindquist se sculă cu un aer arogant şi îl privi pe Markham cu un dispreţ distrugător.

— E oare treaba procurorului general, întrebă el distant, să chinuie cu întrebări insultătoare un medic respectabil? N-am ştiut că e un act ilegal – sau original – ca un doctor să-şi viziteze pacienţii.

— Nu discut *acum,* Markham sublinie cuvântul *acum,* infracţiunile legii. Dar cum dumneavoastră sugeraţi o posibilitate care, vă încredinţez, nu-mi trecuse prin minte, vreţi să fiţi atât de bun şi să-mi spuneţi, doar de dragul anchetei, unde aţi fost aseară între ora unsprezece şi douăsprezece?

Întrebarea avu un efect surprinzător. Doctorul Lindquist deveni ţeapăn ca un cablu întins, şi cu privirea plină de venin se uită rece şi dispreţuitor la Markham. Masca lui de catifea îi căzuse de pe faţă. Am mai sesizat şi o altă emoţie în dosul furiei reţinute: se temea de ceva, şi furia lui nu ascundea decât parţial acest simțământ.

— Unde am fost în seara trecută e un lucru care nu vă priveşte. Vorbea cu mare efort, răsuflând zgomotos… Markham aştepta, aparent neimpresionat, cu ochii aţintiţi la omul din faţa lui. Acest calm zdruncină siguranţa doctorului.

— Ce urmăriţi intrând aici cu forţa şi punându-mi aceste întrebări jignitoare? răcni el. Se făcuse livid şi începu să transpire, iar faţa i se descompuse oribil. Mâinile îi tremurau spasmodic ca şi întregul corp. Ieşiţi toţi trei, până nu vă dau eu pe uşă afară!

Markham, înfuriat şi el, era pe cale să-i răspundă, când Vance îl apucă de braţ.

— Doctorul ne dă discret de înţeles că trebuie să plecăm, spuse el. Apoi, îl întoarse pe Markham cu repeziciune, şi îl conduse afară din cameră.

Ne aflam din nou în taxi în drum spre club în timp ce Vance se amuza:

— Interesant specimen! Paranoia. Sau o manie depresivă, o formă de nebunie. Perioade de excitare alternând cu altele de deprimare, când sănătos, când dement. Boala doctorului face parte din categoria psihozelor, asociate cu tulburări de ordin sexual. E şi la vârsta potrivită pentru aşa ceva. Un degenerat nevricos, ăsta-i doctorul nostru! Dacă mai rămâneai un minut, avea să te atace. Mare noroc că te-am salvat, venindu-ţi în ajutor. Tipii de genul lui sunt extrem de primejdioşi.

Vance clătină din cap cu o descurajare ipocrită.

— Ascultă, Markham, adaugă el, ar trebui să studiezi forma craniului celor cu care ai de-a face. Ai observat, de pildă, fruntea largă şi neregulată a acestui domn, sprâncenele inegale, ochii palizi şi urechile cu vârfuri ascuţite şi lobii crescuţi? Un tip şmecher, dar şi imoral.

— Mă întreb ce ştie cu adevărat? mormăi Markham enervat.

— Oh, ştie el ceva, fii sigur de asta! Şi dacă am şti şi noi, am fi foarte avansaţi cu ancheta. În plus, informaţiile pe care le ascunde sunt, oarecum legate de persoana lui. A exagerat aerul indignat şi ieşirea aceea isterică a fost o expresie a sentimentelor lui.

— De acord, spuse Markham. Când l-am întrebat cum şi-a petrecut noaptea trecută a făcut explozie. Ce crezi că i-a provocat starea asta?

— Mai multe lucruri: în primul rând declaraţia

falsă şi evident ilogică după care ar fi citit despre crimă, recent. Apoi ditiramba despre caracterul sacru al mărturisirilor făcute de pacienţii săi. Pretenţiile lui grijulii de a ne asigura de interesul său patern faţă de fată. În sfârşit, efortul de a încerca să-şi aducă aminte când a văzut-o ultima oară, asta mai ales mă face să fiu deosebit de bănuitor. Apoi, izbucnirea lui dementă şi felul cum s-a schimonosit.

— Da, recunoscu Markham, întrebarea l-a deranjat. Cred că e cazul să am o altă întrevedere cu acest doctor la modă?

— Ai să ai, repetă Vance. L-am luat prin surprindere. Dar când are să judece cu calm chestiunea şi are să inventeze o poveste convingătoare, are să devină şi mai arogant. Oricum, seara a luat sfârşit aşa că poţi să te odihneşti până mâine dimineaţă.

Dar seara nu se încheiase încă în ce priveşte cazul Odell. Ne întorsesem înapoi la club doar de câteva minute, când un bărbat s-a apropiat de colţul unde şedeam şi l-a salutat foarte curtenitor pe Markham. Spre surprinderea mea, Markham s-a ridicat şi i-a oferit un scaun.

— Aş dori să vă mai întreb ceva, domnule Spotswoode, spuse el. Aveţi un moment pentru mine?

La pomenirea numelui său, mărturisesc că l-am privit pe om mai de aproape, curios fiind să-l văd pe cel care o însoţise pe Odell la teatru şi la restaurant cu o seară mai înainte. Spotswoode era un tip de aristocrat din New England, inflexibil, lent în mişcări, rezervat, liniştit şi îmbrăcat la modă. Părul şi mustaţa îi erau cărunte, lucru ce accentua rozul obrajilor săi. Avea cam un metru şaizeci şi ceva, era bine proporţionat şi cu oase mari.

Markham ni-l prezentă lui Vance şi mie şi îi

explică apoi că noi îl asistăm în această afacere.

Spotswoode îi aruncă o privire plină de neîncredere, dar acceptă decizia pe loc.

— Sunt în mâinile dumneavoastră, domnule Markham, răspunse el, cu o voce manierată dar cam stridentă. Sunt de acord cu tot ce-aţi decis. Se întoarse spre Vance cu un zâmbet mieros. Deoarece sunt într-o poziţie cam neplăcută, am devenit foarte sensibil.

— Eu unul reacţionez exact invers, răspunse Vance pe un ton plăcut în orice caz, nu sunt un moralist, aşa încât atitudinea mea în această afacere e strict academică.

Spotswoode râse încet.

— Aş dori ca şi familia mea să împărtăşească atitudinea dumneavoastră, deşi mă tem că n-are să fie atât de tolerantă faţă de slăbiciunile mele.

— Trebuie să vă informez, domnule Spotswoode, spuse Markham, că există totuşi posibilitatea ca să vă chem ca martor.

Omul se uită în sus, faţa i se întunecă dar nu spuse nimic.

— În momentul de faţă, continuă Markham, suntem pe cale să operăm o arestare şi mărturia dumneavoastră care ar putea ajuta să stabilim ora întoarcerii domnişoarei Odell în apartamentul ei ca şi faptul că se găsea cineva în acel apartament atunci când aţi plecat; ţipetele ei şi chemările în ajutor pot fi dovezi serioase pentru a obţine o condamnare.

Spotswoode păru îngrozit la gândul că relaţiile lui cu fata aveau să devină publice şi câteva minute rămase cu privirea aţintită în jos.

— Înţeleg poziţia dumneavoastră, spuse el în final, dar ar fi un lucru îngrozitor pentru mine dacă această indiscreţie devine publică..

— Această posibilitate poate fi evitată, îl

încurajă Markham. Vă promit că nu veţi fi solicitat decât dacă va fi absolut necesar. Iar acum, iată ce doream să vă întreb: cunoaşteţi un doctor Lindquist, care, înţeleg, a fost medicul personal al domnişoarei Odell?

— N-am auzit niciodată de el, spuse Spotswoode, sincer uimit. De fapt, domnişoara Odell n-a pomenit numele vreunui doctor de faţă cu mine.

— Aţi auzit vreodată de numele Skeel, pomenit de ea? Sau de Tony?

— Niciodată, răspunse el emfatic.

Markham se scufundă decepţionat în tăcere. Spotswoode rămase şi el tăcut având un vag aer visător.

— Ştiţi, domnule Markham, spuse el după câteva minute, ar trebui să mă jenez s-o recunosc, dar am fost foarte ataşat de fată. Bănuiesc că aţi păstrat apartamentul intact... Ezită şi în ochi îi apăru o expresie rugătoare... Aş dori să-l revăd, dacă e cu putinţă.

Markham îl privi cu simpatie, dar dădu negativ din cap.

— Nu-i cu putinţă. Veţi fi recunoscut de operatorul telefonic, sau s-ar putea să fie unii reporteri pe acolo, şi atunci nu vă mai putem ţine în afara cazului.

Omul păru decepţionat, dar nu protestă. Câteva minute domni tăcere. Apoi, Vance se ridică încet de pe scaunul său.

— Ascultaţi, domnule Spotswoode, vă amintiţi cumva vreun lucru neobişnuit care s-ar fi petrecut aseară în timpul acelei jumătăţi de oră cât v-aţi aflat în compania domnişoarei Odell?

— Lucru neobişnuit? Omul îşi exprimă convingător uimirea. Nimic, dimpotrivă. Am vorbit o

vreme, apoi, întrucât fata părea obosită, i-am spus noapte bună şi am plecat aranjând să luăm dejunul împreună astăzi…

— Şi totuşi, ni se pare aproape sigur că altcineva era ascuns în apartament în timp ce dumneavoastră vă aflaţi acolo.

— N-am nicio îndoială în această privinţă, recunoscu Spotswoode cu o mişcare a umerilor. Ţipetele ei par să indice că acea persoană a ieşit din ascunzătoare, la câteva minute după plecarea mea.

— Şi n-aţi avut nicio bănuială că era cineva acolo atunci când v-a chemat în ajutor?

— Fireşte c-am avut, dar când m-a asigurat că totul e în regulă şi mi-a spus să mă duc acasă, am trecut ţipetele pe seama unui coşmar. Ştiam că fusese obosită, şi la plecare o lăsasem în scaunul de nuiele de lângă uşă, de unde se pare că s-au auzit ţipetele. Am tras concluzia că aţipise şi că ţipase în somn… Dacă n-aş fi fost atât de încrezător…

— E o situaţie îngrozitoare, spuse Vance şi rămase tăcut o vreme. Aţi observat cumva dacă uşa dulapului din perete era deschisă? Dulapul din camera de zi…

Spotswoode se încruntă, încercând să revadă scena, dar fără succes.

— Presupun că era închisă. Aş fi observat dacă era deschisă.

— Atunci nu ne puteţi apune dacă cheia era în broască sau nu.

— Cum să vă spun aşa ceva?! Nici măcar n-am observat dacă avea cheie.

Am mai discutat cazul încă o jumătate de oră. Apoi Spotswoode s-a sculat şi s-a scuzat că trebuie să plece.

— Ciudat cum un om cu educaţia lui a putut fi

atât de fascinat de o persoană atât de superficială.

— Mie mi se pare foarte natural, spuse Vance... Eşti un moralist incorigibil, Markham.

XII

DOVEZI CIRCUMSTANŢIALE

A DOUA ZI, MIERCURI, NU NUMAI CĂ S-A produs un eveniment concludent în afacerea Odell, dar a marcat şi începutul activităţii lui Vance în anchetă. Elementele psihologice ale cazului l-au atras irezistibil, şi a simţit, că în acest stadiu al investigaţiei, un răspuns final nu se putea obţine prin metodele poliţiste obişnuite. La cererea lui, Markham îl solicitase să vină la birou cu puţin înainte de ora nouă dimineaţa, aşa încât am plecat acolo cu maşina.

La sosire am dat de Heath care ne aştepta nerăbdător. Expresia lui vădit triumfătoare, indica limpede ştiri bune.

— Am obţinut o groază de informaţii utile, spuse el când am luat loc. Era mult prea nervos ca să se calmeze aşa că rămase în picioare alături de biroul lui Markham, învârtind între degete o ţigară de foi mare şi neagră.

— Am dat de Dude aseară la ora şase; unul din poliţişti, pe nume Riley, care patrula pe Sixth Avenue şi pe strada 30, l-a văzut dându-se jos dintr-o maşină şi îndreptându-se spre un magazin de amaneturi.

Poliţistul, întovărăşit de un coleg, a intrat în magazin şi l-a arestat pe Dude exact când acesta voia să amaneteze un inel. În acelaşi timp, Heath a aruncat pe birou un inel cu un diamant preţios, montat într-un cadru de platină.

— Eram în biroul meu când l-au adus, aşa că l-am trimis pe Snitkin cu inelul până în Harlem ca să vedem ce spune servitoarea: aceasta l-a identificat pe loc ca aparţinând Margaretei Odell.

— Ascultă, Heath, acest inel nu era una din bijuteriile purtate de ea în acea seară? întrebă Vance pe un ton neutru.

Heath se întoarse brusc şi-l privi cu o antipatie vădită.

— Şi ce importanţă are asta? Inelul a fost în caseta de bijuterii, nu-i aşa?

— Fireşte c-a fost acolo, murmură Vance devenind indiferent.

— Iată unde ne-a ajutat, declară Heath. Întorcându-se spre Markham, căci face legătura între Skeel spargere şi crimă.

— Şi ce spune Skeel despre asta? Markham se aplecă spre Heath. Presupun că l-ai întrebat.

— Nici vorbă c-am făcut-o, replică Heath. L-am anchetat toată noaptea. Iată ce susţine: că Odell i-ar fi dat inelul acum o săptămână, iar el n-a mai apucat s-o vadă până în după-amiaza zilei de alaltăieri. S-a dus la ea între ora patru şi cinci – vă amintiţi că servitoarea a spus că Odell a fost plecată între aceste ore – şi a intrat şi a ieşit pe uşa laterală, care nu era încuiată la acea oră. Recunoaşte c-a venit din nou pe la nouă şi jumătate în acea seară, dar că atunci când a aflat că Odell nu-i acasă, s-a întors în apartamentul lui şi a rămas acolo. Are un alibi c-ar fi jucat cărţi cu proprietăreasa până după miezul nopţii şi-ar fi băut

bere. Am dat o fugă până acolo, azi-dimineaţă şi bătrâna a adeverit spusele lui. Casa e un fel de pensiune într-o zonă proastă, iar proprietăreasa, în afara faptului că-i beţivă, a mai fost şi arestată pentru furt din magazine.

— Şi ce spune Skeel de amprente?

— Pretinde că le-a lăsat acolo cu ocazia vizitei de după-amiază.

— Şi cea de pe clanţa dulapului?

— Are răspuns şi la aceasta, spuse Heath cu un bombănit înfundat. Spune c-a auzit pe cineva venind şi atunci s-a ascuns în dulap. Nu voia să fie văzut sau să strice partida jucată de Odell.

— Ce gentil din partea lui să se ţină de-o parte când e vorba de-o metresă, spuse Vance lent. Ce loial şi emoţionant!

— Să n-o credeţi pe această secătură, domnule Vance, spuse Heath cu o voce surprinsă şi indignată.

— Nu, nu-l cred, dar trebuie să recunosc că repetă aceeaşi poveste.

— E o poveste mult prea logică pentru gustul meu, bombăni Heath.

— Asta-i tot ce-ai putut scoate de la el? Era clar că Markham nu părea încântat de rezultatele obţinute de Heath în timpul interogatoriului brutal.

— Cam asta-i tot. Se cramponează de povestea lui ca o lipitoare.

— Ai găsit cumva vreo daltă în camera lui?

Heath recunoscu că n-a găsit.

— Doar nu vă închipuiţi că avea s-o ţină acolo, adăugă el.

Markham reflectă la problemă timp de câteva minute

— Nu pot să spun că avem dovezi serioase, indiferent de cât de mult suntem convinşi de vinovăţia

lui Skeel. Alibiul lui s-ar putea să fie dubios dar, luat în legătură cu declaraţia telefonistului, mă tem că nu va rezista la Tribunal.

— Ce se întâmpla cu inelul, domnule? Heath era disperat şi dezamăgit. Ce se întâmplă cu ameninţările lui, cu amprentele, cu cazierul judiciar al altor spargeri?

— Nu sunt decât factori constatatori, îi explică Markham. Pentru o crimă avem nevoie de dovezi solide. Un bun avocat va reuşi să-şi achite clientul în douăzeci de minute, chiar dacă reuşesc să-l aduc la Tribunal. Nu e imposibil, îţi dai bine seama, ca Odell să-i fi dat inelul acum o săptămână. Mai ţii minte că servitoarea a declarat că Skeel îi ceruse bani în acel moment. Şi nu avem cum să dovedim că amprentele n-au fost lăsate acolo în acea luni după-amiază. În plus, nu putem stabili o legătură între el şi daltă, căci nu ştim cine a făcut spargerea din Park Avenue vara trecută. Relatarea lui e confirmată de fapte şi nu avem cum s-o contrazicem.

Heath dădu neputincios din umeri. Se descurajase complet.

— Ce vreţi să facem atunci cu el? întrebă trist.

Markham se gândi o clipă, fiind şi el într-un impas.

— Înainte de a-ţi răspunde aş dori să stau şi eu de vorbă cu el.

Apăsă pe o sonerie şi ordonă unui funcţionar să completeze formularele necesare. Când toate hârtiile au fost semnate, îl expedie pe Swacker cu ele la Ben Hanlon.

— Întreabă-l despre acele cămăşi de mătase, sugeră Vance, şi încearcă să afli dacă o vestă albă se poartă cu o jachetă neagră de seară.

— Nu suntem într-o croitorie aici, izbucni

Markham.

— Dragul meu Markham, văd că nu vrei să înveţi nimic de la acest arbitru al eleganţei.

Peste zece minute, un detectiv de la închisoarea Tomba intră pe uşă însoţit de deţinut.

Felul cum arăta Skeel în acea dimineaţă nu se mai potrivea cu porecla de Dude[3]. Era palid şi tras la faţă. Experienţele grele din seara trecută îşi lăsaseră amprenta asupra lui. Era nebărbierit, nepieptănat, mustaţa îi atârna jalnic şi cravata îi stătea anapoda, Dar în ciuda aspectului său penibil, manifesta încă o atitudine arogantă şi dispreţuitoare. Rânji la Heath şi îl înfruntă pe procurorul general cu o indiferenţă făţişă.

În faţa întrebărilor lui Markham, Skeel se încăpăţână să repete povestea spusă lui Heath. Se agăţă cu perseverenţă de fiecare detaliu cu precizia unui om care a memorizat o lecţie şi o repetă acum pe dinafară. Markham îl ameninţă, îl îmboldi şi îl terorizâ. Toate rămăşiţele de amabilitate dispăruseră din purtarea lui, devenind o maşină de un dinamism inepuizabil. Skeel însă, ai cărui nervi păreau să fie de oţel, rezistă la barajul de întrebări fără să clipească. Trebuie să mărturisesc că l-am admirat, în ciuda repulsiei pe care mi-o provoca.

După o oră, Markham renunţă, complet epuizat, la eforturile lui de a obţine o recunoaştere a culpabilităţii lui Skeel. Era pe cale să-l trimită înapoi la închisoare, când Vance se ridică şi înaintă indolent spre biroul procurorului general. Ajuns acolo, se aşeză pe o margine a biroului şi îl privi pe Skeel cu o curiozitate impersonală.

— Deci îţi place să joci cărţi, remarcă el indiferent. Un joc cam aiurea, nu găseşti? Uneori poţi juca cu două pachete de cărţi, care îţi permit unele

3 *Dude,* termen argotic cu sens de eleganţă ieftină (nr.tr.).

manevre.

Pe fruntea lui Skeel se ivi un semn de nelinişte. Era obişnuit cu procurori violenţi, ca şi cu metodele brutale ale poliţiei, dar de data asta era confruntat cu un tip de inchizitor cu totul nou, lucru care îl tulbura şi-l umplea de teamă. Se hotărî deci să facă faţă acestui nou adversar cu un aer obraznic şi amuzat.

— Apropo, continuă Vance, fără să schimbe tonul, cum poate cineva ascuns în dulapul cu haine din camera de zi a lui Odell să se uite prin gaura cheii şi să vadă tot ce se petrece în cameră?

Obrăznicia şi amuzamentul dispărură brusc de pe faţa lui.

— Şi, pe deasupra, continuă Vance, cu privirea aţintită asupra lui, de ce n-ai dat alarma?

Îl priveam pe Skeel cu atenţie şi, deşi expresia lui indiferentă nu se schimbase, am observat că i se dilataseră pupilele. Şi Markham notase această schimbare.

— Nu-ţi bate capul să răspunzi, continuă Vance, când Skeel se pregăti să răspundă. Spune-mi doar atât: spectacolul nu te-a zguduit deloc?

— Nu ştiu la ce vă referiţi, replică Skeel cu oarecare impertinenţă. Dar, cu tot sângele rece, în purtarea lui se vădi o stare de nelinişte. În dorinţa sa de a părea indiferent, îi trebuia un efort care răpea cuvintelor sale orice putere de convingere.

— Nu-i o situaţie prea fericită, spuse Vance, ignorându-i declaraţia. Cum te-ai simţit ghemuit acolo, în dulap, în beznă, când clanţa s-a mişcat şi cineva a încercat să deschidă uşa? Ochii lui Vance îi sfredeleau pe cei ai lui Skeel, deşi vocea îi rămăsese calmă. Muşchii de pe faţa lui Skeel se încordară, dar omul nu scoase niciun cuvânt.

— Mare noroc ai avut când te-ai decis să te

încui în dulap, continuă Vance. Închipuie-ţi ce s-ar fi întâmplat dacă el deschidea uşa... Îţi dai seama ce s-ar fi întâmplat? Vance se opri şi zâmbi cu un fel de amabilitate acră mai convingătoare decât orice ton ameninţător.

— Ascultă, aveai dalta de oţel pregătită pentru el? Poate c-ar fi fost mult prea voinic şi prea rapid pentru tine, poate c-ar fi ajuns să te strângă şi pe tine de gât mai înainte de a apuca să-l loveşti... Te-ai gândit la asta pe întuneric? Hotărât, nu era o situaţie plăcută. De fapt era una chiar puţin înspăimântătoare.

— Ce tot baţi câmpii? se răsti Skeel insolent. Eşti scrântit la cap! Dar aroganţa lui dispăruse şi o expresie de spaimă îi trecu pe faţă. Momentul de relaxare a fost, totuşi, de scurtă durată, căci rânjetul batjocoritor reapăru şi Skeel îşi clătină capul cu un gest dispreţuitor.

Vance se întoarse la fotoliul lui şi se întinse indolent, ca şi cum interesul lui pentru acest caz se evaporase.

Markham urmări spectacolul cu atenţie în timp ce Heath continua să fumeze cu o proastă dispoziţie evidentă. Skeel rupse tăcerea.

— Am impresia că voi fi victima unei înscenări judiciare. Aţi pus totul la cale, nu? Vreţi să mă condamnaţi pe nedrept! Începu să râdă acru. Numele avocatului meu e Abe Rubin; telefonaţi-i, vreau să-l văd.

Cu un gest plictisit, Markham făcu semn unui detectiv să-l ducă pe Skeel înapoi la închisoarea Tomba.

— Ce voiai să dovedeşti? îl întrebă el placid pe Vance după plecarea lui Skeel.

— O simplă idee care se zbătea să iasă la lumină, spuse Vance, fumând. M-am gândit că domnul

Skeel s-ar putea să-şi deschidă inima faţă de noi. Aşa că l-am ispitit cu vorbe.

— Asta-i bună! îl ironiză Heath. Eu unul m-am aşteptat să-l întrebaţi dacă joacă coarda sau dacă bunica lui a fost o cucuvea.

— Dragul meu Heath, nu fi răutăcios, nu ştiu dacă aş putea suporta acest lucru. Ascultă, discuţia mea cu Skeel nu ţi-a sugerat nimic?

— Ba da, răspunse Heath, că Skeel se ascunsese în dulap când a fost omorâtă Odell. Dar la ce ne foloseşte asta? Îl elimină pe Skeel, deşi lovitura a fost dată de un profesionist, care a fost prins cu o parte din bijuterii. Se întoarse cam dezgustat către Markham: Ce s-a întâmplat, domnule?

— Nu-mi place ce se întâmplă, răspunse Markham. Dacă Skeel l-a angajat pe Rubin ca să-l apere, nu avem nicio şansă cu dovezile de până acum. Niciun judecător nu va accepta sentimentele mele ca dovezi materiale.

— Am putea să-l punem în libertate şi să-l urmărim, sugeră Heath fără convingere; s-ar putea să-l prindem făcând ceva care să-l trădeze.

— Nu-i o idee proastă deloc, recunoscu el. Atât timp cât e la închisoare nu mai putem scoate nimic de la el.

— Mi se pare singura şansă, domnule.

— În regulă, spuse Markham. Să-l lăsăm să creadă că am terminat cu el. Poate face vreo greşeală. Las totul pe seama dumitale, Heath. Pune câțiva oameni zi şi noapte pe urma lui. Poate se petrece ceva…

Heath se ridică foarte nefericit.

— Am înţeles. Am să mă ocup de asta.

— Am nevoie de mai multe informaţii despre Charles Cleaver, adăugă Markham. Încearcă să afli ce

fel de relaţii avea cu Odell. Obţine-mi şi nişte date asupra doctorului Lindquist, Cine e? Ce obiceiuri are? Ştii la ce mă refer. A tratat-o pe fată pentru o boală reală sau imaginară? Cred că ascunde ceva. Nu te apropia prea mult de el, nu încă.

Heath notă numele în carnetul său fără mare entuziasm…

— Şi mai înainte de a elibera pe prizonierul atât de elegant, spuse Vance căscând, încearcă să afli dacă are o cheie a apartamentului lui Odell.

Heath tresări şi rânji.

— Asta-i o idee care mi se pâre bună… Ciudat cum de nu m-am gândit eu la ea. Dădu mâna cu noi. Şi ieşi din încăpere.

XIII

UN GALANTON SERIOS

SWACKER AŞTEPTA EVIDENT O OCAZIE SĂ-L întrerupă, căci în clipa când Heath ieşi pe uşă, se grăbi să păşească înăuntru.

— Au sosit reporteri, anunţă el cu o strâmbătură. Aţi spus c-o să staţi de vorbă cu ei la ora zece şi jumătate.

Ca răspuns la un semn de aprobare din partea şefului, Swacker deschise larg uşa şi o duzină de ziarişti năvăliră în cameră.

— Nu puneţi întrebări astăzi vă rog, spuse

Markham gentil. E mult prea devreme pentru anchetă. Am să vă spun însă tot ce ştiu... Sunt de acord cu sergentul Heath că asasinatul lui Margaret Odell a fost opera unui profesionist, probabil acelaşi care a jefuit şi apartamentul de pe Park Avenue vara trecută.

Le relată pe scurt descoperirile inspectorului Brenner în legătură cu dalta.

— N-am efectuat încă nicio arestare, dar sperăm să avem una cât de curând. De fapt, poliţia are toate datele şi procedează cu grijă ca să evite posibilitatea unei erori încheiate printr-o achitare. Am recuperat între timp o parte din bijuteriile furate...

Le vorbi reporterilor cam cinci minute fără să pomenească de declaraţiile servitoarei sau ale operatorilor telefonici, evitând cu atenţie orice nume. Rămaşi singuri, Vance chicoti admirativ:

— Superbă politică de evaziune, dragă Markham. Avocatura are avantajele ei, hotărât că le are... „Am recuperat între timp o parte din bijuteriile furate”... Ce cuvinte încântătoare! Nu sunt o minciună, dar cât sunt de înşelătoare! Ar trebui să-mi dedic mai mult timp artei de a suprima adevărul. Ar trebui să fii încununat cu lauri.

— Trecând peste toate astea, răspunse Markham nerăbdător, ce-ar fi să-mi spui, întrucât Heath e plecat, la ce te-ai gândit când ai discutat cu Skeel? Ce însemnau acele referiri la dulapuri întunecate, amprente, spionatul prin gaura cheii?

— Să ştii că mica mea discuţie cu el n-a fost chiar aşa de criptică, îl asigură Vance. Tony cel elegant a fost atacat pe neaşteptate în timp ce se găsea în acea seară ascuns în dulap. Am încercat să aflu la ce oră s-a pitit acolo.

— Şi ai aflat?

— Nu încă. Vance dădu trist din cap. Ştii,

Markham, că eu am o teorie, cam vagă, obscură şi nefondată, de fapt complet de neînţeles. Şi chiar dacă aş reuşi s-o verific, nu văd cum ar putea să ne ajute, căci ar face ca situaţia să devină şi mai de neînţeles decât e acum... Aproape că-mi pare rău că l-am chestionat pe elegantul lui Heath.

— Din câte înţeleg, pari să crezi că Skeel a fost martor la crimă. Nu cumva asta este teoria ta?

— E o parte din ea.

— Dragă Vance, mă uimeşti! Markham izbucnit în râs. După tine, Skeel e nevinovat, dar păstrează pentru el această informaţie, apoi îşi inventează un alibi şi când este arestat nu scoate o vorbă, Nu prea are sens teoria.

— Îmi dau seama, spuse Vance. E ca o sită, plină de găuri. Şi totuşi, ideea mă urmăreşte, mă obsedează tot timpul.

— Îţi dai seama că această teorie a ta, cam aiurea, presupune că atunci când Spotswoode şi Odell s-au întors de la teatru, în apartament se aflau ascunşi doi oameni care nu se cunoşteau, şi anume Skeel şi asasinul ipotetic?

— Fireşte că-mi dau seama şi din cauza asta o socot iraţională.

— În plus, trebuie să fi intrat în apartament separat şi să se fi ascuns fără să ştie unul de altul. Poţi să-mi spui şi mie cum au pătruns în apartament? Şi mai ales cum au ieşit din casă? Şi care dintre ei a făcut-o pe Odell să ţipe? Şi ce făcea celălalt între timp? Iar dacă Skeel a fost doar un martor pasiv, îngrozit şi mut, cum îţi explici c-a spart caseta cu bijuterii şi a luat inelul?

— Ajunge! Ajunge! Nu mă mai chinui! îl rugă Vance, Ştiu ce e o teorie aiurea. Dar am avut toată viaţa halucinaţii, însă niciodată aşa de grav ca acum.

— Suntem complet de acord asupra acestui punct, dragă Vance, spuse Markham şi zâmbi.

În acea clipă intră Swacker care îi înmână o scrisoare procurorului.

— Adusă de un mesager şi cu „urgent” pe ea, explică el.

Scrisoarea, scrisă pe hârtie groasă şi cu emblemă, era de la doctorul Lindquist care le mărturisea că între orele unsprezece şi unu în noaptea de luni, doctorul se ocupase de un pacient la clinica sa. Îşi cerea de asemenea scuze pentru cuvintele sale atunci când i se ceruseră informaţii şi oferea o explicaţie elegantă, dar deloc convingătoare, a purtării sale. Avusese o zi deosebit de obositoare, se pare, cazurile de boli de nervi erau atât de agasante, şi bruscheţea vizitei noastre, împreună cu natura oarecum ostilă a întrebărilor lui Markham, îl tulburaseră mult. Regreta sincer ieşirea, afirma el, şi era gata să le dea orice ajutor doreau.

— A reflectat cu calm, zise Vance, şi îţi oferă un mic alibi pe care, am impresia, nu-l vei putea distruge cu uşurinţă. Un tip foarte abil, ca toţi aceşti falşi psihiatri. Citeşte asta: *„s-a ocupat de un pacient”.* Să fim serioşi! Care pacient? Unul mult prea bolnav pentru a fi interogat. Asta-i situaţia. Ne oferă o înfundătură drept ieşire. Nu-i rea ideea!

— Nu mă interesează prea mult, spuse Markham şi puse scrisoarea de-o parte. Acest măgar pompos n-ar fi reuşit să intre niciodată în apartamentul lui Odell fără să fie văzut. Nu mi-l pot închipui strecurându-se înăuntru pe furiş. Întinse mâna să ia nişte documente. Acum, vă rog să mă scuzaţi, dar trebuie să mă apuc de treabă.

Vance însă, în loc să schiţeze vreun gest de plecare, se repezi la masă şi deschise cartea de

telefon.

— Îngăduie-mi să-ţi dau o sugestie, Markham, spuse el după un moment de cercetare. Amână ce-ai plănuit şi hai să discutăm politicos cu domnul Louis Mannix. El a rămas singura persoană din anturajul lui Margaret Odell căruia nu i-am luat un interviu. Mor de curiozitate să-l văd şi să-i ascult povestea. Cu el se completează „familia” ca să zic aşa. Locuieşte încă la Maiden Lane şi n-o să ia mult timp ca să fie adus aici.

Markham se suci pe scaun auzind numele de Mannix, încercă să protesteze, deşi ştia că sugestiile lui Vance nu erau simple fantezii. Rămase tăcut câteva clipe, cântărind situaţia. Cum toate discuţiile nu conduseseră la nimic, ideea de a-l ancheta pe Mannix îl atrăgea în mod deosebit.

— În regulă, consimţi el, şi-l chemă pe Swacker. Nu ştiu cum ne poate însă ajuta. După cele spuse de Heath, Odell l-a expediat de mai bine de un an.

— Poate că mai avea legături cu ea, cine ştie? spuse Vance.

Swacker şi Tracy primiră instrucţiuni să ia maşina procurorului şi să-l aducă pe Mannix de urgenţă în biroul acestuia.

— Faceţi rost de un mandat, spuse Markham şi folosiţi-l dacă e nevoie. Tracy se întoarse peste o oră.

— Domnul Mannix n-a ridicat nicio obiecţie să vină, raportă el. Mai mult chiar, a fost foarte agreabil. E în camera de aşteptare.

Tracy ieşi şi Mannix intră în birou.

Era un bărbat masiv ce mergea cu degajarea forţată a celor graşi, angajaţi într-o luptă pierdută cu corpolenţa la o vârstă mijlocie şi încercând să pară încă tineri. Avea cu el un baston subţire. Costumul în carouri, vesta de brocart, pantalonii de un gri deschis, ca şi pălăria cu panglici colorate, îi dădea înfăţişarea

unui *dandy*. Dar toate aceste aparenţe dispăreau în clipa când îi priveai expresia. Ochii lui mici şi strălucitori aveau ceva şiret; nasul mic, de beţiv, pălea pe lângă buzele groase şi senzuale, şi pe lângă bărbia pătrată. Şiretenia lui era slinoasă, repulsivă şi izbitoare.

Markham îi făcu semn să ia loc pe un scaun. Mannix îşi plasă mâinile porcine pe genunchi. Părea în prada unei stări de extremă precauţie.

— Domnule Mannix, spuse Markham, cu o voce amabilă, îmi pare rău că v-am deranjat, dar aveam de rezolvat un caz urgent şi serios… O domnişoară Odell a fost ucisă acum două seri şi în timpul anchetei am aflat că aţi cunoscut-o într-o anumită epocă, foarte bine. Mi-am spus că poate aveţi unele date care să ne ajute la anchetă.

Un surâs spontan şi intenţionat amabil dezlipi buzele groase ale lui Mannix.

— Fireşte c-am cunoscut-o, dar demult, pricepeţi… îşi permise un oftat. O fată de bună calitate, ca să zic aşa. Mare prostie că n-a rămas în teatrul de varietăţi. Eu însă, şi făcu un gest de repudiere cu mâna, n-am mai văzut-o pe această doamnă de peste un an, dacă pricepeţi…

Mannix era vădit prudent şi ochii lui ca mărgelele erau aţintiţi pe faţa procurorului.

— V-aţi certat? întrebă Markham detaşat.

— N-aş merge până acolo ca să spun că ne-am certat. Mannix se opri, căutând cuvântul corect. Aş spune că n-am fost de acord şi-am decis să ne despărţim. Ne-am înstrăinat, cum se zice. La despărţire i-am spus că dacă va avea vreodată nevoie de un prieten, ştie unde să mă găsească.

— Ce generos din partea dumneavoastră, murmură Markham. Aţi reînnoit vreodată legătura?

— Niciodată. Nu-mi amintesc să mai fi vorbit cu ea de atunci.

— În lumina unor lucruri pe care le-am aflat, domnule Mannix, vocea lui Markham devenise apologetică, trebuie să vă pun o întrebare oarecum personală: a încercat să vă şantajeze vreodată?

Mannix ezită şi ochii lui părură să devină şi mai mici, ca cei ai unui om care gândește rapid.

— Hotărât nu! replică el. Câtuşi de puţin. Nici vorbă de aşa ceva! Ridică ambele mâini în semn de protest împotriva ideii. Apoi întrebă brusc: Ce vă face să credeţi aşa ceva?

— Ni s-a spus, răspunse Markham, că storcea bani de la admiratori.

Mannix făcu o strâmbătură de uimire neconvingătoare…

— Serios? Chiar aşa? E cu putinţă! Se uită pieziş la procuror. Poate că-l şantaja pe Charlie Cleaver. Markham îl întrebă pe loc:

— De ce pe Cleaver?

Mannix făcu un gest vag cu mâna, în semn de dispreţ.

— Fără niciun motiv serios, pricepeţi? S-ar fi putut să fie el… N-am niciun motiv temeinic…

— V-a spus Cleaver c-a fost şantajat?

— Cleaver să-mi spună mie? Ascultaţi, domnule Markham, ce motiv ar fi avut Cleaver să-mi spună aşa ceva?

— Şi nu i-aţi spus niciodată lui Cleaver că Odell vă şantaja?

— Evident că nu! Mannix râse teatral, puţin convingător. Eu să-i spun lui Cleaver că sunt şantajat? Asta-i culmea!

— Atunci de ce-aţi pomenit de Cleaver cu puţin mai înainte?

— Fără niciun motiv, v-am mai spus! O cunoştea pe Canar. Iar ăsta nu-i un mare secret.

Markham abandonă subiectul.

— Ce ştiţi de legăturile lui Margaret Odell, cu un oarecare doctor Lindquist?

— N-am auzit de el, nu-l cunosc. Odell nu-l cunoştea când era în relaţii cu mine.

— Pe cine, altcineva, în afară de Cleaver, îl cunoştea bine?

Mannix clatină din cap cu aerul că reflectează.

— Sincer, n-aş putea să vă spun cu siguranţă, căci am văzut-o cu tot felul de bărbaţi, aşa cum a văzut-o toată lumea. Dar n-am nici cea mai vagă idee cine erau.

— Aţi auzit vreodată de Tony Skeel? Markham se aplecă peste masă şi îl aţinti cu privirea. Mannix ezită din nou şi ochii îi luciră bănuitor.

— Fiindcă veni vorba de el, cred c-am auzit de numele lui, dar n-aş putea să jur, pricepeţi... Ce vă face să credeţi că-l cunosc?

Markham ignoră întrebarea.

— Nu vă vine în minte nimeni care ar fi putut avea pică pe domnişoara Odell sau care ar fi avut motiv să se teamă de ea?

Mannix deveni foarte reticent în privinţa relaţiilor cu o astfel de persoană. După alte întrebări la care nu primi niciun răspuns clar, Markham îl concedie.

— N-ai fost prea rău, Markham, amice, spuse Vance care părea încântat de întrevedere. Mă întreb de ce e aşa de timid. Acest Mannix nu-i un tip simpatic. Şi se teme grozav să nu-l ia gura pe dinainte. Mă întreb din nou din ce motive. A fost atât de precaut, teribil de precaut.

— A fost, în orice caz, destul de precaut ca să nu ne dezvăluie nimic, declară Markham posomorât.

— Nu sunt sigur de asta, replică Vance, care se lăsase pe spate şi fuma. Din când în când a mai pătruns şi câte o rază de lumină. Amicul din import-export de blănuri neagă c-ar fi fost şantajat – lucru evident fals – şi a încercat să ne convingă că el şi drăgălaşa de Margaret erau doi porumbei îndrăgostiţi. Prostii. Apoi, pomenirea numelui lui Cleaver... De data asta n-a mai fost spontan, crede-mă. Spontaneitatea şi amicul Mannix nu fac casă bună. A avut un motiv ca să-l vâre pe Cleaver în această afacere. Mă întreb care ar fi reacţia lui dacă am afla aceste motive. De ce Cleaver? Explicaţiile mi se par nefondate. Undeva, aceşti doi amorezaţi se ciocnesc. Cel puţin din acest punct de vedere, Mannix a fost convingător. Pe de altă parte, evident, nu e la curent cu medicul nostru satir. În schimb, îl cunoaşte pe domnul Skeel, deşi ar fi tentat să nege acest lucru. Asta este situaţia în momentul de faţă. O groază de informaţii, dar la ce folosesc?

— Eu unul am disperat, recunoscu Markham.

— Ştiu, e o situaţie tristă, îl compătimi Vance Dar trebuie să înfrunţi greutăţile cu curaj, A venit timpul să luăm masa de prânz şi o friptură bună are să-ţi schimbe dispoziţia.

Markham se uită la ceas şi ne întovărăşi la Clubul Avocaţilor.

XIV

VANCE EXPUNE O TEORIE

VANCE ŞI CU MINE NU NE-AM ÎNTORS LA biroul procurorului după ce-am luat masa de prânz, căci Markham avea o zi plină, iar pe de altă parte, nimic nu avea să mai iasă la suprafaţă în cazul Odell până când Heath nu avea să-şi completeze ancheta asupra lui Cleaver şi a doctorului Lindquist. Vance avea două bilete la teatru ca să vedem *Madame Sans-Gène* la ora două, la Metropolitan. Deşi spectacolul a fost excelent, Vance era mult prea distrat ca să-l aprecieze. Interesant de semnalat că după teatru, a dat instrucţiuni şoferului să ne conducă la Clubul Stuyvesant. Ştiam că avea alte angajamente, pe care acum le anula pentru a fi alături de Markham, dovadă cât de mult îl preocupa acest caz.

Markham sosi după ora şase, arătând obosit şi tracasat. Nu pomeni nimic despre crimă în timpul mesei, cu excepţia faptului că Heath adusese rapoartele privitoare la Cleaver, la doctorul Lindquist şi la Mannix. (Se pare că telefonase imediat după prânz lui Heath ca să includă şi numele lui Mannix pe lista cu numele celor doi.) Subiectul anchetei a fost reluat numai în clipa când ne-am retras în colţul nostru preferat din salonul clubului.

Iar acea discuţie, scurtă şi liniară, a constituit începutul unei direcţii complet noi de investigaţie; o direcţie care, în final, ne-a dus la persoana vinovată.

Markham se cufundase epuizat într-un fotoliu. Figura sa începuse să exprime tensiunea ultimelor două zile de cercetări inutile. Ochii îi erau obosiţi, iar buzele se contractau într-o încăpăţânare posomorâtă. Aprinse o ţigară de foi cu un gest lent şi calculat, şi trase de câteva ori fumul în piept.

— La dracu cu ziarele astea! mormăi. De ce nu

mă lasă în pace ca să-mi pot vedea de treabă? Aţi văzut ziarele de după-amiază? Vor capul vinovatului. Îţi vine să crezi că-l am în posesia mea!

— Uiţi, dragul meu că trăim într-o democraţie înălţătoare care conferă oricărui cretin ignorant dreptul dubios de a-şi critica semenii.

— Nu mă deranjează critică, bombăni Markham. E vorba de imaginaţia scandaloasă a acestor ziarişti tineri care mă plictisesc! Încearcă să transforme o crimă sordidă într-o orgie medievală, într-un spectacol demn de familia Borgia, într-o melodramă plină de pasiuni dezlănţuite şi de influenţe misterioase. Până şi un copil şi-ar da seama că la mijloc nu-i decât o spargere ordinară şi o crimă de genul celor care se petrec tot timpul în ţară.

Vance se opri ca să-şi aprindă o ţigară şi ridică din sprâncene mirat.

— Ascultă, vrei să spui că declaraţiile date de tine presei au fost de bună-credinţă?

— Fireşte, răspunse Markham surprins, ce vrei să spui prin „de bună-credinţă”?

— Mi-am imaginat, că mica ta oraţie către reporteri a fost de fapt o manevră menită să pună pe vinovat într-o stare de falsă încredere şi să-ţi asigure un timp lung de investigaţii!

Markham îl privi contemplativ.

— Ascultă, Vance, la ce te referi? întrebă el iritat.

— La nimic în special, amice, îl asigură Vance. Ştiam că Heath e ferm convins de vinovăţia lui Skeel, dar nu mi-a trecut prin minte gândul că şi tu împărtăşeşti teoria că omorul a fost săvârşit de un spărgător profesionist. Mi-am închipuit că i-ai dat drumul lui Skeel azi-dimineaţă în speranţa că te va conduce la vinovat. Iată de ce am crezut că ai glumit

cu Heath, când ai pretins că îi dai dreptate.

— Ah, acum înţeleg. Te încăpăţânezi încă în teoria stupidă că mai mulţi răufăcători au fost prezenţi acolo, pitiţi în dulapuri diferite. Markham nu încercă să-şi ascundă sarcasmul. O idee interesantă, mult mai inteligentă ca a lui Heath!

— Îmi dau seama că e bizară, dar nu mai bizară decât teoria ta cum că ar fi vorba de un spărgător izolat.

— Şi pentru ce motiv, persistă Markham cu multă încăpăţânare, consideri teoria spărgătorului a fi atât de bizară?

— Pentru simplul motiv că nu a fost o crimă comisă de un spărgător profesionist, ci un act făptuit de un om extrem de abil care l-a pregătit de săptămâni de zile.

Markham se lăsă din nou în fotoliu şi izbucni în râs.

— Vance, teoria ta e singura rază de lumină într-o afacere destul de tristă şi de deprimantă.

Vance se aplecă şi-i făcu o plecăciune ironică.

— Îmi face mare plăcere, spuse el la rândul lui, ironic, să aduc măcar o fărâmă de lumină în această atmosferă apăsătoare şi tenebroasă.

Urmă o mică tăcere. Apoi Markham îl întrebă:

— Oare concluzia ta atât de pitorească şi de fascinantă în ce priveşte caracterul înalt intelectual al asasinului lui Odell se bazează pe noile şi originalele metode psihologice de deducţie? Nota de ridicol era uşor de înţeles.

— Am ajuns la această concluzie, îi explică Vance gingaş, folosind acelaşi proces logic datorită căruia am determinat vinovăţia ucigaşului lui Alvin Benson.

— Te cred!]spuse Markham şi zâmbi. Să nu-ţi

închipui că sunt atât de nerecunoscător ca să-ţi diminuez contribuţia la rezolvarea acelui caz. Mă tem însă că de data asta te-ai lăsat dus pe o cale greşită de teoriile tale. Afacerea Odell e un caz clar.

— Glumeşti, răspunse Vance pe un ton uscat. Atât tu cât şi poliţia sunteţi în situaţia neplăcută de a aştepta ca ucigaşul să se dea singur de gol.

— Recunosc că situaţia nu e cea mai bună, replică Markham posomorât. Dar chiar şi aşa, nu văd sensul teoriilor tale şi metodelor psihologice în rezolvarea cazului. Soluţia e foarte limpede, asta-i nenorocirea. Avem nevoie de dovezi şi nu de teorii. Dacă n-ar fi la mijloc invenţiile romantice ale ziariştilor, interesul publicului în acest caz ar fi dispărut de mult.

— Markham, spuse Vance încet, dar cu mare seriozitate, dacă crezi asta atunci mai bine abandonează cazul acum căci eşti condamnat la eşec. Crezi că e o crimă oarecare. Dă-mi voie să-ţi spun că e o crimă subtilă, mai subtilă decât îţi poţi închipui. Şi e la fel de diabolică. Crede-mă, n-a fost comisă de un criminal obişnuit, ci de un om cu o capacitate intelectuală superioară şi cu o forţă de inventivitate uimitoare.

Tonul plin de încredere şi de calm al lui Vance a avut un efect convingător asupra lui Markham, care luă un aer de ironie indulgentă în locul agresivităţii dinainte.

— Ascultă, spuse el, aş vrea să ştiu prin ce metode psihologice criptice ai ajuns la o concluzie atât de fantastică?

— Am să-ţi spun cu plăcere. Vance pufăi din ţigară şi urmări volutele de fum. Ascultă, Markham, începu el, cu o voce egală, orice operă de artă autentică posedă o calitate pe care criticii o numesc „elan”, adică entuziasm, spontaneitate. O copie sau o

imitaţie nu are această trăsătură distinctivă, fiind prea perfectă, prea bine executată, prea exactă. Până şi procurorii ştiu că există desene mediocre la Boticelli şi o lipsă de proporţii, la Rubens. La o operă originală astfel de defecte nu contează. Un imitator însă are să le evite, căci nu îndrăzneşte să redea toate detaliile în mod corect. Imitatorul lucrează cu o grijă şi cu o meticulozitate pe care artistul, prins în procesul de creaţie, nu le ia în seamă. Iată ce vreau eu să spun: nu e cu putinţă să imiţi acel elan, pe care o operă originală îl posedă. Indiferent de cât de mult seamănă o copie cu un original, între ele va fi o enormă diferenţă psihologică. Copia va respira un aer fals, o lipsă de sinceritate, de efort conştient, o ultraperfecţiune… Mă urmăreşti?

— Foarte instructiv, dragul meu expert.

Vance îi mulţumi cu o mişcare ironică a capului şi continuă pe un ton agreabil:

— Să luăm în consideraţie acum cazul Odell. Tu şi Heath aţi căzut de acord că e un caz obişnuit, banal, sordid, lipsit de imaginaţie. Dar, spre deosebire de voi doi, adevăraţi copoi, eu am ignorat aparenţele şi am analizat diverşi factori, am privit-o, cum se spune, din punct de vedere psihologic. Şi atunci am descoperit că nu e o crimă autentică şi sinceră – cu alte cuvinte un original – ci o imitaţie sofisticată, inteligentă şi premeditată, săvârşită de un copist abil. Recunosc că arată corect şi tipic în fiecare amănunt al ei. Dar din acest punct de vedere eşuează de asemenea. Tehnică folosită e prea perfectă, prea bună, o artă fără greşeală. Ansamblul nu e convingător căci îi lipseşte elanul. Estetic, e o mare realizare. Vulgar, e un fals. Se opri şi-i zâmbi gentil lui Markham. Sper că discursul meu nu te-a plictisit.

— Te rog să continui, îl îndemnă Markham cu o

politeţe exagerată. Părea să glumească, dar ceva în vocea lui m-a făcut să cred că era serios interesat.

— Ceea ce e adevărat în privinţa artei e adevărat şi în viaţă, reluă Vance placid. Fiecare gest omenesc sugerează inconştient o impresie de autenticitate sau de falsitate, de sinceritate sau duplicitate. De pildă, doi oameni aşezaţi la masă mănâncă în acelaşi fel, folosind cuţitele şi furculiţele identice şi efectuând, aparent, aceleaşi gesturi. Deşi un spectator atent nu poate discerne diferenţele între ei, el îşi dă totuşi seama că manierele unuia dintre, ei sunt autentice şi instinctive în timp ce cele ale comeseanului său sunt imitative şi voite.

Vance suflă un nor de fum spre tavan şi se instală şi mai confortabil în fotoliul său.

— Ascultă, Markham, zise el, care sunt trăsăturile distinctive ale unei crime sordide de jaf şi omor? Brutalitate, dezordine, grabă, sertare golite, casete de bijuterii sparte, inele smulse de pe degetele victimelor, lanţuri rupte, îmbrăcăminte sfâşiată, lămpi răsturnate, vaze sparte, perdele rupte, duşumeaua plină de obiecte şi aşa mai departe. Iată deci semnele clare a… a ce anume? Dar reflectează o clipă, amice! În afară de romane şi piese de teatru, în ce alte crime apar aceste elemente într-o succesiune atât de perfectă şi de armonioasă încât nimic nu contrazice impresia generală? Cu alte cuvinte, câte crime sunt perfecte în ce priveşte cadrul în care s-au produs? Niciuna! Şi de ce? Pentru simplul motiv că nimic în viaţa noastră – care e spontană şi autentică – nu decurge conform normelor acceptate în ce priveşte amănuntele. Legea şansei şi a neprevăzutului intervine invariabil.

Vance se opri şi făcu un gest cu mâna.

— Uitaţi-vă la această crimă aparte: uitaţi-vă la

ea cu mare atenţie. Ce descoperiţi? Descoperiţi că aveţi de-a face cu o punere în scena în care drama s-a consumat până la cel mai mic detaliu ca într-un roman de Zola. E aproape matematic perfectă. Iar tocmai în acest aspect se află defectul ei, şi anume de a fi fost plănuită şi premeditată cu grijă. Executarea crimei nu a fost spontană... Mi-e greu deocamdată să pun degetul pe o eroare specifică. Eroarea capitală constă în a nu exista nicio eroare. Şi nimic care nu are nicio eroare, dragul meu Markham, nu e un lucru natural sau spontan, Markham rămase tăcut o vreme.

— Înlături posibilitatea că fata a fost asasinată de un spărgător ordinar? îl întrebă el în cele din urmă. De data asta vocea lui nu mai avea nicio urmă de sarcasm.

— Dacă un spărgător ordinar a săvârşit crima, aprecie Vance, atunci ştiinţa psihologiei nu mai există, cum n-ar mai exista adevăruri psihologice sau legi ale artei. Dacă avem de-a face cu o crimă pentru jaf, atunci, după acelaşi raţionament, trebuie să admitem că nu există nicio diferenţă între un mare pictor şi imitatorul său, un tehnician abil.

— Aşadar, tu eşti dispus să înlături jaful ca motiv al crimei?.

— Jaful, reluă Vance n-a fost decât un amănunt pus la punct. Faptul că omorul a fost comis de o persoană foarte inteligentă ne indică, fără îndoială, un motiv mult mai puternic în dosul lui. Orice persoană capabilă de a pune la cale o operaţie de mistificare atât de rafinată este evident o persoană educată şi cu multă imaginaţie. Iar această persoană nu şi-ar fi asumat riscul extraordinar de a omorî o femeie dacă nu s-ar fi temut de un dezastru pe scară mare, dacă existenţa ei nu i-ar fi cauzat o mare perturbare mintală şi n-ar fi pus-o într-o mare primejdie, o primejdie mai

serioasă decât riscul de a săvârși o crimă. A avut deci de ales între două primejdii şi a ales omorul ca fiind mai puţin riscant.

Markham rămase tăcut, pierdut în reflecţii. Apoi se întoarse spre Vance şi îl privi cu o expresie plină de neîncredere.

— Ce se întâmplă cu caseta de bijuterii forţată? Operaţia săvârşită de un spărgător profesional nu-şi are loc în teoria ta şi ipotezele tale estetice, de fapt, li se opun cu înverşunare.

— Îmi dau perfect seama de asta, spuse Vance cu o mişcare a capului. Acea mică daltă de oţel mi-a dat mari probleme din primul moment. Acel instrument e o notă de autenticitate într-o operaţie de altminteri dubioasă şi falsă. Ai impresia că artistul adevărat şi-a făcut apariţia în momentul când copistul şi-a terminat lucrul şi a mai adăugat un detaliu cu o mână de maestru.

— Dar acest detaliu ne conduce tot timpul la Skeel, nu-i aşa?

— La Skeel? Da, ai dreptate, asta-i explicaţia, fără îndoială. Dar nu aşa cum o concepi tu.

— Skeel a forţat caseta, nu mă îndoiesc de acest lucru, dar e singura lui contribuţie, neavând de ales. Iată de ce a rămas doar cu un inel de la frumoasa Margaret, şi asta fiindcă nu-l purta în acea seară. Toate celelalte bijuterii din casetă, ca şi cele purtate asupra ei, dispăruseră între timp.

— Cum poţi să fii aşa de sigur în privinţa asta?

— Vătraiul, gândeşte-te la vătrai! Nu pricepi ce se întâmpla? Atacul neîndemânatic cu vătraiul asupra casetei n-ar fi putut să aibă loc după ce caseta a fost deja deschisă, trebuia să aibă loc mai înainte, fireşte. Iar acea încercare stupidă de a deschide caseta de oţel cu un vătrai de fontă a fost o parte din înscenare.

Adevăratul vinovat nu s-a preocupat de efortul de a deschide sau nu caseta, dorind să lase doar impresia că a încercat s-o deschidă. Aşa că s-a folosit de vătrai, iar apoi l-a lăsat lângă caseta stricată.

— Înţeleg ce vrei să spui, replică Markham, foarte impresionat de acest punct de vedere, căci prezenţa vătraiului pe măsuţa de toaletă nu putuse fi explicată de către Heath sau Brenner. Acesta e motivul pentru care l-ai interogat pe Skeel în ce priveşte posibilitatea de a fi fost în apartament în acelaşi timp cu asasinul?

— Exact. Ca urmare a evidenţei oferită de caseta de bijuterii, Skeel se afla fie în apartament când falsul jaf a fost comis, fie că a sosit la încheierea lui.

— Când cel ce regiza scena plecase de acolo. După reacţia lui la întrebările mele, aş spune că se afla la faţa locului.

— Ascuns în acel dulap de haine?

— Da. Asta explică de ce dulapul n-a fost răscolit. Motivul, aşa cum îl văd eu, e acela că elegantul domn Skeel era pitit înăuntru. Cum altfel îţi poţi închipui că dulapul a scăpat atenţiei intrusului sau falsului spărgător? Nu l-ar fi putut trece cu vederea şi era un om mult prea minuţios ca să fi uitat pur şi simplu, să-l cerceteze. Apoi, acele amprente pe clanţă…

Vance bătu cu mâna pe braţul fotoliului.

— Ascultă, dragă Markham, trebuie să-ţi construieşti concepţia ta asupra acestei crime pe baza acestor ipoteze şi să procedezi în consecinţă. Dacă n-ai s-o faci, ai să dai un faliment răsunător.

XV

PATRU POSIBILITĂŢI

DUPĂ CE VANCE ÎŞI ÎNCHEIE DISCURSUL , urmă o lungă tăcere. Markham, impresionat de seriozitatea teoriei lui Vance, rămase gânditor. Toate teoriile lui fuseseră răsturnate. De pildă, teoria vinovăţiei lui Skeel, pe care o susţinuse din clipa identificării amprentelor, nu-l satisfăcuse în întregime, deşi nu putuse găsi nicio altă explicaţie. Vance înlăturase această teorie complet şi prezentase o altă cale, în ciuda caracterului ei cam vag, ţinea totuşi seama de toate aspectele cazului. Deşi opus acestei ipoteze, Markham începu s-o privească cu tot mai multă simpatie.

— La dracu, Vance! spuse el. Nu sunt deloc convins de teoria ta. Şi totuşi, există o notă de plauzibil în analiza făcută de tine... Mă întreb... Se întoarse brusc şi-l scrută pe Vance. Ascultă, te-ai gândit la cineva ca protagonist al acestei drame pe care ai prezentat-o?

— Îţi jur că n-am nici cea mai vagă idee asupra identităţii celui care a comis crima, îl asigură Vance. Dar dacă vrei să descoperi pe ucigaş, trebuie să cauţi un om diabolic, cu nervi de oţel, care se găsea în pericolul iminent de a fi distrus de către fată, un om de o cruzime înnăscută şi foarte răzbunător, un om egoist, un fatalist şi, sunt înclinat să cred, un dement.

— Dement!

— Poate nu chiar dement, dar un dezechilibrat, un om care altminteri pare perfect normal. Atât doar că are preocupări criminale. Maniile lui cad în afara legii tale atât de credincios respectată şi atât de ridicolă. Dacă aberaţiile lui ar avea de-a face cu colecţionarul de timbre sau cu jocul de golf, nu te-ai gândit la el deloc. Înclinarea lui perfect raţională de a elimina tinere declasate care îi crează probleme te îngrozeşte, nefiind în genul tău. În consecinţă, ai mare chef să-l prinzi în viaţă.

— Mărturisesc, spuse Markham, ca o obsesie criminală a ceea ce numesc eu dementă.

— Dar tipul n-a avut o obsesie criminală, dragă Markham. Nu observi distincţiile rafinate ale psihologiei. Acest om a fost iritat de o persoană oarecare şi s-a pus pe treabă, cu atenţie şi inteligenţă, pentru a înlătura sursa neplăcerilor sale. Şi-a făcut-o cu o îndemânare uimitoare. Recunosc, actul a fost cam macabru, dar când ai să pui în cele din urmă mâna pe el, ai să fii surprins să observi cât este de normal. Şi, de asemenea, capabil de orice.

Markham se cufundă din nou într-o altă lungă tăcere, în cele din urmă spuse:

— Singura problemă cu deducţiile tale ingenioase e că nu se potrivesc cu împrejurările cazului, iar faptele, dragul meu Vance, sunt încă foarte convingătoare în ce ne priveşte pe noi, avocaţii de modă veche.

— De ce te crezi dator să-ţi ceri scuze? îl ironiză Vance. Apoi adăugă: Dă-mi acele fapte care nu se potrivesc cu teoriile mele.

— Ei bine. Nu există decât patru oameni care ar fi putut avea un motiv cât de îndepărtat de a omorî pe Odell. Copoii lui Heath au cercetat trecutul ei cu mare

grijă şi în ultimii doi an, adică de când a apărut la teatrul *Follies,* singurele persoane agreate în apartamentul ei au fost Mannix, doctorul Lindquist, Pop Cleaver şi, fireşte, Spotswoode. Canarul ţinea o companie destul de exclusivă. Niciun alt om n-a ajuns destul de aproape de ea ca să poată fi considerat suspect de crimă.

— Se pare deci că ai la dispoziţie un cvartet din care să alegi, îi spuse Vance cam plictisit. Ce doreşti să ai, un regiment întreg?

— Nu, răspunse Markham cu răbdare. Nu doresc decât o singură explicaţie logică. Mannix şi-a întrerupt relaţia cu Odell de peste un an. Cleaver şi Spotswoode au alibiuri de nezdruncinat. Doctorul Lindquist, pe care îmi vine greu să mi-l închipui ca spărgător şi strangulator, în ciuda irascibilităţii lui, are de asemenea, un alibi care s-ar putea să fie autentic. Vance clătină din cap.

— Încrederea minţii legale are ceva aproape patetic, spuse el.

— Nu se sprijină pe date logice uneori, nu-i aşa? comentă Markham.

— Dragă Markham! îl contrazise Vance politicos. Prezumpţia din afirmaţia ta e lipsită de modestie. Poţi să faci o distincţie între logic şi ilogic, căci altminteri n-ai fi avocat, ci ai fi un bun… Nu, tu vrei să soluţionezi cazul folosind o metodă greşită. Factorii reali ai acestei afaceri nu sunt ceea ce tu numeşti „circumstanţe cunoscute”, ci datele necunoscute, elementul „X” al naturii omeneşti, personalitatea, structura cvartetului tău de vinovaţi.

Îşi aprinse o nouă ţigară şi se lăsă pe spate cu ochii închişi.

— Spune-mi, ce ştii despre aceşti patru crai? Mi-ai spus că Heath ţi-a dat un raport asupra lor. Originea

lor? Ce mănâncă la masa de dimineaţă? Sunt susceptibili la urzici? Hai să ne uităm la dosarul lui Spotswoode mai întâi. Ce ştii despre el?

— Numai lucruri generale. Veche familie puritană cu strămoşi guvernatori, primari, unii din ei industriaşi cu succese în afaceri. Strămoşi yanchei... Spotswoode reprezintă o aristocraţie foarte veche şi întreprinzătoare în New England, deşi îmi imaginez că sângele puritan s-a mai subţiat între timp. Legătura lui cu Odell nu prea corespunde vechilor principii puritane de reţinere a instinctelor carnale.

— Este totuşi, în deplin acord cu relaţiile psihologice care pot urma inhibiţiilor produse de astfel de reţineri, sublinie Vance. Cu ce se ocupă? Cum îşi câştigă existenţa?

— Tatăl său avea o fabrică de accesorii auto, din care a făcut avere şi pe care a lăsat-o fiului său. Acesta se ocupă superficial de ea, deşi se pare că a făcut unele inovaţii.

— Sper că nu acel mic vas de sticlă pentru flori artificiale. Cel care a avut o asemenea idee e capabil de orice crimă.

— Nu poate deci fi Spotswoode, răspunse Markham înţelegător, căci nu are atribuţiile criminalului. Ştim că Odell era încă în viaţă după plecarea lui şi că în timpul actului de asasinare, Spotswoode se găsea în compania judecătorului Redfern. Mă îndoiesc că până şi tu, Vance, poţi să-i găseşti un cap de acuzare.

— Suntem de acord în această privinţă, recunoscu Vance. Ce altceva mai ştii despre acest domn?

— Cred că asta-i tot, afară de faptul că e căsătorit cu o femeie bogată, fiica unui senator din sud.

— Nu-i de niciun ajutor pentru noi. Spune-mi ce ştii despre Mannix.

Markham se uită la o foaie de hârtie bătută la maşină.

— Ambii părinţi au fost imigranţi. Numele original e Mannikiewicz, sau ceva în genul ăsta. Născut în East Side unde a învăţat meseria de blănar de la tatăl său care avea o blănărie pe Hester Street. A lucrat o vreme pentru *Sanfrasco Cloak Co.,* unde a ajuns supraveghetor. Şi-a economisit banii şi a mai câştigat şi alţii în speculaţii imobiliare. Apoi s-a lansat singur în afaceri cu blănuri şi a ajuns s-o ducă foarte bine. A mers la şcoală şi a urmat cursurile serale ale unei academii comerciale. Căsătorit şi divorţat un an mai târziu. Duce o viaţă de noapte, e pe la cluburi tot timpul, dar nu se îmbată. Cred că e vorba de un petrecăreţ dispus să cheltuiască. A investit nişte bani în acele comedii muzicale şi şi-a luat ca amică o vedetă a spectacolului. Îi plac mai ales blondele.

— Nu-i foarte instructiv, oftă Vance. Oraşul geme de tipi ca el. Ce-ai aflat în legătură cu scumpul nostru medic?

— Mă tem că oraşul geme şi de tipi ca el. A fost crescut într-un orăşel din Mid-West, din părinţi francezi şi unguri. Şi-a luat diploma medicală la Ohio State Medical School, s-a ocupat la Chicago, de unele afaceri cam dubioase, dar n-a fost condamnat niciodată. S-a mutat la Albany şi a început să se ocupe de radiografii. A inventat ceva şi a câştigat o mică avere. A trăit doi ani la Vienna…

— Uite motivul freudian!

— …Apoi s-a întors la New York unde a deschis o clinică cu preţuri exorbitante şi deci pe gustul parveniţilor. De atunci o duce în felul ăsta. A fost dat în judecată acum câţiva ani pentru călcare de

promisiune, dar cazul a fost rezolvat fără judecată, printr-o înţelegere financiară. Nu-i căsătorit.

— Fireşte că nu, comentă Vance. Astfel de indivizi nu sunt niciodată căsătoriţi. Ce viaţă interesantă.

— Aproape că-mi vine să fac o nevroză şi să-i cer amicului Ambroise să mă trateze. Aş apuca să-l cunosc mai bine. Şi unde se găsea acest Esculap al nervilor în clipa când a fost asasinată Odell? Greu de ştiut, nu-i aşa, Markham?

— În orice caz nu cred c-a omorât pe nimeni.

— Ai prejudecăţi! spuse Vance. Dar continuă. Care e părerea ta despre Cleaver? Faptul că e poreclit Pop ne poate ajuta.

— Cleaver a fost un politician toată viaţa, unul din clienţii Partidului Democrat de la Tammany Hall. A fost patron de district la douăzeci şi doi de ani. O vreme a ţinut un fel de club al Partidului Democrat la Brooklyn. A fost consilier municipal pentru două sesiuni şi practică avocatura. A fost numit Inspector de Impozite. A părăsit politica şi a început să crească mai apoi cai de curse. Pe urmă şi-a aranjat concesia unui fel de cazino la Saratoga. În momentul de faţă ţine un fel de salon de biliard la Jersey City. Face pariuri pe meciurile sportive. Îi place să bea.

— N-a fost căsătorit?

— Nu există un astfel de document. Dar ascultă-mă pe mine, Cleaver nu-i amestecat în treaba asta. A primit o amendă pentru viteză excesivă în acea seară la Boonton.

— Acesta e cumva alibiul de nezdruncinat de care mi-ai pomenit?

— În mintea mea cam primitiv avocăţească mi s-a părut de nezdruncinat, răspunse Markham enervat de întrebarea lui Vance. Amendă i-a fost dată la ora

unsprezece şi jumătate seara, hârtia având data şi ora pe ea. Iar Boonton e la optzeci de kilometri de aici, un drum de vreo două ore. Cleaver a părăsit, fără îndoială New York-ul la ora nouă şi jumătate, şi chiar dacă s-a întors direct n-ar fi putut ajunge la apartament înainte de ora stabilită de medicul legist ca fiind cea a morţii. Am cercetat hârtia cu amendă şi am vorbit la telefon cu poliţistul care a eliberat-o. E autentică, te asigur, am făcut formele ca să fie încasată suma.

— Acest poliţai din Boonton îl cunoaşte pe Cleaver?

— Nu, dar mi-a făcut o descriere destul de exactă a lui. Fireşte, a înregistrat şi numărul maşinii.

Vance se uită la Markham cu un aer trist.

— Dragul meu Markham, scumpul meu Markham, nu-ţi dai seama că acea hârtie nu dovedeşte altceva decât că un copoi vindicativ a dat o amendă unui om care depăşise viteza legală, un domn de vârsta mijlocie, ras la faţă, cam corpolent, care conducea maşina lui Cleaver în Boonton la oră nouă şi jumătate în seara crimei? Pe cuvântul meu! Ăsta este exact genul de alibi pe care şi l-ar fi asigurat dacă avea intenţia să-şi omoare iubita la miezul nopţii!…

— Fii serios, râse Markham. E cu totul exagerat. Îi crezi capabili pe aceşti escroci de cele mai diabolice planuri.

— Fireşte că-i cred, recunoscu Vance cam plictisit. Şi ştii de ce? Fiindcă ăsta e genul de aranjament pe care un răufăcător l-ar pune la cale dacă ar intenţiona să săvârşească o crimă şi viaţa i-ar fi în primejdie. Sunt complet uluit de presupunerea anchetatorilor tăi că asasinul n-a dat niciun fel de atenţiei situaţiei lui după crimă. E cam stupid.

Markham bombăni ceva.

— Poţi să mă crezi când îţi spun că Cleaver a

fost cel care a primit amenda!

— S-ar putea să ai dreptate, recunoscu Vance. Eu n-am făcut altceva decât să sugerez posibilitatea unei înşelăciuni. Continui să susţin că adorabila domnişoară Odell a fost ucisă de un om cu o inteligenţă subtilă şi superioară.

— Iar eu, la rândul meu, îi replică iritat Markham, susţin că singurii oameni care o cunoşteau şi aveau un motiv s-o omoare sunt Mannix, Cleaver, Lindquist şi Spotswoode. Şi, în continuare, susţin că niciunul dintre ei nu poate fi considerat ca ucigaş.

— Mă tem că va trebui să te contrazic, amice, spuse Vance. Toţi au avut ocazia şi unul dintre ei este criminalul. Markham se uită la Vance ironic:

— Perfect atunci! Cazul e rezolvat! Spune-mi care din ei e vinovatul şi-l arestez pe loc, ca să-mi pot vedea de alte treburi.

— Eşti întotdeauna într-o grabă teribilă, se lamentă Vance. De ce atâta pripeală? Toţi marii filozofi te sfătuiesc să nu te grăbeşti.

Markham se sculă de pe scaun cu un gest de nerăbdare.

— Prostii. Ascultă, mă duc să mă culc până nu apuci să-mi spui o poveste de adormit copii, mormăi el.

Rezultatul ironic al acestei observaţii a fost acela că Vance mi-a relatat „o poveste de adormit copiii” în acea seară. Dar a relatat-o în cadrul singuratic, al bibliotecii lui de acasă. Iată ce-a spus:

— Heath e dedicat cu trup şi suflet teoriei că Skeel e vinovatul. Iar Markham e la fel de încurcat în iţele legale ca sărmana Odell strangulată cu atâta cruzime. Dragul meu Van, nu-mi rămâne decât să văd ce se mai poate face pentru cauza nobilă a justiţiei. Am să-i ignor atât pe Heath cât şi pe Markham, şi-am

să devin un pelican al deşertului, o bufniţă în sălbăticiune, o vrabie pe un acoperiş... Sincer, n-am stofă de justiţiar social, dar urăsc problemele nerezolvate.

XVI

DEZVĂLUIRI IMPORTANTE

SPRE MAREA UIMIRE A LUI CURRIE, VANCE A lăsat instrucţiuni să fie sculat la ora nouă a doua zi dimineaţă. La ora zece ne aflam în mica grădină de pe acoperiş unde luam masa de dimineaţă în lumina molatecă a soarelui de septembrie.

— Ascultă, Van, îmi spuse el, după ce Currie ne adusese o a doua ceaşcă de cafea, indiferent cât de ascunsă poate fi o femeie, există întotdeauna cineva căruia i se confesează. Un confident e o componentă indispensabilă a sufletului feminin. Poate fi mama, un iubit, un preot, un doctor, sau mai degrabă o amică. În cazul Canarului nu avem un preot sau o mamă. Iubitul ei, elegantul domn Skeel, era un duşman posibil şi putem elimina cu siguranţă pe doctor, Odell fiind mult prea deşteaptă pentru a se încredinţa unei creaturi de teapa lui Lindquist. Aşa că rămâne amica. Azi mergem să-i facem o vizită. Dar mai întâi trebuie să trecem pe la domnul Benjamin Browne de pe Seventh Street.

Benjamin Browne era fotograful tuturor

celebrităţilor teatrale, având un atelier în centrul zonei unde se aflau teatrele. Când am pătruns în camera de aşteptare a studioului său elegant, curiozitatea mea atinsese culmea nerăbdării. Vance s-a apropiat imediat de biroul în dosul căruia stătea o femeie cu păr roşu ca para focului, cu ochii rimelaţi, şi se aplecă pentru a o saluta cu un aer extrem de demn. Apoi, scoţând o mică poză din buzunar, o întrebă pe secretară după ce puse poza jos pe birou:

— Sunt pe cale să pun în scenă o comedie muzicală, *mademoiselle,* şi aş dori să intru în legătură cu tânăra care mi-a lăsat această fotografie. Din păcate, i-am pierdut numele şi adresa. Dar cum poza e făcută de Browne, m-am gândit că poate sunteţi atât de gentilă să căutaţi în fişele dumneavoastră şi să-mi spuneţi cine este şi unde locuieşte.

În acelaşi timp îi strecură cinci dolari pe sub mapa de pe birou cu un aer de mare încredere şi nevinovăţie.

Tânăra îl privi stupefiată, apoi am observat un zâmbet în colţul buzelor ei artistic rujate. Luă poza şi dispăru cu ea într-o cameră alăturată. După zece minute reveni şi îi înmână lui Vance poza. Pe dosul ei se afla un nume şi o adresă.

— Tânăra domnişoară, se numeşte Alys La Fosse şi locuieşte la hotelul *Belafield.* Nu mai încăpea nicio îndoială că zâmbea. N-ar trebui să fiţi atât de neglijent cu adresele celor ce vă solicită roluri; o sărmană fată ar putea să rateze un angajament. Zâmbetul ei se transformă într-un hohot de râs.

— *Mademoiselle,* spuse Vance cu o falsă seriozitate, pe viitor am să ţin seama de sfatul dumneavoastră. Şi, cu o nouă plecăciune, ieşi pe Seventh Avenue. Dumnezeule! Ar fi trebuit să mă fi deghizat într-un impresar, cu un baston cu măciulie de

aur, cu o pălărie moale şi o cămaşă mov. Tânăra secretară e ferm convinsă că sunt în căutarea unei legături amoroase. Avea o claie de păr amuzantă.

Intră într-o florărie din apropiere şi alese şase trandafiri superbi pe care îi trimise „Secretarei domnului Browne”.

— Iar acum, spuse el, hai să mergem la hotelul *Belafield* şi să solicităm o audienţă lui Alys. În timp ce ne îndreptam agale, Vance a început să-mi explice:

— În acea primă dimineaţă, când am cercetat apartamentul Canarului, am fost convins că asasinatul nu avea să fie soluţionat prin mijloacele obişnuite ale poliţiei. Era o crimă prea subtilă şi prea bine plănuită, în ciuda aparenţelor. O anchetă obişnuită nu avea să dea rezultate. Aveam nevoie de informaţii de ordin intim. De aceea, când am zărit poza frumoasei Alys, ascunsă sub un vraf de hârtii pe birou, mi-am spus: „Ah, o amică a decedatei Margaret! S-ar putea să fie la curent cu ce ne interesează”. Aşa că atunci când Heath s-a întors, am vârât poza în buzunar. Era singura fotografie de acest gen şi purta şi o dedicaţie: *„A ta pentru totdeauna, Alys”.* Mi-am spus deci că trebuie să fi fost o colegă de teatru. Fireşte, am înlăturat inscripţia când i-am arătat poza secretarei de la Browne. Uite-ne în faţă la hotel *Belafield.* Să sperăm că avem puţin noroc.

Hotelul *Belafield* era un hotel cu apartamente de închiriat, mic şi scump, pe strada 30 East, şi judecând după clienţii ce puteau fi zăriţi în holul elegant, îşi oferea serviciile sportivilor cu bani. Vance ceru să fie anunţată domnişoara La Fosse şi primi răspunsul că-l va primi în câteva minute. Cele câteva minute s-au transformat în trei sferturi de oră şi se făcuse aproape douăsprezece când un băiat de serviciu, îmbrăcat într-o uniformă superbă, veni să ne

conducă în apartamentul Alysei.

Natura o înzestrase pe domnişoara La Fosse cu multe din farmecele ei şi acelea pe care natura uitase să i le confere fuseseră acordate de către însăşi La Fosse. Era subţirică şi blondă. Ochii ei albaştri aveau gene lungi şi, deşi te priveau cu un fel de uitătură fixă, era limpede i că aveai de-a face cu o persoană rafinată. Era îmbrăcată cu o grijă deosebită şi, în timp ce-o admirăm, mi-am spus c-ar fi fost un model perfect pentru afişe bucolice.

— Aşadar, sunteţi domnul Vance, ciripi ea. V-am văzut deseori numele în revista *Town Topics.*

Vance dădu indiferent din umeri.

— Vă prezint pe domnul Van Dine, răspunse el gentil, un simplu avocat care, deocamdată, n-a avut onoarea să apară în acea revistă la modă.

— Vreţi să luaţi loc? (Sunt convins că invitaţia era o replică dintr-o piesă, căci a sunat foarte ceremonios.) Nu ştiu de ce v-am primit. Bănuiesc că aţi venit pentru afaceri. Poate doriţi să apar la un bazar organizat de marea societate, sau ceva în genul ăsta. Sunt însă foarte prinsă, domnule Vance. Nu vă puteţi închipui cânt sunt de prinsă cu munca mea… Ador munca mea, adăugă ea cu un oftat de fericire.

— Am convingerea că mii de oameni apreciază munca dumneavoastră, îi replică Vance pe un ton monden. Din păcate însă nu dispun de niciun bazar organizat de lumea bună pentru a-l împodobi cu prezenţa dumneavoastră. Am venit pentru o chestiune mult mai serioasă… Aţi fost prietenă bună cu Margaret Odell…

La pomenirea numelui lui Odell, domnişoara La Fosse sări brusc în picioare. Poza ei de eleganţă rafinată dispăru imediat. Un rânjet îi apăru în colţul gurii, strâmbându-i buzele rujate savant. La Fosse

dădu din cap violent.

— Hei! Ascultă! Cine te crezi? N-am idee despre ce trăncăneşti şi n-am nimic de zis. Aşa că i-aţi tălpăşiţa împreună cu… avocatul tău.

Vance nu schiţă niciun gest de plecare. Îşi scoase portţigaretul şi îşi alese o ţigară.

— Îmi permiteţi să fumez? Pot să vă ofer una? Sunt din import. Ţigări fine.

Fata mormăi ceva şi îl privii dispreţuitor. Faţa ei de îngeraş se transformase într-una de mahalagioaică.

— Ieşiţi afară din apartamentul meu sau chem poliţia. Se îndreptă spre telefonul fixat pe perete alături de ea.

Vance aşteptă, până ce La Fosse ridică receptorul.

— Dacă chemaţi poliţia hotelului am să dau dispoziţii să fiţi dusă la cabinetul procurorului general pentru a fi anchetată, îi spuse el blazat, în timp ce-şi aprindea ţigara şi se lăsa pe spate în fotoliu.

La Fosse puse telefonul la loc în furcă şi se întoarse spre el.

— Ce vrei de la mine, la urma urmei? Să presupunem c-am cunoscut-o pe Margy, ce importanţă are? Şi ce te priveşte pe dumneata?

— Vai, din păcate nu mă priveşte direct, spuse Vance şi îi zâmbi agreabil. Dar se pare că nimeni nu vrea să fie amestecat. Ca să fiu sincer, poliţia a arestat un sărman om care nu era nici el amestecat. Se întâmplă să fiu bun prieten cu procurorul general şi sunt la curent cu tot ce se petrece. Poliţia cercetează cu frenezie şi sigur că e greu de spus peste cine are să dea în clipa următoare. Am crezut că vă pot scuti de o groază de neplăceri dacă avem o mică discuţie amicală. Fireşte, adăugă el, dacă preferaţi, am să dau numele dumneavoastră poliţiei că să vă ancheteze în

stilul lor, cam brutal. Deocamdată, poliţia nu ştie de relaţia dumneavoastră cu domnişoara Odell şi, dacă sunteţi rezonabilă, nici n-are să afle.

Fata rămăsese cu mâna pe telefon, studiindu-l pe Vance cu atenţie. Cuvintele lui sunaseră degajat şi binevoitor, în cele din urmă se aşeză pe scaun.

Fata acceptă o ţigară cu un gest mecanic, având tot timpul ochii aţintiţi asupra lui. Încercând parcă să-şi dea seama de cât de multă încredere putea avea în el.

— Pe cine se gândesc să aresteze? întrebă ea fără să-şi mişte un muşchi de pe faţă.

— Pe un tip numit Skeel. Ce idee caraghioasă, nu-i aşa?

— Pe el! Vocea ei trăda un dispreţ suprem amestecat cu silă. Pe escrocul ăla de două parale! N-are destul curaj nici cât să strângă de gât o pisică!

— Absolut corect. Dar ăsta nu-i un motiv să-l trimită la scaunul electric. Vance se aplecă şi-i zâmbi încurajator domnişoarei La Fosse. Dacă acceptaţi să discutaţi deschis cu mine timp de cinci minute, şi să nu ţineţi seama că suntem străini vă dau cuvântul meu de onoare că n-am să suflu un cuvânt procurorului general despre dumneavoastră. Nu am legături oficiale cu autorităţile, dar urăsc ideea de a vedea un om pedepsit pe nedrept. Vă promit c-am să uit sursa de informaţii dacă veţi fi atât de gentilă să staţi de vorbă cu mine. Dacă aveţi încredere în mine, are să vă fie mult mai uşor.

Fata rămase tăcută câteva minute. Încerca să evalueze propunerea lui Vance, din câte îmi dădeam seama. În final, decise că n-avea nimic de pierdut – cu atât mai puţin amiciţia ei cu Canarul – dacă discuta cu cel care îi promisese un fel de imunitate.

— Bănuiesc că ai dreptate, spuse ea cu un aer

cam îndoielnic. Nu ştiu de ce-o fac. Se opri o clipă. Ascultă… Mi s-a spus să nu mă amestec. Iar dacă nu-mi văd de treabă, am să-mi pierd postul şi am să ajung din nou dansatoare la teatru. Iar aia nu-i o viaţă demnă de o fiinţă cu gusturi atât de extravagante ca ale mele, crede-mă!

— Acest dezastru nu va avea loc datorită vreunei indiscreţii comise de mine, o asigură Vance cu multă seriozitate. Cine v-a sfătuit să nu vă amestecaţi?

— Logodnicul meu, răspunse ea oarecum înfumurată. E un om foarte cunoscut şi se teme de un scandal dacă ajung să fiu amestecată ca martor.

— Îi înţeleg perfect sentimentele, spuse Vance dând din cap. Dar, apropo, cine este această fericită persoană?

— Aha! Văd că te pricepi, îl complimentă ea privindu-l dulce. N-am însă deocamdată de gând să-mi anunţ logodna.

— Nu fiţi ridicolă, răspunse Vance, pot afla numele lui făcând câteva simple cercetări. Şi dacă mă forţaţi să caut aceste informaţii în altă parte, atunci promisiunea mea de a nu vă divulga numele cade de la sine.

Domnişoara La Fosse reflectă la această situaţie.

— Bănuiesc că poţi afla, aşa că mai bine să ţi-l spun eu, căci mă încred în cuvântul dumitale. Deschise ochii mari de tot şi îi aruncă lui Vance o privire cuceritoare. Ştiam că n-o să mă dezamăgeşti, spuse ea.

— Dragă domnişoară La Fosse, cum v-aţi putut îndoi! spuse Vance cu o mare surprindere în voce.

— Ei bine, logodnicul meu e domnul Mannix, şi e patronul unei mari firme de import de blănuri. Vedeţi, continuă ea pe un ton de mare confidenţă, Louey,

adică domnul Mannix avea obiceiul s-o frecventeze şi pe Margy. De asta nu vrea să fiu amestecată în acest caz. Mi-a spus că poliţia s-ar putea să-l tracaseze cu tot felul de întrebări şi o astfel de publicitate nu s-ar potrivi cu afacerile sale, cum ar fi creditul comercial de pildă…

— Înţeleg perfect, murmură Vance. Ştiţi cumva unde se afla domnul Mannix luni seara? Fata păru surprinsă.

— Fireşte că ştiu. A fost aici cu mine, de la zece şi jumătate şi până la ora două noaptea Am discutat despre o nouă revistă de varietăţi de care se interesa. Voia ca eu să am rolul principal.

— Şi sunt sigur că va fi un mare succes, răspunse Vance cu o gentileţe dezarmantă. Aţi fost singură toată seara de luni?

— Nu chiar. Ideea păru s-o amuze. M-am dus să văd comedia *Scandaluri,* dar m-am întors acasă devreme, Ştiam că Louey, adică domnul Mannix, urma să vină la mine.

— Sper c-a apreciat sacrificiul dumneavoastră. Vance era dezamăgit de acest alibi neaşteptat al lui Mannix. Părea atât de sigur încât n-avea sens să mai continue ancheta. După un moment schimbă subiectul: Spuneţi-mi, cunoaşteţi cumva pe un domn Cleaver, Charles Cleaver, un alt amic ai domnişoarei Odell?

— O, Pop, fireşte, e un tip bine. Fata păru uşurată de faptul că discuţia se mutase pe un alt făgaş. E un om cumsecade. Era îndrăgostit de Margy. Chiar şi atunci când ea l-a abandonat pentru demnul Spotswoode, el i-a rămas credincios, alergând după ea, trimiţându-i flori şi cadouri. Aşa sunt unii bărbaţi. Sărmanul Pop! Mi-a telefonat luni seara ca s-o chem pe Margy şi să aranjăm o mică petrecere. Poate că dacă aş fi făcut-o, Margy n-ar fi acum moartă. Ce ciudată e

viaţa, nu?

— Foarte ciudată, răspunse Vance fumând calm. I-am admirat controlul. Mai ţineţi minte la ce oră a telefonat domnul Cleaver luni seara? După felul cum a întrebat-o, ai fi zis că n-avea nicio importanţă.

— Să mă gândesc. Îşi strânse buzele. Era douăsprezece fără zece. Îmi amintesc fiindcă ceasul de pe consolă era gata să bată miezul nopţii şi nu l-am putut pricepe pe Pop prea bine. „Îmi dau ceasul înainte cu zece minute mi-a zis el, ca să nu ajung cu întârziere la întâlnire”. Vance compară pendula cu ceasul său.

— Da, e cu zece minute înainte. Şi ce s-a întâmplat cu petrecerea?

— Eram prea prinsă cu noul spectacol şi-a trebuit să-l refuz. Oricum, domnul Mannix n-avea chef de petrecere în seara aceea, N-a fost vina mea.

— Câtuşi de puţin, o asigură Vance. Munca înaintea distracţiei, mai ales o muncă atât de importantă ca a dumneavoastră. Mai e un bărbat despre care aş dori să vă întreb, apoi n-am să vă mai plictisesc. Care era situaţia între domnişoara Odell şi doctorul Lindquist?

Domnişoara La Fosse deveni vizibil tulburată.

— M-am temut că ai să mă întrebi despre el. Avea o expresie timorată. Nu ştiu ce să spun… Era îndrăgostit nebuneşte de Margy. Iar ea l-a dus cu vorba. Mai târziu i-a părut rău fiindcă Lindquist a devenit gelos, ca un nebun. O agasa îngrozitor. Odată, închipuiţi-vă, a ameninţat c-o împuşca şi că se sinucide. I-am spus lui Margy să se păzească de el. Ea însă nu părea să-l ia în serios. Am avut sentimentul că risca enorm. Crezi că el ar fi fost în stare s-o…

— N-a mai fost nimeni altcineva? o întrerupse Vance. Cineva care s-o fi urât cu patimă? Cineva de care domnişoara Odell ar fi avut motiv să se teamă?

— Nu. Domnişoara La Fosse clătină din cap. Margy nu cunoştea de aproape mulţi bărbaţi. Nu-i schimba prea des, dacă mă înţelegi. N-a existat nimeni altul în afara celor pomeniţi, şi în afară, fireşte de domnul Spotswoode. El l-a scos pe Pop din competiţie acum câteva luni. Margy mergea uneori la masă cu el luni seara. Voiam să vină cu mine să vadă *Scandaluri,* iată de unde ştiu.

Vance se ridică şi-i întinse mâna.

— Aţi fost foarte amabilă. Nu aveţi de ce să vă temeţi. Nimeni n-are să ştie de mica noastră vizită de azi.

— Cine crezi c-a omorât-o pe Margy? Vocea ei tremura de emoţie. Louey spune că un spărgător care voia să-i ia bijuteriile.

— N-am să mă amestec în acest menaj fericit, nici măcar ca să pun sub semnul întrebării opiniile domnului Mannix, răspunse Vance direct. Nimeni nu ştie cine e adevăratul vinovat. Poliţia este însă de părerea domnului Mannix.

După o clipă, îndoielile tinerei fete reveniră şi La Fosse îi aruncă lui Vance o privire curioasă.

— De ce eşti atât de interesat? Nici măcar n-ai cunoscut-o pe Margy. N-a pomenit niciodată de numele dumitale…

— Sărman copil! exclamă Vance râzând. Aş vrea să ştiu şi eu de ce m-am amestecat în această afacere. Pe cuvânt de onoare, mi-e greu să vă spun. Nu, n-am cunoscut-o personal pe domnişoara Odell. Dar m-aş simţi ofensat dacă domnul Skeel ar fi pedepsit şi vinovatul adevărat ar scăpa. Poate c-am devenit cam sentimental. Trist, nu?

— Mă tem că şi eu o să devin o sentimentală, spuse ea dând din cap şi privindu-l pe Vance direct. Mi-am riscat logodna fericită ca să-ţi spun ce cred. Fiindcă

m-am încrezut în dumneata. Sper că nu m-ai tras pe sfoară...

Vance îşi puse mâna pe inimă şi redeveni serios.

Dragă domnişoară La Fosse, când am să plec de aici, am să uit totul. Înlătură-ne din mintea dumitale atât pe mine cât şi pe domnul Van Dine.

Tonul cuvintelor lui păru să-i risipească orice îndoială şi domnişoara La Fosse îşi luă rămas bun de la noi cu multă cochetărie.

XVII

VERIFICÂND UN ALIBI

— ANCHETA MEA DĂ BUNE REZULTATE, SPUSE Vance triumfător când am ajuns din nou pe stradă. Frumoasa Alys a fost o sursă de informaţii. Atât c-ar fi trebuit să te controlezi mai bine când a pomenit de numele iubitului ei, zău c-ar trebui, Van amice. Te-am văzut tresărind violent şi apoi răsuflând greu. O astfel de purtare nu-i demnă de un avocat.

Vance îl chemă la telefon pe Markham dintr-o cabină telefonică de lângă hotel.

— Te invit să iei masa de prânz cu mine, căci am să-ţi fac o mulţime de confidenţe. A urmat o mică discuţie, dar Vance ieşi învingător. Peste câteva minute, un taxi ne ducea în centru.

— Alys e şmecheră, nu-i proastă deloc. Căpşorul

ei blond are idei, reflectă Vance. E mult mai îndemânatică decât Heath, căci ştia de la bun început că Skeel nu putea fi vinovat. Felul în care l-a caracterizat pe Tony cel nevinovat era cam grosolan, dar cât de exact! Şi ar observat, fireşte, cât de multă încredere a avut în mine! Emoţionant, nu? E o problemă spinoasă, Van. E ceva în neregulă undeva.

Rămase tăcut în timp ce maşina îşi continua drumul.

— Mannix... Ciudat cum reapare numele lui! I-a dat dispoziţii lui Alys să tacă din gură. În ce scop? Poate că motivul pe care i l-a dat e cel adevărat. Cine ştie? Pe de altă parte, s-a aflat oare împreună cu scumpa lui prietenă de la nouă şi jumătate seara până a doua zi la ora zece dimineaţa? Poate. Din nou, cine poate fi sigur? E ceva bizar în legătură cu acea discuţie de afaceri. Apoi Cleaver... A telefonat la ora douăsprezece fără zece noaptea, sunt sigur c-a făcut-o. Nu-i o invenţie. Dar cum putea să telefoneze dintr-o maşină în mişcare? E pur şi simplu imposibil. Poate că într-adevăr voia să organizeze o petrecere cu acel Canar recalcitrant, cine ştie? Dar atunci la ce i-ar mai servi alibiul? O toană? Nu-i exclus. Dar de ce pe această cale ocolită? De ce n-a chemat-o direct la telefon? Poate c-a făcut-o. Cineva i-a telefonat Canarului la ora douăsprezece fără douăzeci noaptea. Trebuie să verificăm asta, Vance. Da, s-ar putea s-o fi chemat, iar un bărbat a răspuns la telefon, cine naiba era acel bărbat? Poate că a căutat-o pe Alys. Un lucru firesc, nu? Oricum, Cleaver nu se afla în Boonton. Sărmanul Markham! Ce supărat are să fie când are să afle! Dar ce mă deranjează foarte mult e istoria cu doctorul. Mânia geloziei! Se potriveşte de minune cu caracterul lui Ambroise Lindquist. E tipul care se înfurie cu uşurinţă. Mi-am dat seama imediat că povestea cu

interesul patern era falsă. Aşadar, doctorul lansează ameninţări şi pistoale! Nu-mi place asta! Cu urechile pe care le are, nu cred c-ar ezita să apese pe trăgaci. E curată paranoia! Mania persecuţiei! Îşi închipuie probabil că Odell împreună cu Pop sau Spotswoode îşi băteau joc de el. Nu ştii niciodată ce gândesc tipii de genul lui. Sunt capabili de orice, sunt primejdioşi. Alys cea şmecheră l-a prins bine din condei şi a avertizat Canarul. Ce încurcătură, dacă te uiţi la întreg tabloul! Mă simt însă încurajat. Înaintăm, deşi nu sunt sigur în ce direcţie. Ce plictiseală!

Markham ne aştepta la Bankers' Club. Îl salută pe Vance cam iritat.

— Ce naiba ai să-mi spui atât de important?

— Ascultă, nu te enerva. Vance radia de bună dispoziţie. Ce-ţi face vedetă principală, Skeel? Cum se comportă?

— Deocamdată se comportă superb, atât că nu s-a înscris încă în Liga Virtuoşilor.

— Poate duminică. Dă-i niţel timp... Deci nu eşti prea fericit, dragă Markham.

— M-ai adus aici de la o altă treabă ca să-mi dai un raport asupra stării mele mintale?

— Nu-i nevoie. Starea ta mintală e îngrozitoare... Ascultă, ţi-am pregătit ceva la care să reflectezi.

— La naiba! Am destul de reflectat şi fără asta!

— Calmează-te. Ia o brioşă. Vance comandase fără să ne consulte. Iar acum revelaţiile. Mai întâi, Pop n-a fost la Boonton lunea trecută, seara. Se afla chiar aici, la New York, încercând să pună la cale o întâlnire amoroasă la miezul nopţii.

— Grozav! exclamă Markham ironic. Mă înclin când văd atâta deşteptăciune. Bănuiesc că un alter ego se afla pe şoseaua spre Hopatong. Supranaturalul

mă lasă rece!

— N-ai decât să nu crezi în el. Cleaver se afla la New York luni seara, alergând după distracţii.

— Ce se întâmplă cu amendă pentru viteză excesivă?

— Va trebui să ne explici tu ce s-a întâmplat. Dacă îmi îngădui să-ţi dau un sfat, eu aş trimite după acel poliţist mărginit care i-a scris amenda şi i-aş cere să se mai uite o dată la Cleaver. Dacă va susţine că e aceeaşi persoană, sunt gata să mă sinucid!

— Asta mă încurajează să trimit după el. Am să-l duc pe poliţist la Stuyvesant Club şi am să i-l arăt pe Cleaver. Ce alte revelaţii zdrobitoare mai ai?

— Merită să-l cercetezi şi pe Mannix mai îndeaproape. Markham lăsă furculiţa şi cuţitul pe masă şi se aşeză comod pe scaun.

— Sunt copleşit! Aceste culmi ale gândirii! Cu dovezile pe care le ai împotriva lui, ar trebui să-l arestăm imediat. Vance, amice, cum te simţi? Ai avut ameţeli în vremea din urmă? Dureri mari de cap? Îţi zvâcnesc genunchii?

— Pe deasupra, doctorul Lindquist era îndrăgostit nebuneşte de Canar şi devenise de o gelozie dementă. Recent a ameninţat că va lua un pistol şi va pune la cale un mic măcel.

— Asta-mi place, răspunse Markham. De unde ai obţinut această informaţie?

— E secret.

Markham păru indispus.

— De ce faci pe misteriosul?

— Sunt obligat, amice, mi-am dat cuvântul de onoare. Sunt imprevizibil.

Vorbea în glumă, dar Markham îşi dădu seama că nu era cazul să forţeze un răspuns.

În mai puţin de cinci minute de la sosirea

noastră la cabinetul procurorului general, îşi făcu apariţia şi Heath.

— Am mai descoperit ceva pe seama lui Mannix şi aş vrea să adaug la raportul pe care l-am scris ieri. Burke a obţinut o poză de-a lui şi a arătat-o operatorilor telefonici din apartamentul lui Odell. Ambii l-au recunoscut. A fost de mai multe ori, dar nu ca s-o viziteze pe Canar. E vorba de femeia din apartamentul 2. Se numeşte Frisbee şi a fost model pentru blănurile lui Mannix. S-a dus s-o viziteze de mai multe ori în ultimele şase luni şi a scos-o şi în lume de câteva ori. Dar de peste o lună nu s-a mai dus s-o vadă. Ce credeţi despre aceste informaţii?

— Greu de spus, zise Markham şi îi aruncă o privire lui Vance. Mulţumesc însă pentru informaţii, Heath.

— Apropo, spuse Vance ironic după plecarea lui Heath, mă simt în mare formă, N-am dureri de cap, nici ameţeli şi nici zvâcnituri de genunchi.

— Încântat s-o aflu, Dar nu pot să acuz un om de crimă doar fiindcă a făcut vizite unui fost model.

— Te grăbeşti să tragi concluzii. De ce să-l acuzi de crimă? Vance se ridică şi căscă. Hai să mergem, Vance. Mai bine mergem la muzeu. Ajuns la uşă, se întoarse şi spuse: Ascultă, Markham, ce se întâmplă cu poliţaiul din Boonton?

Markham telefonă după Swacker.

— Am să mă ocup de asta imediat. Treci pe la club pe la ora cinci, dacă ai chef. Am să am poliţistul acolo, căci sunt sigur că Cleaver are să vină să-şi ia masa de seară la club.

Când m-am întors împreună cu Vance mai târziu la club, Markham stătea în hol, cu faţa la intrarea principală. Alături de el se afla un tip masiv, bronzat, un om de vreo patruzeci de ani, ce şedea

degajat şi urmărea cu atenţie oaspeţii.

— Acest poliţist de la serviciul circulaţiei, pe nume Phipps, tocmai a sosit de la Boonton, spuse Markham în chip de prezentare. Cleaver trebuie să sosească din clipă în clipă. Are o întâlnire aici la cinci şi jumătate.

— Sper că e punctual, spuse Vance şi se aşează pe un scaun.

— Aşa sper şi eu, replică Markham extrem de furios. Aştept cu mare curiozitate prezicerile tale.

— Să nu pierdem orice speranţă, murmură Vance. În mai puţin de zece minute, Cleaver îşi făcu apariţia în holul mare; se opri la informaţii, apoi cu paşi grăbiţi intră în sala de aşteptare. Din punctul de observaţie ales de Markham îl puteam urmări foarte bine. Când a trecut pe lângă noi, ne-am salutat. Markham îl opri câteva minute ca să-i pună nişte întrebări banale. Apoi, Cleaver se îndepărtă.

— Acesta e omul căruia i-ai dat o amendă? întrebă Markham întorcându-se spre Phipps.

Phipps părea complet stupefiat.

— Seamănă cu el, domnule, într-un anumit fel, dar nu e el, spuse omul clătinând din cap. Cel căruia i-am dat amenda era mai voinic şi nu aşa de înalt.

— Eşti sigur?

— Absolut. Fără îndoială. Tipul pe care l-am amendat a încercat să mă contrazică, apoi să-mi dea cinci dolari ca să uit ce s-a întâmplat. Am avut farurile motocicletei îndreptate asupra lui.

Phipps fu concediat, după ce i se dădu o îndemnizaţie.

— Ce nenorocire pe capul meu! suspină Vance. Existenţa mea mizerabilă va trebui să continue. Ce trist! Va trebui să te obişnuieşti cu ideea, Markham. Ascultă, cum arată fratele lui Cleaver?

— El e! exclamă Markham. L-am întâlnit, e mai scund şi mai voinic... Nu mai înţeleg nimic. Cred c-am să am o explicaţie cu Cleaver.

Se ridică de pe un scaun, dar Vance îl forţă să se aşeze la loc.

— Nu fi atât de impetuos. Cultivă răbdarea. Cleaver n-are să dispară. Mai întâi trebuie luate câteva măsuri. Mannix şi Lindquist încă mă captivează.

Markham se agăţă de ideea lui.

— Nici Mannix şi nici Lindquist nu sunt aici, pe când Cleaver e la îndemână. Şi vreau să aflu de ce m-a minţit în privinţa acelei amenzi.

— Îţi pot spune eu de ce, răspunse Vance. Voia să crezi că se aflase în New Jersey luni seara. Simplu, nu-i aşa?

— Această deducţie te onorează! Dar sincer, nu poţi să-l consideri pe Cleaver vinovat de acest lucru. S-ar putea să ştie ceva. Nu pot să mi-l închipui însă drept criminal.

— Şi de ce nu?

— Nu e tipul. E de necrezut, chiar dacă ar exista dovezi împotriva lui.

— Aha! O luăm din nou cu aprecierile psihologice. L-ai eliminat pe Cleaver pentru că nu crezi că temperamentul lui e cel al unui criminal. Am impresia să te situezi în zona primejdioasă a ipotezelor ezoterice sau a speculaţiilor metafizice. Nu sunt complet de acord cu tine în ce priveşte felul cum aplici această teorie la persoana lui Cleaver. Cartoforul cu ochi de peşte are mari posibilităţi ca să facă rău. Şi nu sunt nici măcar de acord cu teoria ta în ansamblu. Ascultă, dragă Markham, tu aplici psihologia la un nivel elementar şi ridiculizezi încercările mele de a o folosi la un nivel mai înalt. S-ar putea ca perseverenţa să fie calitatea minţilor mediocre, dar nu uita că rămâne

totuşi o armă preţioasă... Ce părere ai despre o altă ceaşcă de ceai?

Ne-am îndreptat spre *Palm Room* şi-am luat loc la o masă lângă intrare. Vance a comandat ceai; Markham şi cu mine am decis să bem o cafea, O mică orchestră de cameră, formată din patru persoane cânta un fragment din *Spărgătorul de nuci* de Ceaikovski. Ne-am lăsat confortabil în fotoliile noastre fără să vorbim. Markham era obosit şi plictisit, iar Vance preocupat de o problemă care îl urmărise de marţi dimineaţă. Nu l-am văzut niciodată atât de prins de o afacere.

Ne aflam acolo de vreo jumătate de oră când a intrat Spotswoode. S-a oprit şi ne-a salutat iar Markham l-a invitat să stea jos. Spotswoode părea deprimat şi extrem de îngrijorat.

— Aproape că nu-mi vine să vă întreb, domnule Markham, spuse el politicos, după ce comandase o bere, dar care mai sunt şansele de a fi chemat ca martor?

— Nu mai serioase ca ultima oară când ne-am văzut, replică Markham. De fapt, nu s-a petrecut nimic care să schimbe situaţia.

— Şi cel pe care îl consideraţi vinovat?

— E încă sub această bănuială, dar nu l-am arestat. Sperăm că are să se întâmple totuşi ceva în scurt timp.

— Bănuiesc că doriţi să rămân în continuare în oraş?

— Dacă aţi putea s-o faceţi, n-ar fi rău.

Spotswoode rămase tăcut un moment, apoi spuse:

— Nu vreau să apar în postura cuiva care se leapădă de răspundere – şi poate că e un gest egoist din partea mea ca măcar s-o sugerez – dar nu e oare

cu putinţă ca mărturia telefonistului în ce priveşte ora întoarcerii domnişoarei Odell ca şi ţipătul ei să stabilească faptele fără ca să mai fie nevoie să le întăresc şi eu?

— Am reflectat la asta, vă asigur, şi dacă va fi posibil să pregătesc acest caz fără să trebuiască să vă chem, vă asigur c-am s-o fac. Momentan, nu văd niciun motiv să fiţi chemat ca martor. Dar nu se ştie niciodată ce se mai poate întâmpla. Dacă apărarea va insista asupra chestiunii unei ore exacte, şi mărturia telefonistului va fi pusă la îndoială sau descalificată pentru vreun motiv oarecare, s-ar putea să vi se ceară să veniţi ca martor. Altminteri însă, mă îndoiesc.

Spotswoode îşi bău berea cu aerul că se simte mai uşurat.

— Sunteţi extrem de generos, domnule Markham. Nu ştiu cum să vă mulţumesc. Îşi ridică privirea părând să ezite: Presupun că vă opuneţi încă dorinţei mele de a vizita apartamentul. Ştiu că găsiţi acest lucru iraţional şi chiar sentimental, dar fata a reprezentat în viaţa mea ceva de care mi-e greu să mă despart. Mă tem că n-o să mă înţelegeţi. Nu mă mai înţeleg nici eu…

— Cred că e uşor de înţeles, remarcă Vance cu o simpatie rară. Atitudinea dumneavoastră n-are nevoie de scuze. Istoria e plină de situaţii similare şi protagoniştii ei au exprimat sentimente asemănătoare.

Spotswoode zâmbi.

— Mi-aţi dat o perspectivă istorică, spuse el şi se întoarse spre Markham. Ce se va întâmpla cu bunurile materiale ale domnişoarei Odell, mobila ei şi celelalte?

— Heath a primit veşti de la o mătuşă a ei de la Seattle, îi spuse Markham. E în drum spre New York ca să ia ce-a mai rămas din moştenire.

— Şi totul va rămâne intact până atunci?

— Afară de cazul că se va întâmpla ceva neaşteptat. Altminteri va rămâne intact.

— Există câteva fleacuri pe care aş dori să le am, recunoscu Spotswoode cam jenat.

După câteva minute de discuţie banală se sculă şi, pretextând o întâlnire, îşi luă rămas bun de la noi.

— Sper că va reuşi să nu fie târât în această afacere, zise Markham după plecarea lui.

— Da, situaţia lui nu e de invidiat, recunoscu Vance. E întotdeauna un lucru trist să fii prins cu minciuna. Un moralist ar spune că e o pedeapsă divină.

— În acest caz, a avut ghinion. Dacă n-ar fi ales seara de luni ca să meargă la *Winter Garden,* ar fi fost acum în sânul familiei, fără să fie tulburat de ceva şi fără să aibă conştiinţa încărcată.

— Aşa se pare. Vance se uită la ceas. Te deranjează dacă luăm masa de seară mai devreme? Asta apropo de *Winter Garden.* Spectacolele frivole îmi fac cu ochiul astă-seară. Vreau să merg să văd *Scandaluri.*

Ne-am uitat la el de parcă şi-ar fi ieşit din minţi.

— Nu fi aşa de îngrozit, dragă Markham. De ce să nu dau urmare unui impuls? Culmea ar fi că s-ar putea să am veşti bune pentru tine mâine, la prânz.

XVIII

CURSA

— VANCE SE SCULĂ TÂRZIU A DOUA ZI dimineaţă. Îl întovărăşisem în seara precedentă la spectacolul *Scandaluri,* fără să pot pricepe deloc dorinţa lui ciudată de a asista la un gen de producţie pe care ştiam c-o detestă. La prânz ne-am suit în maşina lui şi ne-am dus la hotelul *Belafield.*

— Vom face o nouă vizită simpaticei Alys, spuse el. I-aş duce buchete de flori pe altarul ei, dar mă tem că Mannix ar putea să devină gelos fără motiv.

Domnişoara La Fosse ne-a primit cu o expresie de resentiment amestecat cu uimire.

— Ar fi trebuit să mă aştept la asta! Dădu din cap ca şi cum n-ar fi fost miratã. Presupun c-aţi venit să-mi spuneţi că poliţia a aflat despre mine fără niciun ajutor din partea voastră! Dispreţul ei era distrugător. Aţi adus poliţia cu voi? Sunteţi nişte tipi oribili! Ce proastă am putut să fiu…

Vance aşteptă placid până când La Fosse îşi încheie tirada dispreţuitoare. Apoi o salută cu o plecăciune.

— De fapt, am venit doar ca să vă salut şi să vă spun că poliţia şi-a terminat raportul asupra cunoştinţelor domnişoarei Odell iar numele dumneavoastră nu figurează acolo. Mi s-a părut că eraţi puţin neliniştită din pricina asta, aşa că m-am gândit să vin să vă liniştesc temerile.

Încordarea ei dispăru.

— Vorbeşti serios? Dumnezeule! Nu ştiu ce are să se întâmple dacă Louey află că am trăncănit.

— Sunt convins că n-are să afle, decât dacă îi veţi spune. Nu vreţi să fiţi aşa de gentilă şi să mă invitaţi să iau loc?

— Îmi cer scuze. Tocmai băusem o cafea. Pot să

vă servesc şi pe dumneavoastră? Sună servitoarea ca să mai aducă două ceşti.

Vance băuse două ceşti de cafea cu vreo jumătate de oră mai înainte. M-am crucit faţă de pasiunea lui pentru cafeaua făcută la hotel.

— Aseară am fost un spectator cam întârziat al *Scandalurilor,* spuse el nepăsător şi pe un ton degajat. N-am apucat să văd revista mai devreme. Cum se face că şi dumneavoastră aţi văzut-o aşa de târziu?

— Am fost teribil de prinsă, îi mărturisi ea. Am fost la repetiţie cu *Două dame,* dar spectacolul s-a amânat. Louey n-a putut să găsească o sală pe placul lui.

— Vă plac revistele? o întrebă Vance. Am impresia că sunt mai dificile pentru artişti decât o simplă comedie muzicală.

— Ai dreptate, spuse domnişoara La Fosse cu o voce de expertă. Şi nu-mi dau nicio satisfacţie. Te pierzi în ele. Nu te ajută să-ţi expui talentul. Sunt prea rapide. Dacă mă înţelegi.

— Cred că vă înţeleg. Vance îşi sorbi cafeaua cu răbdare. Au fost mai multe numere în *Scandaluri* pe care le-aţi fi putut interpreta încântător. Erau perfecte pentru dumneavoastră. Mi-am închipuit că eraţi acolo şi asta a atenuat mult din admiraţia mea pentru actriţa care le interpreta.

— Mă flatezi, domnule Vance. Dar să ştii că am o voce bună. Am studiat din greu. Am luat lecţii de dans cu profesorul Markoff.

— Serios? (Sunt convins că Vance n-auzise în viaţa lui de profesorul Markoff dar exclamaţia lui părea să sugereze că îl considera pe profesor drept o mare somitate în materie de balet.) Ar fi trebuit să fi jucat neapărat în *Scandaluri.* Tânăra interpretă a cântat fără vlagă iar maniera ei de a dansa a fost mediocră. Vă era

mult inferioară în privinţa personalităţii şi a forţei de atracţie... Mărturisiţi sincer, n-aţi simţit dorinţa de a cânta *Melodia chinezească?*

— Oh, nu sunt sigură. Domnişoara La Fosse cântări sugestia cu grijă. Luminile de pe scenă sunt aşa de chioare şi o rochie roz nici nu-mi vine bine. Dar restul de costume au fost adorabile, nu?

— Dumneavoastră aţi fi fost cu siguranţă adorabilă... Ce culoare vă place?

— Îmi plac nuanţele de orhidee spuse ea cu mare entuziasm. Nu arăt rău însă nici în albastru turcoaz. Un artist mi-a spus mai demult c-ar trebui să port alb. Voia să-mi picteze portretul, dar gentlemanul cu care eram logodită nu-l putea suferi pe pictor.

Vance o privi cercetător.

— Cred că artistul şi amicul dumneavoastră au avut dreptate. Scena cu St. Moritz din revistă vi s-ar fi potrivit de minune. Micuţa brunetă care a cântat cântecul zăpezii, îmbrăcată în alb, ar fi trebuit să fie o blondă. Frumoasele brunete aparţin climatelor sudice. Mi-a lăsat impresia că avea scânteia şi vitalitatea unei staţiuni elveţiene de schi iarna. Pe când dumneavoastră aţi fi fost perfectă.

— Da, mi-ar fi plăcut mai mult decât numărul chinezesc. Vulpea albă e blana mea preferată. Da chiar şi aşa, într-o revistă când eşti pe scenă, când nu eşti. Când spectacolul s-a încheiat, lumea te-a uitat. Suspină nefericită.

Vance îşi puse ceaşca de cafea pe masă şi o privi pe domnişoara La Fosse cu o expresie ironică şi plină de reproş.

— Dragă domnişoară, de ce mi-aţi spus poveşti în legătură cu ora la care s-a întors domnul Mannix la dumneavoastră acasă luni seara? N-a fost frumos.

— La ce te referi? exclamă La Fosse cu

indignare şi oarecare teamă, ridicându-se într-o atitudine de aroganţă superioară.

— Vedeţi cum stau lucrurile, spuse Vance, scena cu St. Moritz din revista *Scandaluri* nu are loc decât aproape de ora unsprezece şi încheie spectacolul. Deci nu-i cu putinţă s-o fi văzut şi în acelaşi timp să-l fi primit şi la dumneavoastră acasă pe domnul Mannix la ora nouă şi jumătate. Hai să fim serioşi. La ce oră a sosit aici domnul Mannix?

Fata se înroşi furioasă.

— Te crezi şmecher, nu? Ar fi trebuit să te fi făcut poliţai. Şi ce dacă n-am sosit acasă decât după spectacol? E cumva o crimă?

— Absolut nicio crimă, răspunse Vance blând. Doar o mică încălcare a bunei credinţe atunci când m-aţi informat că v-aţi întors acasă devreme. Vance se aplecă spre ea cu multă seriozitate: Nu vreau să vă creez neplăceri, dimpotrivă, aş vrea să vă apăr de buclucuri sau complicaţii. Dacă poliţia îşi vâră nasul s-ar putea să ajungă la dumneavoastră. Pe de altă parte, dacă reuşesc să dau procurorului general unele informaţii legate de evenimentele de luni seara, nu cred că există vreo primejdie ca poliţia să vă caute.

Ochii domnişoarei La Fosse deveniră duri şi fruntea i se încreţi de efortul de a gândi.

— Ascultă! N-am nimic de ascuns şi nici Louey n-are. Dar dacă el mi-a cerut să spun că a fost undeva la ora zece şi jumătate, am să spun exact asta. O fac din mare prietenie. Louey trebuie să fi avut motive serioase să-mi ceară s-o fac, altfel nu şi-ar mai fi bătut capul. Dar fiindcă eşti aşa de şmecher şi m-ai acuzat a nu fi corectă, am să-ţi spun că n-a sosit aici decât după miezul nopţii. Dacă altcineva mă întreabă însă despre asta, am să-l dau dracului şi am să persist c-a venit la zece şi jumătate. Ai priceput?

— Am priceput, spuse Vance şi se înclină. Mă bucur că aţi adoptat o asemenea poziţie.

— Să nu pleci însă cu o idee greşită, se grăbi ea să adauge, în timp ce ochii îi sclipeau de atâta agitaţie. Louey s-ar fi putut să sosească aici după miezul nopţii, dar dacă îţi închipui că ştie ceva despre moartea lui Margy, greşeşti. A terminat orice legătură cu ea de peste un an. Nici măcar nu mai ştia de existenţa ei. Şi dacă vreunui poliţai îi trece prin minte că Louey e amestecat în moartea lui Margy, am să-i ofer eu un alibi, o jur! Chiar dacă ar fi ultimul lucru pe care l-aş face!

— Îmi plăceţi din ce în ce mai mult, spuse Vance. La plecare îi sărută mâna.

În timp ce mergeam cu maşina spre centru, Vance rămase gânditor. Când am ajuns lângă clădirea Tribunalului, spuse:

— Alys cea primitivă îmi place oarecum. E mult prea bună pentru acest Mannix oleaginos... Femeile sunt atât de abile... şi de naive. O femeie poate ghici gândurile unui bărbat cu o percepţie aproape magică. Pe de altă parte, când e vorba de omul ei devine inexplicabil de oarbă. Uite ce încredere ridicolă poate să aibă în Mannix, care i-a spus probabil c-a lucrat la birou toată noaptea de luni. Fireşte, ea n-o crede, dar ştie, ştie cu siguranţă, că Louey nu putea fi amestecat în moartea Canarului. Să sperăm că are dreptate şi că Mannix nu va fi arestat mai înainte ca noul spectacol al lui Alys să fie finanţat... Dumnezeule! Dacă a fi detectiv înseamnă să mai văd şi alte reviste de *music-hall*, cred că-mi dau demisia. Slavă Domnului că doamna n-a avut ideea să meargă la cinema luni seara!

Când am sosit la cabinetul procurorului general l-am găsit pe Markham în discuţie cu Heath. Markham

avea un carnet în faţă, cu pagini pline de note şi observaţii. Un nor de fum de ţigară de foi plutea în cameră. Heath stătea în faţa lui, cu coatele pe birou şi cu bărbia sprijinită în mâini. Părea bătăios dar şi dezamăgit.

— Cercetez afacerea împreună eu Heath, explică Markham, aruncându-ne o scurtă privire. Încercăm să punem ordine în unele aspecte şi să vedem dacă nu cumva am omis ceva. I-am relatat lui Heath despre pasiunea doctorului şi despre ameninţările lui, ca şi despre faptul că poliţistul Phipps n-a reuşit să-l identifice pe Cleaver. Dar cu cât aflăm mai multe cu atât cazul devine mai încurcat.

Luă foile de hârtie de pe birou şi le prinse cu un ac.

— Adevărul e că nu avem nicio dovadă împotriva cuiva. Există unele dovezi circumstanţiale împotriva lui Skeel, a doctorului Lindquist şi a lui Cleaver iar interviul nostru cu Mannix n-a făcut decât să întărească bănuieli împotriva lui. Aşa că atunci când analizăm situaţia, cu ce ne-am ales? Cu unele amprente ale lui Skeel care ar fi putut fi lăsate acolo luni după amiază. Doctorul Lindquist, care a devenit foarte nervos când l-am întrebat unde a fost luni noaptea, ne-a furnizat un alibi vag. Recunoaşte interesul său părintesc pentru fată, când de fapt era îndrăgostit de ea, o atitudine firească de duplicitate. Cleaver a dat maşina fratelui său şi ne-a minţit, ca să ne facă să credem că se afla la Boonton luni seara, iar Mannix ne răspunde evaziv la întrebările privind relaţiile lui cu Odell. Nu prea aveam pe ce să ne bazăm.

— N-aş spune că informaţiile de care dispui sunt greşite, zise Vance şi se aşează lângă Heath. S-ar putea să aibă sens dacă reuşim să le punem la un loc în mod

semnificativ. Mi se pare că problema constă în faptul că ne lipsesc unele componente ale enigmei. Găseşte-le şi te asigur că totul va arăta ca un mozaic.

— Uşor de zis „găseşte-le” bombăni Markham. Nenorocirea e că nu ştim unde să le căutăm.

Heath îşi reaprinse ţigara de foi şi făcu un gest nerăbdător.

— Nu-l putem ignora pe Skeel. El e vinovatul, şi dacă n-ar fi Abe Rubin, aş scoate eu adevărul de la Skeel. Apropo, domnule Vance, Skeel avea o cheie a apartamentului lui Odell. Se uită la Markham cu o expresie de ezitare. Nu vreau să par ca şi cum aş critica, dar am sentimentul că vă pierdeţi vremea cu cei trei amici ai Canarului: Cleaver, Mannix şi doctorul.

— S-ar putea să ai dreptate. Markham părea înclinat să fie de acord cu el. Aş vrea să ştiu totuşi de ce doctorul a acţionat în acel fel.

— Asta ar putea să ne ajute, admise Heath. Dacă doctorul era atât de fermecat de domnişoara Odell încât s-o ameninţe c-o împuşcă şi dacă s-a enervat aşa de tare când i-aţi cerut un alibi, poate că ştie ceva. Ce-ar fi să-l speriem puţin?

— Declaraţiile lui nu sunt prea grozave, în orice caz.

— Excelentă idee, interveni Vance.

Markham îşi ridică brusc privirea spre ei şi îşi consultă carnetul de note.

— Sunt oarecum liber azi după-amiază, aşa că ce-ar fi să-l aduci pe doctor aici? Heath, obţine un mandat de aducere, dacă ai probleme. Încearcă să fii aici cu el imediat după-masa de prânz. Bătu cu mâna în birou: Dacă nu apuc să realizez nimic altceva, am să scap cel puţin de unii care complică acest caz. Şi Lindquist e un bun exemplu în această privinţă. Fie că reuşesc să pun la un loc toate acele bănuieli

circumstanţiale împotriva lui, fie că-l scutesc de orice vină. Apoi vedem cum stau lucrurile.

Heath dădu din cap pesimist şi ieşi din cameră.

— Ce om nefericit! murmură Vance. E pradă disperării şi furiei.

— Aşa ai fi şi tu, ripostă Markham, dacă ziarele te-ar ataca violent. Îmi amintesc că urma să-mi aduci veşti bune azi la prânz, nu-i aşa?

— Am avut asemenea speranţe. Vance se uită meditativ pe fereastră câteva minute. Markham, acest tip, Mannix, mă atrage ca un magnet. Mă irită şi mă mistifică. Nu mă lasă să adorm. E ca acel corb[4] de pe bustul lui Pallas-Athena. Mă urmăreşte ca un blestem.

— Ditiramba asta e menită să-mi aducă veşti bune?

— N-am să-mi capăt liniştea sufletească până când nu aflu unde şi-a petrecut noaptea de luni blănarul Louey. A fost undeva unde n-ar fi trebuit să fie. E de datoria ta, Markham, să afli asta. Pune pe Mannix pe locul doi în procesul de eliminare. Are să vorbească dacă ai să exerciţi presiuni asupra lui. Fii brutal, dragul meu! Lasă-l să creadă că-l bănuieşti de strangulare. Întreabă-l despre modelul – cum o cheamă? ah, Frisbee... Se opri şi se încruntă. Exact... Mă întreb... Markham, trebuie să-l interoghezi în privinţa modelului. Întreabă-l unde a văzut-o ultima oară şi încearcă să pari misterios şi bine informat când o faci.

— Ascultă, Vance – Markham era exasperat – te ţii de capul lui Mannix de trei zile. Ce te face să crezi că e vârât în afacere?

— Intuiţia, simplă intuiţie. Temperamentul meu,

---

4 Aluzie la poemul *Corbul* de Edgar Allan Poe despre un corb care pătrunde în camera de lucru a poetului şi îi reaminteşte de întâmplări tragice (n.tr.).

presimţirile.

— Cred că te cunosc de cincisprezece ani, spuse Markham uitându-se la el cu atenţie, aşa c-am să mă ocup de Mannix de îndată ce termin cu doctorul.

XIX

EXPLICAŢIILE DOCTORULUI

AM LUAT DEJUNUL ÎN CABINETUL LUI Markham. La ora 2 a fost anunţat doctorul Lindquist. Heath îl întovărăşea şi, după expresia lui, era limpede că nu-i făcea nicio plăcere. La invitaţia lui Markham, doctorul se aşează în faţa lui…

— Ce înseamnă acest nou scandal? întrebă el calm. Aveţi cumva dreptul să forţaţi cetăţenii să-şi lase lucrul ca să fie terorizaţi de dumneavoastră?

— E de datoria mea să dau criminalii pe mâna justiţiei, îi replică Markham la fel de calm. Dacă un cetăţean consideră că dând ajutor justiţiei e un „scandal”, e treaba lui. Dacă credeţi că aveţi motive să vă temeţi, ar trebui să chemaţi un avocat. Vreţi să-i daţi un telefon ca să vină acum pentru a vă oferi protecţie legală?

Doctorul păru să ezite.

— N-am nevoie de protecţie legală. Vreţi să-mi spuneţi de ce am fost adus aici?…

— Desigur. Va trebui să ne explicaţi unele lucruri în legătură cu relaţiile dumneavoastră cu

domnişoara Odell şi să lămuriţi, de asemenea, dacă vreţi, motivele pentru care ne-aţi înşelat în această privinţă atunci când am discutat despre acest subiect ultima oară.

— Văd că v-aţi vârât nasul în afacerile mele. Ştiam că astfel de practici se obişnuiesc în Rusia…

— Dacă ne-am amestecat fără motiv, va trebui să ne convingeţi, şi tot ce-am aflat va fi uitat pe loc. E adevărat, nu-i aşa, că interesul dumneavoastră pentru domnişoara Odell depăşea o simplă afecţiune părintească?

— Poliţia acestei ţări nu mai respectă sentimentele sacre ale cuiva? Tonul doctorului avea o notă de insolenţă.

— În anumite condiţii, răspunsul e pozitiv. În alte condiţii poate fi negativ. Markham îşi controla mânia în mod admirabil. Fireşte, nu sunteţi obligat să-mi răspundeţi. Dacă însă vă decideţi să fiţi franc, vă puteţi scuti umilinţa de a fi interogat de un alt procuror în plin tribunal.

Doctorul Lindquist clipi şi reflectă la propunere.

— Şi dacă recunosc că afecţiunea mea pentru domnişoara Odell era altceva decât una părintească, ce se întâmplă?

Markham acceptă întrebarea ca o recunoaştere de fapt.

— Aţi fost extrem de gelos pe ea, nu-i aşa, domnule doctor?

— Gelozia, răspunse el cu o voce ironică de specialist, nu întovărăşeşte întotdeauna o pasiune. Personalităţi ca Krafft-Ebing Moll, Freud, Ferenczi şi Adler o privesc ca un corolar psihologic direct al unei atracţii trecătoare.

— Foarte instructiv, spuse Markham dând din cap. Trebuie să trag deci concluzia că aţi fost

îndrăgostit, sau mai degrabă aţi avut „o atracţie trecătoare” pentru domnişoara Odell, şi că uneori aţi arătat şi un „corolar psihologic direct”?

— Puteţi să trageţi ce concluzie doriţi. Nu înţeleg de ce sentimentele mele au ajuns să vă intereseze.

— Dacă sentimentele dumneavoastră nu v-ar fi condus la acte discutabile şi suspecte, nu m-ar fi interesat deloc. Dar am informaţii temeinice că pe baza reacţiilor dumneavoastră iraţionale aţi ameninţat că o veţi omorî pe domnişoara Odell şi apoi vă veţi sinucide. Şi, ţinând seama că între timp tânăra femeie a fost găsită moartă, procuratura este, fireşte, curioasă.

Figura de obicei palidă a doctorului începu să se îngălbenească şi mai tare iar degetele lui lungi se încleştară de braţul fotoliului. Altminteri, rămase nemişcat şi într-o rigiditate demnă, cu ochii aţintiţi asupra procurorului.

— Sper, spuse Markham, că nu veţi agrava bănuielile, încercând să negaţi.

Vance îl privea pe doctor cu mare atenţie. Apoi se aplecă înainte şi spuse:

— La ce metodă de exterminare v-aţi gândit, domnule doctor, atunci când aţi ameninţat-o cu moartea?

Doctorul Lindquist se întoarse brusc şi se uită la Vance. Îşi trase adânc respiraţia şi întregul corp i se contractă. Obrajii i se congestionară. Buzele îi tremurau de nervozitate; ca şi muşchii gâtului. M-am temut o clipă că avea să-şi piardă controlul asupra lui. Dar, după un mare efort, se stăpâni.

— Vă închipuiţi probabil c-am ameninţat-o cu strangularea? Cuvintele îi vibrau de intensitatea furiei. Şi intenţionaţi să folosiri ameninţările mele ca să mă

condamnaţi? Prostii! Se opri şi când reluă se calmase: Este adevărat că odinioară am ameninţat-o pe domnişoara Odell, doar ca s-o sperii, că aveam s-o ucid iar apoi să mă sinucid. Dar dacă sursa dumneavoastră de informaţii e atât de serioasă cum vreţi să mă faceţi să cred, atunci ştiţi, fără îndoială, c-am ameninţat-o cu un revolver. Cred că este arma menţionată în mod curent când se fac doar simple ameninţări. Vă asigur că n-aş fi ameninţat-o cu strangularea, chiar dacă mi-ar fi trecut prin minte o asemenea metodă.

— E adevărat, spuse Vance. E un argument serios. Doctorul păru încurajat de atitudinea lui Vance. Se întoarse spre Markham şi îşi reluă confesiunea:

— O ameninţare este, după câte ştiţi, doar rareori preludiul unui act violent. Chiar şi un studiu superficial al minţii umane are să vă arate că o ameninţare e în mare măsură o dovadă de nevinovăţie. O ameninţare e făcută într-un moment de furie şi serveşte ca formă de uşurare. Îşi întoarse privirea spre Markham: Nu sunt căsătorit. Viaţa mea emotivă nu e complet stabilizată. Pe deasupra, vin în contact permanent cu oameni hipersensibili sau extenuaţi. Într-un moment de slăbiciune anormală am făcut o pasiune pentru o tânără femeie, o pasiune care n-a fost împărtăşită şi de ea, mai ales cu o ardoare egală cu a mea. Am suferit profund. Dar n-a făcut niciun efort ca să-mi calmeze suferinţele. Am bănuit-o de mai multe ori că mă chinuie în mod deliberat şi pervers distrându-se cu alţi bărbaţi. N-a făcut niciun efort ca să-şi ascundă infidelitatea faţă de mine. Mărturisesc că de câteva ori am fost extrem de mânios. Şi în speranţa de-a o speria şi de a o aduce la o atitudine mai prietenoasă, am ameninţat-o. Bănuiesc că sunteţi un judecător atent al naturii umane care să mă înţeleagă.

— Să lăsăm acest lucru pentru o clipă, răspunse Markham calm. Vreţi să-mi daţi informaţii mai specifice asupra activităţii dumneavoastră de luni seara.

Am observat că din nou o paloare gălbuie îi năpădi faţa. Iar corpul i se contractă încă o dată. Tonul său însă îşi păstră toată suavitatea.

— Am socotit că în nota mea către dumneavoastră am explicat acest lucru în mod satisfăcător. Am omis ceva?

— Cum se numea pacientul pe care l-aţi vizitat în acea seară?

— Doamna Anna Breedon. E văduva lui Amos H. Breedon, de la *Breedon National Bank din* Long Branch.

— Şi aţi fost la ea, cred, între orele unsprezece seara şi unu noaptea?

— Exact.

— Doamna Breedon este singurul martor al prezenţei dumneavoastră la clinică între acele ore?

— Mă tem că da. După ora zece seara nu mai sun, ci intru cu cheia mea.

— Presupun că-mi îngăduiţi s-o chestionez pe doamna Breedon?

Doctorul Lindquist deveni foarte apologetic.

— Doamna Breedon e foarte bolnavă, A suferit un şoc îngrozitor la moartea soţului ei astă-vară şi de atunci a rămas într-o stare de semiconştienţă. Uneori mă tem că şi-a pierdut raţiunea. Cea mai mică agitaţie poate să-i cauzeze probleme foarte serioase.

Scoase o tăietură de ziar dintr-o mapă cu colţuri aurite şi i-o întinse lui Markham.

— Vă rog să observaţi că acest ferpar pomeneşte de şocul ei şi de internarea într-o clinică particulară. Sunt doctorul ei de ani de zile.

Markham aruncă o privire tăieturii din ziar şi i-o

înapoie. Urmă o lungă tăcere, întreruptă de o întrebare a lui Vance.

— Apropo, domnule doctor, cum se numeşte infirmiera de noapte de la clinica dumneavoastră?

Doctorul Lindquist se uită brusc la el.

— Infirmiera de noapte? Ce-are ea de-a face cu treaba asta? Era ocupată luni seara. Nu pot să înţeleg… Foarte bine, dacă vreţi neapărat numele ei, se numeşte Finckle, domnişoara Anna Finckle.

Vance scrise numele ei şi se ridică pentru a i-l da lui Heath.

— Heath, adu-o, te rog, mâine dimineaţă la ora zece, pe domnişoara Finckle, spuse el, făcându-i cu ochiul.

— Desigur, domnule, spuse Heath. Aerul lui nu prevestea nimic bun pentru domnişoara Finckle.

Pe faţa doctorului Lindquist se întipări o expresie de nelinişte.

— Iertaţi-mă dacă vă spun că nu-mi pasă de metodele dumneavoastră. Vocea lui trăda dispreţ. Sper că deocamdată această inchiziţie s-a încheiat?

— Cam asta-i totul, domnule doctor, îi răspunse Markham politicos. Pot să vă chem un taxi?

— Gentileţea dumneavoastră mă copleşeşte, dar am maşină. Doctorul Lindquist ieşi cu un aer solemn.

Markham îl sună imediat pe Swacker şi-l trimise după Tracy. Detectivul sosi pe loc, curăţindu-şi sticlele ochelarilor şi salutându-ne amabil. Semăna mai degrabă cu un actor decât cu un poliţai, dar abilitatea lui de a trata chestiunile delicate devenise legendară la poliţie.

— Aş vrea să-l aduci aici din nou pe domnul Mannix, îi spuse Markham. Adu-l imediat. Vreau să-l văd.

Tracy se aplecă în semn de salut, îşi potrivi ochelarii şi ieşi pe uşă.

— Iar acum, zise Markham, cu ochii aţintiţi la Vance în semn de reproş, aş vrea să ştiu ce sens a avut să-l alertezi pe Lindquist în ce priveşte infirmiera de noapte? Am impresia că mintea nu-ţi funcţionează prea bine. Acum l-ai prevenit. Va avea timp până mâine dimineaţă la ora unsprezece s-o înveţe pe fata aia ce să răspundă. Sincer, Vance, nu văd ce altceva ne-ar fi putut dejuca toate planurile de a stabili vinovăţia lui.

— Sper că l-am speriat puţin, răspunse Vance şi zâmbi înţelegător. De fiecare dată când adversarul începe să te acuze că ai tot felul de teorii caraghioase, înseamnă că se teme de ceva. Markham dragă, nu te înduioşa de lipsurile mele. Dacă ambii ne-am fi gândit la infirmieră, doctorul s-ar fi gândit de asemenea. Dacă ea ar fi tipul de femeie care poate fi convinsă, Lindquist ar fi apelat la serviciile ei încă de acum două zile, şi numele ei ar fi fost pomenit împreună cu al doamnei Breedon, ca martor al prezenţei lui la clinică luni seara. Faptul c-a evitat orice aluzie la infirmieră ne indică limpede că aceasta nu poate fi manevrată să facă declaraţii false... Nu, Markham. L-am alertat în mod premeditat. Va încerca să facă ceva mai înainte ca noi să apucăm s-o interogăm pe domnişoara Finckle. Şi sunt destul de vanitos ca să presupun că ştiu ce va încerca.

— Vreau să ştiu ceva, îl întrerupse Heath. Va trebui să aduc sau să nu aduc infirmiera aici mâine dimineaţă?

— Nu va fi nevoie, spuse Vance. Mă tem că nu vom avea şansa s-o admirăm pe această femeie delicată. O întâlnire cu noi e ultimul lucru pe care îl doreşte doctorul.

— Asta s-ar putea să fie adevărat, recunoscu Markham, dar nu uita că Lindquist s-ar fi putut să aibă unele planuri luni seara, care planuri să nu aibă legătură cu crima, şi nu vrea ca să se ştie despre ele.

XX

EXPLICAŢIILE LUI MANNIX

— N-AM NICIUN MOTIV SĂ MĂ ASCUND FAŢĂ DE dumneavoastră, spuse Mannix, cu un gest de indiferenţă. N-am făcut nimic de care să-mi fie ruşine. Am avut de lucru la birou stocurile de mărfuri pentru iarnă. Am rămas la birou până aproape de ora zece poate chiar mai târziu. Apoi, pe la zece şi jumătate…

— Cred că e de ajuns, spuse Vance pe un ton tăios. N-are sens să mai vârâţi şi pe alţii în această afacere.

Vorbea cu o ciudată insistenţă şi Mannix îl studie cu atenţie încercând să descifreze semnificaţia cuvintelor. Din păcate trăsăturile lui Vance nu-i oferiră nicio indicaţie. Avertismentul fusese însă de-ajuns ca să-l oprească din vorbit.

— Nu doriţi să ştiţi unde am fost la ora zece şi jumătate?

— Nu în mod deosebit, răspunse Vance. Dorim să ştim unde aţi fost la miezul nopţii şi nu va fi necesar să pomeniţi de nimeni care v-a văzut la acea oră. Dacă ne spuneţi adevărul, o să ne dăm singuri seama.

Vance luase un aer de înţelepciune şi mister pe care îl atribuise lui Markham mai devreme. Fără a călca cuvântul dat lui Alys La Fosse, Vance plantase sămânţa îndoielii în mintea lui Mannix.

Înainte ca acesta să poată răspunde, Vance se ridică în picioare şi se aplecă impunător peste biroul procurorului general.

— Cunoaşteţi pe o oarecare domnişoară Frisbee? Locuieşte pe strada 71. Mai exact la numărul 184. Şi mai exact, în aceeaşi casă cu domnişoara Odell. Iar ca să fie foarte exact un apartamentul numărul 2. Domnişoara Frisbee e un fost model pentru mantouri de blană. A lucrat pentru dumneavoastră. O fată de lume, încă dispusă să fie caritabilă avansurilor fostului ei patron, adică dumneavoastră. Când aţi văzut-o ultima oară, domnule Mannix? Nu vă grăbiţi cu răspunsul. S-ar putea să aveţi nevoie de timp ca să reflectaţi.

Mannix nu se grăbi. Trecu un minut apoi atunci când vorbi, o făcu pentru a pune o nouă întrebare.

— Nu am dreptul să vizitez o tânără doamnă?

— Fireşte că aveţi. În consecinţă, nu înţeleg de ce o escapadă atât de evident corectă şi iresponsabilă vă pune în...

— Mă pune în încurcătură? Mannix rânji, dar cu efort. M-am întrebat doar ce urmăriţi amestecându-vă în afacerile mele particulare.

— Am să vă spun. Domnişoara Odell a fost asasinată luni, pe la miezul nopţii. Nimeni n-a intrat şi n-a ieşit pe uşa principală a casei, iar uşa laterală era zăvorâtă. Singurul fel în care se putea intra în apartamentul domnişoarei Odell era prin apartamentul numărul 2. Şi nicio persoană care o cunoştea pe domnişoara Odell n-a pătruns în acel apartament, cu excepţia dumneavoastră.

La aceste cuvinte, Mannix se aplecă peste birou, apucând cu ambele mâini marginea mobilei pentru a-şi menţine echilibrul. Avea ochii holbaţi iar gura, cu buzele senzuale, îi rămăsese deschisă. Atitudinea lui trăda nu atât teamă, cât o uluială totală. Îl privi pe Vance stupefiat şi incredul.

— Asta vă închipuiţi, nu-i aşa? Că nimeni n-ar fi putut să intre şi să iasă decât folosind apartamentul 2, şi asta fiindcă uşa laterală era zăvorâta? Râse scurt şi răutăcios apoi continuă: Dar ce se întâmplă dacă acea uşă nu era încuiată luni seara? Care e situaţia şi, mai ales, care situaţia mea?

Vance îl urmărea cu mare atenţie:

— Situaţia dumneavoastră depinde de noi şi de procurorul general.

— Aşa şi sper! ne repezi Mannix. Şi-am să vă mai spun ceva, domnilor: n-am să-mi risc situaţia! Se întoarse brusc spre Markham: Sunt un om cumsecade, mă înţelegeţi, şi mi-am ţinut destul timp gura... Dar acea uşă laterală n-a fost încuiată luni seara. Şi pot să vă spun şi cine a ieşit pe acolo la douăsprezece fără cinci noaptea!

— Din ce în ce mai bine, zise Vance, aşezându-se la loc şi aprinzându-şi o ţigară.

Markham era mult prea uimit ca să poată vorbi, iar Heath rămăsese înmărmurit, cu ţigara de foi în mână. În cele din urmă, Markham se făcu comod pe fotoliul lui şi îşi încrucişă braţele.

— Aţi face mai bine să ne spuneţi tot ce ştiţi, domnule Mannix. Vocea lui sună ca un ordin.

Mannix se aşeză şi el comod în fotoliu.

Nu vă fie teamă, am să vă spun totul. Aţi avut o idee bună. Am petrecut seară împreună cu domnişoara Frisbee. Nu-i nimic rău în asta, sper.

— La ce oră aţi mers acolo?

— După ce-am terminat lucrul la birou, pe la cinci şi jumătate, şase fără un sfert. Am luat metroul, m-am dat jos în strada 72 şi am mers până la clădire.

— Aţi intrat pe intrarea principală?

— Nu. Am luat-o pe aleea care duce la uşa laterală, aşa cum făceam de obicei. Nu priveşte pe nimeni vizitele mele şi operatorul telefonic n-are de ce să-şi bage nasul în treburile astea.

— Până acum totul e verificabil, spuse Heath, căci intendentul n-a zăvorât uşa decât după ora şase.

— Şi aţi rămas acolo întreaga seară, domnule Mannix? întrebă Markham.

— Sigur, până aproape de miezul nopţii. Domnişoara Frisbee a pregătit o masă de seară iar eu am adus o sticlă cu vin. O mică serată, doar pentru noi doi. Şi n-am ieşit din apartament înainte de miezul nopţii. N-aveţi decât s-o întrebaţi pe doamna. Am să-i telefonez şi-am să-i cer să vă explice situaţia de luni seara. Nu vă cer să mă credeţi pe cuvânt.

Markham făcu un gest de încredere.

— Şi ce s-a întâmplat la ora douăsprezece fără cinci? Mannix ezită, ca şi cum s-ar fi jenat să discute acest lucru.

— Sunt un om de treabă, mă înţelegeţi… Şi prietenii sunt prieteni. Dar de ce să sufăr de pe urma unui lucru în care nu sunt amestecat? Aşteptă o clipă un răspuns, dar neprimind niciunul, îşi continuă discursul: Sigur, aşa stau lucrurile. În sfârșit, iată ce s-a întâmplat… Cum am mai spus. Făcusem o vizită doamnei. Dar mai aveam o altă întâlnire în acea noapte. Aşa că la câteva minute, înainte de miezul nopţii, mi-am luat rămas bun şi m-am pregătit de plecare. Tocmai când deschideam uşa, am văzut pe cineva ieşind pe furiş din apartamentul Canarului şi apucând-o pe micul coridor ce duce la uşa laterală. Mai

era încă lumină în hol, iar uşa de la apartamentul 2 e în faţa uşii laterale, aşa c-am văzut acea persoană cum vă văd pe dumneavoastră.

— Cine era?

— Dacă vreţi să ştiţi, era Pop Cleaver. Markham avu o tresărire.

— Şi ce-aţi făcut atunci?.

— Nimic, domnule Markham. Absolut nimic. N-am dat mare importanţă, mă înţelegeţi… Ştiam că Pop dădea târcoale Canarului, iar eu urma să-i fac o vizită. N-am vrut ca Pop să mă vadă, nu era treaba lui unde îmi petreceam eu timpul. Aşa c-am aşteptat până a ieşit.

— Pe uşa laterală?

— Da, şi l-am urmat şi eu tot pe acolo. Voiam să ies pe uşa principală căci ştiam că cea laterală era întotdeauna încuiată noaptea. Dar când l-am văzut pe Pop ieşind pe acolo, m-am gândit să fac acelaşi lucru. N-avea sens să-l informez pe telefonist despre treburile mele, nu-l privea pe el ce fac eu. Aşa c-am plecat pe unde am intrat în clădire. Am luat un taxi pe Broadway şi m-am dus…

— De ajuns! Vance îl întrerupse din nou.

— Foarte bine. Mannix părea mulţumit să-şi încheie declaraţia în acest moment. Nu vreau să credeţi…

— Nu credem…

Markham era cam uimit de aceste întreruperi, dar nu spuse nimic.

— Când aţi citit despre moartea domnişoarei Odell? spuse el, de ce n-aţi venit la poliţie să ne daţi aceste informaţii atât de preţioase?

— N-am voit să fiu amestecat! exclamă Mannix surprins. Am destule probleme fără a mai căuta altele.

— O atitudine înţeleaptă, comentă Markham cu

mare dispreţ. Cu toate acestea, după crimă, dumneavoastră mi-aţi sugerat că domnişoara Odell îl şantaja pe Cleaver.

— Sigur c-am făcut-o. Asta arată limpede că v-am dat o indicaţie valoroasă.

— Aţi văzut cumva şi pe altcineva pe coridor sau în aleea din dos?

— Absolut pe nimeni altcineva.

— Poate c-aţi auzit pe cineva vorbind sau mișcându-se în apartamentul domnişoarei Odell?

— N-am auzit absolut nimic. Mannix clătină din cap convins.

— Şi sunteţi sigur de ora la care l-aţi văzut pe Cleaver? Douăsprezece fără cinci minute?

— Foarte sigur. M-am uitat la ceas şi i-am spus doamnei: „Plec în aceeaşi zi când am venit. Mai sunt cinci minute până mâine”.

Markham verifică relatarea punct cu punct, încercând prin diverse mijloace să-l facă să recunoască mai mult decât spusese. Mannix însă nici nu schimbă nimic, nici nu adăugă vreun amănunt. După o jumătate de oră de anchetare i se îngădui să plece.

— Am găsit una din piesele lipsă ale enigmei, comentă Vance. Nu-mi dau bine seama cum se potriveşte în ansamblu, dar e utilă şi plină de idei. Şi, ascultă, vezi ce intuiţie am avut în ce-l priveşte pe Mannix?

— Fireşte, faimoasa ta intuiţie! spuse Markham şi se uită la Vance cu scepticism. De ce-l tot opreai de câte ori voia să mai spună ceva?

— N-ai să afli niciodată, îi replică Vance. Nu pot să-ţi spun, îmi pare foarte rău, dar n-am ce face.

Deşi tonul era glumeţ, Markham ştia că în asemenea clipe Vance era foarte serios, aşa că nu insistă cu întrebările. M-am întrebat dacă domnişoara

La Fosse era conştientă de faptul că i se încredinţase lui Vance. Heath fusese foarte zdruncinat de istoria lui Mannix.

— Nu prea îmi vine să cred că acea uşă laterală era deschisă, se plânse el. Cum a fost zăvorâta după plecarea lui? Şi cine a deschis-o după ora şase?

— Cu ajutorul lui Dumnezeu, dragul meu Heath, toate aceste lucruri vor fi lămurite, spuse Vance.

— Poate că da, poate că nu, Dar când veţi afla, credeţi-mă că răspunsul va fi Skeel. El e cel de care trebuie să ne ocupăm. Cleaver nu se pricepe să descuie uşi cu şperaclu, iar Mannix nici atâta.

— Cu toate acestea, în noaptea aceea se afla în apartament un expert foarte competent şi nu era amicul tău Dude, deşi el a fost cel care a deschis caseta de bijuterii.

— Au fost deci doi? Asta e teoria dumneavoastră, domnule Vance, nu-i aşa? Aţi expus-o şi mai înainte şi nu spun că n-a veţi dreptate. Dacă reuşim să-l vârâm pe Skeel în această teorie, putem să-l silim să ne spună cine a fost amicul lui.

— N-a fost un amic de-al lui ci mai degrabă un străin, Heath.

Markham rămase cu privirea în gol, foarte furios.

— Nu-mi place deloc această istorie cu Cleaver, spuse el. E ceva în neregulă cu el începând de luni.

— Şi nu crezi, spuse Vance, că alibiul dubios al acestui domn capătă o semnificaţie aparte acum? Cred că înţelegi de ce te-am reţinut de a-l interoga la club ieri. Mi-am închipuit că dacă reuşeşti să-l faci pe Mannix să ţi se confeseze, vei fi într-o mai bună poziţie ca să obţii unele informaţii de la Cleaver. Şi uite ce s-a întâmplat! Triumful intuiţiei! Cu ce ştii despre el îl poţi ancheta foarte dur.

— Asta-i exact ce-am de gând să fac! spuse Markham şi sună după Swacker. Adu-l aici pe Charles Cleaver, îi ordonă el nervos. Telefonează la clubul Stuyvesant şi acasă la el. Locuieşte la doi paşi de club, pe strada 27 Vest. Spune-i că doresc să fie aici într-o jumătate de oră. Altminteri trimit poliţia să-l aducă aici cu cătuşe la mâini.

În următoarele cinci minute Markham rămase în picioare lângă fereastră, fumând agitat, în timp ce Vance, cu un zâmbet pe buze citea *The Wall Street Journal.* Heath bău un pahar cu apă şi începu să bată odaia. În curând, Swacker reveni.

— Îmi pare rău, dar nu-l putem găsi. Cleaver a plecat undeva la ţară. Nu se întoarce decât târziu, la noapte.

— La dracu! Va trebui să aşteptăm. Markham se întoarse către Heath: Îl arestezi pe Cleaver la noapte, şi-l aduci aici mâine dimineaţă la ora nouă.

— Va fi aici, domnule! Heath se opri din mişcare şi se întoarse spre Markham. M-am gândit, şi e ceva care mă tot sâcâie, domnule. Mai ţineţi minte cutia neagră de acte de pe masa din camera de zi? Era goală. Într-o asemenea cutie o femeie ţine scrisori şi diverse fleacuri. Iată ce mă chinuie: cutia n-a fost forţată ci descuiată cu o cheie. Şi oricum, un spărgător de profesie nu-şi pierde timpul cu scrisori şi documente. Înţelegeţi ce vreau să spun?

— Heath! strigă Vance. Mă plec înaintea dumitale! Mă culc la picioarele dumitale! Cutia de acte, descuiată şi goală! Fireşte! Skeel n-a deschis-o, nici vorbă de aşa ceva! Asta a fost opera celuilalt individ.

— Ce crezi că era în acea cutie, Heath? întrebă Markham.

— Am să vă explic. Aşa cum a spus domnul Vance mai înainte s-ar fi putut să mai fie cineva în

apartament tot timpul. Mi-aţi spus, de asemenea, că acest Cleaver a recunoscut c-a dat o groază de bani lui Odell ca să-şi recapete scrisorile. Asta s-a petrecut în iunie. Dar să presupunem că nu i-a dat niciun ban. Să presupunem că s-a dus la ea luni seară ca să-şi reia scrisorile. Asta explică istoria pe care v-a spus-o că a plătit pentru scrisori. Iată deci cum se explică că a fost văzut acolo de Mannix.

— Lucrul nu-i lipsit deloc de sens, recunoscu Markham. Dar unde ne conduce?

— Ei bine, dacă acest Cleaver a luat cu el scrisorile luni seara, înseamnă că le mai are încă. Iar dacă vreuna din scrisori e datată mai târziu decât iunie, când spune că le-a răscumpărat, avem dovada împotriva lui.

— Aşa că…

— Aşa că mi-am spus… Cleaver e plecat din oraş astăzi… poate putem pune mâna pe acele scrisori…

— S-ar putea să ne fie util, fireşte, spuse Markham rece, privindu-l pe Heath drept în ochi. Dar un asemenea lucru este cu totul imposibil.

— Şi totuşi, bombăni Heath, Cleaver ne-a spus o groază de minciuni.

XXI

O CONTRADICŢIE ÎN DATE

A DOUA ZI DE DIMINEAŢĂ , MARKHAM, VANCE şi cu mine am luat micul dejun la restaurantul *Prince George* şi am sosit la cabinetul procurorului general la câteva minute după ora nouă. Heath, având-l alături pe Cleaver, ne aştepta în holul de recepţie.

Judecând după aerul lui Cleaver, Heath nu fusese prea amabil cu el. Cleaver se îndreptă furios spre biroul procurorului general şi îl aţinti pe Markham cu o privire rece şi răutăcioasă.

— Sunt cumva arestat? întrebă el încet, dar cu o voce răguşită, plină de o indignare reţinută.

— Nu încă, răspunse Markham scurt. Dar dacă veţi fi, nu trebui să vă miraţi. Luaţi loc.

Cleaver ezită şi se aşeză pe scaunul cel mai la îndemână.

— De ce-am fost sculat din pat la ora şapte şi jumătate de către acest poliţist al dumneavoastră – arătă cu degetul spre Heath – care m-a ameninţat cu duba poliţiei şi mandate de aducere atunci când am protestat împotriva unor metode atât de brutale?

— Aţi fost ameninţat numai cu procedura legală dacă aţi fi refuzat să urmaţi invitaţia de-a veni aici. N-am mult timp azi, aşa c-am voit să aud explicaţiile dumneavoastră fără întârziere.

— Nici nu mă gândesc să vă explic ceva în aceste condiţii. În ciuda efortului de a se stăpâni, furia lui Cleaver izbucni din plin. Eu nu sunt un găinar pe care îl puteţi aduce aici cu forţa ca să-i terorizaţi cu metodele dumneavoastră!

— Nu sunt deloc satisfăcut de atitudinea dumneavoastră, spuse Markham ameninţător, iar dacă refuzaţi să colaboraţi ca un simplu cetăţean, va trebui să vă modific statutul. Se întoarse către Heath: Du-te alături şi cere-i lui Ben să completeze un mandat de arestare pentru Charles Cleaver. Apoi, bagă pe acest

domn la zdup.

Cleaver tresări violent şi îşi trase adânc răsuflarea.

— Pe ce bază? întrebă el.

— Pe baza acuzaţiei că aţi ucis-o pe Margaret Odell. Cleaver sări în picioare. Faţa îi devenise palidă şi mustaţa împreună cu fălcile i se agitau spasmodic.

— Aşteptaţi! Mă judecaţi nedrept! Şi n-o să realizaţi nimic. Această acuzaţie n-are să stea în picioare nici măcar o clipă!.

— Poate că nu. Dar dacă nu vreţi să vorbiţi aici, am să vă fac să vorbiţi la tribunal.

— Am să vorbesc aici! Cleaver îşi reluă scaunul. Ce doriţi să ştiţi?

Markham scoase *o* ţigară de foi şi o aprinse cu o încetineală deliberată.

— Mai întâi: de ce ne-aţi spus c-aţi fost la Boonton luni seara?

Cleaver se aşteptase evident la această întrebare.

— Când am citit despre moartea Canarului, am voit să-mi asigur un alibi, iar fratele meu tocmai primise o amendă în Boonton. Aveam un alibi la mână, aşa că l-am folosit.

— De ce aveaţi nevoie de un alibi?

— N-aveam nevoie. M-am gândit însă că s-ar putea să-mi fie de folos. Se ştie că fusesem în legătură cu Odell, iar unii oameni erau la curent cu faptul că mă şantajase, căci le-am spus chiar eu, ca un prost. Cum ar fi Mannix, de pildă. Amândoi am fost victimele ei.

— Acesta a fost singurul motiv pentru care aţi inventat un alibi? Markham îşi aţinti privirea asupra lui.

— Nu-i un motiv destul de bun? Şantajul ar fi fost un motiv, nu-i aşa?

— Un motiv nu e de-ajuns ca să stârnească

bănuieli neplăcute.

— Poate că e adevărat. N-am vrut să fiu totuşi vârât în această afacere. Ce-aţi fi făcut în locul meu?

Markham se aplecă spre el cu un zâmbet ameninţător.

— Faptul că domnişoara Odell v-a şantajat n-a fost singurul motiv de a minţi în legătură cu alibiul. N-a fost nici măcar motivul principal.

Cleaver îşi contractă pupilele, dar rămase nemişcat.

— Evident sunteţi mai bine informaţi ca mine. Reuşi să vorbească liniştit.

— Nu suntem mai bine informaţi, domnule Cleaver, îl corijă Markham. Dar nici nu suntem foarte departe de adevăr. Unde aţi fost între orele unsprezece şi douăsprezece în noaptea de luni?

— Poate că sunteţi la curent?

— Aveţi dreptate. Vă aflaţi în apartamentul domnişoarei Odell.

Cleaver făcu un gest dispreţuitor, dar nu-şi putu ascunde şocul provocat de destăinuirea lui Markham.

— Dacă asta credeţi, atunci înseamnă că nu ştiţi nimic, N-am pus piciorul în apartamentul ei de mai multe săptămâni.

— Avem un martor de încredere care susţine contrariul.

— Martor! Cuvântul se ivi cu greutate pe buzele lui Cleaver.

Markham dădu din cap.

— Aţi fost văzut ieşind din apartamentul domnişoarei Odell şi părăsind clădirea pe uşa laterală la ora douăsprezece fără cinci. Luni.

Cleaver rămase cu gura căscată şi începu să gâfâie uşor.

— Iar între unsprezece şi jumătate şi

douăsprezece noaptea, continuă Markham, fără milă, domnişoara Odell a fost strangulată şi jefuită. Ce aveţi de spus?

O vreme domni tăcerea. În sfârșit Cleaver spuse:

— Trebuie să reflectez la asta.

Markham îl aşteptă răbdător. După câteva minute, Cleaver îşi reveni şi îşi îndreptă ţinuta.

— Am să vă spun ce-am făcut în acea noapte, şi dacă vreţi puteţi să mă credeţi. Devenise din nou un aventurier stăpân pe situaţie. Nu mă interesează câți martori aveţi. Asta e singura istorie pe care o s-o auziţi de la mine. Ar fi trebuit să v-o spun de la bun început, dar mi-am spus că n-are sens să mă bag într-o afacere urâta fără să fiu silit. Poate că m-aţi fi crezut marţea trecută, dar acum v-a venit o idee şi vreţi să efectuaţi o arestare pentru a mulţumi ziarele…

— Să auzim povestea, îi ceru Markham ferm. Dacă se verifică, n-aveţi de ce vă teme de ziare.

Cleaver ştia că acest lucru era adevărat. Nici măcar cei mai înverşunaţi adversari politici ai lui Markham nu-l acuzaseră vreodată de a-şi cumpăra favoruri, oricât de mici, comiţând acte de injustiţie.

— Nu am prea multe de spus, începu Cleaver. M-am dus acasă la domnişoara Odell puţin înainte de miezul nopţii, dar n-am intrat în apartament. Nici măcar n-am sunat la uşă.

— Asta e maniera dumneavoastră de a face vizite?

— Pare dubios, nu-i aşa? Dar e adevărat, totuşi. Voiam s-o văd, intenţionam s-o văd, dar când am ajuns la uşa ei m-am răzgândit…

— O secundă… Cum aţi intrat în clădire?

— Pe uşa laterală, cea care dă în alee. Am folosit-o întotdeauna când era deschisă. Domnişoara

Odell mi-a cerut s-o fac, ca să nu mă vadă operatorul telefonic că vin aşa de des.

— Şi acea uşă era deschisă luni seara?

— Cum altfel aş fi putut să intru? O cheie nu mi-ar fi fost de folos, chiar presupunând c-aş fi avut una, căci uşa se închide cu un zăvor pe dinăuntru. M-a surprins totuşi, căci era prima oară când am găsit uşa descuiată la o oră atât de târzie.

— Deci aţi intrat pe uşa laterală. Ce-aţi făcut apoi?

— Am mers pe coridorul din dos şi am ascultat la uşa apartamentului domnişoarei Odell. M-am gândit că s-ar fi putut să fie cineva la ea şi nu voiam să sun la uşă dacă nu era singură…

— Iertaţi-mă că vă întrerup, domnule Cleaver, interveni Vance, dar ce v-a făcut să credeţi că se afla cineva înăuntru?

Cleaver ezită.

— Poate, încercă Vance să-l încurajeze, că înainte de-a veni i-aţi telefonat domnişoarei Odell şi v-a răspuns o voce bărbătească?

Cleaver dădu afirmativ din cap.

— Nu văd ce sens are să neg. Da, acesta era motivul.

— Şi ce v-a spus acel om la telefon?

— Foarte puţin. A zis: „Alo?” şi, când am cerut să vorbesc cu domnişoara Odell, mi-a răspuns că nu-i acasă şi a închis telefonul.

Vance se adresă lui Markham.

— Asta cred că explică declaraţia lui Jessup în ceea ce priveşte apelul telefonic la apartamentul lui Odell la ora douăsprezece fără douăzeci.

— Probabil. Markham vorbi plictisit. Era mai interesat de spusele lui Cleaver asupra a ce s-a petrecut mai târziu, dar reluă conversaţia de unde o

întrerupse Vance.

— Spuneţi c-aţi tras cu urechea la uşa apartamentului. Ce v-a făcut să nu sunaţi?

— Am auzit o voce bărbătească înăuntru.

Markham se îmbăţoşă brusc.

— O voce bărbătească? Sunteţi sigur?

— Asta am spus. Cleaver era foarte calm: O voce de bărbat. Altminteri aş fi sunat la uşă.

— Aţi putut identifica vocea?

— Nu. Era neclară şi suna cam răguşit. Nu era o voce cunoscută. Dar sunt înclinat să spun că era aceeaşi voce care a răspuns la telefon.

— Aţi înţeles ceva din ce spunea?

Cleaver se încruntă şi se uită pe fereastra deschisă.

— Îmi amintesc cum sunau cuvintele, spuse el încet. Nu le-am dat nicio atenţie la vremea aceea. Dar după ce-am citit ziarele a doua zi, acele cuvinte mi-au revenit în minte…

— Şi care erau acele cuvinte? îl întrerupse Markham nerăbdător.

— Din câte mi-am putut da seama erau: „Oh, Dumnezeule! Oh, Dumnezeule!” repetate de mai multe ori.

Declaraţia crea o notă de groază în vechiul birou, o groază evidentă şi din cauza tonului calm şi indiferent cu care fuseseră repetate acele cuvinte. După o scurtă pauză, Markham îl întrebă:

— Şi ce-aţi făcut când aţi auzit acea voce?

— M-am întors pe vârfurile picioarelor la uşa laterală şi am ieşit din clădire. Apoi m-am dus acasă.

Urmă o tăcere scurtă. Declaraţia lui Cleaver constituise o surpriză. Se potrivea însă perfect cu declaraţia lui Mannix. Vance se sculă din fotoliul său.

— Ascultaţi, domnule Cleaver, ce aţi făcut între

orele douăsprezece fără douăzeci, când i-aţi telefonat domnişoarei Odell, şi douăsprezece fără cinci, când aţi ieşit din clădire pe uşa laterală?

— Eram în metrou venind de pe strada 23, răspunse el după o mică pauză.

— Ciudat, foarte ciudat, Vance se uită la vârful ţigării sale. În acest caz n-aţi fi putut telefona nimănui în decursul acelor cincisprezece minute.

Brusc mi-am amintit de declaraţia domnişoarei La Fosse că Cleaver îi telefonase luni seara la ora douăsprezece fără zece. Fără a-şi trăda sursa informaţiilor, Vance crease o stare de incertitudine în mintea celuilalt. Cleaver vorbi vag.

— E posibil, nu-i aşa, ca să fi telefonat după ce-am ieşit din metrou pe strada 72 şi mai înainte de-a ajunge la domnişoara Odell…

— Fireşte că e posibil, murmură Vance. Şi totuşi dacă examinăm lucrurile matematic, dacă aţi fi telefonat domnişoarei Odell la ora douăsprezece fără douăzeci, iar apoi aţi fi luat metroul şi aţi fi călătorit cu el până în strada 72, apoi aţi mai fi mers pe jos până în strada 71, aţi fi intrat în clădire, aţi fi ascultat la uşă şi aţi fi plecat de acolo la douăsprezece fără cinci, nu cred c-aţi mai fi avut timp pe drum să mai daţi telefon cuiva. Dar n-am să insist. Aş dori însă să ştiu ce-aţi făcut între ora unsprezece şi douăsprezece fără douăzeci, când aţi telefonat domnişoarei Odell?

Cleaver îl studie cu atenţie pe Vance.

— Ca să fiu sincer, eram supărat în acea seară. Ştiam că domnişoara Odell se afla cu un alt bărbat, anulase o întâlnire cu mine, şi atunci am bătut străzile cam o oră şi jumătate, furios şi neliniştit.

— Aţi bătut străzile? îl întrebă Vance.

— Chiar aşa, răspunse Cleaver cu impertinenţă. Apoi, întorcându-se spre Markham, îl privi lung şi

bănuitor. Mai ţineţi minte că v-am sugerat mai de mult c-aţi putea afla ceva de la un doctor Lindquist? Aţi luat vreodată legătura cu el?

Mai înainte ca Markham să-i răspundă, Vance interveni:

— Ah, deci asta el Doctorul Lindquist! Fireşte! Aşadar, domnule Cleaver aţi bătut străzile! Străzile? Nici mai mult, nici mai puţin! Nici nu se putea altfel. Apoi, din senin, mă întrebaţi de doctorul Lindquist. De ce de doctorul Lindquist? Nimeni n-a pomenit de el. Străzile şi doctorul Lindquist merg împreună, ca Parisul şi primăvara. Foarte amuzant, teribil de amuzant. Am mai dat de o problemă.

Markham şi Heath îl priviră pe Vance de parcă ar fi înnebunit subit, dar acesta scoase o ţigară şi o aprinse. Apoi îi zâmbi înşelător lui Cleaver:

— A venit vremea, dragă domnule, să ne spuneţi când şi unde l-aţi întâlnit pe doctorul Lindquist în timp ce băteaţi străzile luni seara. Dacă refuzaţi, vă promit c-am s-o fac eu pentru dumneavoastră.

Trecu un minut lung până să răspundă Cleaver. În tot acest timp, ochii lui duri rămaseră aţintiţi asupra procurorului general.

— V-am spus mai toată povestea, aşa că vă spun acum şi restul ei. Râse trist. M-am dus la apartamentul domnişoarei Odell puţin înainte de unsprezece şi jumătate, crezând că avea să fie acasă la acea oră. Acolo am dat de doctorul Lindquist la intrarea în alee. Mi-a spus că era cineva cu domnişoara Odell. Aşa că am dat colţul până la hotelul *Ansonia.* După vreo zece minute i-am telefonat domnişoarei Odell şi mi-a răspuns o voce bărbătească. Am mai aşteptat zece minute şi am telefonat unei prietene de-a ei, sperând să aranjăm o petrecere. Neavând succes, m-am întors la apartament. Doctorul dispăruse, aşa

încât am luat-o pe alee şi am intrat pe uşa laterală. După ce-am ascultat la uşă un minut, după cum v-am spus, şi auzind o voce bărbătească, am plecat acasă... Asta-i tot.

În acel moment intră Swacker şi îi murmură ceva lui Heath. Sergentul se ridică şi îl urmă plictisit afară din cameră. Reveni însă imediat cu un dosar voluminos pe care i-l înmână lui Markham şoptindu-i ceva la ureche. Markham păru uimit şi agasat. Făcându-i semn lui Heath să-şi reia locul, i se adresă lui Cleaver!

— Am să vă rog să aşteptaţi în camera de primire câteva minute. Tocmai am aflat altceva important.

Cleaver ieşi şi Markham deschise dosarul.

— Nu-mi place asta, Heath. Ţi-am spus ieri când ai sugerat-o.

— Înţeleg, răspunse Heath, mai puţin iritat decât ar fi trebuit. Dar dacă aceste scrisori sunt ce dorim noi, şi Cleaver nu ne-a minţit, am să cer unui poliţist să le pună la loc şi nimeni n-are să ştie c-au fost luate de acolo. Iar dacă îl dovedesc pe Cleaver c-a minţit, atunci avem un motiv serios ca să-l arestăm.

Markham nu contestă afirmaţia. Cu un gest de silă, începu să se uite prin scrisori, privind mai ales la date. Puse la loc două poze după ce se uită la ele doar superficial. O altă bucată de hârtie, ce părea să conţină un desen în tuş, îl făcu s-o rupă şi s-o arunce la coş. Puse de-o parte trei scrisori. După alte cinci minute de cercetare, vârî totul în dosar. Apoi făcu un semn cu capul lui Heath.

— Adu-l pe Cleaver înapoi, spuse el şi se întoarse cu privirea aţintită afară pe fereastră.

De îndată ce Cleaver îşi reluă locul în faţa biroului, Markham spuse fără să se uite la el:

— Mi-aţi spus că v-aţi răscumpărat scrisorile în iunie trecut de la domnişoara Odell. Mai ţineţi minte la ce dată aţi făcut-o?

— Nu exact, spuse Cleaver degajat. Pe la începutul lunii, poate în decursul primei săptămâni cred.

Markham se întoarse brusc şi îi arătă cele trei scrisori pe care le reţinuse.

— Cum se face atunci că aveţi în posesia dumneavoastră scrisori pe care le-aţi scris domnişoarei Odell din Adirondacks la sfârşitul lui iulie?

Cleaver se controla perfect. După o clipă de tăcere stoică, răspunse cu o voce calmă, liniştită:

— Aţi obţinut aceste scrisori în mod ilegal, fireşte. Markham se simţi prost, dar era exasperat de înşelătoriile neîncetate ale lui Cleaver.

— Îmi pare rău să spun, zise el, că au fost luate din apartamentul dumneavoastră, deşi vă asigur că lucrul s-a efectuat fără permisiunea mea. Dar fiindcă mi-au intrat pe neaşteptate în posesie, cred că cel mai înţelept lucru e să vă explicaţi. Am găsit o cutie de documente goală în apartamentul domnişoarei Odell în dimineaţa când am descoperit cadavrul ei, după toate aparenţele, a fost deschisă luni seara.

— Înţeleg, răspunse Cleaver şi râse gros. Perfect. Nu mă aştept să mă credeţi, dar n-am achitat banii pentru şantaj decât la jumătatea lui august, cam acum vreo trei săptămâni. Scrisorile mi-au fost înapoiate la acea dată. V-am spus de iunie ca să dau data cât mai mult înapoi, căci mi-am închipuit că această afacere, Cu cât era mai îndepărtată de mine, cu atât aveam să fiu bănuit mai puţin.

Markham rămase cu scrisorile în mână neştiind ce să facă. Vance îi sări în ajutor.

— Cred, spune el, că ar fi normal să acceptăm

explicaţiile domnului Cleaver şi să-i înapoiem scrisorile de dragoste.

După un moment de ezitare, Markham luă dosarul, puse la loc scrisorile şi îl înmâna lui Cleaver.

— Aş dori să vă spun că nu mi-am dat permisiunea pentru confiscarea aceste corespondenţe, Aţi face mai bine dacă aţi lua-o acasă şi a-ţi distruge-o. Nu vă mai reţin. Vă rog rămâneți în oraş ca să pot intra în legătură cu dumneavoastră.

— N-am intenţia să fug, răspunse Cleaver. Heath îl conduse la lift.

XXII

UN APEL TELEFONIC

HEATH SE ÎNTOARSE LA BIROU , DÂND DIN cap disperat.

— Trebuie să fi fost o adevărată veghe în apartamentul lui Odell luni seara. O adunare la miezul nopţii a tuturor admiratorilor acestei doamne. Mannix a fost acolo, nici vorbă, şi l-a văzut pe Cleaver, iar Cleaver pe Lindquist, iar Lindquist pe Spotswoode.

— E adevărat, dar nimeni nu la văzut pe Skeel.

— Nenorocirea noastră, spuse Markham, e că nu ştim cât de adevărată e povestea relatată de Cleaver. Ascultă, Vance, crezi că a răscumpărat într-adevăr scrisorile în august?

— N-avem cum să ştim. E teribil de confuz.

— Oricum, continuă Heath, declaraţia lui

Cleaver în ce priveşte chemarea telefonică la ora douăsprezece fără douăzeci e verificată de mărturia lui Jessup. Bănuiesc că Cleaver l-a văzut pe Lindquist în acea noapte, căci el a fost primul care ne-a avertizat în privinţa doctorului. A riscat, căci doctorul putea să ne spună că l-a văzut pe Cleaver.

— Dar dacă Cleaver ar fi avut un alibi serios, spuse Vance, ar fi putut pur şi simplu să afirme că doctorul minte. În consecinţă, fie că accepţi sau nu istoriile lui Cleaver, poţi fi sigur că a fost un vizitator în acea seară, în afară de Skeel, în apartamentul lui Odell.

— Tot ce se poate, răspunse Heath fără chef. Dar în acest caz, cealaltă persoană ne poate sluji ca dovadă împotriva lui Skeel.

— Asta nu-i exclus, Heath, spuse Markham încruntându-se cam perplex. Atât că aş dori să aflu cum a fost descuiată uşa pe la miezul nopţii pe care atât Mannix cât şi Cleaver au folosit-o.

— Îţi pierzi vremea, cu fleacuri, spuse Vance indiferent. Problema cu uşa se va rezolva de la sine în clipa când vom afla cine ţinea companie canarului, împreună cu Skeel, în colivia ei aurită.

— După părerea mea, e vorba de Mannix, Cleaver şi Lindquist. Numai ei ar fi putut să se afle acolo. Dacă acceptăm povestea originală a lui Cleaver în liniile ei mari, fiecare dintre ei a avut prilejul să intre în apartament între unsprezece şi jumătate şi miezul nopţii.

— E adevărat, dar nu ai decât declaraţia lui Cleaver că Lindquist se afla în vecinătate. Iar această declaraţie, nefiind verificată de altcineva, nu poate fi acceptată. Ca purul adevăr.

Heath se uită la ceas.

— Ce se întâmplă cu infirmiera pe care aţi

chemat-o la ora unsprezece?

— Sunt extrem de îngrijorat în privinţa ei de o oră întreagă. Vance părea într-adevăr foarte tulburat. Sincer, n-am nici cea mai mică dorinţă s-o întâlnesc pe femeia asta. Mai bine să-l aşteptăm pe doctor până la zece şi jumătate, Heath.

Nici nu terminase de vorbit, când Swacker îl informă pe Markham că doctorul Lindquist sosise cu ştiri de mare importanţă. Era o situaţie amuzantă. Markham izbucni în râs, în timp ce Heath se uită la Vance complet uluit.

— Nu-i vorba de vrăji, Heath, spuse Vance zâmbind. Doctorul a priceput ieri că eram pe cale de-a descoperi c-a minţit, aşa încât s-a decis să vină aici ca să explice personal situaţia, E simplu, nu?

— Foarte. Expresia de uluială dispăru de pe faţa lui Heath.

Când doctorul Lindquist păşi în cameră, am observat că expresia de urbanitate i se ştersese de pe figură. Avea o înfăţişare temătoare şi respectuoasă. Se vedea că se afla sub o mare presiune.

— Am venit aici, domnilor, anunţă el aşezându-se pe scaunul oferit de Markham, ca să vă spun adevărul în privinţa evenimentelor de luni seara.

— Adevărul e întotdeauna binevenit, domnule doctor, îi răspunse Markham încurajator.

Doctorul Lindquist se aplecă în semn de recunoaştere a acestui lucru.

— Regret adânc că n-am urmat calea primului îndemn, dar în acel moment n-am realizat pe deplin importanţa faptelor. Făcând o falsă declaraţie, am avut sentimentul că nu am altă alegere decât să mă ţin de ea. Cu toate acestea, după o matură consideraţie am ajuns la concluzia că sinceritatea e calea cea mai bună. Adevărul, domnule, e că n-am fost lângă

doamna Breedon luni seara între orele pe care le-am menţionat. Am rămas acasă până la ora zece şi jumătate. Apoi m-am dus la domnişoara Odell unde am sosit cu puţin înainte de ora unsprezece. Am rămas afară în stradă până la unsprezece şi jumătate. Apoi m-am întors acasă.

— O declaraţie atât de sumară cere unele amănunte.

— Îmi dau seama de asta. Sunt gata să dau amănunte. Doctorul Lindquist ezită şi o expresie de jenă apăru pe faţa lui. Îşi strânse pumnii: Auzisem că domnişoara Odell mergea la un dineu, apoi la teatru cu un domn pe nume Spotswoode şi ideea a început să mă obsedeze. Spotswoode era răspunzător de faptul că domnişoara Odell se îndepărtase de mine şi amestecul lui mă făcuse să profer acele ameninţări la adresa ei. În timp ce eram acasă în acea seară, am fost cuprins de un impuls să duc ameninţarea la capăt. De ce nu, m-am întrebat, poate că astfel pun capăt unei situaţii insuportabile. Şi de ce să nu-l vâr pe Spotswoode în acest scandal?

În timp ce vorbea, doctorul deveni tot mai agitat. Nervii de lângă ochi începură să-i tremure şi umerii i se zguduiau ca ai unui om pradă unei febre!

— Ţineţi minte, domnilor, că sufeream mari chinuri şi că ura mea faţă de Spotswoode îmi blocase raţiunea. Fără să-mi dau seama de ce făceam, sub îndemnul unei hotărâri irezistibile, am luat un revolver cu mine şi am plecat de acasă. Credeam că domnişoara Odell şi Spotswoode aveau să se întoarcă în curând de la teatru şi voiam să-mi fac drum cu forţa în apartament şi să-mi duc planul până la capăt. Eram pe celălalt trotuar când i-am văzut intrând în casă; era aproape de unsprezece noaptea, şi când am fost pus în faţa situaţiei, am ezitat Mi-am amânat răzbunarea,

amuzându-mă cu ideea dementă că erau la discreţia mea…

Mâinile îi tremurau tot mai tare şi nervii de pe faţă îi zvâcneau.

— Timp de o jumătate de oră am aşteptat făcând planuri. Apoi, când eram gata să intru şi să-mi realizez planul, a sosit un tip pe nume Cleaver care m-a văzut. S-a oprit şi a vorbit cu mine. Am crezut că se ducea s-o viziteze pe domnişoara Odell, aşa că i-am spus că mai avea un invitat. A plecat spre Broadway şi în timp ce aşteptam să dea colţul, Spotswoode a ieşit din clădire şi s-a suit într-un taxi care tocmai trăsese la scară. Planul meu fusese ratat, căci aşteptasem prea mult… Brusc, mi s-a părut că mă trezesc dintr-un coşmar teribil. Eram gata să mă prăbuşesc, şi m-am târât acasă cu mare greutate. Asta-i tot ce s-a întâmplat, vă jur!

Se prăbuşi pe scaun. Tensiunea nervoasă care îl susţinuse în timpul relatării se epuizase şi acum părea indiferent şi posac. Rămase câteva minute tăcut, respirând greu şi trecându-şi mâna pe frunte. Nu era într-o stare de a mai fi anchetat aşa că Markham chemă pe Tracy şi dădu dispoziţii ca Lindquist să fie dus acasă.

— Epuizare datorită isteriei, comentă Vance calm. Toţi aceşti tipi paranoici suferă de neurastenie serioasă. Într-un an ajunge sigur într-un spital de boli nervoase.

— S-ar putea, domnule Vance, răspunse Heath cu o nerăbdare care trăda lipsa lui de entuziasm faţă de tema psihologiei anormale. Ce ne interesează la ora actuală e cum se potrivesc teoriile acestor oameni.

— Ai dreptate, spuse Markham. E o notă de adevăr în ce spun.

— Am să te rog să observi, sublinie Vance, că

toate aceste istorii nu elimină pe niciunul dintre ei de pe lista vinovaţilor. Relatările lor se sincronizează perfect şi totuşi, în ciuda acestei coordonări frumoase, oricare dintre ei ar fi putut să fie în apartamentul lui Odell în acea seară. De pildă, Mannix ar fi putut intra în apartamentul numărul 2 înainte de sosirea lui Cleaver şi să tragă cu urechea. L-ar fi putut vedea pe Cleaver plecând în momentul când el însuşi părăsea apartamentul. Cleaver ar îi putut să fi vorbit cu doctorul la ora unsprezece şi jumătate, să fi mers până la *Ansonia,* să se fi întors înainte de douăsprezece, să fi intrat în apartament şi să fi ieşit în clipa când Mannix deschidea uşa de la apartamentul domnişoarei Frisbee. Pe de altă parte, doctorul nostru atât de nevricos, s-ar fi putut duce în apartament după plecarea lui Spotswoode, la unsprezece şi jumătate, ar fi putut să rămână acolo vreo douăzeci de minute, apoi să plece înainte de întoarcerea lui Cleaver de la *Ansonia*... Nu, istoriile lor nu-i disculpă deloc...

— Nu mai spun, zise Markham, că ţipătul de „Oh, Dumnezeule" ar fi putut fi scos fie de Mannix, fie de Lindquist, fireşte, cu condiţia ca Cleaver să-l fi auzit, într-adevăr.

— L-a auzit fără îndoială, spuse Vance. Cineva invoca pe Dumnezeu în acel apartament, pe la miezul nopţii. Cleaver n-are destulă imaginaţie ca să inventeze o astfel de istorie pitorească...

— Dar dacă Cleaver a auzit într adevăr acea voce, protestă Markham, atunci e eliminat automat dintre suspecţi.

— Câtuși de puţin, amice. S-ar putea să fi auzit asta după ce-a ieşit din apartament, dându-şi seama pentru prima oară că cineva fusese ascuns acolo în timpul vizitei lui.

— Vrei să spui, persoana ascunsă în dulap?

— Fireşte... S-ar putea să fi fost Skeel, care ieşind din ascunzătoarea sa şi fiind martorul devastării – a scos acea exclamaţie.

— Atât doar, comentă Markham sarcastic, că Skeel nu-mi face impresia unui tip evlavios.

— La asta te referi? spuse Vance indiferent. O chestiune de optică. Persoanele neevlavioase apelează mai des la numele lui Dumnezeu decât cei mai buni creştini; Singurii teologi autentici şi de încredere sunt ateii.

Heath, care stătuse într-o meditaţie tăcută, îşi scoase ţigara de foi din gură şi oftă adânc.

— De acord, bombăni el, sunt gata să recunosc că altcineva în afară de Skeel s-a introdus în apartament şi că Dude s-a ascuns în dulapul cu haine. Dar în acest caz, vizitatorul n-a avut cum să-l vadă pe Skeel şi n-are să ne folosească la nimic, chiar dacă îl identificăm.

— Nu-ţi bate capul cu asta, Heath, îl sfătui Vance bine dispus. Când vom identifica pe celălalt vizitator misterios, ai să vezi cum ai să-ţi schimbi dispoziţia. Ai să binecuvântezi ceasul când l-am identificat. Ai să dansezi de fericire. Ai să cânți de bucurie.

— Prostii! spuse Heath.

Swacker intră, cu un raport pe care îl lăsă pe biroul procurorului general.

— Arhitectul a transmis acest raport prin telefon. Markham îi aruncă o privire. Era un raport foarte scurt.

— Nu ne e de niciun ajutor, spuse el. Pereţii sunt solizi şi nu există intrări secrete.

— Ce ghinion, Heath, oftă Vance. V-a trebui să abandonezi ideea inspirată de filme. Ce trist!

Heath mârâi ceva rău dispus.

— Chiar şi fără nicio altă posibilitate de-a intra şi ieşi, cu excepţia uşii laterale, îi spuse el lui Markham, nu s-ar putea să obţinem un mandat şi o condamnare împotriva lui Skeel, acum când ştim că uşa o fost descuiată luni seara?

— Am putea, Heath, dar am fi confruntaţi cu problema principală de a arăta cum a fost descuiată şi zăvorâta la loc după plecarea lui Skeel. Iar avocatul lui are să se concentreze asupra acestui aspect. Mai bine să aşteptăm să vedem ce are să se mai întâmple.

Ceva „se întâmplă” imediat. Swacker intră şi îi spuse lui Heath că Snitkin dorea să-l vadă pe loc.

Snitkin îşi făcu apariţia vizibil agitat, întovărăşit de un omuleţ îmbătrânit, îmbrăcat prost, care părea speriat şi temător. Poliţistul avea în mână un pacheţel înfăşurat în ziar, pe care îl puse pe biroul procurorului general cu un aer triumfător.

— Bijuteriile Canarului, anunţă el. Le-am verificat după lista dată de femeia de serviciu, şi sunt toate aici.

Heath sări din loc, dar Markham începuse între timp să desfacă pachetul cu mare nervozitate. Când foile de ziar au fost îndepărtate, am văzut o grămăjoară de bijuterii strălucitoare, mai multe inele, superb lucrate, trei brăţări magnifice, o broşa cu un soare pe ea şi o lornetă lucrată delicat. Pietrele preţioase erau toate destul de mari şi cu o tăietură neobişnuită.

Markham îşi ridică cercetător privirea şi Snitkin, fără să mai aştepte întrebarea evidentă, spuse:

— Le-a găsit acest tip, Potts. E măturător de stradă şi spune că erau într-o ladă de gunoi lângă Flatiron Building. Le-a găsit ieri după-amiază, aşa spune, şi le-a luat cu el acasă. Apoi s-a speriat şi azi-dimineaţă le-a adus lă poliţie.

Domnul Potts tremura vizibil.

— Aşa e, domnule, aşa e, îl asigură el pe Markham cu mare seriozitate şi teamă. Mă uit în tot ce zăresc. N-am vrut să fac niciun rău luându-le acasă. N-aveam de gând să le ţin. N-am închis ochii toată noaptea de grija lor, iar azi-dimineaţă, de îndată ce m-am sculat, le-am adus la poliţie. Tremura atât de tare încât am crezut că are să se prăbuşească.

— E în regulă, Potts, îi spuse Markham pe un ton blând.

Apoi se adresă lui Snitkin:

— Dă-i drumul. Ia-i însă numele şi adresa.

Vance cercetă hârtia în care fuseseră înfăşurate bijuteriile.

— Ascultă, spuse el, adresându-se măturătorului, asta-i hârtia în care le-ai găsit?

— Da, domnule, n-am schimbat nimic.

— Te cred.

Domnul Potts, liniştit, ieşi din cameră urmat de Snitkin.

— Flatiron Building e direct peste drum de Madison Square şi de clubul Stuyvesant, observă Markham încruntându-se.

— Chiar aşa. Vance arătă spre marginea stângă a ziarului. Să reţii că acest *Herald* de ieri are trei găuri ca acelea lăsate de rama de lemn în care se ţin ziarele la cluburi.

— Ce privire poţi să ai, domnule Vance, spuse Heath, inspectând şi el ziarul.

— Am să mă ocup de asta, spuse Markham furios şi apăsă pe un buton. La club, ziarele sunt ţinute timp de-o săptămână.

Când Swacker apăru, Markham îi ceru să ia imediat legătura cu intendentul clubului la telefon. După o scurtă pauză, Swacker obţinu legătura. După o

conversaţie de cinci minute, Markham închise telefonul şi îl privi pe Heath, uimit.

— Clubul primeşte două numere din *Herald.* Ambele exemplare sunt la club.

— Nu ne-a spus oare Cleaver că el nu citea decât *Herald* pentru cursele de cai? Vance puse întrebarea cu totul surprinzător.

— Cred că ai dreptate, spuse Markham, reflectând la sugestie. Cu toate acestea ambele exemplare de la club sunt acolo. Se întoarse către Heath: Când l-ai verificat pe Mannix, te-ai interesat la ce club e membru?

— Sigur, Heath scoase un carneţel şi dădu câteva pagini. E membru la cluburile *Furrier* şi la *Cosmopolis.*

Markham împinse telefonul spre el.

— Vezi ce poţi afla.

Heath îşi termină treaba într-un sfert de oră.

— Nimic, anunţă el în cele din urmă. Clubul *Furrier* nu foloseşte rame pentru ziare iar *Cosmopolis* nu păstrează numerele vechi.

— Ce se întâmplă cu clubul lui Skeel, Heath? întrebă Vance.

— Ştiu că descoperirea bijuteriilor înlătură teoria mea privitoare la Skeel, zise Heath cu o expresie vădit iritată. Dar ce sens are să insistăm"? Dacă vă închipuiţi c-am să-l absolv pe acel ticălos numai pentru că bijuteriile lui Odell au fost găsite într-o ladă de gunoi, greşiţi. Nu uitaţi că-l supraveghem foarte îndeaproape. Poate că s-a speriat şi a dat semnalul unui complice la care a lăsat bijuteriile.

— Cred mai degrabă că un spărgător profesionist ca Skeel ar fi încredinţat bijuteriile unui alt profesionist. Dar chiar şi aşa, crezi că acest amic s-a descotorosit de bijuterii doar fiindcă Skeel s-a speriat?

— Poate că nu. Există însă o explicaţie a găsirii acestor bijuterii, şi când o vom afla, n-are să-l elimine pe Skeel.

— Nu, explicaţia n-are să-l elimine pe Skeel, spuse Vance, dar are să-i schimbe cu totul situaţia.

Heath îl cântări din priviri. Ceva în tonul lui Vance îi stârnise curiozitatea şi îl puse pe gânduri. Vance fusese deseori corect în aprecierea oamenilor şi a lucrurilor pentru a putea fi ignorat.

Înainte de-a apuca să-i răspundă, Swacker intră în cameră foarte aţâţat.

— La telefon e Tony Skeel şi doreşte să vorbească cu dumneavoastră, îi spuse el lui Markham.

În ciuda aerului său rezervat, Markham fu surprins.

— Ascultă, Heath, spuse el, ia acest telefon şi ascultă la celălalt aparat. Îi făcu semn lui Swacker care dispăru pentru a face legătura telefonică.

Markham ascultă câteva minute. Apoi, după o scurtă discuţie, se declară de acord cu propunerea care fusese făcută şi conversaţia se încheie.

— Bănuiesc că Skeel doreşte o audienţă spuse Vance. O aşteptam.

— Da. O să fie aici mâine la ora zece.

— A insinuat cumva că ştie cine a asasinat Canarul?

— Asta pretinde. A promis că-mi spune întreaga istorie mâine dimineaţă.

— El e cel care ştie ce s-a petrecut, spuse Vance.

— Dar domnule Markham, zise Heath, care stătuse cu mâna pe telefon, privindu-l cu neîncredere şi uluială, nu înţeleg de ce nu-l aduceţi aici astăzi.

— După cum ai auzit, Skeel a insistat să vină mâine şi a ameninţat că nu va spune nimic dacă forţez

lucrurile. N-are sens să-l avem împotriva noastră. Putem rata o şansă de a elucida cazul dacă dau ordin să fie adus aici cu forţa. Mâine e perfect. Are să fie linişte aici. Pe deasupra, un poliţist îl supraveghează tot timpul pe Skeel, aşa că nu poate să fugă.

— Bănuiesc că aveţi dreptate, spuse Heath. Skeel e temător şi devine încăpățânat când are prilejul, spuse Heath cu pasiune.

— Am să-l chem pe Swacker aici mâine ca să-i ia o depoziţie, continuă Markham. Ai grijă să pui unul din poliţişti în lift, căci operatorul are zi liberă duminica. De asemenea, un alt om în holul de la intrare şi altul în biroul lui Swacker. Vance se întinse ca să se dezmorţească şi se sculă în picioare.

— Ce gentil din partea acestui domn să ne dea un telefon acum. Mă gândisem să merg la Galeria Durand-Ruel să mă uit la nişte tablouri de Monet azi după-amiază, şi mă temeam că n-am să reuşesc să mă despart de acest caz fascinant Dar acum, întrucât apocalipsul e programat mâine dimineaţă, am să-mi satisfac gusturile cu pictorii impresionişti. Pe mâine, Markham. La revedere, Heath.

XXIII

ÎNTÂLNIREA DE LA ORA ZECE

CÂND NE-AM TREZIT A DOUA ZI DIMINEAŢĂ, afară burniţa – primul avertisment al iernii plutea în aer. La opt şi jumătate ne-am luat micul dejun în bibliotecă, iar la ora nouă a sosit maşina lui Vance pe care o chemase cu o zi mai înainte. Am coborât pe Fifth Avenue, acum aproape pustie şi învăluită într-o ceaţă galbenă, şi ne-am îndreptat spre apartamentul lui Markham pe strada 12 Vest. Markham ne aştepta în faţa casei şi a intrat în maşină fără să ne salute. Judecând după expresia lui preocupată şi neliniştită, mi-am dat seama că se bizuia mult pe ceea ce urma să afle de la Skeel.

Am luat-o pe West Broadway, pe sub şinele metroului aerian, fără ca vreunul din noi să deschidă vorba. În cele din urmă, Markham, şi-a exprimat o îndoială care reprezenta limpede gândurile lui agitate.

— Mă întreb dacă, la urma urmei, acest tip, Skeel, are să ne transmită ceva important. Telefonul lui avea ceva foarte straniu. Şi totuşi, părea destul de încrezător în informaţiile lui. Fără istericale, fără o cerere de imunitate judiciară, ci doar o declaraţie cum că ştia cine a omorât-o pe Odell şi că se hotărâse să facă mărturisiri.

— E sigur că nu el a strangulat-o pe fată, spuse Vance. După câte ştiţi, teoria mea e că s-a ascuns în dulapul cu haine în timp ce afacerea necurată avea loc în casă. De la bun început, m-am încăpățânat să cred că ştia tot ce se petrecuse. Gaura cheii de la acel dulap dădea direct spre sofaua pe care a fost ucisă Odell. Dacă o altă persoană se găsea acolo în timp ce el era ascuns, nu este exclus de presupus că a tras cu ochiul nu-i aşa? L-am interogat asupra acestui aspect, poate vă amintiţi. A fost foarte indispus.

— Da, dar, în acel caz…

— Ah, da, ştiu ce vrei să spui, Există tot felul de obiecţii erudite la ipoteza mea cam fantezistă. De ce n-a dat alarma? De ce nu ne-a spus despre asta mai înainte? De ce una, de ce altă? Nu pretind că posed toate răspunsurile. Nu pretind nici măcar că aş avea o explicaţie a diverselor mele speculaţii. E doar o teorie. Sunt totuşi convins că Tony cel elegant ştie cine i-a omorât amica şi i-a jefuit apartamentul.

— Da, dar dintre cele trei persoane care ar fi putut intra în acea seară în apartamentul lui Odell, şi anume Mannix, Cleaver şi Lindquist, Skeel nu cunoaşte evident decât pe unul: Mannix.

— Nici vorbă. Iar Mannix, se pare, e singurul din acest trio care îl cunoaşte pe Skeel. O observaţie interesantă.

Heath ne-a întâmpinat la intrarea în clădirea Tribunalului, pe Franklin Street. Şi el era neliniştit şi reţinut, şi ne-am strâns mâna cu un aer lipsit de amabilitatea obişnuită.

— L-am rugat pe Snitkin să se ocupe de lift, spuse el. Burke e în holul de la etaj, împreună cu Emery, aşteptând să fie primit în biroul lui Swacker.

Am intrat în clădirea aproape pustie şi tăcută şi am mers cu liftul până la etajul patru. Markham a descuiat uşa biroului şi am intrat.

— Guilfoyle, agentul care îl urmăreşte pe Skeel, va informa telefonic Biroul de Investigaţii Criminale de îndată ce Dude iese din locuinţa sa.

Se făcuse ora zece fără douăzeci. Peste cinci minute sosi şi Swacker. Îşi scoase carnetul de note stenografice şi se aşeză lângă uşa biroului lui Markham unde putea să audă totul fără să fie văzut. Markham îşi aprinse o ţigară de foi şi Heath îi urmă exemplul. Vance fuma indiferent. Era cea mai calmă persoană

din încăpere şi se întinsese comod într-unul din marile fotolii de piele, nepăsător la toate problemele şi dificultăţile. Mi-am dat seama însă că era şi el cam nervos după felul cum îşi scutura cenuşa ţigării în scrumieră.

Cinci sau şase minute s-au scurs într-o tăcere completă; Heath scoase un mormăit de nemulţumire.

— Mi-e cu neputinţă, spuse el, completând parcă un gând neexprimat, să înţeleg această afacere. Descoperirea acelor bijuterii împachetate frumos… apoi Dude oferindu-se să ne dea informaţii… Nu, istoria n-are sens!

— E agasant, sergent Heath, dar nu e total lipsit de sens, spuse Vance privind indolent tavanul. Tipul care a furat bijuteriile n-avea ce face cu ele. Nu voia să le ţină, fiindcă de fapt îl încurcau îngrozitor.

Opinia, lui Vance era prea complicată pentru Heath. Evenimentele din ziua precedentă îi zdruncinaseră serios teoriile aşa încât deveni din nou posac.

La ora zece se sculă nerăbdător şi se îndreptă spre uşa holului pentru a se uita afară. La întoarcere, îşi verifică ceasul cu pendula din birou şi începu să se agite prin cameră. Markham încercă să pună ordine în nişte hârtii de pe birou, dar se plictisi şi le împinse cât colo cu un gest nerăbdător.

— Ar trebui să sosească din clipă în clipă, spuse el, încercând să ne încurajeze.

— Va trebui să vină, bombăni Heath, ori trimitem după el. Apoi îşi reluă mersul agitat.

Peste câteva minute se întoarse şi ieşi în hol. L-am auzit strigând ceva lui Snitkin, prin casa liftului, apoi se întoarse în birou şi am înţeles din expresia lui că încă nu avea veşti despre Skeel.

— Am să telefonez la Biroul de Investigaţii, se

hotărî el, ca să aflu ce-a raportat Guilfoyle. Vom şti cel puţin la ce oră a plecat Dude de acasă.

Dar, după ce luă legătura cu Cartierul General al Poliţiei, află că Guilfoyle nu raportase încă nimic.

— Asta-i foarte ciudat, comentă el închizând telefonul. Se făcuse ora zece şi zece minute. Markham devenise nervos. Încăpățânarea cu care *Afacerea Canarul* rezista tuturor eforturilor sale de a găsi o soluţie îl descuraja. Sperase aproape cu disperare că discuţia cu Skeel îi va furniza informaţii pe baza cărora putea să ia unele decizii. Iar acum, Skeel întârziind să vină, făcea ca tensiunea să crească.

Îşi împinse scaunul cu un gest nervos şi, apropiindu-se de fereastră, se uită la burniţa care continua să cadă. Când se întoarse în birou, figura i se contractase.

— Îl mai aşteptăm până la zece şi jumătate, spuse el grav. Dacă nu soseşte până atunci, sergent Heath, cheamă Biroul şi spune-le celor de acolo, să trimită o dubă după el.

A urmat o altă tăcere de cinci minute. Vance aţipise în fotoliul său cu ochii închişi pe jumătate şi deşi ţinea încă ţigara în mină, încetase să mai fumeze. Fruntea i se încreţise şi era tăcut. Mi-am dat seama că-l preocupa o problemă neobişnuită. Letargia lui avea o notă de concentrare şi de tensiune.

În timp ce-l priveam, se ridică brusc în capul oaselor şi deveni atent. Aruncă ţigara în scrumieră cu o mişcare bruscă ce denotă o mare încordare.

— Asta-i bună! exclamă el. Nu-i cu putinţă! Şi totuşi, spuse el şi faţa i se întunecă, şi totuşi, e adevărat! Ce prost am fost, ce prostie nemaipomenită! adăugă el şi sări în picioare, privind duşumeaua ca un om năucit, speriat de propriile lui gânduri. Markham, strigă, nu-mi place treaba asta deloc! Vorbea de parcă

s-ar fi temut de ceva. Ascultă-mă, se întâmplă un lucru îngrozitor, oribil. Gândul mă înspăimântă. Am îmbătrânit şi am devenit sentimental, continuă el, cu un efort de-a fi glumeţ. Expresia lui însă contrazicea tonul lejer. De ce nu mi-am dat seama de asta ieri? Am lăsat să treacă... De ce nu mi-am dat seama de asta ieri? Am pierdut ocazia!

Ne-am uitat uimiţi lă el. Nu l-am văzut niciodată atât de agitat, şi faptul că de obicei părea atât de cinic şi de detaşat de evenimente, atât de rezistent la emoţii şi la influenţe exterioare, a dat cuvintelor şi acţiunilor lui o notă impresionantă şi convingătoare. După o clipă s-a scuturat ca şi cum ar fi voit să se dezbăre de sentimentul de groază care îl apăsa şi, apropiindu-se de biroul lui Markham s-a aplecat înainte, sprijinindu-se cu ambele mâini de mobilă.

— Nu înţelegeţi? întrebă el. Skeel n-are să vină! N-are sens să mai aşteptăm, n-a avut niciun sens să venim aici! Trebuie să mergem noi la el. Ne aşteaptă... Hai! Ia-ţi pălăria!

Markham se ridică şi Vance îl apucă cu fermitate de braţ.

— Nu-i cazul să mai argumentezi, insistă el. Va trebui să mergi la el mai devreme sau mai târziu. Cel mai bun lucru e să mergi acum. Doamne, ce situaţie!

Îl întovărăşi pe Markham – care, uimit, continuă să protesteze – până în mijlocul camerei, şi făcu un semn cu mâna, lui Heath.

— Vino şi dumneata, Heath. Regret că ai avut atâtea neplăceri. E vina mea. Ar fi trebuit să prevăd acest lucru. Mi-e penibil, dar am fost preocupat de nişte tablouri de Monet toată după-amiaza de ieri. Ştii unde locuieşte Skeel?

Heath dădu afirmativ din cap. Era sub vraja cuvintelor stranii şi dinamice ale lui Vance.

— Atunci nu mai pierde timpul. Ah, Heath, adu-i cu dumneata pe Burke şi pe Snitkin. N-ai să mai ai nevoie de ei aici, nimeni nu va mai trebui să fie aici astăzi.

Heath se uită interogativ la Markham. Uluiala îi provocase o stare de nehotărâre mută. Markham îşi dădu tacit consimţământul la sugestia lui Vance şi, fără să vorbească, îşi puse impermeabilul. După câteva minute, toţi patru, întovărăşiţi de Snitkin, am luat loc în maşina lui Vance şi am pornit spre centrul oraşului. Swacker fusese trimis acasă. Biroul fusese încuiat. Burke şi Emery plecaseră la Biroul Criminal, aşteptând instrucţiuni.

Skeel locuia pe strada 35, lângă East River, într-o clădire dărăpănată, deşi odinioară frumoasă, fosta reşedinţă a unei vechi familii din New York. Arăta jalnic în părăginirea ei. La intrare se afla gunoi iar într-una dintre ferestrele de la parter se vedea un semn mare care anunţa existenţa unor camere de închiriat.

Maşina se opri în faţa casei şi Heath ieşi şi se uită atent în jurul lui. În curând, zări un om îmbrăcat şleampăt, proptit la intrarea unui magazin alimentar de peste drum, şi îi făcu semn să se apropie. Omul se îndreptă spre el cu un aer bănuitor.

— E în regulă, Guilfoyle, îi spuse Heath. Îi facem o vizită lui Dude. Ce s-a întâmplat? De ce n-ai raportat nimic?

— Mi s-a spus să telefonez când Dude pleacă, spuse Guilfoyle surprins. N-a plecat de-acasă. Mallory l-a urmărit până a ajuns acasă aseară, în jurul orei zece, iar eu l-am înlocuit pe Mallory azi-dimineaţă la ora nouă.

— Asta înseamnă că Dude e încă acasă, spuse Vance cam nerăbdător.

— Unde-i camera lui, Guilfoyle? întrebă Heath.

— La etajul doi, în spatele casei.

— Perfect. Urcăm să-l vedem. Stai pe loc!

— Aveţi grijă, tipul are o armă, îl sfătui Guilfoyle.

Heath conduse grupul pe scările uzate care duceau din stradă într-un mic vestibul. Fără să mai bată la uşă, înşfacă şi scutură violent clanţa. Uşa era descuiată şi am păşit într-un mic hol neaerisit. O femeie de vreo patruzeci de ani, îmbrăcată într-un capot jerpelit şi cu părul atârnându-i neglijent pe umeri, îşi făcu brusc apariţia dintr-o cameră din fund şi înainta nesigură pe picioare, privindu-ne bănuitoare şi răutăcioasă cu ochii ei tulburi.

— Hei! strigă ea răguşit. Unde vă credeţi dând buzna în casă peste o doamnă respectabilă? Întrebarea fu urmată de un potop de înjurături.

Heath, care se afla cel mai aproape de ea, o împinse încet înapoi, în camera ei.

— Vezi-ţi de treaba ta, Cleopatra! o sfătui el. Şi începu să urce scările.

Holul de la etajul doi era luminat slab de o lampă cu gaze. În fundul holului am zărit conturul unei uşi.

— Asta-i reşedinţa domnului Skeel, remarcă Heath. Se îndreptă spre uşă, cu o mină în buzunarul hainei şi întoarse clanţa. Uşa era încuiată. Scutură clanţa cu violenţă şi, cu urechea lipită de gaura cheii, ascultă. Snitkin rămase în picioare în dosul lui, de asemenea cu mâna în buzunarul hainei. Noi am rămas puţin mai în urmă.

Heath ciocăni pentru a doua oară. Vance spuse din întunericul holului:

— Îţi pierzi vremea cu astfel de formalităţi, Heath.

— Bănuiesc că aveţi dreptate, răspunse el după

o clipă de tăcere penibilă.

Heath se aplecă şi se uită la broască. Apoi scoase un instrument din buzunar şi-l vârî în loc de cheie.

— Aveţi dreptate, spuse el, cheia lipseşte.

Cu aceste cuvinte, se dădu înapoi, se încorda pe picioare ca un alergător de cursă lungă, şi se aruncă cu umărul în uşă, exact deasupra broaştei. Uşa însă nu se clinti.

— Treci la treabă, Snitkin, îi ordonă el.

Cei doi detectivi luară uşa cu asalt. La a treia încercare, lemnul crapă. Şi uşa sări din ţâţâni.

Odaia era scăldată într-o lumină vagă, Ne-am oprit cu toţii în prag, în timp ce Snitkin se apropie de una dintre ferestre şi ridică jaluzeaua. O lumină gălbuie şi murdară se strecură în cameră şi obiectele îşi reluară conturul. Lângă peretele din dreapta se afla un pat demodat.

— Priviţi! strigă Snitkin, şi arătă cu mâna. Vocea lui mă înfioră. Ne-am apropiat grăbiţi. La capul patului, în partea dinspre uşă, se afla cadavrul lui Skeel. Ca şi Canarul, fusese şi el strangulat. Capul îi atârna lângă rama patului iar figura îi era oribil de descompusă. Zăcea cu braţele întinse şi cu un picior atârnând pe duşumea.

— Strangulat, murmură Vance. Lindquist a pomenit de asta. Ce curios!

Heath rămase cu privirea aţintită la cadavru şi puţin aplecat. Faţa lui, de obicei acoperită de o roşeaţă sănătoasă se întunecase şi omul părea hipnotizat.

— Sfinte Dumnezeule! spune el răsuflând din greu şi înspăimântat. Apoi, cu un gest involuntar, îşi făcu cruce.

Markham fu de asemenea zguduit. Figura i se crispă.

— Ai dreptate, Vance, spuse el. Glasul îi suna straniu şi forţat. Aici s-a petrecut ceva îngrozitor şi sinistru. Un dement dă târcoale prin oraş. Un monstru!

— N-aş spune asta amice. Vance se uită la Skeel cu un ochi critic. Nu, n-aş spune asta, nu-i un monstru. Doar un om disperat. Un om al acţiunilor extreme, poate, dar un om raţional şi logic, chiar foarte logic.

XXIV

O ARESTARE

ANCHETA ÎN ASASINAREA LUI SKEEL FU condusă cu multă vigoare de către autorităţi. Doctorul Doremus, medicul legist, sosi în scurt timp şi declară pompos că omorul a avut loc între zece seara şi miezul nopţii. Vance insistă pe loc ca toate persoanele cunoscute a fi fost în legătură cu Odell, cum ar fi Mannix, Lindquist, Cleaver şi Spotswoode, să fie interogate imediat pentru a explica unde s-au aflat între acele ore. Markham consimţi fără să ezite şi ordonă lui Heath să ia măsurile necesare, punând patru dintre oamenii lui la treabă.

Mallory, detectivul care îl urmărise pe Skeel în seara precedentă, a fost întrebat dacă îşi aminteşte de vizitatori, întrucât casa în care locuia Skeel, adăpostea peste douăzeci de locatari, oamenii intrau şi ieşeau de acolo tot timpul, aşa încât informaţiile erau dificile.

Singurul lucru pe care Mallory îl putea afirma cu siguranţă era că Skeel se întorsese acasă pe la ora zece şi nu mai ieşise din clădire. Îngrijitoarea casei, trezită la realitate de crimă, negă orice cunoştinţe asupra incidentului. Le declară poliţiştilor că fusese „bolnavă” în camera ei, începând din seara trecută, de la ora mesei, şi până în clipa de faţă. Uşa de la intrare, nu era niciodată încuiată întrucât locatarii ei obiectau la asemenea măsuri neplăcute. Interogaţi la rândul lor, aceşti locatari, nu avură nimic de spus. Nu erau genul de oameni care ar fi fost înclinaţi să furnizeze informaţii poliţiei.

Expertul în amprente cercetă cu grijă camera, dar nu găsi decât amprentele lui Skeel. O percheziţie serioasă a locului a ţinut câteva ore şi nu a ajutat la descoperirea identităţii criminalului. Un pistol Colt automat, calibrul 38, a fost găsit sub una din pernele de pe pat, iar o mie o sută de dolari, în bancnote mari, au fost scoase dintr-o bară care susţinea perdelele. De asemenea, au dat de dalta de oţel pe care o căutau, cea cu zgârietură pe ea, ascunsă sub o stinghie din duşumeaua holului. Dar toate aceste articole nu au ajutat la soluţionarea uciderii lui Skeel. La ora patru după-amiază odaia a fost sigilată şi încuiată.

Am rămas împreună cu Markham şi Vance câteva ore după descoperirea cadavrului. Markham luase imediat comanda anchetei şi-i interogase pe locatari. Vance urmărise cu atenţie activitatea poliţiei şi luase chiar parte la percheziţie. Păruse deosebit de interesat de hainele de seară ale lui Skeel şi le cercetase una câte una. Heath îl privise din când în când dar privirea lui nu exprimase nici amuzament şi nici dispreţ.

La ora două şi jumătate Markham plecă, informându-l pe Heath că se va afla la clubul

Stuyvesant în orele care vor urma. Vance şi cu mine l-am însoţit. Am luat o masă de prânz târzie la restaurant.

— Moartea lui Skeel dă peste cap întreaga afacere, spuse Markham plictisit, în timp ce ni se servea cafeaua.

— Oh, nu, nu chiar, răspunse Vance. Aş spune, că a mai adăugat o coloană la edificiul teoriei mele bizare.

— Teoria ta, oftă Markham, e tot ce ne-a mai rămas. A primit unele confirmări azi-dimineaţă. E remarcabil cum ai intuit lucrurile când Skeel n-a venit la întâlnire.

Vance îl contrazise din nou.

— Supraestimezi expertiza mea în materie de medicină legală, dragă Markham. Am presupus că asasinul doamnei era la curent cu oferta pe care ţi-a făcut-o Skeel. Acea ofertă conţinea probabil un fel de ameninţare din partea lui Skeel. Altminteri, ar fi aranjat întâlnirea cu o zi mai înainte. Spera, nici vorbă, ca victima ameninţării lui să-i urmeze sfatul. Banii ascunşi în bară perdelelor mă fac să cred că el îl cam şantaja pe asasinul Canarului şi că i se refuzase o nouă sumă, aşa încât ţi-a telefonat. Asta explică şi de ce a ţinut ascunsă această informaţie inculpatoare.

— S-ar putea să ai dreptate. Dar am ajuns într-un impas mai greu ca cel dinainte, căci nu-l mai avem pe Skeel să ne dea informaţii.

— Am reuşit cel puţin să-l forţăm pe vinovatul necunoscut să săvârşească o a doua crimă pentru a o ascunde pe prima. Şi când o să ştim ce făceau diferiţii amorezi ai Canarului aseară între ora zece şi douăsprezece noaptea, s-ar putea să avem ceva mai substanţial în ancheta noastră. Apropo, când o să avem aceste informaţii?

— Depinde de norocul oamenilor lui Heath. Astă-seară, dacă lucrurile merg cum trebuie.

Pe la ora opt şi jumătate Heath a telefonat să ne dea rezultatele. Dar din nou Markham nu realiză nimic, căci raportul era cu totul nesatisfăcător. Doctorul Lindquist suferise un atac de cord în după-amiaza precedentă şi fusese dus la Spitalul Episcopal. Se afla încă acolo în grija a doi doctori eminenţi, al căror cuvânt nu, putea fi pus la îndoială. Lindquist nu avea să-şi reia activitatea decât peste cel puţin o săptămână. Aceasta era singură informaţie precisă din toate patru şi îl scotea complet pe doctor dintre suspecţii la crima din noaptea trecută.

Printr-o coincidenţă ciudată, atât Mannix, cât şi Cleaver şi Spotswoode, nu fuseseră în stare să dea o explicaţie clară. Conform declaraţiilor lor, toţi trei îşi petrecuseră seara acasă. Vremea fusese urâtă şi deci Mannix şi Spotswoode ieşiseră mai devreme, ambii susţineau că se întorseseră acasă înainte de ora zece. Mannix locuia într-un apartament la un hotel şi fiind sâmbăta seara, holul era ticsit de lume, aşa încât nimeni nu-l putuse vedea la întoarcere. Cleaver stătea într-o clădire cu apartamente de închiriat, fără portar sau intendent care să-i fi putut verifica ora întoarcerii. Spotswoode îşi avea reşedinţa la clubul Stuyvesant, şi întrucât apartamentul lui se afla la etajul trei, folosea rar liftul. Pe deasupra, la club avusese loc o recepţie politică, urmată de dans şi ar fi putut intra şi ieşi din club la orice oră, fără a fi observat de cineva.

— Nu ne e de niciun folos, spuse Vance când Markham îi dădu toate informaţiile.

— Cel puţin îl elimină pe Lindquist.

— E adevărat, şi îl elimină ca suspect şi în cazul Canarului căci aceste două crime sunt componentele aceleiaşi probleme. Se completează una pe alta. Cea

de-a doua a fost concepută în raport de prima, a fost, de fapt, o urmare logică a ei.

— Mi se pâre destul de logic, răspunse Markham. Oricum, am depăşit stadiul disputelor. Cred c-am să adopt teoria ta pentru o vreme şi-am să văd ce are să se întâmple.

— Ceea ce mă deranjează e sentimentul pe care îl am că pentru un timp, nu are să se întâmple nimic dacă nu forţăm lucrurile. Persoana care a comis aceste crime e foarte abilă.

În acest timp, Spotswoode intră în încăpere şi se uită în jur, ca şi cum ar fi căutat pe cineva. Zărindu-l pe Markham, se îndreptă spre el, având pe faţă o expresie de uimire şi de curiozitate.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez, domnule, spuse el cerându-şi scuze şi salutându-ne pe Vance şi pe mine, dar am primit vizita unui poliţist care s-a interesat de activitatea mea aseară. Mi s-a părut cam ciudat şi n-am dat prea mare importanţă lucrului, până când am avut ocazia să văd numete lui Tony Skeel într-o ediţie specială de astă-seară, când am aflat că a fost strangulat. Îmi amintesc că m-aţi întrebat, dacă îl cunosc în legătură cu ancheta asupra morţii domnişoarei Odell, şi m-am întrebat, dacă nu cumva există o legătură între cele două crime şi dacă n-am să fiu târât în această afacere.

— Nu cred că e cazul, răspunse Markham. S-ar putea ca cele două omoruri să aibă o legătură, dar, ca o simplă procedură, poliţia anchetează pe toţi prietenii apropiaţi ai domnişoarei Odell în speranţa că va descoperi indicii utile. Nu vă mai bateţi capul cu acest incident. Sper, adăugă el, că poliţistul nu v-a inoportunat prea mult.

— Câtuşi de puţin. Aerul neliniştit al lui Spotswoode dispăru. Era încă misterios, dar extrem de

politicos. Cine era acest Skeel?

— Un personaj dubios şi un fost spărgător. O avea la mâna pe domnişoara Odell şi cred că o şantaja.

Figura lui Spotswoode exprimă o notă de dezgust şi de mânie.

— O astfel de creatură îşi merită soarta.

Am discutat tot felul de lucruri până la ora zece când Vance i-a aruncat lui Markham, o privire plină de reproş.

— Am să încerc să mă duc la culcare. Nu sunt în stare de o viaţă de poliţist.

În ciuda acestei declaraţii, l-am regăsit a doua zi dimineaţă în biroul procurorului general. Adusese mai multe ziare cu el şi le citea, amuzându-se de relatarea morţii lui Skeel. Markham era foarte ocupat lunea şi sosise la slujbă înainte de ora opt şi jumătate, făcând un efort de a rezolva unele probleme înainte de a relua ancheta în cazul Odell. Ştiam că Heath avea să sosească pentru o conferinţă la ora zece. Între timp, Vance şi cu mine nu aveam altceva de făcut decât să citim ziarele. Aşa că mi-am văzut de această treabă.

Heath a venit exact la ora zece şi după înfăţişarea lui am înţeles că ceva se întâmplase. Ceva care îi produsese o enormă plăcere. Era aproape voios şi salutul adresat lui Vance într-un stil formal şi plin de satisfacţie, era cel al unui învingător faţă de un adversar învins. Heath dădu mâna cu Markham cu o politeţe exagerată.

— Nu mai avem nicio grijă, domnule, spuse el şi se opri să aprindă o ţigară de foi. L-am arestat pe Jessup.

Vance rupse tăcerea dramatică ce urmă acestui anunţ stupefiant.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce-ai făcut-o?

Heath se întoarse încet, fără să fie intimidat de tonul lui Vance.

— L-am arestat pentru asasinarea lui Margaret Odell şi Tony Skeel.

— Oh, Doamne! Vance se sculă şi îl privi complet uluit. Doamne, Dumnezeule, ajută-ne!

Exclamaţiile îl lăsară pe Heath complet rece.

— N-are să mai trebuiască să chemaţi pe Dumnezeu în ajutor după ce-am să vă spun ce-am descoperit pe seama acestui tip. Am toate dovezile pentru a-l duce la tribunal.

După primul moment de uimire, Markham se calmă.

— Să auzim ce dovezi ai, Heath.

Sergentul se aşează pe un scaun. Îi trebui câteva minute ca să-şi pună ordine în gânduri.

— Iată cum stau lucrurile. Ieri după-amiază mi-am spus: Skeel a fost omorât la fel ca Odell după ce-a promis să facă dezvăluiri. E limpede că acelaşi tip i-a strangulat pe amândoi. În consecinţă, trebuie să fi fost două persoane în apartament luni noaptea – Dude şi asasinul – exact cum a spus domnul Vance de la început. Aşa că mi-am spus că cei doi trebuie să se cunoască foarte bine, deoarece celălalt tip ştia unde locuieşte Dude, cât şi faptul că era la curent cu intenţia lui Dude de-a face destăinuiri ieri. Am avut convingerea că cei doi au dat lovitura împreună, acesta fiind motivul pentru care Dude n-a făcut nicio destăinuire la început. Dar când celălalt tip s-a speriat şi-a scăpat de bijuterii, Skeel s-a decis să nu-şi asume riscuri; aşa încât v-a telefonat.

Heath se opri ca să-şi fumeze ţigara de foi, apoi continuă.

— N-am crezut niciodată că Mannix, Cleaver sau doctorul erau vinovaţi. Nu erau genul de oameni care

să săvârşească un asemenea act, ca să nu mai vorbesc de posibilitatea de-a fi amestecaţi cu un puşcăriaş de teapa lui Skeel. Aşa că i-am eliminat pe toţi trei şi-am început să caut un complice, cineva care ar fi putut fi în legătură cu Skeel. La început am încercat să înlătur obstacolele de ordin fizic, cum se spune, toate problemele de care ne-am lovit în anchetă.

Heath se opri din nou.

— Ţineţi minte că lucrul care ne-a dat cea mai mare bătaie de cap a fost uşa laterală. Cum a fost deschisă după ora şase? Şi cine a zăvorât-o la loc după crimă? Skeel trebuie să fi intrat pe acolo înainte de ora unsprezece pentru că se şi afla în apartament când Spotswoode şi Odell s-au întors de la teatru. Şi probabil c-a plecat tot pe acolo după ce Cleaver a sosit în apartament pe la miezul nopţii. Asta nu explică însă cine a încuiat uşă la loc pe dinăuntru. Ei bine, am reflectat la toate astea ieri. Şi apoi m-am dus înapoi la clădire şi am aruncat o nouă privire uşii. Junele Spively se ocupa de tabloul telefonic şi l-am întrebat unde se afla Jessup, căci voiam să-i pun câteva întrebări. La care Spively mi-a spus că Jessup şi-a dat demisia cu o zi mai înainte, sâmbăta după-amiază!

Heath făcu o nouă pauză aşteptând că faptele să fie bine înţelese.

— Pe drum spre poliţie, mi-a venit această idee, aşa, pe neaşteptate şi întreaga afacere s-a limpezit. Domnule Markham, Jessup e singura persoană care ar fi putut să deschidă acea uşă laterală şi s-o încuie la loc. Judecaţi şi dumneavoastră, deşi sunt convins că ideea v-a trecut prin minte. Skeel n-ar fi putut comite o crimă. Şi nu văd niciun alt suspect.

Relatarea captase interesul lui Markham care se aplecă înainte.

— După ce mi-a venit această idee, continuă Heath, am hotărât să-mi încerc norocul. Aşa că m-am dat jos din metrou la Penn Station, şi i-am telefonat lui Spively, cerându-i adresa lui Jessup. Prima veste bună: Jessup locuia pe Second Avenue, la doi paşi de Skeel! Am chemat câţiva poliţişti de la comisariat şi ne-am dus la el acasă. L-am găsit împachetând, gata să plece la Detroit. L-am arestat, i-am luat amprentele şi le-am trimis lui Dubois, cu speranţa că voi avea o dovadă, căci spărgătorii nu încep cu o lovitură atât de mare ca cea dată la Canar.

Heath îşi îngădui un surâs de satisfacţie.

— Ei bine, Dubois l-a dat de gol! Nu se numeşte Jessup deloc! Prima parte a numelui e adevărată, dar numele de familie e Benton. A fost condamnat pentru atac şi maltratare în Oakland şi a stat la închisoarea San Quentin un an, pe vremea când Skeel era şi el închis acolo. A mai fost arestat şi cu ocazia spargerii unei Bănci în Brooklyn, dar asta n-a mai fost menţionat la proces; iată cum s-a făcut c-am avut amprentele lui. Când l-am luat din scurt aseară, ne-a declarat că şi-a schimbat numele după lovitura din Brooklyn, şi că s-a înrolat în armată. Asta-i tot ce-am putut scoate de la el. Nici nu ne trebuia mai mult. Iată faptele: Jessup a fost la închisoare pentru atac şi maltratare; a fost amestecat într-o spargere; Skeel a fost împreună cu el la zdup; nu are un alibi pentru sâmbătă seara când Skeel a fost omorât, şi locuieşte alături de el. Şi-a abandonat slujba brusc, sâmbătă după-amiază. E voinic şi e în stare să comită crime. Intenţiona s-o întindă când l-am înşfăcat. Şi, pe deasupra, e singura persoană care ar fi putut descuia şi încuia uşa laterală în acea seară. Ce altceva mai doriţi?

Markham rămase pierdut în gânduri.

— E destul de convingător, spuse el tărăgănat.

Dar ce motiv ar fi avut s-o stranguleze pe fată?

— Uşor de răspuns, căci domnul Vance a sugerat un motiv din prima zi. Ţineţi minte că l-a întrebat pe Jessup ce părere avea despre domnişoara Odell, iar Jessup s-a înroşit şi a devenit nervos?

— Dumnezeule! exclamă Vance, vrei să mă faci pe mine răspunzător de toată demenţa asta? E adevărat că am sondat sentimentele lui faţă de Odell, dar acest lucru s-a petrecut înainte de-a afla ceva despre trecutul lui. Am cercetat fiecare posibilitate aşa cum ni s-a înfăţişat.

— Şi totuşi, întrebarea dumneavoastră ne-a fost de mare folos, spuse Heath şi se întoarse spre Markham, Iată cum îmi închipui scenă: Jessup era îndrăgostit de Odell iar ea i-a spus să-şi vadă de treabă. Jessup s-a enervat, stând acolo noapte de noapte, văzând toţi tipii care o frecventau. Într-o bună zi, îşi face apariţia Skeel, şi Jessup, recunoscându-l, îi sugerează să jefuiască apartamentul lui Odell. Skeel nu poate da lovitura fără ajutor dinăuntru, căci nu poate trece de cabina operatorului. În plus, întrucât a mai fost acolo, va fi recunoscut; Jessup îşi dă seama că are o ocazie să se răzbune pe Odell şi să dea vina pe altcineva. Împreună pun la cale lovitura de luni seara. După plecarea lui Odell, descuie uşa laterală şi îi dă drumul lui Dude care intră în apartament cu cheia lui. Apoi, Odell şi Spotswoode sosesc pe neaşteptate. Skeel se ascunde în dulap şi după plecarea lui Spotswoode face zgomot fără să vrea şi Odell ţipă după ajutor. Iese din dulapul din perete, şi când Odell vede cu cine are de-a face, îi spune lui Spotswoode c-a fost o eroare. Jessup îşi dă seama că Dude a fost descoperit şi se decide să folosească ocazia. După plecarea lui Spotswoode intră în apartament cu paspartuul său. Skeel, crezând că a venit altcineva se

ascunde la loc în dulap. În acel moment, Jessup atacă fata şi o strangulează, cu intenţia de a face ca bănuielile să cadă asupra lui Skeel. Dar Skeel iese din dulap şi împreună discută situaţia. În cele din urmă, ajung la o înţelegere şi continuă planul original de a jefui apartamentul. Jessup încearcă să deschidă caseta cu bijuterii cu vătraiul, iar Skeel termină operaţia cu ajutorul daltei. Ambii ies din apartament. Skeel pleacă pe uşa laterală iar Jessup o zăvorăşte la loc. A doua zi, Skeel dă bijuteriile lui Jessup, dar acesta se răzgândeşte de frică şi scapă de ele. După care se iau la ceartă. Skeel se hotărăşte să declare ce ştie, ca să nu fie el bănuit de crimă. Jessup, la rândul lui, bănuind ce intenţionează Skeel să facă, se duce la el acasă sâmbătă seara şi îl strangulează la fel ca pe Odell.

Heath făcu un gest de încheiere a discuţiei şi se lăsă în fotoliu.

— Abil, diabolic de abil, murmură Vance. Heath, îmi cer scuze pentru ieşirea mea de mai înainte. Logica dumitale e ireproşabilă. Ai reconstituit crima perfect. E pur şi simplu minunat. Dar e cu totul fals.

— Teoria mea e destul de solidă ca să-l trimitem pe Jessup la scaunul electric.

— Există un aspect oribil al logicii, spuse Vance. Uneori te conduce irezistibil la o concluzie greşită.

Vance se sculă în picioare şi începu să se plimbe prin încăpere cu mâinile în buzunare. Când ajunse în faţa lui Heath se opri.

— Ascultă Heath, dacă pot să-ţi dovedesc că altcineva a descuiat şi apoi a încuiat la loc uşa laterală, ai să recunoşti că teoria dumitale nu e prea solidă? Că Jessup s-ar putea să nu fie vinovat?

Heath se afla într-o dispoziţie generoasă.

— De acord. Dovediţi-mi cum ar fi putut altcineva să descuie şi să încuie uşa, şi am să recunosc

că poate m-am înşelat.

— Skeel ar fi putut s-o facă, Heath, dar fără ajutorul cuiva.

— Skeel! Nimeni nu mai crede în minuni astăzi, domnule Vance!

— Ascultă-mă, Jessup e nevinovat. Vance vorbea cu o pasiune care m-a uimit. Şi am s-o dovedesc într-un fel. Teoria mea e aproape completă, având doar câteva puncte slabe. Şi, trebuie s-o mărturisesc, nu am încă numele vinovatului. Dar e o teorie corectă, Markham, şi complet opusă celei a lui Heath. De aceea, am să te rog să-mi dai ocazia s-o demonstrez în faţa ta mai înainte de-a lua măsuri împotriva lui Jessup. Nu pot, totuşi, să fac demonstraţia aici, aşa încât tu şi Heath va trebui să veniţi cu mine în apartamentul lui Odell. N-are să ţină nici măcar o oră. Dar chiar dacă ar ţine şi o săptămână, tot trebuie să veniţi în orice caz. Vance se apropie de biroul lui Markham.

— Sunt sigur că Skeel şi nu Jessup e cel care a descuiat uşa înaintea crimei şi a încuiat-o apoi la loc.

Markham păru impresionat.

— Eşti absolut sigur de asta?

— Absolut sigur şi ştiu cum a făcut-o.

XXV

VANCE DEMONSTREAZĂ

O JUMĂTATE DE ORĂ MAI TÂRZIU AM INTRAT ÎN micul apartament de pe strada 71. În ciuda seriozităţii teoriei lui Heath împotriva lui Jessup, Markham nu era

foarte satisfăcut de arestare. În plus, atitudinea lui Vance îl făcuse şi mai bănuitor. Capul de acuzare cel mai grav împotriva lui Jessup era acela că descuiase şi apoi încuiase uşa laterală. Dar când Vance a afirmat că el e în stare să demonstreze maniera în care Skeel a reuşit să intre şi să iasă din casă, Markham, deşi nu foarte convins, a acceptat să-l însoţească pe Vance. Heath era şi el interesat şi deşi se îndoia de afirmaţiile lui Vance, promise să vină la faţa locului.

Spively, strălucitor în costumul lui cafeniu, se afla la tabloul telefonic şi ne privea cu teamă. Când Vance îi sugeră însă să facă o plimbare de zece minute în jurul clădirii, Spively păru uşurat şi nu-şi mai pierdu timpul cu plângeri.

Poliţistul de gardă din faţa apartamentului lui Odell se apropie şi ne salută:

— Cum merge? ee interesă Heath? Vreun vizitator?

— Doar unul, un crai care pretindea c-a cunoscut-o pe Canar şi voia să vadă apartamentul. I-am spus să obţină un permis de la dumneavoastră sau de la domnul Markham.

— Ai procedat corect, îi spuse Markham. Apoi, întorcându-se spre Vance: Probabil Spotswoode, sărmanul de el!

— Ai dreptate, murmură Vance, dar ce perseverenţă! Nu renunţă cu una cu două. Ce emoţionant!

Heath îl sfătui pe ofiţer să facă o plimbare de-o jumătate de oră şi am rămas singuri în biroul telefonistului.

— Ascultă, Heath, spuse Vance bine dispus, sunt convins că ştii cum să lucrezi la un tablou telefonic. Fii amabil şi înlocuieşte-l pe Spively câteva minute. Dar, mai întâi, zăvorăşte uşa laterală, dar

solid, exact ca în noaptea crimei.

Heath rânji satisfăcut.

— Desigur. Duse un deget la buze cu un aer misterios, apoi, pe vine, o apucă pe coridor, parodiind un detectiv de comedie. După câteva clipe se întoarse la tabloul telefonic, tot pe vârful picioarelor şi cu degetul încă la buze. Privind bănuitor în jur, îi şopti lui Vance la ureche: „Tăcere. Uşa e zăvorâtă. Apoi se aşează la panou: Când are loc ridicarea cortinei, domnule Vance?”

— E ridicată, Heath. E ora nouă şi jumătate luni seara. Dumneata eşti Spively, dar nu aşa de elegant ca el, ţi-ai ras mustaţa, dar eşti Spively. Iar eu sunt Skeel pus la patru ace. Pentru a da o notă realistă încearcă să mă vezi cu mănuşi de piele de căprioară şi cu o cămaşă cu pliuri. Domnul Markham şi domnul Van Dine reprezintă martorii. Şi, apropo, Heath, dă-mi cheia de la apartament. Skeel avea una la el. Heath scoase o cheie şi i-o dădu, continuând să rânjească. Unele instrucţiuni de punere în scenă, continuă Vance. După ce-am ieşit pe uşa principală, aşteaptă încă trei minute, apoi bate la uşa apartamentului Canarului.

Vance se repezi la uşa principală, apoi se întoarse şi păşi îndărăt spre cabina telefonistului. Markham şi cu mine stăteam în micul vestibul, situat în faţa intrării.

— Intră, domnule Skeel, anunţă Vance. Ţineţi minte, că e ora nouă şi jumătate. Apoi, ajungând lângă cabină, spuse: La naiba, Heath, ţi-ai uitat replica. Ar fi trebuit să-mi spui că domnişoara Odell nu-i acasă. Dar nu mai contează. Domnul Skeel continuă să înainteze până la uşa apartamentului… Păşi pe lângă noi şi bătu la uşă. Apoi se întoarse în hol. Bănuiesc că ai avut dreptate, spuse el citându-l pe Skeel şi o luă spre uşa de la intrare. Ieşind în stradă, o apucă pe Broadway.

Am aşteptat exact trei minute. Nimeni n-a vorbit. Heath devenise serios şi pufăia nervos din ţigara de foi ca dovadă a nerăbdării sale. Markham se încruntase stoic. După trei minute, Heath se ridică şi o apucă grăbit prin hol, cu Markham şi cu mine în urma lui. Bătaia în uşă a fost urmată de deschiderea ei dinăuntru. Vance se afla în micul foaier.

— Sfârşitul primului act, spuse Vance distrat. Iată cum a pătruns Skeel în budoarul doamnei luni seară după ce uşa laterală a fost încuiată, ca operatorul să nu-l vadă.

Heath păru nedumerit, dar nu spuse nimic. Apoi se întoarse brusc şi se uită la uşa de la capătul coridorului. Zăvorul era ridicat şi uşa era descuiată. Heath o privi mai multe minute, apoi îşi întoarse privirea spre tabloul telefonic. Pe urmă izbucni într-un hohot de râs.

— Grozav, domnule Vance, absolut nemaipomenit! proclamă el, dând din cap cu un aer de cunoscător. Asta a fost uşor, şi nu-i nevoie de psihologie ca s-o explici. După ce-aţi sunat la uşa apartamentului, aţi dat o fugă până la uşa laterală şi aţi ridicat zăvorul. Apoi aţi ieşit pe uşa de la intrarea clădirii, aţi cotit pe Broadway, aţi intrat pe alee, aţi înaintat până la uşa laterală şi v-aţi introdus în casă fără ca noi să vă vedem.

— Simplu, nu-i aşa? recunoscu Vance.

— Fireşte! Heath era aproape dispreţuitor. Dar n-are să vă fie de mare folos. Oricine ar fi putut dezlega această problemă, dacă era singura legată de evenimentele de luni seara. Dar lucrul care m-a preocupat a fost cum s-a închis uşa la loc după plecarea lui Skeel, Ar fi putut să intre, recunosc, aşa cum aţi demonstrat. Dar n-ar fi putut ieşi tot pe acolo, fiindcă uşa era încuiata a doua zi dimineaţă. Iar dacă a

fost cineva care a încuiat-o, atunci aceeaşi persoană ar fi putut s-o deschidă pentru el – mai devreme, fără să mai trebuiască să alerge ca s-o descuie la ora nouă şi jumătate. Aşa încât nu pricep de ce această înscenare îl exclude pe Jessup dintre vinovaţi.

— Dar drama nu s-a terminat încă, replică Vance. Cortina e gata să se ridice pentru actul următor.

— A, da? spuse Heath şi îl privi atent pe Vance. Tonul lui avea o notă de incredulitate arogantă, deşi expresia lui rămăsese curioasă şi plină de dubii. Şi-o să ne arătaţi cum a reuşit Skeel să iasă şi să încuie uşa pe dinăuntru fără ajutorul lui Jessup?

— Asta este exact ce-mi propun să fac, Heath.

Heath deschise gura ca să vorbească, dar se răzgândi. În schimb, dădu indiferent din umeri şi-i aruncă lui Markham o privire şireată.

— Hai să mergem în hol, reluă Vance şi îi conduse în mica sală de recepţie, în faţa cabinei telefonistului. Această cameră, aşa cum am explicat mai înainte, se găsea direct sub scări, iar peretele ei din spate Mergea paralel cu coridorul unde se găsea uşa laterală. (O privire pe schiţa alăturată are să ajute mai bine înţelegerea topografiei.)

Vance îi invită ceremonios să ia loc pe scaune şi făcu cu ochiul lui Heath.

Apartamentul domnisoarei Odell.

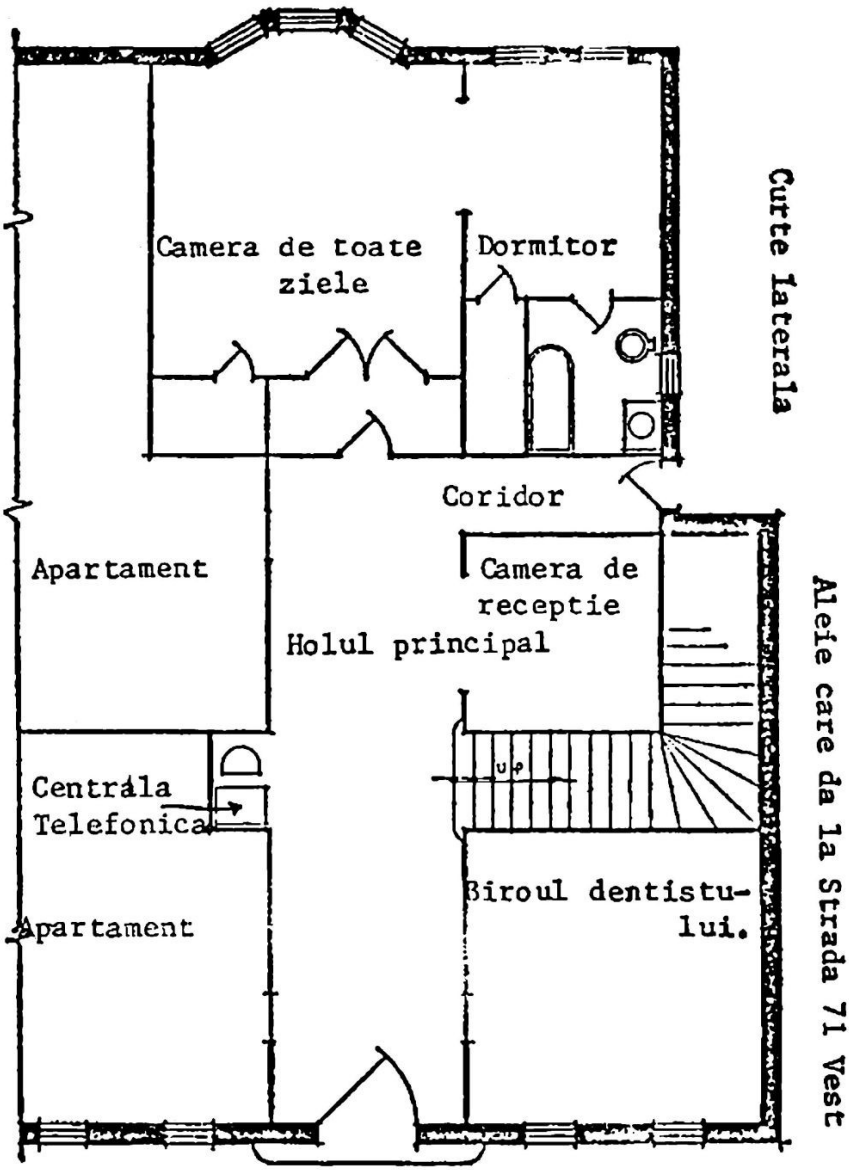

— Vrei să fii aşa de bun şi să rămâi aici până mă auzi bătând la uşa laterală. Atunci am să te rog să vii şi s-o deschizi. Vance se îndreptă spre arca despărţitoare. Din nou am să joc rolul defunctului domn Skeel, aşa că imaginaţi-vă că sunt în haine de seară, superb de elegant... Cortina se ridică. Ne salută şi, ieşind din sala de recepţie, dispăru pe coridorul din spate. Heath se suci pe scaun şi îi aruncă lui Markham o privire neliniştită şi întrebătoare.

— Credeţi că va reuşi s-o facă? Buna dispoziţie îi dispăruse din voce.

— Nu văd cum, spuse Markham cu o strâmbătură. Dacă are să reuşească, teoria ta asupra vinei lui Jessup nu mai are niciun sens.

— Nu sunt foarte neliniştit, declară Heath. Domnul Vance ştie o groază de lucruri. Are idei. Dar cum Dumnezeu are să...

Fu întrerupt de o lovitură puternică în uşa laterală. Am sărit toţi trei în picioare simultan şi ne-am îndreptat spre coridor. Pasajul era pustiu. Cei doi pereţi nu aveau uşi iar la capăt, ocupând aproape întreg peretele, se afla uşa de stejar care dădea în curtea din spate. Vance n-ar fi putut, dispărea decât pe acea uşă. Lucrul pe care l-am observat imediat, căci ne-am uitat la el de îndată, era poziţia orizontală a zăvorului, ceea ce însemna că uşa era zăvorâtă.

Heath nu era numai uimit, era stupefiat. Markham se oprise brusc şi se uita la coridorul gol ca şi cum ar fi văzut o stafie. După o clipă de ezitare, Heath se îndreptă grăbit spre uşă. Dar nu se grăbi s-o deschidă. Se lăsă în genunchi în faţa broaştei şi cercetă zăvorul cu mare atenţie. Apoi scoase un briceag din buzunar şi îi vârî lama în crăpătura dintre uşă şi ramă. În ciuda încercărilor lui, lama nu pătrunse prin deschizătură prea mult. Era limpede că atât uşa

masivă de stejar, cât şi rama erau solid construite iar zăvorul se afla într-o poziţie fermă. Heath rămase totuşi bănuitor şi apucând clanţa o trase cu violenţă. Uşa rămase nemişcată. În cele din urmă, ridică zăvorul şi deschise uşa. Vance se afla în curticica din spate, fumând placid şi cercetând peretele de cărămizi de pe alee.

— Ascultă, Markham, remarcă el, acest zid e foarte ciudat. Trebuie să fie foarte vechi, N-a fost clădit în zilele noastre de aşa-zisă eficienţă, spuse el şi se lansă într-o descriere savantă a construcţiei.

— La naiba, Vance! spuse Markham furios. Nu mă interesează zidurile de cărămidă. Vreau să ştiu cum ai ieşit afară, lăsând uşa încuiată în urma ta.

— Serios? Vance îşi stinse ţigara şi intră în clădire. M-am folosit de o mică şmecherie a spărgătorilor abili. E foarte simplă, ca toate instrumentele de altfel. Îmi vine să roşesc de jenă la simplitatea ei. Uitaţi-vă!

Scoase din buzunar o pensetă legată la cap cu o sfoară violetă lungă de peste un metru. Plasă penseta pe zăvorul aşezat în poziţie verticală, o întoarse uşor spre stânga şi trecu sfoară pe sub uşă, aşa încât un metru atârna înăuntru. Apoi ieşi în curticică şi închise uşa în urma sa. Penseta continua să ţină zăvorul ca într-un cleşte, iar sfoara se întindea direct până la podea de unde ieşea prin spaţiul dintre uşă şi rama de jos. Toţi trei am privit fascinaţi zăvorul. Încetul cu încetul sfoara se întinse în timp ce Vance o trăgea de afară, iar apoi începu să întoarcă zăvorul în jos. În clipa când zăvorul ajunse în poziţia orizontală, Vance trase brusc de sfoară. Penseta se dislocă de pe zăvor şi căzu fără zgomot pe podeaua acoperită de un covor. Apoi, sfoara fu imediat trasă pe dinafară şi penseta dispăru prin spaţiul dintre uşă şi ramă.

— Extrem de simplu, nu-i aşa? comentă Vance când intră din nou în casă. Caraghios, nu? Şi totuşi, dragă Heath, iată cum răposatul Tony, a ieşit de aici luni seara... Dar să mergem în apartamentul doamnei şi am să vă spun o altă istorie. Văd că domnul Spively s-a întors din promenada lui, aşa că îşi poate relua obligaţiile telefonice, îngăduindu-ne o mică discuţie.

— De unde ţi-a venit ideea cu penseta şi sfoara? întrebă Markham iritat, în timp ce luam loc în camera de zi din apartamentul lui Odell.

— Nu-i deloc ideea mea, îi spuse Vance calm, alegându-şi o ţigară cu o încetineală deliberată. A fost ideea domnului Skeel. Ce tip ingenios, nu?

— Să fim serioşi, spuse Markham, a cărui încredere era încă zdruncinată. Cum puteai să ştii că Skeel a folosit acest mijloc pentru a încuia uşa pe dinafară? Am găsit aceste unelte în hainele lui de seară ieri dimineaţă.

— Ce? strigă Heath belicos. Aţi luat aceste lucruri din camera lui Skeel în timpul percheziţiei fără să spuneţi nimic?

— Numai după ce detectivii dumitale le-au ignorat. De fapt, nici măcar nu m-am uitat la hainele domnului Skeel până când poliţiştii dumitale atât de experimentaţi n-au terminat cu ele şi le-au atârnat la loc în dulap. Înţelegi, Heath, penseta şi sfoara se aflau în buzunarul vestei lui Skeel, în dosul ţigaretului. Trebuie să recunosc că am cercetat hainele lui de seară cu mare plăcere. Mai ţii minte, le-a purtat în seara când Odell a părăsit această lume şi am sperat să descopăr o dovadă oarecare a participării lui la acel eveniment. Când am dat de acest instrument de smuls sprâncenele, n-am înţeles imediat semnificaţia lui, iar sfoara violetă ataşată de pensetă m-a consternat complet. Mi-am dat seama că domnul Skeel nu-şi

smulgea sprâncenele, şi chiar dacă ar fi făcut-o ce sens avea sfoara? Penseta e un obiect delicat, de aur, exact în genul celor folosite de Margaret Odell. Marţi dimineaţă am observat o mică tavă lăcuită pentru accesorii de toaletă, aşezată pe măsuţa de toaletă lângă caseta de bijuterii. Dar a mai fost ceva.

Făcu un semn cu mâna spre coşul de hârtii de lângă micul birou, în care se aflau mai multe hârtii mototolite.

— Am mai observat că acea hârtie de împachetat poartă numele unui cunoscut magazin de cadouri de pe Fifth Avenue. Azi-dimineaţă, în drum spre centru, m-am oprit la magazin şi-am aflat că îşi leagă pachetele cu o sfoară violetă. De aici am tras concluzia că Skeel luase penseta şi sfoara din apartament în timpul vizitei din acea seară fatidică... Acum se ridică întrebarea: De ce şi-a pierdut timpul înnodând sfoara cu penseta? Vă mărturisesc cu modestie, că n-am putut găsi un răspuns. Azi-dimineaţă însă, când mi-ai spus că l-ai arestat pe Jessup şi ai accentuat faptul că uşa era încuiată pe dinăuntru, ceaţa din mintea mea s-a destrămat, soarele a strălucit şi păsărelele au început să cânte. Brusc am avut o revelaţie, întregul mod de operaţie mi-a apărut clar. Într-o străfulgerare, cum se spune... Ascultă, Markham, trebuie să crezi în supranatural ca să soluţionezi acest caz.

XXVI

RECONSTITUIREA CRIMEI

CÂND VANCE A TERMINAT DE VORBIT, AU urmat câteva minute de tăcere. Markham stătea cufundat în fotoliul lui şi se uita în gol. Heath, pe de altă parte, îl privea pe Vance cu un fel de admiraţie amestecată cu ostilitate. Fundaţia teoriei lui împotriva lui Jessup fusese surpată iar întreaga ipoteză se clătina serios. Markham a înţeles că toate speranţele lui se spulberaseră.

— M-aş fi bucurat dacă inspiraţiile tale ne-ar fi fost de ajutor, mormăi el, întorcându-se spre Vance. Această ultimă revelaţie a ta ne readuce la punctul de plecare iniţial.

— Oh, nu fi aşa de pesimist. Hai să fim mai optimişti. Vrei să auzi teoria mea? Oferă o groază de posibilităţi, Se aşeză mai confortabil în fotoliu. Skeel avea nevoie de bani – fără îndoială că rezervele de cămăşi de mătase se reduseseră şi după o încercare eşuată de a stoarce bani de la doamna Odell cu o săptămână înaintea morţii ei, a revenit aici luni seara. Aflase că Odell nu va fi acasă şi intenţiona s-o aştepte, căci ea nu mai avea chef să-l primească la fel ca mai înainte. Ştia că uşa laterală era zăvorâta seara şi cum nu dorea să fie văzut intrând în apartament, a inventat trucul de a deschide uşa sub pretextul unei vizite inutile la ora nouă. Vance se opri o clipă, apoi reluă:

— După ce-a descuiat uşa, a revenit pe alee şi a intrat în apartament înainte de ora unsprezece. Doamna însă s-a înapoiat cu un însoţitor, aşa încât Skeel s-a ascuns în dulapul de haine şi a rămas acolo până la plecarea acestuia. Apoi a ieşit din dulap şi Margaret Odell, speriată de apariţia lui bruscă, a ţipat după ajutor. Recunoscându-l însă, i-a spus lui

Spotswoode care începuse să bată la uşă, că se speriase degeaba. Aşa încât Spotswoode şi-a văzut de treabă şi s-a dus la partida lui de poker. A urmat o tranzacţie financiară între Skeel şi doamnă, probabil o ceartă foarte violentă. În acest timp a sunat telefonul iar Skeel s-a grăbit să răspundă că Odell nu era acasă. Apoi au reluat cearta până în clipa când un nou pretendent a sunat la uşă. Fie că a sunat, fie că a intrat cu cheia lui, e greu de spus, dar probabil a folosit cheia căci telefonistul nu l-a observat. Skeel s-a ascuns din nou în dulap şi din fericire a fost atât de precaut încât să încuie uşa pe dinăuntru. Apoi, fireşte, s-a uitat pe gaura cheii ca să vadă cine era cel de-al doilea intrus.

Vance făcu un semn spre uşa închisă a dulapului cu haine.

— După cum puteţi vedea, gaura cheii oferă un unghi în direcţia sofalei. În timp ce trăgea cu ochiul a fost martorul unei scene care i-a îngheţat sângele în vine. Noul sosit, probabil în mijlocul unei declaraţii de dragoste, a înşfăcat-o pe Odell de gât şi a început s-o sugrume… închipuieşte-ţi groaza lui Skeel, ghemuit în dulapul de haine, iar la câţiva paşi de el criminalul ocupat cu uciderea lui Odell! Sărmanul de el! Nu-i de mirare c-a rămas stupefiat de scenă. A văzut ce şi-a imaginat a fi o furie criminală în ochii asasinului care trebuie să fi fost un om voinic, în timp ce Skeel era cam pirpiriu şi scund… Skeel n-avea de gând să facă pe viteazul, aşa că şi-a văzut de treabă şi a stat acolo. Nu poţi să-i faci o vină din asta, nu-i aşa?

Vance simulă un gest de uimire.

— Deci ce-a făcut intrusul în clipa următoare? Ei bine, n-o să ştim niciodată fiindcă Skeel ne-a părăsit pentru o lume mai bună. Îmi închipui însă că a scos acea cutie cu acte, a descuiat-o cu cheia scoasă din poşeta doamnei şi şi-a însuşit un mare număr de

documente compromiţătoare. După aceea a început distracţia. Intrusul s-a apucat să devasteze apartamentul pentru a lăsa impresia unei spargeri. A rupt mătasea rochiei lui Odell şi o baretă de pe umărul stâng. I-a smuls buchetul de orhidee artificiale şi l-a pus în poala ei. I-a scos inelele şi i-a rupt lănţişorul de la gât. În continuare a răsturnat lampa, a răscolit biroul de scris, comoda *Boule,* a spart oglinda, a trântit scaunele, a sfâşiat perdelele… În tot acest timp, Skeel, cu ochii aţintiţi la el, fascinat de groază, înspăimântat că va fi descoperit şi va urma soarta iubitei lui. A urmărit activitatea acelui nebun. Nu pot să spun că-l invidiez pe Skeel pentru situaţia în care se afla. Opera de devastare a continuat, putând s-o audă chiar, şi atunci când a ieşit din raza lui de observaţie se simţea prins ca un şoarece în cursă, fără nicio scăpare. Ce situaţie oribilă, Dumnezeule!

Vance a fumat o vreme, apoi şi-a schimbat poziţia în fotoliu.

— Ascultă, Markham, momentul cel mai neplăcut pentru Skeel a fost acela când misteriosul intrus a încercat să deschidă uşa dulapului unde se afla ascuns Skeel. Ce scenă! Skeel era prins acolo, la discreţia unui dement criminal care încerca să deschidă uşa ce-l despărţea de el. Poţi să-ţi închipui ce uşurat trebuie să se fi simţit atunci când asasinul a renunţat să mai forţeze uşa şi a plecat? E uimitor că Skeel n-a leşinat de emoţie. S-a forţat totuşi să rămână conştient. A ascultat şi a privit într-un fel de panică hipnotică până când ucigaşul a părăsit apartamentul. Apoi, bălăbănindu-se pe picioare, a ieşit din dulap şi a aruncat o privire pe câmpul de luptă.

Vance privi în jur.

— Nu-i un spectacol prea plăcut; nu-i aşa? Iar acolo, pe sofa, se afla cadavrul tinerei femei

strangulate. Acel cadavru era o scenă de mare groază pentru Skeel. A înaintat opintit până la masă ca să se uite mai de aproape, şi s-a sprijinit cu mâna de ea, iată originea amprentelor de la mâna dreaptă, Heath. Apoi, a înţeles brusc seriozitatea situaţiei în care se găsea. Se afla singur împreună cu cadavrul unei femei asasinate. Era cunoscut a fi fost în relaţii sexuale cu doamna respectivă. Şi, pe deasupra, era şi un spărgător cu cazier judiciar; Cine avea să-l creadă că era nevinovat? Şi deşi probabil recunoscuse pe cel care comisese crima, nu era în situaţia de a face declaraţii. Totul era împotriva lui, intratul în casă pe furiş, prezenţa lui acolo după ora nouă, relaţia lui cu femeia, profesiunea, reputaţia lui. Ascultă, Markham, sincer vorbind, l-ai fi crezut?

— Nu-ţi bate capul cu asta, răspunse Markham, căci vreau să aud restul teoriei. Atât el cât şi Heath îl ascultaseră cu o atenţie mărită.

— De aici înainte, reluă Vance, teoria mea se desfăşoară de la sine. Skeel s-a văzut confruntat cu problema urgentă de a ieşi de acolo şi de a-şi şterge urmele. Mintea a început să-i lucreze febril căci îşi risca viaţa dacă nu reuşea. Începu să facă planuri grăbite. Ar fi putut să iasă din casă pe uşa laterală fără să fie văzut. Dar uşa avea să fie găsită descuiată, iar acest amănunt, legat de vizita sa mai devreme în acea seară, ar fi indicat că el a lăsat uşa descuiată. Nu, acea metodă de-a pleca nu mergea, nu mergea deloc. Îşi dădu seama că în orice caz avea să fie bănuit de crimă, datorită legăturii lui cu doamna respectivă. Motivul, locul, ocazia, mijloacele, purtarea, ca şi cazierul său, toate pledau împotriva lui.

— Dacă nu reuşea să şteargă toate urmele lăsate, cariera lui de crai avea să se încheie subit. Era conştient de faptul că dacă reuşea să părăsească

imobilul şi să lase uşa laterală încuiată pe dinăuntru, se putea considera în siguranţă. Nimeni n-ar fi putut să explice cum a intrat şi a ieşit din casă. Avea să-şi găsească un alibi, unul solid, fireşte, pe care cu un avocat bun, îl putea susţine în faţa justiţiei. Nici vorbă că se gândise şi la alte mijloace de-a ieşi de acolo, dar de fiecare dată era pus în faţa unor probleme dificile. Uşa laterală era singura lui scăpare. Cum putea s-o încuie la loc? Vance se opri şi căscă.

— Iată teoria mea. Skeel a fost prins în cursă şi mintea lui abilă şi întreprinzătoare i-a venit în ajutor. Trebuie să fi bătut odăile ceasuri de-a rândul, până când i-a venit ideea, invocând între timp numele Domnului. În ce priveşte penseta, sunt convins că s-a gândit la ea aproape imediat. Ştii, Heath, acest sistem de-a încuia o uşă pe dinafară e un truc vechi. Există multe cazuri în analele criminale din Europa. În manualul de criminologie al profesorului Hans Gross un capitol întreg e dedicat mijloacelor utilizate de criminali pentru a se folosi de intrări şi de ieşiri ilegale. Aceste metode au de-a face mai ales cu încuiatul unei uşi şi nu atât cu zăvorâtul ei. Principiul este însă acelaşi, doar tehnica diferă. Pentru a încuia o uşă pe dinăuntru, trebuie să introduci un ac sau o stemă îndoită, prin deschizătura cheii, iar apoi să tragi de sfoară. Dar uşa laterală a acestei case nu are broască şi nici cheie. Întreprinzătorul Skeel, în timp ce se plimba prin apartament ca un leu în cuşcă, tot căutând ceva care să-i dea o idee, a zărit pe măsuţa de toaletă penseta – un instrument pe care îl au toate doamnele respectabile astăzi – şi problema a fost soluţionată pe loc. Nu mai avea decât să încerce acest truc. Înainte de a pleca a deschis caseta de bijuterii, pe care celălalt bărbat încercase s-o forţeze, şi a găsit inelul cu diamant pe care mai târziu a vrut să-l amaneteze. S-a

apucat să şteargă toate amprentele lăsate în dulap, uitând de cea lăsată pe masă. În cele din urmă, a părăsit apartamentul, a încuiat uşa laterală aşa cum v-am demonstrat şi a băgat penseta în buzunarul jiletcii, unde a şi uitat-o.

Heath confirmă cu o mişcare a capului.

— Un spărgător, indiferent de cât se crede de deştept, uită întotdeauna câte ceva.

— De ce-i critici numai pe spărgători, Heath? întrebă Vance alene. Cunoşti vreo persoană în lume care nu uită din când în când câte ceva? Îi zâmbi indulgent. Până şi poliţia a uitat să caute penseta.

Heath mormăi ceva. Ţigara de foi i se stinsese şi şi-o aprinse încet şi atent.

— Ce credeţi, domnule Markham?

— Nu cred că situaţia e mult mai limpede, comentă Markham deprimat.

— Teoria mea nu e chiar o complexă explicaţie a cazului, spuse Vance, Dar n-aş spune că mai plutim într-o beznă totală. Cred că putem trage unele concluzii din speculaţiile mele. De pildă: Skeel fie că l-a cunoscut sau l-a recunoscut pe criminal, în clipa când a ieşit din apartament şi şi-a recâştigat încrederea, a încercat să-l şantajeze pe amicul asasin. Moartea lui Skeel nu-i decât o altă dovadă a intenţiilor ucigaşului de a se descotorosi de persoanele primejdioase pentru el. În plus, teoria mea explică şi enigma casetei de bijuterii, amprentele, dulapul necercetat, bijuteriile din ladă de gunoi – persoana care le-a luat n-avea chef să le ţină la el – şi în sfârşit, tăcerea lui Skeel. Mai explică şi descuiatul şi încuiatul uşii.

— Într-adevăr, oftă Markham, pare să explice toate punctele importante, mai puţin identitatea asasinului.

— Ai dreptate, recunoscu Vance, Acum, hai la

masă!

Heath, plictisit şi confuz, plecă la Cartierul General al poliţiei. Markham cu mine şi cu Vance am plecat cu maşina la restaurantul *Delmonico* unde ne-am instalat în sala de mese.

— Am impresia că afacerea se concentrează acum asupra lui Cleaver şi Mannix, spuse Markham când ne-am încheiat dejunul. Dacă teoria ta că aceeaşi persoană a omorât atât Canarul cât şi pe Skeel e corectă, atunci Lindquist e în afara discuţiei întrucât sâmbăta seara se găsea la Spitalul Episcopal.

— Ai dreptate, recunoscu Vance, doctorul e deocamdată în afara bănuielilor. Cleaver şi Mannix sunt suspecţii de frunte. Nu văd pe cine altcineva am putea acuza. Se încruntă şi îşi sorbi cafeaua. Cuartetul meu original s-a redus la doi şi nu-mi place, căci limitează alegerea la două persoane. Ce se întâmplă dacă reuşim să-i eliminăm pe Cleaver şi pe Mannix? Cu ce ne alegem? Pur şi simplu, cu nimic. Şi totuşi ideea care mă mai consolează, că unul dintre cei patru e vinovatul. Nu poate fi nici Spotswoode. Nu poate fi nici Lindquist, deci rămân Cleaver şi Mannix. Doi din patru fac doi, simplă regulă de aritmetică, nu? Problema principală e că acest caz nu mai e aşa de simplu. Absolut deloc! Mă întreb care e rezultatul acestei operaţii aritmetice dacă aplicăm trigonometria? Sau dacă proiectăm într-o altă dimensiune? Îşi lăsă capul în mâini. Ascultă. Markham, promite-mi că dacă ajung la balamuc, ai să ai grijă de mine.

— Te înţeleg, şi eu sunt de-o săptămâna într-o stare asemănătoare.

— Ideea cuartetului mă înnebuneşte, gemu Vance. M-am bizuit pe acel cuartet care acum a ajuns un duo. Simţul de ordine şi proporţie a fost insultat. Vreau un alt cuartet.

— Mă tem că va trebui să te mulţumeşti doar cu doi, răspunse Markham obosit. Unul iese din cauză, iar celălalt e la pat. Ai putea să trimiţi nişte flori la spital, dacă asta te mai bine dispune.

— Unu-i la pat, unu-i la pat, repetă Vance. Asta ne lasă cu trei suspecţi. Pe de altă parte, nu există linie dreaptă, toate liniile fiind curbe, căci transcriu cercuri în spaţiu. Arată drepte, dar nu sunt. Hai să tăcem şi să substituim privirii meditaţia.

Se uită în sus la marile ferestre care dădeau pe Fifth Avenue. Când vorbi din nou, vocea lui devenise calmă, calculată.

— Ascultă, Markham, ţi-e greu să-i inviţi pe Spotswoode şi pe Cleaver să vină într-o seară acasă la tine?

Markham trânti ceşcuţa de cafea şi îi aruncă o privire critică lui Vance.

— Ce fel de glumă mai e şi asta?

— Nu-i o glumă. Răspunde la întrebare.

— Cred că se poate aranja, replică Markham după o scurtă ezitare. Deocamdată sunt sub jurisdicţia mea. Nu-i aşa?

— Deci o astfel de invitaţie ar fi potrivită anchetei, şi nu cred c-ar putea s-o refuze, nu-i aşa?

— Nu cred.

— Iar dacă atunci când au venit la tine acasă, ai să sugerezi câteva partide de pocher, ei au să accepte, fără să găsească propunerea cam ciudată, nu?

— Probabil, răspunse Markham, cu totul calm la cererea lui Vance. Ştiu că atât Cleaver cât şi Spotswoode joacă pocher. Iar Mannix, fără îndoială că joacă şi el. Dar de ce pocher? Eşti serios sau eşti victima vreunei forme de demenţă.

— Sunt cât se poate de serios. Vocea lui Vance nu lăsă nici cea mai mică îndoială. Partida de pocher e

esenţa acestei afaceri. Ştiu că Cleaver e un expert iar Spotswoode a jucat pocher cu judecătorul Redfern luni seara. Aşa că mi-am făcut un plan. Presupun că şi Mannix ştie să joace.

Vance se aplecă înainte vorbind serios.

— Nouă zecimi din jocul de pocher e psihologie, Markham. Dacă înţelegi jocul, poţi învăţa mai mult despre natura umană decât ai învăţa într-un an de cunoştinţă cu o persoană. Ai râs de mine mai de mult când ţi-am spus că te pot duce la vinovat prin cercetarea elementelor crimei. Fireşte, însă trebuie să cunosc omul la care te voi conduce. În cazul de faţă cunosc genul de om care a comis crima. Nu sunt însă destul de apropiat de vinovat pentru a-l putea numi. Cu toate acestea, după partida de pocher cred că pot să-ţi spun cine a plănuit şi a ucis Canarul.

Markham îl privi stupefiat. Ştia că Vance juca pocher cu o artă uimitoare şi că poseda elementele psihologice necesare jocului. Era însă nepregătit pentru declaraţia finală că va dezlega misterul cu ajutorul partidei de pocher. Vance vorbise cu o asemenea convingere încât Markham era impresionat. Îmi dădeam seama de ce anume îi trecea prin minte ca şi cum i-aş fi citit gândurile. Îşi reamintea felul în care Vance indicase vinovatul în cazuri precedente cu ajutorul unor procese psihologice asemănătoare. Ştia, de asemenea, că oricât de extravagante ar fi putut fi cererile lui Vance, exista întotdeauna un motiv serios la baza lor.

— La naiba! Mormăi el în cele din urmă. Întregul plan mi se pare stupid. Şi, totuşi, dacă vrei o partidă de pocher cu aceşti oameni, n-am nicio obiecţie. N-are să slujească însă la nimic, ţi-o spun de pe acum. Mi se pare o nebunie curată să susţii că-l vei descoperi pe vinovat folosind o astfel de metodă.

— Foarte bine, răspunse Vance, o mică distracţie n-o să ne facă niciun rău.

— Dar de ce l-ai inclus pe Spotswoode?

— Sincer, n-am nicio idee, afară de faptul că face parte din cuartetul meu. Şi-o să avem nevoie de un al cincilea.

— Să nu-mi spui la sfârşitul partidei că trebuie să-i arestez pentru crimă. Trebuie să fac o distincţie. Poate că are să-ţi pară ciudat, dar nu vreau să acuz de crimă un om despre care ştiu că nu putea să comită acest act.

— În această privinţă, spuse Vance tărăgănat, singurele obstacole care se opun imposibilităţilor fizice sunt faptele materiale. Iar faptele materiale sunt extrem de înşelătoare. Voi, avocaţii, aţi duce-o mai bine dacă le-aţi ignora cu desăvârșire.

Markham nu se sinchisi să mai răspundă la asemenea erezii şi îi aruncă lui Vance o privire semnificativă.

XXVII

O PARTIDĂ DE POCHER

VANCE ŞI CU MINE AM PLECAT ACASĂ DUPĂ masa de prânz şi pe la ora patru după-amiază ne-a telefonat Markham ca să ne spună c-a făcut toate pregătirile pentru o seară cu Spotswoode, Mannix şi Cleaver. Imediat după această confirmare, Vance a

plecat de acasă şi nu s-a întors până aproape de ora opt seara. Deşi muream de curiozitate, Vance a refuzat să-mi dea vreo explicaţie. Dar la nouă fără un sfert, când am coborât la maşina care ne aştepta, am văzut că aveam un nou şofer. Am făcut legătura între el şi plecarea misterioasă a lui Vance.

— I-am cerut domnului Allen să ni se alăture astă-seară, mărturisi Vance, după ce ne prezentă. Cum tu nu joci pocher, avem nevoie de un al cincilea ca să facem partida mai interesantă. Domnul Allen e un vechi adversar de-al meu.

Faptul că Vance era capabil să aducă un oaspete neinvitat în apartamentul lui Markham m-a mirat mai puţin decât înfăţişarea acestui oaspete. Era scund, cu o expresie de om şmecher. Iar părul pe care am apucat să-l văd ieşind de sub pălăria dată pe spate era negru şi lucios, ca părul păpuşilor japoneze. Am mai observat că pe cravata lui erau pictate flori iar cămaşa era împodobită cu nasturi de diamante.

Contrastul dintre el şi stilul imaculat şi elegant al lui Vance era izbitor. M-am întrebat ce fel de relaţie exista între ei. Fireşte, nu una intelectuală sau socială.

Cleaver şi Mannix sosiseră când am intrat în salonul lui Markham şi peste câteva minute a venit şi Spotswoode. După formalităţile de prezentare, ne-am aşezat în jurul căminului, fumând şi sorbind un sherry excelent. Fireşte, Markham acceptase încântat pe neinvitatul domn Allen, deşi felul cum îl privea din când în când mă lăsa să înţeleg că-i venea greu să împace înfăţişarea omului cu stilul lui Vance.

În dosul atmosferei de amabilitate afectată se simţea o tensiune. Într-adevăr, situaţia nu era de natură să creeze spontaneitate. Trei bărbaţi, toţi ştiind că au fost interesaţi de aceeaşi femeie, se aflau aici împreună. Iar motivul pentru care se aflau împreună

era că acea femeie fusese asasinată. Markham a tratat situaţia cu atâta tact încât a reuşit să dea fiecăruia impresia că e un spectator dezinteresat chemat să discute o problemă abstractă. Le-a explicat de la bun început că acea conferinţă era urmarea eşecului său de a găsi o rezolvare a crimei comise. A mai adăugat că spera ca printr-o discuţie foarte degajată, lipsită de o notă oficială şi de constrângere, să găsească un amănunt care să-l ajute în anchetă. Maniera lui era prietenoasă şi tensiunea a scăzut considerabil.

În timpul discuţiei care a urmat am fost interesat de diferitele atitudini ale celor invitaţi. Cleaver a vorbit enervat despre participarea lui în această afacere,făcându-şi critica în loc să acuze. Mannix a fost volubil şi candid, deşi în dosul cuvintelor lui se vădea o notă de oboseală şi de regret. Spotswoode, spre deosebire de Mannix, nu părea să aibă chef de discutat despre crimă şi a păstrat o atitudine reticentă tot timpul. A răspuns politicos la întrebările lui Markham, dar n-a reuşit să-şi ascundă cu totul resentimentul că a fost vârât în această istorie împreună cu ceilalţi. Vance avea puţine de spus, mărginindu-se la remarci ocazionale adresate întotdeauna lui Markham. Allen n-a scos niciun cuvânt, contemplându-i pe ceilalţi cu un aer vag amuzat.

Întreaga conversaţie mi s-a părut complet inutilă. Dacă Markham sperase să obţină unele informaţii, trebuie să fi fost amarnic decepţionat. Mi-am dat totuşi seama că nu încerca decât să justifice în această acţiune neobişnuită prin faptul că dăduse urmare partidei de pocher solicitată de Vance. Când a sosit momentul să pomenească de ea, n-a întâmpinat nicio dificultate.

Era aproape ora unsprezece când a făcut propunerea cu o voce amabilă şi calmă, deşi învăluind

cererea în termenii unei solicitări personale, încât era cu neputinţă ca cineva s-o refuze. Strategia lui verbală se dovedi însă de prisos. Atât Cleaver cât şi Spotswoode părură încântați de a renunţa la discuţia penibilă în favoarea unei partide de cărţi. Vance şi Allen s-au declarat, firește, de acord. Doar Mannix a refuzat, explicând că nu cunoaşte jocul decât superficial şi că nu-l agrea. Şi-a exprimat totuşi dorinţa de a-i chibiţa pe ceilalţi. Vance a insistat ca să-şi schimbe părerea, dar fără succes. În cele din urmă, Markham a cerut servitorului său să pregătească o masă de joc pentru cinci persoane.

Am observat că Vance a aşteptat până când Allen şi-a ales un loc, iar apoi s-a aşezat pe scaunul din dreapta lui.

Cleaver a luat loc la stânga lui Allen, Spotswoode la dreapta lui Vance, iar alături de el şedea Markham. Mannix şi-a tras un scaun între Markham şi Cleaver. Iată poziţia lor în jurul mesei:

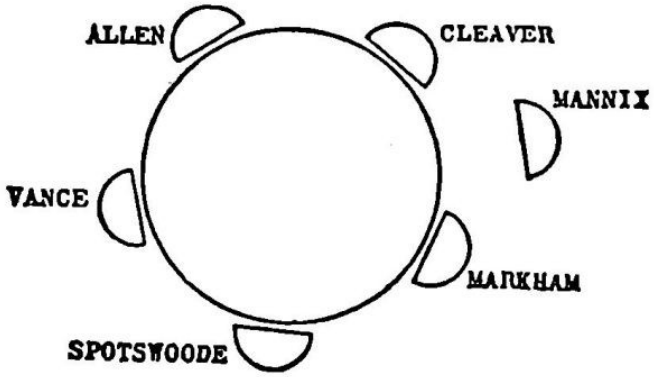

Cleaver a cerut să stabilim un plafon moderat, dar Spotswoode a insistat să pornim cu o sumă mult mai mare. Vance a ridicat şi el miza, în timp ce Markham şi Allen şi-au dat asentimentul. Preţul fiselor

mi-a tăiat respiraţia şi până şi Mannix a scos un fluierat discret.

Toţi cei cinci oameni din jurul mesei erau jucători excelenţi, lucru evident din primele zece minute de joc. Pentru prima dată în acea seară, Allen, amicul lui Vance, părea să se simtă în largul lui.

Allen câştigă primele două mâini, iar Vance pe a treia şi a patra. Spotswoode avu câteva mâini câştigătoare, iar mai târziu Markham încasă o miză mare care îl plasă în fruntea câştigătorilor. Cleaver era singurul dintre ei care pierdea constant. Dar, după o jumătate de oră, îşi recâştigă şi el o parte din pierderi. În continuare, Vance îşi reluă seria de câştiguri pe care o împărţi cu Allen. O vreme banii păreau împărţiţi în mod egal. Mai târziu însă, atât Cleaver cât şi Spotswoode începură să piardă masiv. Pe la douăsprezece şi jumătate în jurul mesei se stabilise o atmosferă încordată. Mizele erau atât de ridicate iar sumele riscate atât de mari, chiar şi pentru nişte oameni înstăriţi, cum erau aceşti jucători, încât mizele ce treceau rapid dintr-o mână într-alta ajunseră să reprezinte cifre considerabile.

Exact înainte de ora unu, când febra jocului atinsese un punct înalt, am observat că Vance l-a privit pe Allen şi apoi şi-a trecut batista pe frunte. Unui străin gestul i s-ar fi părut natural, dar fiind familiarizat cu ticurile lui Vance, am recunoscut imediat un semnal. În acelaşi timp, am observat că Allen începu să amestece cărţile înainte de a le da. Fumul ţigării de foi îi intră în ochi în acel moment şi una din cărţile de joc căzu jos. Allen o luă, amestecă din nou pachetul de cărţi şi-l puse înaintea lui Vance ca să taie.

Pe masă se afla o sumă foarte mare în fise: Cleaver, Markham şi Spotswoode au pasat. Era rândul lui Vance care deschisese cu o miză importantă. Allen

îşi aruncă imediat cărţile dar Cleaver rămase cu ele. Markham şi Spotswoode abandonară deocamdată şi ei şi îi lăsară pe Cleaver şi pe Vance să continue jocul. Cleaver ceru o carte, iar Vance, care deschisese, două cărţi; Vance ridică miza cu puţin, în timp ce Cleaver o săltă sus de tot. Vance mări miza dar nu prea mult, iar Cleaver ridică din nou cu o sumă mai mare ca înainte. Vance ezită şi plăti. Cleaver îşi arătă mâna triumfător.

— Chintă de valeţi, anunţă el. Ce ai?

— Nu prea grozav, răspunse Vance cu regret. Avea careu de popi.

Peste o jumătate de oră, Vance îşi scoase din nou batista şi şi-o trecu pe frunte. Ca şi mai înainte, am observat că era rândul lui Allen să dea cărţile şi că pe masă se afla o altă miză considerabilă. Allen se opri ca să bea un whisky şi să-şi aprindă o ţigară de foi. Apoi, după ce Vance tăie, dădu din nou cărţile.

Cleaver, Markham şi Allen au pasat şi Vance deschise din nou cu o sumă egală cu cea de pe masă. Nu mai era în joc decât Spotswoode. Lupta se dădea între el şi Vance. Spotswoode ceru o carte iar Vance se declară servit. Urmă un moment de tăcere apăsătoare. Atmosfera ni se părea încărcată cu electricitate şi cred că şi ceilalţi au simţit-o căci urmăreau jocul cu o curiozitate încordată. Vance şi Spotswoode aveau aerul unui calm suprem. I-am privit cu mare atenţie dar niciunul nu a dat vreun semn de emoţie.

Era rândul lui Vance să mizeze. Fără să scoată o vorbă, mută un vraf de fise galbene în centrul mesei, cea mai mare miză din acea seară. Spotswoode îl urmă cu un alt teanc de fise. Apoi, calm şi abil, numără fisele rămase în faţa lui şi le împinse cu palma spunând:

— E tot ce am.

Vance dădu din umeri aproape imperceptibil.

— Potul vă aparţine, domnule, spuse el şi zâmbi

amabil lui Spotswoode, dându-şi cărţile pe faţă. Avea careu de aşi!

— Dumnezeule! Ce partidă! exclamă Allen chicotind.

— Care partidă! repetă Markham. Să nu plăteşti cu un careu de aşi în mână şi cu atâţia bani pe masă!

Cleaver bombăni şi el ceva în semn de uimire, iar Markham îşi umezi buzele dezgustat.

— Nu vreau să te jignesc, domnule Vance, spuse el, dar dacă judec mâna pe care ai avut-o din punct de vedere practic, aş spune c-ai abandonat-o prea devreme.

Spotswoode îşi ridică privirea spre Markham.

— Îi faceţi o nedreptate domnului Vance, spuse el. A jucat în mod desăvârşit. Abandonând, chiar cu un careu de aşi, a fost un lucru înţelept.

— Fireşte, întări Allen. Ce partidă!

Spotswoode dădu afirmativ din cap şi se întoarse spre Vance spunând:

— Întrucât o situaţie similară n-are să se mai petreacă niciodată, pot să-mi arăt recunoştinţa faţă de percepţia dumneavoastră remarcabilă, satisfăcându-vă curiozitatea: ei bine, n-aveam nimic în mână!

Spotswoode îşi arătă cărţile şi îşi întinse degetele cu graţie spre cărţile etalate pe masă. Avea un cinci, un şase, un şapte şi un opt de treflă, plus un valet de cupă.

— Nu înţeleg raţionamentul dumneavoastră, domnule Spotswoode, mărturisi Markham. Domnul Vance avea cărţi câştigătoare şi a preferat să renunţe.

— Judecaţi mai bine situaţia, răspunse Spotswoode cu o voce suavă şi calmă. Aş fi deschis dacă aş fi putut, după ce dumneavoastră şi domnul Cleaver aţi pasat. Dar întrucât am rămas în joc după ce domnul Vance a deschis cu o miză atât de mare, se

subînţelege că trebuia să fi avut fie un careu servit, fie o chintă servită. Trebuie să vă spun fără să par fanfaron, că sunt un jucător mult prea bun.

— Te asigur, Markham, îl întrerupse Vance, că domnul Spotswoode e un jucător mult prea expert ca să fi rămas în joc dacă n-ar fi avut cel puţin un careu. Era singurul lutru care ar fi justificat miza de doi la unu. Înţelege că eu am deschis cu o sumă egală cu valoarea mizei de pe masă, iar domnul Spotswoode a trebuit să ridice cu jumătate din valoarea potului pentru a rămâne în joc, făcând ca miza să devină doi la unul. Oricum, domnul Spotswoode avea, cerând o singură carte, două şanse din patruzeci şi şapte de a face o chintă.

— Exact, recunoscu Spotswoode, după ce-am primit cartea cerută, singura întrebare posibilă din partea domnului Vance era aceea dacă am realizat sau nu chinta. Dacă n-aş fi făcut-o, domnul Vance a raţionat corect că n-aş fi plătit şi mai ales n-aş fi ridicat miza. A face un astfel de lucru în aceste condiţii ar fi însemnat să fiu smintit. Niciun jucător dintr-o mie nu-şi asumă asemenea riscuri. Iată de ce atunci când am ridicat miza, domnul Vance, şi-a dat cărţile pe faţă, căci altminteri ar fi fost mult prea riscant. S-a întâmplat însă ca eu să blufez, dar asta nu schimbă cu nimic situaţia că lucrul cel mai corect şi mai logic de făcut ar fi fost acela ca domnul Vance să cedeze.

— Perfect adevărat, recunoscu Vance.

Spotswoode acceptă spusele lui Vance cu o mişcare a capului. Cleaver luă cărţile şi începu să le amestece. Tensiunea dispăruse dar partida n-a fost reluată.

Se părea că se petrecuse ceva cu Vance. O vreme rămase gânditor, privind încruntat ţigara şi bând distrat. În cele din urmă se ridică şi se apropie de

consola căminului pentru a se uita la o acuarelă de Cezanne pe care i-o dăruise lui Markham cu ani în urmă. Gestul indica un proces de nedumerire.

În timpul unei pauze a discuţiei, se întoarse spre Mannix şi spuse:

— Cum se poate, domnule Mannix, că pocherul nu v-a pasionat niciodată? Toţi oamenii de afaceri sunt dispuşi să rişte la cărţi.

— Nici vorbă, răspunse Mannix cu o atenţie mărită. Pocherul nu-i genul de risc pe care vreau să mi-l asum. E mult prea ştiinţific. Şi nici nu-i destul de rapid pentru gustul meu, n-are viaţă, cumar fi ruleta, singura care îmi place. Vara trecută, la Monte Carlo, am pierdut mai mult la ruletă în zece minute decât aţi pierdut dumneavoastră aici astă-seară. M-am ales însă cu ceva pentru banii pierduţi.

— Asta înseamnă că nu vă interesează jocurile de cărţi.

— Nu ca să risc, răspunse Mannix care devenise bine dispus. Mă amuză însă să pariez pe jocuri de cărţi. Vreau ceva rapid. Apoi pocni din degete de mai multe ori ca să dovedească viteza necesară pentru a se amuza.

Vance se apropie de masă şi luă un pachet de cărţi de joc.

— Vă tentează să pariaţi o mie de dolari pe ce carte am să tai?

Mannix se angajă imediat:

— De acord.

Vance îi dădu cărţile şi Mannix le amestecă. Apoi le puse pe masă, şi le tăie. Întoarse un zece. Vance tăie şi el cărţile şi întoarse un popă.

— Vă datorez o mie de dolari, spuse Mannix, calm, ca şi cum i-ar fi datorat zece cenţi.

Vance aşteptă fără să vorbească şi Mannix îl

privi cu viclenie.

— Vreţi să încercaţi din nou? De data asta pentru două mii de dolari?

Vance ridică din sprâncene uimit.

— Aţi dublat miza? De ce nu? Amestecă iar cărţile şi le tăie. Apoi întoarse un şapte. Mannix se aplecă şi întoarse un cinci.

— Vă datorez trei mii de dolari, spuse el. Ochii i se îngustaseră şi îşi muşcă nervos ţigara de foi.

— Vreţi să dublăm din nou? Patru mii de data asta? Markham îl privi uimit pe Vance iar pe faţa lui Allen se întipări o expresie de consternare penibilă. Toţi cei de faţă erau uluiţi de ofertă, căci Vance trebuie să-şi fi dat seama că-i dădea lui Mannix şanse enorme dublând de fiecare dată miza. În cele din urmă avea să piardă. Cred că Markham era gata să protesteze dacă Mannix n-ar fi înşfăcat pachetul de cărţi de pe masă, gata să taie din nou.

— Patru mii! anunţă el şi după ce amestecă din nou cărţile le tăie. Întoarse o carte: era dama de caro.

— Nu văd cum mă puteţi bate, spuse el jovial.

— Bănuiesc că aveţi dreptate, răspunse Vance, şi întoarse un trei.

— Doriţi să continuăm? întrebă Mannix cu o bună dispoziţie agresivă.

— Ajunge, spuse Vance, brusc plictisit. E un joc prea tensionat pentru mine. Eu n-am constituţia dumneavoastră. Se îndreptă spre masă şi îi scrise un cec în valoare de o mie de dolari lui Mannix. Apoi se întoarse spre Markham cu mâna întinsă spre a-şi lua rămas bun.

— Am avut o seară teribil de interesantă. Nu uita. Luăm prânzul împreună mâine la ora unu, la clubul meu.

Markham ezită.

— Dacă nu intervine nimic, răspunse el.

— Dar nu trebuie să intervină nimic, spuse Vance. Nici nu-ţi închipui cât eşti de nerăbdător să mă vezi.

Vance rămase tăcut tot drumul înapoi spre casă. N-am putut să scot nicio explicaţie de la el. Dar când ne-am urat noapte bună, mi-a spus:

— Lipseşte o piesă fundamentală a acestei afaceri. Fără ea, totul e lipsit de sens.

XXVIII

VINOVATUL

A DOUA ZI DIMINEAŢĂ, VANCE S-A SCULAT târziu, apoi a petrecut o oră uitându-se printr-un catalog de obiecte de ceramică ce urmau să fie licitate a doua zi la Galeria de Artă Anderson. La ora unu am intrat la clubul Stuyvesant şi ne-am alăturat lui Markham aflat la restaurant.

— Suntem oaspeţii tăi, scumpule, zise Vance, dar n-am să te pun la cheltuială. Nu vreau decât un corn, nişte jumări şi o ceaşcă de cafea.

Markham îl privi cu un zâmbet ironic:

— Nu mă mir că faci economii după dezastrul de aseară.

Vance ridică mirat din sprâncene:

— Iar eu mi-am închipuit c-am avut un noroc extraordinar.

— Ai avut două careuri şi-ai pierdut de fiecare dată...

— E adevărat, spuse Vance, atât că de fiecare dată am ştiut exact ce are adversarul. Markham îl privi stupefiat.

— Chiar aşa, îl asigură Vance. Am aranjat înaintea partidei ca să i se dea acele cărţi. Zâmbi nevinovat. Nu pot să-ţi spun, amice, cât de mult am admirat delicateţea ta de a nu pune la îndoială pe oaspetele meu, domnule Allen, pe care am avut prostul gust să-l introduc ca partener la jocul de aseară. Îţi datoresc o explicaţie şi o scuză. Domnul Allen nu este ceea ce se numeşte un partener încântător. Îi lipsesc notele de eleganţă patriciene, şi etalarea de obiecte preţioase mi s-a părut cam vulgară, deşi am preferat diamantele de pe cămaşa lui de seară acelei cravate oribile. Domnul Allen are însă alte calităţi. E un aventurier. E de fapt, Doc Wiley Allen, de tristă memorie.

— Doc Allen! Celebrul escroc care a condus clubul Eldorado?

— Chiar el! Şi, întâmplător, unul dintre cei mai abili trişori din această meserie bănoasă dar discutabilă.

— Vrei să spui că acest tip a aranjat cărţile aseară? Markham era indignat.

— Numai pentru cele două done menţionate mai înainte. Dacă îţi aminteşti, Allen a dat cărţile de fiecare dată. Am stat dinadins în dreapta lui şi am avut grijă să tai cărţile după instrucţiunile lui. Şi trebuie să recunoşti că nu mă poţi acuza de înşelătorie atât timp cât beneficiarii manevrelor lui au fost Cleaver şi Spotswoode. Eu unul am pierdut masiv de fiecare dată.

Markham îl privi pe Vance uimit şi tăcut, apoi izbucni în hohote de râs.

— Pari să fi fost într-o dispoziţie filantropică aseară. I-ai făcut cadou lui Mannix o mie de dolari, permiţându-i să dubleze miza de fiecare dată. O procedură cam bizară, aş spune.

— Totul depinde de cum priveşti lucrurile. În ciuda pierderilor financiare, pe care am intenţia să le transfer secţiei tale, partida a fost extrem de profitabilă... Mi-am realizat scopul pe care mi l-am propus în acea seară de amuzament.

— A, da, îmi amintesc, răspunse Markham, ca şi cum problema, nefiind importantă, îi scăpase deocamdată. Cred că erai pe cale să descoperi cine a omorât-o pe Odell.

— Ce memorie uimitoare! Da, am insistat că aş fi în stare să elucidez acel mister astăzi.

— Şi pe cine urmează să arestez?

Vance sorbi din cafea şi îşi aprinse o ţigară.

— Sunt ferm convins că n-ai să mă crezi, răspunse el cu o voce calmă. Spotswoode e cel care a ucis fata.

— Nu mai spune! Markham i se adresă ironic. Aşadar Spotswoode a fost! Scumpul meu Vance, m-ai uluit complet. Am să-i telefonez lui Heath să înceapă să lustruiască nişte cătuşe, dar din nefericire, miracole cum ar fi acela de a strangula pe cineva de la depărtare nu sunt recunoscute în aceste vremuri şi în acest oraş. Îngăduie-mi să mai comand un corn...

Vance îşi întinse mâinile cu un gest teatral de disperare exagerată.

— Pentru un om educat, Markham, ai ceva aproape primitiv în maniera ta de a te crampona de iluziile optice. Eşti exact ca un copil care e convins că e cu putinţă ca un magician să scoată un iepure dintr-o pălărie de mătase doar pentru că asistă la spectacol.

— Ascultă Vance, devii insultător.

— E oarecum adevărat, glumi Vance. Trebuie însă făcut ceva drastic ca să te smulg din plasa elementelor legale. Îţi lipseşte imaginaţia, amice.

— Bănuiesc c-ai vrea să închid ochii şi să mi-l închipui pe Spotswoode stând aici la clubul Stuyvesant şi întinzându-şi braţul până la strada 71. Mi-e greu s-o fac. Sunt un om obişnuit. O astfel de viziune mi se pare ridicolă. E ceva de coşmar... Sper că nu foloseşti droguri...

— Recunosc că ideea e imposibilă şi totuşi, în cazul de faţă, imposibilul e posibil. Spotswoode e vinovat, nu există nicio îndoială. Am să mă cramponez de această aparentă halucinaţie. În plus, am să încerc să te atrag de partea mea căci la mijloc e reputaţia ta. Markham, în acest moment îl aperi pe Spotswoode de publicitate.

Vance vorbise cu o siguranţă care înlătura orice contradicţie. Judecând după expresia lui Markham, mi-am dat seama că picase pe gânduri.

— Spune-mi, zise el, cum ai ajuns la această fantastică concluzie că Spotswoode e vinovatul?

Vance îşi stinse ţigara şi îşi încrucişă braţele pe masă.

— Să începem cu un cuartet de posibilităţi: Mannix, Cleaver, Lindquist şi Spotswoode. Mi-am dat seama că asasinatul a fost plănuit cu mare grijă, aşa încât doar o persoană adânc vârâta în afacerile Canarului ar fi fost capabilă de crimă. Or nimeni în afara cuartetului nostru nu a fost atât de legat de ea, fără ca noi să nu fi aflat. Deci, unul din cei patru era vinovatul. Pe Lindquist l-am eliminat în clipa când am aflat că se afla la spital când a fost omorât Skeel. Evident, aceeaşi persoană comisese ambele crime.

— Dar, îl întrerupse Markham, Spotswoode, la rândul lui, a avut un alibi excelent pentru noaptea

când a fost ucisă Canarul. De ce să nu-l elimini şi pe el?

— Regret, dar nu sunt de acord cu tine. Una e să fii închis într-un loc, înconjurat de martori incoruptibili şi dezinteresaţi, atât înainte de asasinat cât şi în timpul lui, şi alta este să fii la faţa locului, ca Spotswoode, în acea seară, la câteva minute după uciderea fetei iar apoi singur într-un taxi pentru alte cincisprezece minute. Nimeni, după câte ştim, n-a mai văzut-o pe Odell în viaţă după plecarea lui Spotswoode.

— Dar dovada că era vie şi a vorbit cu el e incontestabilă.

— De acord, recunosc că o femeie moartă nu mai ţipă şi nici nu mai cheamă în ajutor, ca să nu mai spun că nu discută cu asasinul ei.

— Înţeleg, spuse Markham sarcastic. Presupui că era Skeel care şi-a deghizat vocea.

— Nici vorbă de aşa ceva! Ce idee bizară! Skeel nu voia să se ştie că se afla acolo. De ce să pună la cale o astfel de capodoperă a prostiei? Evident, nu asta e explicaţia. Când vom afla, răspunsul va fi raţional şi simplu.

— E încurajator, zâmbi Markham. Continuă însă cu raţionamentul tău asupra vinovăţiei lui Spotswoode.

— Trei din cei ce formau cuartetul puteau fi asasinii, reluă Vance. În consecinţă, am aranjat o seară de relaxare, ca să-i pot observa sub un microscop psihologic. Deşi rădăcinile lui Spotswoode puteau fi în acord cu vinovăţia lui, trebuie să mărturisesc, totuşi, că i-am crezut pe Mannix şi pe Cleaver vinovaţi de crimă. Fiecare dintre ei ar fi putut s-o comită, fără să contrazică datele crimei. De aceea, când Mannix a refuzat invitaţia de a juca pocher aseară, l-am pus pe Cleaver la încercare. L-am angajat pentru asta pe

domnul Allen, care şi-a îndeplinit cu mult succes rolul său de trişor. Vance se opri şi se uită în sus.

— Mai ţii minte împrejurările? A fost o miză mare. Allen i-a dat lui Cleaver o chintă şi mie trei popi. Celelalte două mâini erau atât de slabe încât cei doi parteneri au fost siliţi să iasă din joc. Am deschis. Cleaver a rămas în joc. La cerere, Allen mi-a dat un alt popă şi lui Cleaver cartea de care avea nevoie ca să facă o chintă. Am ridicat miza a doua oară cu sume modeste, şi de fiecare dată Cleaver a ridicat-o şi el. Când am plătit în cele din urmă, Cleaver a câştigat, fireşte. Trebuia să câştige. Paria la sigur. Întrucât am deschis şi am cerut două cărţi, cea mai înaltă carte pe care puteam s-o am ar fi fost un careu, Cleaver ştia asta, şi având o chintă era sigur că va câștiga. Mi-am dat seama pe loc că nu era omul pe care îl căutam.

— Pe baza acestei deducţii?

— Un jucător de pocher, dragă Markham, care mizează pe ceva sigur nu are autoîncrederea egoistă a jucătorului subtil şi extrem de capabil care îşi asumă riscuri. Cleaver e un om care nu va risca nimic important căci, are ceea ce psihiatrii numesc un complex de inferioritate şi se agaţă de orice posibilitate de a se apăra şi îmbogăţi. Pe scurt, nu este un jucător care să rişte orice din spirit de risc. Iar cel care a ucis-o pe Odell e un jucător suprem, care riscă totul pe o miză, pe o învârtitură a ruletei, căci asta e dispus să facă. Şi numai un jucător a cărui enormă încredere în sine îl poate face, din pur orgoliu, să dispreţuiască un câştig sigur, poate comite o astfel de crimă. Iată de ce l-am eliminat pe Cleaver dintre suspecţi.

Markham îl asculta cu atenţie.

— Încercarea la care l-am supus pe Spotswoode mai târziu, continuă Vance, fusese destinată la început

pentru Mannix dar acesta nu mai era în joc. Nu conta însă, căci dacă aş fi putut să-i elimin atât pe Cleaver cât şi pe Spotswoode, atunci Mannix ar fi fost criminalul. Fireşte, mai pusesem la cale şi altceva pentru a-mi dovedi teoria, dar s-a întâmplat să nu mai fie nevoie. Încercarea la care l-am supus pe Spotswoode a fost explicată bine de către el. Aşa cum a spus chiar el, niciun jucător dintr-o mie n-ar fi riscat împotriva unei mâini servite atunci când el n-avea nimic. Era probabil cel mai fantastic bluf din analele pocherului. N-am putut să nu-l admir atunci când a împins pe masă toate fisele, ştiind, la fel ca şi mine, că n-avea nimic. A mizat totul, vă daţi seama, pe convingerea lui că putea să urmărească raţionamentul meu pas cu pas şi în faza finală să mă intimideze. Era nevoie de curaj ca să facă asta. Era de asemenea nevoie de o încredere în sine care nu i-ar fi permis niciodată să parieze pe un lucru sigur. Principiile psihologice ale partidei erau aceleaşi cu cele ale uciderii lui Odell. L-am ameninţat pe Spotswoode cu o mână forte, o mână servită, aşa cum, fără îndoială, l-a ameninţat şi fata. Iar el, în loc să facă un compromis, obligându-mă să-mi arăt cărţile, a supralicitat. A recurs la o lovitură supremă, prin care a riscat totul... Ce Dumnezeu, Markham, nu poţi să vezi cum caracterul lui i-a fost dezvăluit prin acest gest şi ce bine se potriveşte cu psihologia criminalului?

Markham rămase tăcut o vreme. Părea să reflecteze.

— Dar nici tu, Vance, n-ai fost satisfăcut mai înainte, spuse el în cele din urmă. De fapt, erai plin de îndoieli şi chiar agasat.

— Absolut adevărat, dragul meu. Am fost foarte agasat. Dovada psihologică a vinovăţiei lui Spotswoode a venit însă când nu mă mai aşteptam. După ce-l

eliminasem pe Cleaver, am rămas cu un fel de ranchiună împotriva lui Mannix. Toate dovezile în favoarea nevinovăţiei lui Spotswoode, cu alte cuvinte, imposibilitatea fizică de a o fi strangulat pe tânăra femeie, m-au impresionat. Nu sunt deloc perfect. Fiind, din nefericire, uman, sunt încă susceptibil la atracţia animalică şi răutăcioasă a faptelor şi aparenţelor, pe care voi, avocaţii, le exaltaţi tot timpul. Şi când am aflat că structura psihologică a lui Spotswoode se potrivea perfect cu factorii crimei, am rămas totuşi cu unele bănuieli împotriva lui Mannix. Exista o slabă posibilitate ca şi el să fi jucat acea partidă întocmai ca Spotswoode. Iată de ce, atunci când partida s-a încheiat, l-am provocat la o discuţie asupra jocurilor de cărţi. Voiam să-i verific reacţiile psihologice.

— A mizat totul pe o învârtitură a ruletei, aşa cum ai spus.

— Da, dar nu în acelaşi fel ca Spotswoode. Mannix e prudent şi timid, în comparaţie cu Spotswoode. În primul rând avea o şansă egală într-un pariu egal, în timp ce Spotswoode n-avea nicio şansă, căci nu avea nimic în mână. Şi totuşi, Spotswoode a ridicat miza dintr-un pur calcul psihologic. Riscuri la nivel înalt. Mannix, pe de altă parte, a riscat cu şanse egale, deci în decizia lui n-a intrat niciun calcul, plan, speculaţie sau îndrăzneală. Şi, aşa cum v-am spus de la bun început, asasinarea lui Odell a fost premeditată şi executată cu mare grijă şi cu un calcul suprem. Niciun judecător adevărat n-ar cere adversarului să dubleze miza la a doua şansă, iar apoi să accepte oferta de a o redubla a treia oară. L-am verificat pe Mannix din acest punct de vedere că să înlătur posibilitatea de eroare. În acest fel, nu numai că l-am eliminat, dar l-am scos complet dintre cei bănuiţi. M-a costat o mie de dolari, dar mi-a înlăturat orice îndoială

aş mai fi avut. Mi-am dat seama atunci, în ciuda tuturor indicaţiilor materiale, că Spotswoode a ucis-o pe Odell.

— Din punct de vedere teoretic, cazul tău sună plauzibil, dar din punct de vedere practic, mă tem că e inacceptabil. Markham era mai agitat decât voia să arate. La naiba! exclamă el o clipă mai târziu. Concluziile tale elimină toate criteriile raţionale şi credibile. Uită-te la fapte: Markham ajunsese la stadiul argumentativ. Spui că Spotswoode e vinovat. Şi totuşi, ştim, pe baza unor dovezi neîndoielnice, că la cinci minute după ce a părăsit apartamentul, Odell a ţipat şi a chemat în ajutor. Spotswoode se afla în acel moment lângă cabina operatorului telefonic şi, împreună cu Jessup, s-au apropiat de uşa apartamentului şi a avut o scurtă convorbire cu fata. Odell era cu siguranţă în viaţă în acel moment. De acolo, s-a îndreptat spre uşa principală, a luat un taxi şi a plecat. Cincisprezece minute mai târziu se dădea jos din taxi în faţa clubului unde l-a găsit judecătorul Redfern. Deci la patruzeci de străzi depărtare de locul crimei. I-ar fi fost cu neputinţă să parcurgă acea distanţă în mai puţin timp. În plus, avem mărturia şoferului. Spotswoode n-a avut timpul şi nici ocazia să comită crima între ora unsprezece şi jumătate şi douăsprezece fără zece când l-a întâlnit judecătorul Redfern. Şi, nu uita, a jucat cărţi la club până la trei dimineaţa.

Markham clătină din cap.

— Vance, nu există nicio posibilitate de a ocoli aceste fapte. Sunt ferm stabilite şi dovedesc nevinovăţia lui Spotswoode la fel de concludent ca atunci când s-ar fi aflat la Polul Nord în acea seară.

Vance nu păru convins.

— Recunosc tot ce spui, zise el. Dar aşa cum am afirmat mai înainte, când faptele materiale şi cele

psihologice intră în conflict, faptele materiale sunt greşite. Iar în acest caz s-ar putea să nu fie greşite, ci doar înşelătoare.

— Formidabil! Situaţia devine intolerabilă pentru nervii obosiţi ai lui Markham. Demonstrează-mi cum ar fi putut Spotswoode să stranguleze fata şi să răvăşească apartamentul şi am să-i dau ordin lui Heath să-l aresteze.

— Îţi jur că n-o pot face, se scuză Vance. Nu sunt atotcunoscător. Dar cred că am reuşit totuşi să-ţi indic vinovatul. N-am promis niciodată c-am să-i explic tehnica.

— Deci faimoasa ta forţă de deducţie se opreşte aici! Asta-i bună! Îngăduie-mi să mă numesc doctor în ştiinţele mintale superioare şi pe această bază declar că doctorul Crippen[5] a asasinat-o pe Odell. Fireşte că doctorul Crippen e mort demult, dar acest lucru nu impietează cu nimic asupra noii mele teorii psihologice şi a mijloacelor de deducţie. Caracterul lui Crippen se potriveşte de minune cu toate indiciile ezoterice şi obscure ale crimei. Mâine am să semnez un mandat de deshumare a doctorului.

Vance îl privi cu un aer plin de reproş ironic şi oftă adânc.

— Văd că recunoaşterea geniului meu transcendent e destinată posterităţii. Între timp am să îndur sarcasmele şi dispreţul maselor cu o inimă forte. Capul meu e rănit, dar nu se pleacă.

Vance se uită la ceas şi păru pierdut în gânduri.

— Markham, spuse el după câteva minute, trebuie să merg la un concert la ora trei, dar mai am o oră până atunci. Aş dori să mă mai uit o dată la acel

---

5 *Hawley Harvey Crippen* (1862-1910). Asasin englez care şi-a otrăvit soţia. A fost prins şi executat prin spânzurare, în Anglia (n.tr.).

apartament şi la intrările lui. Şmecheria folosită de Spotswoode, căci sunt convins, că la mijloc e o şmecherie, a fost pusă la cale acolo. Iar dacă va fi să găsim o explicaţie, n-o vom găsi decât la faţa locului.

Am avut impresia că Markham, în ciuda emfazei cu care negase posibilitatea vinovăţiei lui Spotswoode, nu erai chiar complet convins. De aceea, nu m-a surprins când după un protest slab, a acceptat să vizităm din nou apartamentul lui Odell.

XXIX

ANDANTE DE BEETHOVEN

ÎN MAI PUŢIN DE JUMĂTATE DE ORĂ , AM intrat din nou în holul principal al clădirii de pe strada 71. Ca de obicei, Spively era de serviciu la centrala telefonică. În camera de recepţie, poliţistul de serviciu stătea într-un fotoliu, fumând o ţigară. La vederea procurorului general, se sculă cu o grabă forţată.

— Când o să lămuriţi, lucrurile, domnule Markham, întrebă el, căci această cură de odihnă îmi strică sănătatea.

— Foarte curând, sper, răspunse Markham. Ai avut vreun vizitator?

— N-a fost nimeni, domnule. Poliţistul îşi ascunse un căscat.

— Dă-mi cheia de la apartament. Ai fost înăuntru?

— Nu, căci am primit instrucţiuni să stau afară.

Am intrat în camera de zi a domnişoarei Odell. Jaluzelele erau încă ridicate şi în cameră se revărsa lumina soarelui. Nimic nu părea să fi fost schimbat, nici măcar scaunele răsturnate. Markham se îndreptă spre fereastră şi rămase cu mâinile la spate, examinând scena cu un aer abătut, Era în prada unei incertitudini crescânde şi îl urmărea pe Vance cu un amuzament cinic, lipsit de spontaneitate.

Vance îşi aprinse o ţigară şi începu să cerceteze camerele, lăsându-şi privirea asupra unora din obiectele în dezordine. Intră şi în camera de baie şi rămase acolo mai multe minute. Când se întoarse, avea în mână un prosop cu pete întunecate pe el.

— Iată ce-a folosit Skeel ca să şteargă amprentele, spuse el şi aruncă prosopul pe pat.

— Grozav! spuse Markham. Asta, fireşte, are să ajute la condamnarea lui Spotswoode.

— Nu chiar, dar ajută să dovedească teoria mea asupra crimei. Se apropie de măsuţa de toaletă şi mirosi o sticluţă de parfum cu vaporizator de argint. Doamna folosea *Chypre, Casa Coty,* murmură el. De ce-o fac femeile ca ea?

— Spune-mi şi mie cum ajută să dovedească teoria ta asupra crimei?

— Dragul meu Markham, absorb atmosfera. Îmi acord sufletul cu vibraţiile din apartament. S-ar putea să am o viziune în orice clipă, o revelaţia divină, cum se spune.

Vance îşi continuă turul camerei şi intră în holul principal unde rămase pe loc, privind de jur-împrejur cu mare curiozitate şi ţinând uşa deschisă cu piciorul. Când reveni în camera de zi, se aşeză pe marginea mesei din lemn de trandafir şi contemplă din nou, cu tristeţe, cadrul din jur. După câteva minute îi rânji

ironic lui Markham.

— Ascultă, asta e o problemă serioasă!

— Îmi vine să cred, îl ironiză Markham, căci mai devreme sau mai târziu ai să-ţi schimbi părerile în ce-l priveşte pe Spotswoode.

Vance se uită plictisit în tavan.

— Ştii că eşti oribil de încăpăţânat? Eu încerc să te scot dintr-un impas neplăcut, iar tu te distrezi pe seama mea cu observaţii caustice care îmi descurajează ardoarea juvenilă.

Markham se îndepărtă de fereastră şi se aşeză pe sofaua din faţa lui Vance. Avea o expresie îngrijorată.

— Vance, nu mă înţelege greşit. Spotswoode nu înseamnă nimic pentru mine. Dacă el a comis crima, aş vrea să ştiu asta. Dacă această afacere nu se lămureşte; am să fiu masacrat de ziare. Nu am intenţia să înlătur nicio posibilitate a unei soluţii. Dar concluzia ta în ce priveşte Spotswoode e cu totul imposibilă. Sunt prea multe fapte contradictorii.

— Asta-i problema. Indicaţiile contradictorii sunt mult prea perfecte. Se asamblează de minune. Sunt la fel de armonioase ca liniile unei statui de Michelangelo. Sunt prea atent coordonate pentru a fi rezultatul întâmplător al împrejurărilor. Ne indică un scop.

Markham se sculă de pe sofa şi se întoarse lent la fereastra de unde privi în curticica din spate.

— Dacă aş recunoaşte că Spotswoode a omorât fata, spuse el, aş putea să urmăresc silogismul tău. Dar nu pot să condamn un om pe motivul că apărarea lui e perfectă.

— Avem nevoie de inspiraţie, dragă Markham. Nu e de-ajuns să ne stoarcem creierii. Vance făcu o plimbare prin cameră. Ceea ce mă înfurie e că am fost

înşelat de un ins mai deştept ca mine. O persoană care produce accesorii de maşină! Groaznic de umilitor!

Se aşeză la pian şi atacă începutul din *Capriccio* numărul 1 de Brahms.

— Pianul trebuie acordat, bombăni el. Se apropie de comodă *Boule* şi îşi plimbă degetele peste marchetărie. Superb, nu-i aşa, spuse el, dar ce complicat! Un exemplar de calitate. Mătuşa din Seattle a decedatei va lua un preţ bun pe el. Se uită la o lampă în formă de floare aşezată pe marginea comodei. Destul de frumoasă, atâta doar că lumânările originale au fost înlocuite cu becuri electrice mate. În continuare se opri în faţa unui ceas de pe consola şemineului. Turtă dulce, spuse el. Sunt convins că nu merge bine. Ajuns la măsuţa de scris, o cercetă cu un ochi critic. Imitaţie de *Renaştere* franceză. Dar nu-i rea, nu-i aşa? Privirea i se opri în cele din urmă asupra coşului de hârtii pe care îl luă în mână. Ce idee stupidă să faci un coş de hârtii folosind catifea, comentă el. Triumful artistic al unei decoratoare de interioare, sunt sigur. Destulă catifea ca să legi cu ea mai multe volane. Dar ce idee să ratezi orice efect pictând ghirlande pe coş! Sper că acest instinct n-a invadat întreaga ţară!

Puse coşul de hârtii la loc şi îl studie meditativ. Apoi se aplecă şi scoase dinăuntru hârtia de împachetat mototolită la care se referise cu o zi mai înainte.

— Această hârtie de împachetat, a conţinut ultima achiziţie a doamnei, reflectă el. Foarte emoţionant. Eşti sentimental când e vorba de asemenea lucruri, Markham? Oricum, sfoara mov folosită la legat a fost o ocazie nesperată pentru Skeel. Ce fleac crezi că l-a ajutat pe Skeel să iasă din clădire? Desfăcu hârtia şi scoase dinăuntru un fragment de disc

şi un plic mare cafeniu. Asta-i bună! Un disc de fotograf! Se uită prin apartament! Ascultă, unde îşi ţine doamna patefonul?

— Cred că în foaier, răspunse Markham obosit şi fără să se mai întoarcă. Ştia că trăncăneala lui Vance era doar o manifestare a gândirii sale serioase şi uimitoare. Aştepta cu toată răbdarea de care era capabil.

Vance ieşi din cameră, intră în micul hol şi se uită la patefon, instalat într-o consolă de mahon, care se afla lângă perete. Mobila era parţial acoperită de un covor de rugăciune pe care trona o vază de flori din bronz lustruit.

— În orice caz, nu arată ca un patefon, remarcă el. Dar ce sens are să-l acoperi cu un covor de rugăciune? Vance cercetă covorul. E din Anatolia, o piesă comercială. Nu-i foarte valoros. Un tip obişnuit. Mă întreb ce gust muzical avea doamna. Operete, fără îndoială. Ridică încet, covorul şi capacul patefonului. Înăuntru se afla un disc. Vance se aplecă să citească titlul.

— Asta-i bună! *Andante* din *Simfonia în Do minor* de Beethoven! exclamă el vesel. Cunoşti bucata, Markham, sunt sigur! Cel mai desăvârşit *Andante* scris vreodată. Dădu drumul la patefon: Cred că puţină muzică are să limpezească atmosfera şi să calmeze agitaţia, nu-i aşa?

Markham ignora complet aceste frivolităţi. Continuă să privească afară cu o expresie nefericită.

Vance învârti manivela, potrivi discul, aşeză acul şi se întoarse în camera de zi. Rămase cu privirea aţintită la sofa, concentrându-se asupra crimei. Stăteam în scaunul de nuiele de lângă uşă, aşteptând ca să înceapă muzica. Situaţia mă călca pe nervi; devenisem nervos. După câteva minute singurul sunet

care se auzi dinspre patefon fu o zgârietură vagă. Vance aruncă o privire uşor curioasă şi se îndreptă spre patefon. După o inspecţie a acestuia. Îi dădu drumul din nou. Cu toate acestea, niciun sunet nu ieşi din aparat.

— Asta-i ciudat, foarte ciudat, mormăi el. Schimbă acul şi învârti din nou manivela.

Markham plecase de la fereastră şi îl urmărea pe Vance cu o bunăvoinţă evidentă. Discul se învârtea şi acul descria cercuri concentrice, fără însă ca să producă vreun sunet. Vance se sprijini cu mâinile de mobilă, se aplecă înainte urmărind mişcarea discului cu uimire şi amuzament.

— Sistemul acustic e defect, spuse el. Ce aparate stupide!

— Problema, spuse Markham pe un ton dojenitor, constă în ignoranţa ta patriciană în ceea ce priveşte un obiect atât de democratic şi de vulgar. Dă-mi voie să-ţi arăt ce se întâmplă. Se deplasă lângă Vance şi se uită la patefon peste umărul lui. Totul părea să fie în ordine căci acul ajunsese aproape la sfârșitul discului. Nu se mai auzea decât o zgârietură vagă.

Markham întinse mâna să ridice discul, dar gestul îi fu întrerupt brusc.

În clipa următoare în apartament răsunară câteva urlete înspăimântătoare, urmate de două strigăte de ajutor. M-a trecut un fior prin şira spinării şi am tresărit de spaimă. După o scurtă tăcere, în timpul căreia toţi trei am rămas muţi, am auzit o voce clară spunând: „Nu, nu s-a întâmplat nimic. Îmi pare rău. Totul e în ordine… Te rog, nu te nelinişti…”

Acul ajunsese la capătul discului. Se auzi un clic şi dispozitivul automat opri patefonul. Tăcerea terifiantă care a urmat a fost întreruptă de un chicotit

din partea lui Vance.

— Foarte bine, dragă Markham, spuse el în timp ce păşea înapoi în camera de zi, deci astea sunt faptele de netăgăduit!

Se auzi o bătaie în uşă şi ofiţerul de serviciu se uită în cameră cu o figură alarmată.

— Totul e în regulă, îl informă Markham cu o voce răguşită. Am să te chem dacă am nevoie de tine.

Vance se aşeză pe sofa şi îşi aprinse o nouă ţigară. Apoi îşi întinse mâinile deasupra Capului, după care se destinse ca după o mare tensiune fizică.

— Pe cuvântul meu, Markham, am fost atât de naivi, vorbi el tărăgănat. Halal de-aşa alibi! Markham, mi-e ruşine s-o recunosc, dar am fost nişte idioţi!

Markham stătea încă lângă patefon, uluit, cu privirea aţintită la aparatul revelator. Apoi păşi încet înapoi în cameră şi se aşeză obosit pe un scaun. Acele fapte de netăgăduit ale tale! continuă Vance. Dacă înlături toate aparenţele, cu ce te alegi? Spotswoode a pregătit un disc, un lucru relativ uşor de făcut. Oricine îl poate face…

— E adevărat, căci mi-a spus că are un atelier acasă, la Long Island, unde lucrează ca amator.

— De fapt, nu trebuia să-şi bată atât de mult capul. I-a facilitat însă lucrurile. Vocea de pe disc e a lui, dar în falset, mult mai bine pentru ce urmărea, căci e mai puternic şi mai pătrunzător decât a unei femei. Cât despre eticheta cu numele bucăţii muzicale, n-a trebuit decât s-o dezlipească de pe un alt disc şi s-o lipească pe al lui. I-a adus Canarului mai multe discuri în seara aceea şi l-a ascuns pe acesta printre ele. La întoarcerea de la teatru şi după crimă, a răvăşit apartamentul ca să facă poliţia să creadă că a fost o spargere. Când a terminat, a pus discul în patefon şi a ieşit calm din apartament. Mai înainte, a pus la loc

covorul şi vaza pe mobilă ca să lase impresia că patefonul era doar rar folosit. Şi precauţia s-a dovedit utilă căci nimeni nu s-a gândit să cerceteze patefonul. De ce s-o facă? Apoi i-a cerut lui Jessup să cheme un taxi, un lucru cât se poate de firesc. În timp ce aştepta maşina, discul a ajuns la pasajul cu ţipetele. Le-au auzit foarte limpede. Era noapte şi zgomotele se aud uşor. În plus, vocea, venind de dincolo de uşă, a avut un timbru schimbat. După câte vezi, patefonul e aşezat cu pâlnia în direcţia uşii la un metru depărtare.

— Cum a sincronizat însă întrebările lui cu răspunsurile de pe disc?

— Extrem de simplu. Ţii minte că Jessup ne-a spus că Spotswoode stătea cu un braţ pe centrala telefonică atunci când au izbucnit ţipetele? De fapt, se uita la ceasul de la mână. În clipa când a auzit primul ţipăt, a calculat pauza de pe disc şi a pus întrebarea doamnei imaginare exact în momentul care preceda răspunsul. Totul a fost înscenat cu grijă. Fără îndoială că a făcut repetiţie în atelierul lui de acasă. Era foarte simplu şi practic; fără posibilitate de eroare. Discul e destul de mare şi trebuie cam cinci minute ca acul să ajungă la capăt. Plasând ţipetele la sfârşit, şi-a asigurat destul timp ca să poată ieşi din apartament şi să cheme un taxi. Când maşina a sosit, s-a dus la clubul Stuyvesant unde s-a întâlnit cu judecătorul Redfern şi a jucat cărţi până la ora trei dimineaţă. Dacă nu l-ar fi întâlnit pe judecător, poţi fii sigur că şi-ar fi găsit un alibi cu ajutorul altcuiva întâlnit în altă parte.

Markham dădu din cap grav.

— Dumnezeule, ăsta-i deci motivul pentru care mă tot bătea la cap de fiecare dată să-l las să viziteze apartamentul! Dovadă că discul trebuie să-i fi făcut multe nopţi albe.

— Îmi închipui că dacă n-am fi descoperit discul,

Spotswoode ar fi reuşit să intre în posesia lui de îndată ce poliţistul de serviciu ar fi fost rechemat. Era neplăcut să nu mai aibă acces la apartament, dar nu cred că asta l-a tulburat deosebit de mult. Ar fi venit când mătuşa Canarului ar fi luat lucrurile în primire şi recuperarea discului n-ar fi fost o treabă prea complicată. Fireşte, discul reprezenta un risc, dar Spotswoode nu era genul de om care să ezite în faţa unei asemenea dificultăţi. Crima fusese plănuită destul de ştiinţific. A eşuat din pricina unui accident neprevăzut.

— Ce s-a întâmplat eu Skeel?

— Un alt accident nefericit. Era ascuns în dulap când Spotswoode şi doamna lui s-a întors acasă. Spotswoode era acela pe care Skeel l-a văzut strangulându-i fostă iubită şi apoi răvăşind apartamentul. Când Spotswoode a plecat, Skeel a ieşit din ascunzătoare. Privea probabil fata când patefonul a scos acele urlete de groază... Dumnezeule! Imaginaţi-vă spaima lui, fiind confruntat cu o femeie ucisă şi auzind în acelaşi timp ţipetele ei de ajutor! Era prea mult chiar şi pentru unul ca Tony. Nu mă mir că s-a sprijinit cu mâinile de masă ca să se calmeze. Apoi a auzit vocea lui Spotswoode prin uşă şi răspunsul de pe disc. Asta trebuie să-l fi uluit pe Skeel. Cred că o clipă şi-a închipuit că şi-a pierdut minţile. Apoi însă semnificaţia scenei a devenit limpede. Parcă îl văd rânjind de unul singur. Evident, cunoştea identitatea asasinului, căci un om ca el era fireşte la curent cu toţi admiratorii Canarului. Iar acum îi căzuse în palmă această mană cerească, cea mai bună ocazie să şantajeze pe cineva. Un om atât de încântător ca Skeel nici nu visase la o asemenea şansă. Şi-a făcut, nici vorbă, visuri roz de a duce o viaţă opulentă pe contul lui Spotswoode, Când Cleaver a telefonat câteva

minute mai târziu, a răspuns că doamna era plecată, iar apoi şi-a pregătit propria lui plecare.

— Nu înţeleg de ce n-a luat discul cu el?

— Ce sens avea să înlăture de la scena crimei singura dovadă a fărădelegii? Ar fi fost o măsură greşită, Markham. Dacă ar fi apărut cu discul mai târziu. Spotswoode ar fi negat orice legătură şi l-ar fi acuzat de şantaj. Ah, nu, singura alegere pentru Skeel era să lase discul pe loc, iar apoi să ceară o sumă enormă de la Spotswoode. Îmi închipui că asta a şi făcut. Spotswoode i-ar fi dat fără îndoială nişte bani, promiţându-i restul mai târziu, sperând ca să recupereze între timp discul. Când n-a mai plătit, Skeel ţi-a telefonat şi a ameninţat să spună totul, gândindu-se că astfel îl va îndemna pe Spotswoode să plătească. L-a îndemnat, nici vorbă, dar nu aşa cum dorise. Spotswoode l-a întâlnit probabil sâmbătă seara, sub pretextul achitării sumei cerute, şi l-a strâns de gât continuând stilul lui de a ucide. Spotswoode e un tip voinic.

— Întreaga afacere e uimitoare…

— N-aş spune. Spotswoode a avut de îndeplinit o treabă neplăcută şi s-a achitat de ea într-o manieră logică, directă şi practică. A decis că micul lui Canar trebuie să moară pentru liniştea lui sufletească. Probabil că ajunsese să-l calce pe nervi. Aşa încât a stabilit întocmai ca un judecător care condamnă un acuzat, şi s-a pregătit să-şi procure un alibi. Având unele înclinaţii mecanice, şi-a organizat un alibi mecanic. Metoda aleasă era simplă şi evidentă, fără complicaţii. Şi ar fi reuşit de minune, dacă n-ar fi intervenit ceea ce societăţile de asigurare numesc „mâna lui Dumnezeu”. Nimeni nu poate prevedea un accident, Markham; n-ar mai fi accidente dacă acest lucru ar fi posibil. Spotswoode însă şi-a luat toate

măsurile omeneşti posibile. Nu i-a trecut prin minte ideea că tu ai să te opui ca el să revină în apartament pentru a lua discul. Şi nici n-a putut ghici gustul meu muzical sau că mă interesează piesele serioase. În plus, când faci o vizită unei doamne, nu te aştepţi ca un alt pretendent să fie ascuns în dulapul de haine. Nu-i un lucru obişnuit... Una peste alta, sărmanul Spotswoode a fost învins de un ghinion nemaipomenit.

— Ai uitat să pomeneşti de caracterul oribil al crimei săvârşite, îi reproşă Markham înţepat.

— Oh, slăbeşte-mă cu aceste lecţii morale. Toţi suntem criminali în sufletul nostru. Persoana care n-a simţit niciodată o dorinţă fierbinte de a ucide, e lipsită de emoţii. Sper că nu-ţi închipui că etica sau religia opresc oamenii de la săvârşirea crimelor? Fireşte că nu! E numai lipsa de curaj, teama de-a fi descoperiţi sau bântuiţi de remuşcări. Observă cu câtă încântare masele – prin intermediul statului – execută oamenii iar apoi se delectează pe tema asta citind ziarele. Naţiile declară război una alteia la cea mai mică provocare ca să-şi poată satisface cu imunitate pasiunea de a măcelări. Aş spune că Spotswoode e un simplu animal care a avut curajul deciziilor lui.

— Din nefericire societatea nu e pregătită încă pentru filosofia ta nihilistă, spuse Markham. Iar între timp, viaţa omenească trebuie apărată.

Markham se sculă decis să acţioneze şi-l chemă la telefon pe Heath.

— Heath, obţine un mandat de arestare şi adu-l imediat la clubul Stuyvesant. Vino întovărăşit de un alt poliţist, căci va trebui să arestăm pe cineva.

— În cele din urmă, legea a obţinut tipul de dovezi care îi plac, glumi Vance în timp ce-şi îmbrăca pardesiul şi îşi luă pălăria şi bastonul. Ce afacere caraghioasă e procedura legală, Markham!

Cunoştinţele ştiinţifice, cum ar fi datele psihologice, nu înseamnă nimic la voi, legiştii eruditi, în timp ce un disc de patefon, e un lucru convingător, de netăgăduit, nu-i aşa?

În drum spre ieşire, Markham spuse poliţistului de gardă:

— Nu lăsa pe nimeni să intre în acest apartament, sub niciun motiv, până nu mă întorc, chiar dacă are un permis semnat.

Ne-am suit în maşină şi am pornit spre clubul Stuyvesant.

— Ziarele doresc ca să faci ceva, nu? Ei bine, are să li se îndeplinească dorinţa. M-ai scos dintr-o mare încurcătură, amice, spuse Markham. În timp ce vorbea, se întoarse spre Vance şi privirea lui exprima o mai mare recunoştinţă decât orice cuvinte.

FINALUL

ERA EXACT ORA TREI ŞI JUMĂTATE CÂND AM intrat în holul clubului Stuyvesant. Markham chemă imediat pe intendent şi avu o scurtă convorbire cu el. Intendentul plecă grăbit şi se întoarse după vreo cinci minute.

— Domnul Spotswoode e în apartamentul său, îi spuse el lui Markham. Am trimis un electrician ca să verifice becurile electrice. Mi-a spus că domnul Spotswoode e singur, ocupat să scrie ceva la biroul lui.

— Care e numărul camerei?

— Trei sute patruzeci şi unu. Intendentul părea îngrijorat: N-are să fie niciun fel de scandal, sper, domnule Markham.

— Nu anticipez niciunul. Vocea lui Markham era glacială. Chestiunea de faţă e mult mai importantă decât reputaţia clubului.

— Un punct de vedere extrem de exagerat, oftă Vance după plecarea intendentului. Arestarea lui Spotswoode e culmea inutilităţii. Omul nu e un criminal, n-are nimic comun cu tipul de asasin descris de Lombroso. Are, mai degrabă, un comportament filozofic.

Markham bombăni ceva dar nu răspunse. Începu să bată camera, agitat, cu privirea aţintită la intrarea principală. Vance îşi alese un fotoliu confortabil şi se aşeză în el cu totală degajare.

Heath şi Snitkin sosiră după zece minute. Markham îi conduse într-un colţ al holului şi le explică motivul prezenţei lor acolo.

— Spotswoode e sus, în camera lui. Aş dori ca arestarea să se facă cu cât mai puţină agitaţie.

— Spotswoode! Heath repetă numele complet uluit. Nu înţeleg…

— Nu e cazul să înţelegi deocamdată, îl întrerupse Markham tăios. Îmi asum toată responsabilitatea pentru acest arest. Are să-ţi revină meritul de-al fi efectuat dacă aşa doreşti. Eşti mulţumit?

— N-am nicio obiecţie, domnule. Heath dădu din cap nedumerit. Dar ce se întâmplă cu Jessup?

— Îl ţinem închis ca martor principal.

Ne-am urcat în lift şi am mers până la etajul trei. Camera lui Spotswoode se afla la capătul coridorului, cu vedere spre Madison Square. Markham conduse procesiunea cu o expresie sumbră.

După ce-am bătut la uşă, Spotswoode ne-a deschis, ne-a salutat cordial şi ne-a invitat înăuntru.

— Veşti noi? întrebă el, împingând un scaun înainte.

În acea clipă a observat clar faţă lui Markham şi a avut sentimentul penibil al scopului vizitei. Deşi expresia lui Spotswoode rămăsese neschimbată, trupul i se contractă subit. Ochii săi reci şi indescifrabili trecură de la Markham la Heath şi Snitkin. Apoi, privirea i se opri la Vance şi la mine, care stăteam ceva mai în spatele celorlalţi, şi Spotswoode dădu ţeapăn din cap.

Nimeni nu vorbi. Am avut sentimentul că întreaga tragedie se juca acum şi că fiecare actor auzea şi înţelegea fiecare cuvânt.

Markham rămase în picioare, ezitând să ia loc. Dintre toate obligaţiile serviciului său, cea de a-i aresta pe răufăcători îi era cea mai neplăcută. Markham era un om manierat, care înţelegea nenorocirile pricinuite de un act criminal. Heath şi Snitkin înaintară, aşteptând ca procurorul general să dea citire actului de arestare.

Privirea lui Spotswoode se mută din nou la Markham.

— Cu ce vă pot fi de folos? întrebă el fără cea mai mică tresărire în voce.

— Va trebui să-i întovărăşiţi pe aceşti poliţişti, domnule Spotswoode, spuse Markham calm şi cu o uşoară înclinare a capului spre cele două persoane imperturbabile de lângă el. Vă arestez pentru uciderea lui Margaret Odell.

— Ah, spuse Spotswoode şi ridică uşor din sprâncene. Aţi descoperit ceva?

— *Andantele* de Beethoven.

Niciun muşchi nu se clinti pe faţa lui

Spotswoode. După o clipă făcu un gest vag de resemnare.

— Nu pot să spun că acest lucru a fost cu totul neaşteptat, zise el calm şi cu un uşor zâmbet tragic. Mai ales de când aţi împiedicat orice efort de-al meu de-a recupera discul. Dar, la urma urmei, riscurile unei partide sunt întotdeauna nesigure. Zâmbetul îi pieri de pe faţă şi atitudinea lui deveni gravă. V-aţi purtat cu generozitate faţă de mine, domnule Markham, apărându-mă de răufăcătorii de rând. Şi tocmai fiindcă apreciez această favoare, aş vrea să vă spun că în jocul în care m-am vârât n-am avut nicio altă alegere.

— Motivele dumneavoastră, indiferent cât ar fi de serioase, nu vă pot disculpa de crimă, spuse Markham.

— Aveţi impresia că doresc să mă disculp? Spotswoode respinse sugestia cu un gest dispreţuitor. Nu sunt un copil. Am calculat consecinţele faptei mele şi după ce-am cântărit diferitele elemente, am decis să risc. A fost un risc, desigur. N-am însă obiceiul să mă plâng de neplăcerile unui risc plănuit în plus, am fost forţat în această alegere, Dacă nu riscăm, exista posibilitatea unor pierderi masive.

Expresia lui Spotswoode deveni amară.

— Această femeie, domnule Markham, mi-a cerut lucruri imposibile. Nu s-a mulţumit să mă jupoaie de bani, dar a pretins protecţie legală, prestigiu social şi alte lucruri pe care numele meu i le putea acorda. Mi-a cerut să divorţez de soţia mea şi să mă căsătoresc cu ea. Mă întreb dacă realizaţi enormitatea unei asemenea cereri. Vedeţi, domnule Markham, eu îmi iubesc soţia şi am copii pe care de asemenea îi iubesc. N-am să vă insult inteligenţa încercând să vă explic cum am fost în stare de o astfel de conduită. Această femeie mi-a cerut să-mi distrug viaţa şi s-o distrug şi

pe a celor dragi mie numai pentru a-i satisface ambiţiile ei meschine şi ridicole! Când am refuzat, a ameninţat că va dezvălui soţiei mele relaţia dintre noi, că-i va trimite copii după scrisorile pe care i le-am scris, că mă va da în judecată, că va pricinui un asemenea scandal încât viaţa mea va fi distrusă şi familia mea va fi dezonorată!

Se opri o clipă apoi încercă să-şi reia relatarea.

— N-am fost niciodată adeptul măsurilor luate pe jumătate, continuă el impasibil. N-am talent pentru compromis. Poate că sunt o victimă a ascendenţei mele. Simt înclinat să joc până la ultima miză, să forţez mâna primejdiei. Şi timp de cinci minute, acum o săptămână, am înţeles cum fanaticii de odinioară erau în stare, cu calm şi un sens al dreptăţii, să-şi tortureze duşmanii care îi ameninţau cu distrugerea spirituală. Am ales singura cale care m-ar fi putut salva de la ruşine şi durere. A însemnat să-mi asum un risc îngrozitor. Dar sângele meu m-a făcut să nu ezit şi am fost împins de forţa unei uri teribile. Mi-am sacrificat existenţa pentru o crimă, cu slaba speranţă de a căpăta liniştea sufletească. Şi am pierdut. Zâmbi din nou vag.

— Da, riscurile jocului… Dar să nu vă imaginaţi nicio clipă că solicit simpatie sau că mă plâng. Am minţit poate pe alţii, dar nu pe mine. Detest pe cei ce se miorlăie sau se scuză tot timpul. Aş vrea să înţelegeţi asta.

Se apropie de masă şi luă de pe ea un volum subţire, legat în piele.

— Aseară citeam *De Profundis* a lui Oscar Wilde. Dacă aş avea talent, aş face o confesiune similară. Îngăduiţi-mi să vă arăt ce vreau să spun ca să nu-mi atribuiţi infamia finală a laşităţii. Deschise cartea şi începu să citească cu o voce a cărei pasiune ne-a

amuţit pe toţi:

„Sunt responsabil de propria mea cădere. Nimeni, mare sau mic, nu e distrus de altcineva, ci numai de sine însuşi. În timp ce fac această mărturisire, sunt mulţi care, cel puţin acum, citesc această confesiune cu scepticism. Şi deşi mă acuz nemilos, nu uitaţi c-o fac fără să cer scuze. Teribila pedeapsă primită de la societate nu se compară cu felul cum mi-am distrus viaţa... În ajunul maturităţii mi-am recunoscut poziţia... Am avut un nume onorabil, o poziţie socială eminentă... Apoi a venit momentul decisiv. Am obosit de a mai locui pe înălţimi şi-am coborât în prăpastie din proprie iniţiativă. Am uitat că fiecare act, chiar şi cel mai neînsemnat, din viaţa noastră de toate zilele, face sau desface într-o oarecare măsură, caracterul nostru. Şi fiecare acţiune care scapă intimităţii noastre va fi într-o zi proclamată cu voce tare de pe acoperişul caselor. Mi-am pierdut controlul. Nu mai eram la cârmă şi am ştiut-o. Devenisem un sclav al plăcerii. Nu-mi rămâne decât un singur lucru, umilinţa completă.”

Aruncă volumul la loc pe masă.

— Înţelegeţi acum ce s-a întâmplat, domnule Markham?

Markham rămase tăcut o vreme.

— Vreţi să ne spuneţi ce s-a întâmplat cu Skeel? întrebă el în cele din urmă.

— Porcul acela! Spotswoode izbucni dispreţuitor. Aş fi capabil să ucid astfel de creaturi în fiecare zi şi să mă consider un binefăcător al societăţii. Da, l-am strâns de gât şi aş fi făcut-o mai demult dacă mi s-ar fi ivit ocazia. Skeel se ascunsese în dulap când m-am reîntors în apartament, după teatru, şi trebuie să mă fi văzut când am omorât-o pe Odell. Dacă aş fi ştiut că era în dosul acelei uşi, aş fi spart-o şi l-aş fi ucis şi

pe el. Dar de unde să ştiu? Mi s-a părut firesc ca uşa dulapului să fie ţinută încuiată şi nu i-am dat nicio atenţie. A doua zi de dimineaţă mi-a telefonat aici la club. Telefonase mai întâi acasă la mine, în Long Island, şi aflase că eram la club. Nu-l văzusem niciodată, nici măcar nu ştiam de existenţa lui. Se părea însă că se informase pe seama mea aflând cum mă numesc – poate că o parte din banii şantajaţi de Odell au ajuns în mâna lui. Căzusem într-o mocirlă! Când mi-a telefonat, a pomenit de patefon şi mi-am dat seama că descoperise ceva. L-am întâlnit în holul hotelului *Waldorf* şi mi-a spus totul. Nu era nicio îndoială că ştia. Când a văzut că sunt convins de asta, mi-a cerut o sumă atât de mare c-am rămas trăsnit.

Spotswoode îşi aprinse o ţigară cu o mână fermă.

— Domnule Markham, nu sunt un om bogat, de fapt, sunt pe marginea falimentului. Afacerea moştenită de la tatăl meu e în mâna tribunalului pentru lichidare de aproape un an. Casa din Long Island, unde locuiesc, aparţine soţiei mele. Puţini oameni sunt la curent, dar din păcate e adevărat. Mi-ar fi fost cu neputinţă să obţin suma cerută de Skeel, chiar dacă aş fi fost înclinat să-l plătesc pe acel vierme. I-am dat însă o mică sumă ca să-l fac să-şi ţină gura câteva zile, promiţându-i restul când aveam să vând unele bunuri. Speram ca între timp să recuperez discul şi astfel să-l dezarmez. Dar am eşuat. Aşa că atunci când a amenințat că are să vă destăinuie totul, am acceptat să-i aduc toţi banii acasă în acea sâmbătă seara, la o oră târzie. M-am dus acolo cu intenţia clară de a-l ucide. Am avut grijă să intru nevăzut, urmând indicaţiile date de el. Odată ajuns în apartament, nu mi-am pierdut timpul. În prima clipă când n-a fost atent, l-am înşfăcat şi l-am strâns de gât. Apoi am

încuiat uşa, am luat cheia şi am ieşit din casă fără probleme. De acolo, m-am întors la club. Asta-i tot, cred…

Vance îl privea gânditor.

— Aşa că aseară când aţi ridicat miza, suma reprezenta ceva foarte important pe eşichierul dumneavoastră.

Spotswoode zâmbi discret.

— Reprezenta toţi banii de care dispuneam!

— Uimitor! Vreţi să-mi spuneţi de ce aţi ales eticheta acelui *Andante* de Beethoven?

— O altă greşeală, răspunse el obosit. Mi-am făcut socoteala că oricine ar fi deschis patefonul, mai înainte să apuc să recuperez discul, n-ar fi fost interesat de o piesă clasică tot atât cât ar fi fost de o melodie la modă.

— Şi a trebuit să fie descoperită de cineva care detesta muzica uşoară! Mă tem, domnule Spotswoode, că o soartă nemiloasă v-a stingherit planul.

— Într-adevăr! Dacă aş avea sentimente religioase, aş spune că e un fel de pedeapsă divină.

— Aş dori să vă întreb despre bijuterii, spuse Markham. Nu-i frumos s-o fac, şi n-aş fi făcut-o, dacă n-aţi fi mărturisit nesilit de nimeni celelalte acte.

— Nu mă jigneşte nicio întrebare, domnule, răspunse Spotswoode. După ce mi-am luat scrisorile din cutia cu documente, am dat camera peste cap ca să las impresia unei spargeri, având grijă să port mănuşi, fireşte. Am luat bijuteriile pentru aceleaşi motive. Trebuie să vă spun că am plătit pentru greşelile mele. Am oferit bijuteriile lui Skeel, dar el s-a temut să le accepte. În cele din urmă, m-am hotărât să scap de ele. Le-am împachetat într-un ziar de la club şi le-am aruncat într-o ladă de gunoi de lângă Flatiron Building.

— Le-aţi împachetat în ediţia de dimineaţă a ziarului *Herald,* spuse Heath. Ştiaţi că Pop Cleaver nu citeşte alt ziar decât *Herald?*

— Heath! Vocea lui Vance avea o notă tăioasă. Fireşte că domnul Spotswoode nu ştia asta, căci altminteri n-ar fi ales *Herald.*

Spotswoode îi zâmbi lui Heath cu un dispreţ superior, apoi îi aruncă o privire plină de mulţumire lui Vance şi se întoarse la Markham.

— Cam la o oră după ce-am aruncat bijuteriile, mi-a fost teamă că cineva are să găsească pachetul şi să descopere de unde provenea hârtia de împachetat. Aşa c-am cumpărat un alt *Herald,* şi l-am pus în cadrul lui. Asta-i tot! spuse el după o pauză.

Markham dădu afirmativ din cap.

— Vă mulţumesc, asta-i tot. Atât că vreau să vă rog să însoţiţi aceşti poliţişti.

— În acest caz, spuse Spotswoode liniştit, vreau să vă cer o mică favoare, domnule Markham. Cum lucrurile s-au încheiat, aş dori să scriu o scurtă scrisoare soţiei mele. Sunt convins că mă veţi înţelege. N-are să-mi ia decât câteva minute. Oamenii dumneavoastră păzesc uşa, n-am cum să scap. Învingătorul îşi poate îngădui să fie generos.

Mai înainte ca Markham să aibă timp să răspundă, Vance înaintă şi-l apucă de braţ.

— Cred, spuse el, că nu vei considera necesar să refuzi cererea domnului Spotswoode.

Markham îl privi nehotărât.

— Bănuiesc că ţi-ai câștigat dreptul de a lua unele decizii, Vance, recunoscu el.

Apoi ordonă lui Heath şi lui Snitkin să aştepte afară în hol; împreună cu Vance şi cu mine am păşit în camera alăturată. Markham rămase lângă uşă, aproape într-o poziţie de pază. Vance însă, cu o

expresie ironică, se apropie de fereastră şi se uită afară, în Madison Square.

— Ascultă, Markham, spuse el solemn. Spotswoode are ceva oarecum remarcabil. Nu mă pot împiedica să nu-l admir. E atât de logic şi de sănătos mental...

Markham nu răspunse. Zgomotul circulaţiei de după-amiază, înăbuşit în cameră, părea să mărească tăcerea apăsătoare din cămăruţa unde aşteptam.

Din camera alăturată se auzi o împuşcătură.

Markham dădu uşa de perete. Heath şi Snitkin se repeziră spre trupul neînsufleţit al lui Spotswoode. Tocmai îl întorceau, când Markham intră în cameră. Se întoarse imediat şi îl fulgeră cu privirea pe Vance care apăruse în prag.

— S-a sinucis!

— Ce surpriză! spuse Vance.

— Ai ştiut c-avea s-o facă, nu-i aşa? strigă Markham.

— Era evident, nu?

Markham era foarte agitat.

— Ai intervenit în mod premeditat pentru el ca să-i oferi această şansă?

— Dragul meu amic! îi reproşă Vance. Nu te lăsa pradă indignării morale obişnuite. Oricât ar fi de lipsit de etică, cel puţin teoretic, să omori pe cineva, atunci când e vorba de propria ta viaţă ai dreptul să dispui de ea. Sinuciderea e un drept inalienabil. Sub tirania paternalistă a democraţiei noastre moderne, sunt înclinat să cred că este singurul drept de care ne mai bucurăm.

Vance se uită la ceas şi se încruntă.

— Am pierdut concertul, bătându-mi capul cu afacerile tale încurcate, îi impută el gentil, zâmbindu-i lui Markham. Iar acum mă dojeneşti. Dragul meu, cât

poţi fi de nerecunoscător!

SFÂRŞIT

CUPRINS

I	Cazul Canarului	3
II	Urme de paşi pe zăpadă	9
III	Crima	16
IV	Amprente	29
V	Uşa încuiată	40
VI	Un strigăt de ajutor	49
VII	Un vizitator fără nume	56
VIII	Asasinul invizibil	65
IX	Suspecţii se agită	72
X	Un interviu forţat	84
XI	Căutând informaţii	93
XII	Dovezi circumstanţiale	103
XIII	Un galanton serios	111
XIV	Vance expune o teorie	119
XV	Patru posibilităţi	128
XVI	Dezvăluiri importante	135
XVII	Verificând un alibi	145
XVIII	Cursa	154
XIX	Explicaţiile doctorului	162
XX	Explicaţiile lui Mannix	169
XXI	O contradicţie în date	177
XXII	Un apel telefonic	188
XXIII	Întâlnirea de la ora zece	199
XXIV	O arestare	207
XXV	Vance demonstrează	218
XXVI	Reconstituirea crimei	226
XXVII	O partidă de pocher	236
XXVIII	Vinovatul	245
XXIX	Andante de Beethoven	255

ISBN 973-95702-3-2

EDITURA ENIGMA

Lei 380